

**Protokoll fört vid Stockholms kommunfullmäktiges
sammanträde torsdagen den 13 december 2018****Tid:**

kl. 10:00-22:25

Lokal:

Rådssalen

Närvarande:

Se bilaga

§§11-25

Justerat den 21 december 2018 Anslaget den 21 december 2018

Cecilia Brinck

Rana Nasrindotter

Ann-Katrin Åslund

Mats Larsson
Sekreterare

§ 11
Sammanträdet återupptas

Sammanträdet öppnas och budgetförhandlingarna återupptas.

§ 12 Anmälningar

Inga skrivelser finns att anmäla.

§ 13
Närvaro

Närvaro antecknas enligt **bilaga 8**.

**§ 14
Justering**

Förste vice ordföranden Rana Nasrindotter (S) och andre vice ordföranden Ann-Katrin Åslund (L) justerar dagens protokoll tillsammans med ordföranden Cecilia Brinck (M). Justering sker den 21 december 2018.

§ 15**Rotel VIII Socialroteln**

SDN: Stöd och service för personer med funktionsnedsättning

SDN: Individ- och familjeomsorg inkl. socialpsykiatri

SDN: Ekonomiskt bistånd

Socialnämnden

Överförmyndarnämnden

Reservationer 10-11, 13, 25-26 och 32

Beslut

1. Kommunfullmäktige avslår förslagen till beslut under särskild proposition.
2. Kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Sverigedemokraterna och Feministiskt initiativ reserverar sig mot beslutet till förmån för egna förslag.

Ärendet

I debatten yttrar sig borgarrådet Jönsson, Karin Gustafsson, Andrea Ström, Alexandra Mattsson Åkerström, Mariana Moreira Duarte, Mads Lundgaard, Banar Sabet, Mikael Valier, Anna Rantala Bonnier, Abit Dundar, Maria Ljuslin, Eva Solberg, Ewa Larsson, Arvid Vikman, Maria Elsa Salvo, Rashid Mohammed, Anne-Lie Elfvén, Martin Westmont, Ingela Edlund, Fredrik Pettersson, Sissela Nordling Blanco, Maria Jansson, Linda Agetoft och borgarrådet Lindblom.

Förslag till beslut

Andrea Ström (M), borgarrådet Jönsson (L), Mariana Moreira Duarte (MP), Banar Sabet (C) och Mikael Valier (KD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Karin Gustafsson (S), Alexandra Mattsson Åkerström (V), Mads Lundgaard (SD) och Anna Rantala Bonnier (Fi) föreslår att kommunfullmäktige beslutar, dels enligt egna förslag till budget, dels enligt förslag framställda i reservationer 10-11, 13, 25-26 och 32 som redovisas i **bilaga 2**.

Beslutsordning

Kommunfullmäktige godkänner följande beslutsordning.
Ordföranden ställer respektive förslag under särskild proposition mot avslag och finner att samtliga förslag avslås. Där omröstning begärs verkställs sådan enligt vad som framgår nedan.

Ordföranden ställer kommunstyrelsens förslag till budget i övrigt mot respektive förslag och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Omröstningsordning

Resultatet redovisas i **bilaga 9**.

Kommunfullmäktige godkänner följande omröstningsordning.
Den som vill bifalla kommunstyrelsens förslag röstar ja.
Den som vill bifalla förslaget röstar nej.

Reservation 25:1

Med 53 ja-röster och 46 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att avslå Socialdemokraternas, Vänsterpartiets och Feministiskt initiativs yrkande.

Reservation 26:11

Med 53 ja-röster och 38 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att avslå Feministiskt initiativs yrkande.

Reservation 26:12

Med 53 ja-röster och 3 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att avslå Feministiskt initiativs yrkande.

§ 16**Rotel VII Äldre- och trygghetsroteln**

Äldrenämnden

SDN: Äldreomsorg

KS pensionärsråd

Reservationer 31 och 9

Beslut

1. Kommunfullmäktige avslår förslagen till beslut under särskild proposition.
2. Kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Sverigedemokraterna och Feministiskt initiativ reserverar sig mot beslutet till förmån för egna förslag.

Ärendet

I debatten yttrar sig borgarrådet Slottner, Mirja Räihä, Yvonn Fernell-Ingelström, Robert Mjörnberg, Abit Dundar, Nile Vikhe Patil, Peter Wallmark, Kristina Jacobsson, Anna Rantala Bonnier, Torun Boucher, Margareta Stavling, Anders Göransson, borgarrådet Lindblom, Claes Elmgren, Inger Edvardsson, Mattias Eriksson, Elisabet Gustavsson, Mariana Moreira Duarte, Maria Jansson och Martin Westmont.

Förslag till beslut

Yvonne Fernell-Ingelström (M), Abit Dundar (L), Nila Vikha Patil (MP), Kristin Jacobsson (C) och borgarrådet Slottner (KD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Mirja Räihä (S), Robert Mjörnberg (V), Peter Wallmark (SD) och Anna Rantala Bonnier (Fi) föreslår att kommunfullmäktige beslutar, dels enligt egna förslag till budget, dels enligt förslag framställda i reservationer 31 och 9 som redovisas i **bilaga 2**.

Beslutsordning

Kommunfullmäktige godkänner följande beslutsordning.

Ordföranden ställer respektive förslag under särskild proposition

mot avslag och finner att samtliga förslag avslås. Där omröstning begärs verkställs sådan enligt vad som framgår nedan.

Ordföranden ställer kommunstyrelsens förslag till budget i övrigt mot respektive förslag och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Omröstningsordning

Resultatet redovisas i **bilaga 10**.

Kommunfullmäktige godkänner följande omröstningsordning.
Den som vill bifalla kommunstyrelsens förslag röstar ja.
Den som vill bifalla förslaget röstar nej.

Reservation 31:3

Med 60 ja-röster och 39 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att avslå Socialdemokraternas och Vänsterpartiets yrkande.

Reservation 31:4

Med 60 ja-röster och 13 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att avslå Vänsterpartiets yrkande.

Reservation 31:5

Med 60 ja-röster och 16 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att avslå Feministiskt initiativs yrkande.

Reservation 9:2

Med 52 ja-röster och 39 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att avslå Socialdemokraternas, Vänsterpartiets och Feministiskt initiativs yrkande.

Reservation 9:8

Med 69 ja-röster och 7 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att avslå Sverigedemokraternas yrkande.

§ 17**Rotel IV Skolroteln**

SDN: Förskoleverksamhet

Utbildningsnämnden

Grundskola och skolbarnsomsorg

Gymnasieskola

Särskola

Reservationer 7 och 29-30

Beslut

1. Kommunfullmäktige avslår förslagen till beslut under särskild proposition.
2. Kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Sverigedemokraterna och Feministiskt initiativ reserverar sig mot beslutet till förmån för egna förslag.

Ärendet

I debatten yttrar sig borgarråden Edholm och Burell, Johan Nilsson, Cecilia Herrström, Mariana Moreira Duarte, Martin Westmont, John Kåberg, Christian Carlsson, Maria Jansson, Tina Kratz, Anders Göransson, Abit Dundar, Margareta Stavling, Maria Ljuslin, Rasmus Jonlund, Eva Risberg, Mats Hasselgren, Linda Agetoft, Arvid Vikman, Hassan Jama, Sissela Nordling Blanco, Alexander Lindholm, Nike Örbrink, Claes Nyberg, Nassir Abdullahi Ali och Anna Rantala Bonnier.

Förslag till beslut

Johan Nilsson (M), borgarrådet Edholm (L), Mariana Moreira Duarte (MP) och John Kåberg (C) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Borgarrådet Burell (S), Cecilia Herrström (V), Martin Westmont (SD) och Maria Jansson (Fi) föreslår att kommunfullmäktige beslutar, dels enligt egna förslag till budget, dels enligt förslag framställda i reservationer 7 och 29-30 som redovisas i **bilaga 2**.

Beslutsordning

Kommunfullmäktige godkänner följande beslutsordning.
Ordföranden ställer respektive förslag under särskild proposition mot avslag och finner att samtliga förslag avslås. Där omröstning begärs verkställs sådan enligt vad som framgår nedan.

Ordföranden ställer kommunstyrelsens förslag till budget i övrigt mot respektive förslag och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Omröstningsordning

Resultatet redovisas i **bilaga 11**.

Kommunfullmäktige godkänner följande omröstningsordning.
Den som vill bifalla kommunstyrelsens förslag röstar ja.
Den som vill bifalla förslaget röstar nej.

Reservation 7:2

Med 52 ja-röster och 45 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att avslå Socialdemokraternas, Vänsterpartiets och Feministiskt initiativs yrkande.

Reservation 7:4

Med 90 ja-röster och 7 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att avslå Sverigedemokraternas yrkande.

Reservation 29:1

Med 52 ja-röster och 45 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att avslå Socialdemokraternas, Vänsterpartiets och Feministiskt initiativs yrkande.

Reservation 30:12

Med 59 ja-röster och 3 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att avslå Feministiskt initiativs yrkande.

§ 18**Rotel X Kultur- och stadsmiljöroteln**

Kulturnämnden

Stockholms Stadsteater

Reservationer 21 och 44

Beslut

1. Kommunfullmäktige avslår förslagen till beslut under särskild proposition.
2. Kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för egna förslag.

Ärendet

I debatten yttrar sig borgarråden Naddebo och Burell, Sophia Granswed Baat, Torun Boucher, Hanna Gerdes, Martin Hansson, Martin Westmont, Ulf Lönnberg, Sissela Nordling Blanco, borgarrådet Wanngård, Anna Rantala Bonnier, Rasmus Jonlund, borgarrådet Bjuggren, Tina Kratz, Lisa Palm, Åsa Janlöv, Salar Rashid, Anette Hellström, Ingela Edlund, Nike Örbrink och Claes Elmgren.

Förslag till beslut

Sophia Granswed Baat (M), Hanna Gerdes (L), Martin Hansson (MP) och borgarrådet Naddebo (C) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Borgarrådet Burell (S), Torun Boucher (V) och Martin Westmont (SD) och föreslår att kommunfullmäktige beslutar, dels enligt egna förslag till budget, dels enligt förslag framställda i reservationer 21 och 44 som redovisas i **bilaga 2**.

Beslutsordning

Kommunfullmäktige godkänner följande beslutsordning. Ordföranden ställer respektive förslag under särskild proposition mot avslag och finner att samtliga förslag avslås. Där omröstning begärs verkställs sådan enligt vad som framgår nedan.

Ordföranden ställer kommunstyrelsens förslag till budget i övrigt mot respektive förslag och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Omröstningsordning
Resultatet redovisas i **bilaga 12**.

Kommunfullmäktige godkänner följande omröstningsordning.
Den som vill bifalla kommunstyrelsens förslag röstar ja.
Den som vill bifalla förslaget röstar nej.

Reservation 21:1
Med 52 ja-röster och 45 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att avslå Socialdemokraternas, Vänsterpartiets och Feministiskt initiativs yrkande.

§ 19**Rotel VI Arbetsmarknads-, integrations- och idrottsroteln**

SDN: arbetsmarknadsåtgärder

Arbetsmarknadsnämnden

KS demokrati- och yttre stadsutskott

Stiftelsen Hotellhem

Idrottsnämnden

SDN: barn, kultur och fritid

Reservationer 14-16, 53, 20 och 8

Beslut

1. Kommunfullmäktige avslår förslagen till beslut under särskild proposition.
2. Kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Sverigedemokraterna och Feministiskt initiativ reserverar sig mot beslutet till förmån egna förslag.

Ärendet

I debatten yttrar sig borgarrådet Ernlund, Salar Rashid, Johan Paccamonti, Rashid Mohammed, Jessica Sjönell, Anders Lindell, Felix Byström, Christian Carlsson, Lisa Palm, Anders Göransson, Tiemon Okojevoh, borgarrådet Bjuggren, Tina Kratz, Eva Solberg, Åsa Jarnlöf, Anna Rantala Bonnier, Suhur Salayhyusuf, Johan Fälldin, Alexander Lindholm, Bo Sundin, Tobias Johansson, Daniele Fava, Anders Lindell, Mikael Valier, Hassan Jama och Torun Boucher.

Förslag till beslut

Johan Paccamonti (M), Jessica Sjönell (L), Anders Lindell (MP), borgarrådet Ernlund (C) och Christian Carlsson (KD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Salar Rashid (S), Rashid Mohammed (V), Felix Byström (SD) och Lisa Palm (Fi) föreslår att kommunfullmäktige beslutar, dels enligt egna förslag till budget, dels enligt förslag framställda i reservationer 14-16, 53, 20 och 8 som redovisas i bilaga 2.

Beslutsordning

Kommunfullmäktige godkänner följande beslutsordning.
Ordföranden ställer respektive förslag under särskild proposition mot avslag och finner att samtliga förslag avslås. Där omröstning begärs verkställs sådan enligt vad som framgår nedan.

Ordföranden ställer kommunstyrelsens förslag till budget i övrigt mot respektive förslag och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Omröstningsordning

Resultatet redovisas i **bilaga 13**.

Kommunfullmäktige godkänner följande omröstningsordning.
Den som vill bifalla kommunstyrelsens förslag röstar ja.
Den som vill bifalla förslaget röstar nej.

Reservation 14:1

Med 59 ja-röster och 25 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att avslå Socialdemokraternas yrkande.

Reservation 15:6

Med 90 ja-röster och 7 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att avslå Sverigedemokraternas yrkande.

Reservation 20:1

Med 52 ja-röster och 45 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att avslå Socialdemokraternas, Vänsterpartiets och Feministiskt initiativs yrkande.

Reservation 20:9

Med 59 ja-röster och 16 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att avslå Feministiskt initiativs yrkande.

Reservation 8:5

Med 59 ja-röster och 38 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att avslå Feministiskt initiativs yrkande.

§ 20**Utom rotelindelningen**

Kommunstyrelsen m.m.

Revisorskollegiet

Central medelsreserv

Finansförvaltning

Reservationer 2-4, 33-34 och 54

Beslut

1. Kommunfullmäktige avslår förslagen till beslut under särskild proposition.
2. Kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.
3. Förslag till budget 2019 och inriktning för 2020 och 2021 för kommunstyrelsen m.m. godkänns.
4. Förslag till budget 2019 och inriktning för 2020 och 2021 för revisorskollegiet godkänns.
5. Förslag till budget 2019 och inriktning för 2020 och 2021 för valnämnden godkänns.
6. Till Central medelsreserv reserveras följande belopp för år 2019 med fördelning enligt budgetförslaget i denna titel.
7. Till kommunfullmäktiges förfogande för oförutsedda behov reserveras 5,0 mnkr.
8. Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov reserveras 614,6 mnkr.
9. Till kommunstyrelsens förfogande för prestationsförändringar inom förskola, skolbarnsomsorg, grundskola, gymnasieskola, komvux, särskola, svenska-undervisning för invandrare (sfi), flyktingmottagande, stöd och service till personer med funktionsnedsättning, kommunalt bostadstillägg för funktions-nedsatta, arbetsmarknadsnämnden samt arvoden med mera inom överförmyndarnämnden reserveras 653,9 mnkr.
10. Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda investeringsutgifter reserveras 400,0 mnkr
11. Ram för kommunkoncernens totala externa upplåning samt ram för utlåning till och borgensteckning för bolagen fastställs i Finanspolicy för kommunkoncernen Stockholms stad.
12. Kommunstyrelsen får i uppdrag att i samband med den årliga översynen av finanspolicyn uppdatera de finansiella risklimiterna utifrån aktuella finansiella förutsättningar.
13. Kommunal inkomstskatt utdebiteras med kronor 17:74 per skattekrona för att fylla stadens uttaxeringsbehov för 2019.
14. Begravningsavgift utdebiteras med 6:50 öre per skattekrona för 2019.

15. Internräntan fastställs till 1,0 procent för 2019.
16. Regler för ekonomisk förvaltning fastställs enligt bilaga 8.
17. I övrigt godkänna detta förslag till budget 2019 och inriktning för 2020 och 2021 för Finansförvaltningen, samt dels förslag till peng, schabloner och ersättningsnivåer samt volymer enligt bilaga 6, dels till avgifter enligt bilaga 7 godkänns.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Sverigedemokraterna och Feministiskt initiativ reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till beslut ställs mot Socialdemokraternas, Vänsterpartiets, Sverigedemokraternas och Feministiskt initiativs egna förslag till budget och förslag framställda i reservationer 2-4, 33-34 och 54 som redovisas i **bilaga 2**.

Beslutsordning

Kommunfullmäktige godkänner följande beslutsordning. Ordföranden ställer respektive förslag under särskild proposition mot avslag och finner att samtliga förslag avslås. Där omröstning begärs verkställs sådan enligt vad som framgår nedan.

Omröstningsordning

Resultatet redovisas i **bilaga 14**.

Kommunfullmäktige godkänner följande omröstningsordning. Den som vill bifalla kommunstyrelsens förslag röstar ja. Den som vill bifalla förslaget röstar nej.

Reservation 2:1

Med 52 ja-röster och 38 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att avslå Socialdemokraternas, Vänsterpartiets och Feministiskt initiativs yrkande.

Reservation 2:11

Med 59 ja-röster och 38 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att avslå Socialdemokraternas, Vänsterpartiets och Feministiskt initiativs yrkande.

Reservation 2:13

Med 52 ja-röster och 35 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att avslå Socialdemokraternas och Vänsterpartiets yrkande.

Reservation 3:15

Med 59 ja-röster och 38 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att avslå Vänsterpartiets och Feministiskt initiativs yrkande.

Reservation 3:17

Med 68 ja-röster och 22 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att avslå Socialdemokraternas yrkande.

Reservation 3:21

Med 68 ja-röster och 16 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att avslå Vänsterpartiets yrkande.

Reservation 4:34

Med 90 ja-röster och 7 nej-röster beslutar kommunfullmäktige att avslå Sverigedemokraternas yrkande.

§ 21**Ärenden som avslutas eller besvaras i samband med kommunfullmäktiges beslut om budget 2019 för Stockholms stad****Beslut**

Ärenden som avslutas eller besvaras i samband med kommunfullmäktiges beslut om budget 2019 för Stockholms stad enligt bilaga 11 till budgetutlåtandet godkänns.

Ärendet

Kommunstyrelsens förslag behandlas. Ärendet gäller ärenden som avslutas eller besvaras i samband med kommunfullmäktiges beslut om budget 2019 för Stockholms stad.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 22**Basnyckeltal som utgår eller ändras**

Dnr 119-1062/2010

Beslut

Basnyckeltal som utgår eller ändras enligt bilaga 12 till budgetutlåtandet godkänns.

Ärendet

Kommunstyrelsens förslag behandlas. Ärendet gäller basnyckeltal som utgår eller ändras.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 23**Utnyckling av centrala it-kostnader****Beslut**

Utnyckling av centrala it-kostnader enligt bilaga 13 till budgetutlåtandet godkänns.

Ärendet

Kommunstyrelsens förslag behandlas. Ärendet gäller utnyckling av centrala it-kostnader.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 24**Fastighets- och lokalpolicy för kommunkoncernen****Stockholms stad**

Dnr 171-1623/2017

Beslut

Fastighets- och lokalpolicy för kommunkoncernen
Stockholms stad enligt bilaga 14 till
budgetutlåtandet godkänns.

Ärendet

Kommunstyrelsens förslag behandlas. Ärendet gäller fastighets- och lokalpolicy för kommunkoncernen Stockholms stad.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

**§ 25
Avslutning****Beslut**

Kommunfullmäktige fastställer avslutningsvis budgeten i sin helhet och under budgetdagarna preliminärt fattade beslut.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Sverigedemokraterna och Feministiskt initiativ reserverar sig mot beslutet till förmån för egna förslag.

Beslutsordning

Ordföranden frågar om fullmäktige kan fastställa under budgetdagarna preliminärt fattade beslut och också fastställa budgeten i sin helhet och konstaterar att kommunfullmäktige fastställer budgeten i sin helhet.

Övrigt

Ordföranden tackar kommunfullmäktiges ledamöter för ett gott samarbete under de två budgetdagarna.

Finansborgarrådet König Jerlmyr tackar presidiet och tjänstgörande personal för ett gott arbete.

Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Förslag till **Direktiv för samtliga nämnder och bolagsstyrelser** godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ yrkar:

1. Nämnder och bolag ska fortsätta arbeta enligt gällande vision 2040 om ett Stockholm för alla.
2. Nämnder och bolag ska säkerställa att barnkonsekvensanalyser görs och barn-checklistor tas fram.
3. Nämnder och bolag ska säkerställa att tjänsteutlåtanden innehåller en jämställdhetsanalys.

Kommunstyrelsen m.m.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

2. Förslag till budget 2019 och inriktning för 2021 och 2021 för **Kommunstyrelsen m.m.** godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ yrkar:

1. Kommunstyrelsen ska i samverkan med berörda nämnder säkerställa att upphandlingar som genomförs ska innehålla krav på kollektivavtalsliknande villkor avseende lön, semester och pensionsvillkor.
2. Kommunstyrelsen ska med berörda nämnder ta fram handlingsplaner för att minimera användningen av allmän visstidsanställning (AVA).
3. Kommunstyrelsen ska stoppa alla pågående och planerade privatiseringar av väl fungerande kommunala verksamheter.
4. Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna stärka kvinnors organisering.
5. Kommunstyrelsen ska med berörda nämnder säkerställa rimliga förutsättningar för chefer att utöva ett närvarande ledarskap med fokus på kvinnodominerade yrken.
6. Kommunstyrelsen inför ett nytt mål om en klimatneutral bygg- och anläggningssektor till år 2040 och upprättar en handlingsplan för att nå dit.
7. Kommunstyrelsen ska utveckla åtgärder för att tillsammans med berörda nämnder sänka klimateffekten från stadens livsmedelskonsumtion med 25 procent till 2025.
8. Kommunstyrelsen ska bibehålla kommunstyrelsens råd för mänskliga rättigheter samt utveckla det stads-övergripande arbetet för mänskliga rättigheter för att leva upp till Sveriges åtagande i de olika internationella FN-konventionerna.
9. Kommunstyrelsen ska i samverkan med trafiknämnden och miljönämnden slutföra utredningen om miljözoner för att med sådant kunskapsunderlag som grund införa miljözoner där det finns behov av det.
10. Kommunstyrelsen ska bibehålla ett övergripande och strategiskt ansvar för stadens arbete med jämställdhetsbudgetering och fortsätta stödja nämnder och bolagsstyrelser arbete med könsuppdelad statistisk och jämställdhetsintegrering.
11. Kommunstyrelsen ska behålla personal- och jämställdhetsutskottet och fortsätta arbetet med frågor som bland annat komptensutvecklingsfonden, rätten till heltid, minimering AVA och normkritiskt arbete.

Socialdemokraterna och Vänsterpartiet yrkar:

12. Kommunstyrelsen ska säkerställa fortlevnaden för den sociala investeringsfonden i staden genom att reservera en del av det prognosticerade överskottet från kommande bokslut.
13. Kommunstyrelsen ska inleda förhandlingar med staten och regionen syftande till att tidigare lägga tunnelbanedragningen mellan Älvsjö och Fridhemsplan i enlighet med Sverigeförhandlingen.

Socialdemokraterna och Feministiskt initiativ yrkar:

14. Kommunstyrelsen ska bistå nämnder och styrelser med stöd i arbetet mot våldsbejakande extremism genom samverkan med exempelvis Försvärshögskolan (FHS) och Torgny Segerstedt-institutet.

Vänsterpartiet och feministiskt initiativ yrkar:

15. Kommunstyrelsen ska tillsammans med stadsbyggnads- och exploateringsnämnden aktivt påbörja planeringen av en ny stadsdel på Bromma flygplats som möjliggör minst 35 000 nya bostäder.

Socialdemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

16. Kommunstyrelsen ska tillsammans med berörda nämnder och bolag planera för och ta fram regelverk för införandet av en bostadsgaranti för unga.
17. Kommunstyrelsen ska aktivt medverka till att en utveckling av Arlanda flygplats samt tillsammans med stadsbyggnads- och exploateringsnämnden påbörja planeringen av en ny stadsdel på Bromma flygplats som möjliggör minst 35 000 nya bostäder.
18. Kommunstyrelsen ska medverka till att Sverige ska kunna arrangera OS och Paralympics 2026 med Stockholm som huvudort.
19. Kommunstyrelsen ska säkerställa att arbetet att genomföra tvärförbindelse Södertörn fortgår med mål att snarast möjligt påbörja projektering.
20. Kommunstyrelsen ska göra en översyn av organiseringen av stadens råd för funktionshinderfrågor i syfte att stärka och tydliggöra rådets roll.

Vänsterpartiet yrkar:

21. Kommunstyrelsen ska se till att arvodena för borgarråd sänks till samma nivå som i Göteborgs kommun, 744 000 kr per år oavsett funktion eller antal år som borgarråd.
22. Kommunstyrelsen ska se över ersättningssystemet för hemtjänsten för att öka incitamenten till förebyggande arbete och tydligare fokus på individens behov och vilja samt resultatuppföljning och anpassning till ramtid.
23. Kommunstyrelsen ska i samarbete med äldre- och omsorgsnämnden se över hur staden kan skapa utförarverksamhet inom vård- och omsorgsbolag för dövblinda, profilhemtjänst och trygghetslarm samt överföra verksamheten vid Gamlebo från socialnämnden till äldre- och omsorgsnämnden.
24. Kommunstyrelsen ska bilda en klimatpanel sammansatt av forskare med rådgivande funktion för att bidra med expertkunskap om vilken klimatpåverkan stadens beslut har.
25. Kommunstyrelsen ska i samarbete med kulturnämnden utreda möjligheterna till kulturverksamhet i tullhuset på Blasieholmen.
26. Kommunstyrelsen ska i samverkan med äldre- och omsorgsnämnden och socialnämnden utreda möjligheterna att öka likställigheten mellan biståndshandläggare, inom äldreomsorg, socialpsykiatri och stöd och service för personer med funktionsnedsättning, och socialsekreterare ifråga om titulatur, lön och förutsättningar att ägna sig åt socialt arbete.
27. Kommunstyrelsen ska uppdatera yrkestitulaturen utifrån fastställda kompetenskrav för befattningar inom äldreomsorg och stöd och service för personer med funktionsnedsättning.
28. Kommunstyrelsen får med berörda nämnder i uppdrag att genomföra ett Trygghetspaketet med socialt förebyggandeinsatser såsom fältassistenter, socialarbetare, ökat öppethållande i parker och fritidsgårdar samt satsning på

- socialpedagoger i grundskolan. Tyngdpunkten för satsningen ska ligga på de sju prioriterade stadsdelsnämnderna.
29. Kommunstyrelsen ska utreda möjlighet att öppna ett kallbadhus i staden samt en ny sim- och multihall i Skarpnäck.
 30. Kommunstyrelsen ska gentemot staten driva frågan om en ny lag om kommuners förköpsrätt för markförsäljning och tomträttsöverlåtelser inom kommunen. Staden kommer att behöva äga mark för att kunna ta sitt ansvar enligt Lag om kommunernas bostadsförsörjningsansvar.
 31. Kommunstyrelsen ska i samarbete med alla nämnder se över nuvarande nämndorganisation med mål att skapa en större likvärdighet i staden, upprätthålla kvalitén i verksamheterna och de demokratiska aspekterna för invånarna. Översyn ska syfta till en hållbar organisation över mandatperioderna.
 32. Kommunstyrelsen ska tillsammans med idrottsnämnden och stadsdelsnämnderna se över stadens motionsspår i syfte att öka likställigheten och utöka trygghetsarbete.
 33. Kommunstyrelsen ska i samarbete med andra berörda aktörer etablera säkra uppställningsplatser med tillgång till latrin, sophämtning, vatten och el för utsatta EU-medborgare, där socialnämndens EU-team ska informera och bedriva ett fördjupat uppsökande arbete.

Sverigedemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

34. Kommunstyrelsen ska upprätta en ekonomisk redovisning över invandringens kostnader för Stockholms stad.
35. Kommunstyrelsen ska minska stadens kostnader för inköp av administrativa konsulttjänster.
36. Kommunstyrelsen ska inrätta en utredningstjänst liknande den som finns i riksdagen.

Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

37. Kommunstyrelsen ska ha ett strategiskt ansvar för att motverka hatbrott och stävja hot mot minoriteter. Ett säkerhetsbidrag ska inrättas för organisationer som riskerar att utsättas för hatbrott.
38. Kommunstyrelsen ska ta fram riktlinjer för att förhindra uthyrning av kommunal mark till nazistiska organisationer.
39. Kommunstyrelsen ska i samverkan med berörda nämnder påbörja satsningar inom äldreomsorg och förskola på samiska och meänkieli.
40. Servicenämnden ska i egna upphandlingar tillämpa, och i andra nämnders upphandlingar bistå med råd för att tillämpa kollektivavtalsliknande villkor rörande exempelvis löner och rätt till tjänstepension syftande till bra och likvärdiga arbetsvillkor, samt uppföljningskrav på antidiskrimineringsklausulen.

Valnämnden

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

4. Förslag till budget 2019 och inriktning för 2020 och 2021 för **Valnämnden** godkänns.

Stadsdelsnämnderna

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

5. Förslag till budget 2019 och inriktning för 2020 och 2021 för **Stadsdelsnämnderna** godkänns.

Stadsdelsnämnderna

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

5. Förslag till budget 2019 och inriktning för 2020 och 2021 för **Stadsdelsnämnderna** godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Pedagogisk verksamhet: Förskoleverksamhet

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ yrkar:

1. Stadsdelsnämnderna ska genomföra insatser för att öka inskrivningsgraden i förskolan i områden med låg inskrivningsgrad.
2. Stadsdelsnämnderna ska förbättra arbetsvillkoren samt öka personaltätheten i förskolan och därigenom minska barngruppernas storlek.

Vänsterpartiet yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

3. Stadsdelsnämnderna ska erbjuda möjligheter till arbete exempelvis som serviceassistent/förskoleassistent i förskolan parallellt med studier till barnskötare inom ramen för Stockholmsjobben.

Sverigedemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

4. Genuspedagogik ska inte vara en del av förskoleverksamheten.
5. Att förbättra stadens information om vilka barnomsorgsformer som erbjuds.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

5. Förslag till budget 2019 och inriktning för 2020 och 2021 för **Stadsdelsnämnderna** godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Verksamhet för barn, kultur och fritid

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Stadsdelsnämnderna ska bidra till ökad trygghet genom att erbjuda ett brett utbud av aktiviteter. Exempel på sådana insatser i stadsdelarna är fler fritidsgårdar, öppna parklekar och lekplatser samt fler anställda fältassistenter med relevant utbildning som arbetar lokalt med preventivt och uppsökande arbete för stadens unga.

Vänsterpartiet yrkar:

2. Stadsdelsnämnden ska utöka bemanningen och öppettiderna i parklekarna med målsättningen att samtliga parklekar ska vara öppna även på helgerna.
3. Stadsdelsnämnderna ska utreda möjligheterna att öppna nya parklekar under mandatperioden.

Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

4. Stadsdelsnämnderna ska fortsätta utveckla ett jämställdhetsarbete i fritidsverksamheterna och utöka särskilda aktiviteter och platser för unga med funktionsvariation, tjejer och hbtq-ungdomar.
5. Stadsdelsnämnderna ska utveckla ungas organisering med målet att stärka ungas egenmakt och utveckla demokratin.
6. Stadsdelsnämnderna ska motivera ungdomar att delta i idrotts – eller kulturaktiviteter med hjälp av fritidslotsar.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

5. Förslag till budget 2019 och inriktning för 2020 och 2021 för **Stadsdelsnämnderna** godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Äldreomsorg

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Stadsdelsnämnderna ska etablera fler team för tryggt mottagande för att säkerställa en trygg hemgång från sjukvård till egna boendet.
2. Äldreomsorgens avgifter inom hemtjänsten ska vara oförändrade under 2019.

Vänsterpartiet yrkar:

3. Stadsdelsnämnderna ska utreda behovet av anpassade tjänstecyklar för stadsdelsnämndens hemtjänstpersonal.
4. Stadsdelsnämnden ska i samarbete med äldrenämnden fortsätta utvecklingsarbetet med schemaläggning inom hemtjänsten i syfte att öka personalkontinuiteten, främja cykelandvändningen samt minska klimatpåverkan genom minskade biltransporter.

Sverigedemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

5. Stadsdelsnämnderna ska öka möjligheten för äldre att inom hemtjänsten kunna påverka innehållet av servicetjänster.
6. Stadsdelsnämnderna förbättrar välbefinnandet inom äldreomsorgen genom näringsriktig mat, sociala aktiviteter, utevistelser och kulturupplevelser.
7. Stadsdelsnämnderna ska aktivt verka för att utveckla valfrihet för medborgarna genom en mångfald av utförare inom hemtjänst, vård- och omsorgsboende.
8. Personalen inom äldreomsorgen ska kunna göra sig förstådd på god svenska.

Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

9. Stadsdelsnämnderna ska öka personalens kunskap i språk, antidiskriminering och interkulturell kompetens.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

5. Förslag till budget 2019 och inriktning för 2020 och 2021 för **Stadsdelsnämnderna** godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Stöd och service till personer med funktionsnedsättningar

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Stadsdelsnämnderna ska verka för att värna kvaliteten, rättssäkerheten och valmöjlighet inom verksamheter för personer med funktionsnedsättningar.

Vänsterpartiet yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

2. Stadsdelarna ska i samråd utreda förutsättningarna för att starta en pilot i någon av stadens stadsdelar baserat på Laholmsmodellen gällande insatsen ledsagning.

Sverigedemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

3. Stadsdelsnämnderna ska samarbeta med Arbetsmarknadsnämnden i syfte att få de som deltar i dagligverksamheten att få ett arbete på den ordinarie arbetsmarknaden.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

5. Förslag till budget 2019 och inriktning för 2020 och 2021 för **Stadsdelsnämnderna** godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Individ- och familjeomsorg inkl. socialpsykiatri

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Stadsdelsnämnderna ska fortsätta arbeta för att förbättra arbetssituationen för socialsekreterarna.
2. Stadsdelsnämnderna ska tillsammans med kommunstyrelsen verka för att landstinget etablerar fler hembesöksprogram för förstagångsföräldrar i ytterstaden.

Vänsterpartiet yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

3. Stadsdelsnämnden ska utreda tillgången på öppna träfflokaler för att tillgoda att det finns träfflokaler i stadens alla stadsdelar för personer med psykiska funktionsnedsättningar.

Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

4. Stadsdelsnämnderna ska fortsätta arbeta för att förbättra arbetssituationen för socialsekreterarna och anställa fler socialsekreterare.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

5. Förslag till budget 2019 och inriktning för 2020 och 2021 för **Stadsdelsnämnderna** godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Stadsmiljöverksamhet

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

5. Förslag till budget 2019 och inriktning för 2020 och 2021 för **Stadsdelsnämnderna** godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Ekonomiskt bistånd

Sverigedemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Stadsdelsnämnderna ska granska utbetalningar för att säkerhetsställa godushållning av skattemedel.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

5. Förslag till budget 2019 och inriktning för 2020 och 2021 för **Stadsdelsnämnderna** godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Arbetsmarknadsåtgärder

Socialdemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Stadsdelsnämndens ska tillsammans med arbetsmarknadsnämnden öka antalet feriejobb i staden till minst 10 000 under 2019

Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

2. Stadsdelsnämnden ska inom ramen för Stockholmsjobben ge kvinnor utbildning och handledning och utöka det uppsökande arbetet mot kvinnor långt från arbetsmarknaden i syfte att fler ska nå egenförsörjning.

Arbetsmarknadsnämnden

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

6. Förslag till budget 2019 och inriktning för 2020 och 2021 för **Arbetsmarknadsnämnden** godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Arbetsmarknadsnämnden ska öka antalet Stockholmsjobb.

Socialdemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

2. Arbetsmarknadsnämnden fastslå ett övergripande mål att minska antalet hushåll som är i behov av försörjningsstöd på grund av arbetslöshet med minst 25 % till 2022.
3. Arbetsmarknadsnämnden ska säkerställa att det tillskapas fler inriktningar inom yrkesutbildning och Sfi

Vänsterpartiet yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

4. Arbetsmarknadsnämnden stärka och utveckla stadens egen sfi-undervisning.
5. Arbetsmarknadsnämnden ska skapa utökade reguljära utbildningsvägar inom yrkeshögskolan för befattning som stödpedagog inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning.

Sverigedemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

6. Stockholms stad ska inte kvotera efter kön eller etnicitet vid anställningar.
7. Arbetsmarknadsnämnden ska skapa en innovationsfond.
8. Arbetsmarknadsnämnden ska bredda svenskundervisningen och samhällsorienteringen inom ramen för SFI.

Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

9. Arbetsmarknadsnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna kommande år stegvis öka antalet feriejobb i staden till minst 10 000 jobb under 2019 och uppmana till val av feriejobb som går utanför traditionella könsmönster.

10. Arbetsmarknadsnämnden ska utveckla den lagstadgade samhällsorienteringen för nyanlända till att omfatta information om sexuella och reproduktiva rättigheter, om kvinnors, barns och hbtq-personers rättigheter, samt om rättigheter till SFI-undervisning, föräldraledighet och förskola.
11. Arbetsnämnden ska utveckla arbetssätt för hur verksamheter som möter unga som varken studerar eller arbetar ska utveckla sitt arbete för att nå fler unga kvinnor.

Avfallsnämnden

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

7. Förslag till budget 2019 och inriktning för 2020 och 2021 för **Avfallsnämnden** godkänns.

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Avfallsnämnden ska utreda hur delar av sophämtningen kan återtass i kommunal regi i syfte att minska sårbarheten.

Exploateringsnämnden

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

8. Förslag till budget 2019 och inriktning för 2020 och 2021 för **Exploateringsnämnden** godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Socialdemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Exploateringsnämnden ska, tillsammans med stadsbyggnadsnämnden, tillse att exkluderande design inte används i stadsplaneringen, exempelvis genom att Årstafältet fortsätter projekteras i enlighet med ambitionen att bygga bostäder och öppna parkområden och därigenom motverka stora områden med aktiviteter slutna för allmänheten och med betydande barriäreffekter.

Vänsterpartiet yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

2. Exploateringsnämnden ska tillsammans med miljö- och hälsoskyddsnämnden utvidga naturreservatet i Årtaskogen till att omfatta hela skogen och inrätta naturreservat i Hagsätraskogen och i Kyrkhamn, påbörja planeringen av en ekodukt mellan Älvsjöskogen och Hagsätraskogen.
3. Exploateringsnämnden ska öka antalet markanvisningar till allmännyttan så att målet om 3 000 bostäder för påbörjade lägenheter/år kan upprätthållas.
4. Exploateringsnämnden ska utreda förutsättningarna att indexera tomträttsavgälden för större förutsägbarhet och långsiktiga spelregler för byggaktörer, samtidigt som staden bör kunna ta del av ökade markvärden. Utredningen ska även omfatta möjligheterna att pröva rabatterade avgälder för fler boendetyper än studentbostäder, till exempel seniorbostäder

Sverigedemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

5. Exploateringsnämnden ska arbeta med berörda parter för att frigöra mark för bostadsbyggande genom att upphäva hindrande markrestriktioner.
6. Exploateringsnämnden ska i områdesplanering och markanvisningar gällande Bromma flygplats närområde utgå från det avtal som löper till 2038.
7. Exploateringsnämnden ska, tillsammans med Stadsbyggnadsnämnden, verka för att handläggningstiden från markanvisning till godkänd plan kortas.

Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

8. Exploateringsnämnden ska under 2019 markanvisa enligt fördelningen om 60 % hyresrätter.
9. Exploateringsnämnden ska i samarbete med trafiknämnden fasa ut P-talet.

Fastighetsnämnden

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

9. Förslag till budget 2019 och inriktning för 2020 och 2021 för **Fastighetsnämnden** godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Socialdemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Fastighetsnämnden ska utreda möjligheten för en skyndsam och effektiv försäljning av Östermalmshallen och Sturehofs slott
2. Fastighetsnämnden ska investera i förnybar energiproduktion, exempelvis genom solceller, på stadens fastigheter.

Sverigedemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

3. Fastighetsnämnden ska prioritera vård av stadens äldre fastigheter.

Idrottsnämnden

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

10. Förslag till budget 2019 och inriktning för 2020 och 2021 för **Idrottsnämnden** godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Idrottsnämnden ska öppna upp fler idrottshallar under skolledighet och sommarlov.
2. Idrottsnämnden ska tillsammans med utbildningsnämnden utreda möjligheten för staden att tillsammans med föreningslivet införa ”prova på dagar” under skolloven där barn och unga gratis får prova olika idrotter.
3. Idrottsnämnden ska fortsätta intensifiera insatserna för ökad simkunnighet.

Socialdemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

4. Idrottsnämnden ska utöka trygghetsarbetet kring dess evenemang och på dess anläggningar.

Vänsterpartiet yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

5. Idrottsnämnden ska införa att inträdet för pensionärer på stadens simhallar tas bort under vissa tider på dagen.

Sverigedemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

6. Idrottsnämnden ska prioritera och verka för byggandet av fler inomhushallar.
7. Idrottsnämnden ska öka trygghetsåtgärderna i stadens simhallar och badhus.

Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

8. Idrottsnämnden ska utöka trygghetsarbetet kring dess evenemang och på dess anläggningar för att motverka sexuella trakasserier.
9. Idrottsnämnden ska genomföra insatser för förbättrad folkhälsa för kvinnor och flickor i ytterstaden med exempelvis särskilt riktat föreningsstöd.

Kulturnämnden: kulturförvaltningen och stadsarkivet

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

11. Förslag till budget 2019 och inriktning för 2020 och 2021 för **Kulturnämnden** godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Kulturnämnden ska utöka de ordinarie öppettiderna på stadens bibliotek och utöka öppettiderna på kvällar, helger och lov.
2. Kulturnämnden ska säkra att biblioteken även fortsättningsvis ska drivas i stadens regi.
3. Kulturnämndens avgifter i kulturskolan ska vara oförändrade under 2019
4. Kulturnämnden fortsätta arbetet med etableringen av ett kvinnohistoriskt museum.

Socialdemokraterna och Vänsterpartiet yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

5. Kulturnämnden ska fortsätta uppförandet av professionella muralmålningar.

Vänsterpartiet yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

6. Kulturnämnden ska utreda möjligheten att införa kostnadsfri uthyrning av instrument inom kulturskolans verksamhet.
7. Kulturnämnden ska utreda hur kulturarenor på skolor, så som skolbiblioteken, kan utformas för att utvidga kulturverksamheten och skapa fler möten mellan Stockholms ungdomar och kulturen.

Sverigedemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

8. Kulturnämnden ska dra in och kräva tillbaka stöd från organisationer som bevisats stödjer extremism och antidemokratiska åsikter.
9. Kulturnämnden ska värna att biblioteken är tysta och trygga för alla besökare.

Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

10. Kulturnämnden ska starta ett litteraturhus i Stockholm.

Kyrkogårdsnämnden

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

12. Förslag till budget 2019 och inriktning för 2020 och 2021 för **Kyrkogårdsnämnden** godkänns.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

13. Förslag till budget 2019 och inriktning för 2020 och 2021 för **Miljö- och hälsoskyddsnämnden** godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska tillsammans med berörda nämnder utveckla åtgärder för att sänka klimateffekten från stadens livsmedelskonsumtion med 25 procent till 2025.

Vänsterpartiet yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

2. Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska utreda havsnivåhöjningarnas långsiktiga effekter för staden, hur vi bäst skyddar oss och implikationer för stadsutvecklingen idag.

Sverigedemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

3. Att antalet inspektioner i livsmedelsaffärer ska öka för att kunna upprätthålla god hantering av livsmedel

Servicenämnden

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

14. Förslag till budget 2019 och inriktning för 2020 och 2021 för **Servicenämnden** godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Socialdemokraterna och Vänsterpartiet yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Servicenämnden ska i egna upphandlingar tillämpa, och i andra nämnders upphandlingar bistå med råd för att tillämpa, kollektivavtalsliknande villkor rörande exempelvis löner och rätt till tjänstepension syftande till bra och likvärdiga arbetsvillkor.

Sverigedemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

2. Servicenämnden ska säkerställa att samma krav ställs på utländska leverantörer av livsmedel som det ställs på svenska avseende djurhållning, miljö och klimat.

Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

3. Servicenämnden ska i egna upphandlingar tillämpa, och i andra nämnders upphandlingar bistå med råd för att tillämpa kollektivavtalsliknande villkor rörande exempelvis löner och rätt till tjänstepension syftande till bra och likvärdiga arbetsvillkor, samt uppföljningskrav på antidiskrimineringsklausulen.

Socialnämnden

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

15. Förslag till budget 2019 och inriktning för 2020 och 2021 för **Socialnämnden** godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Socialnämnden ska genom SHIS öka utbudet av genomgångsbostäder för att tillgodose behoven för äldre i hemlöshet, våldsutsatta och barnfamiljer i osäkra boendesituationer.
2. Socialnämnden ska tillsammans med andra nämnder och i samverkan med civilsamhället ge råd och stöd till unga ensamkommande som beviljats tillfälliga uppehållstillstånd i syfte att stödja deras etablering på arbetsmarknaden i Stockholm.

Socialdemokraterna och Vänsterpartiet yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

3. Staden ska stödja verksamheter som syftar till att stärka kvinnors deltagande i arbetslivet, som exempelvis Livstycket, så att dessa verksamheter kan fortsätta.

Vänsterpartiet yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

4. Socialnämnden ska instifta ett stödcentrum för personer utsatta för sexuella övergrepp.

Sverigedemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

5. Illegala invandrare ska inte erbjudas sociala förmåner som försörjningsstöd, bostad och subventionerad tandvård och vård.
6. Socialnämnden ska prioritera och hjälpa hemlösa svenska medborgare.
7. Stockholms stad ska införa ett förbud mot tiggeri.
8. Socialnämnden ska informera och ta fram informationsmaterial om Stockholms stads kommunala återvandringsbidrag.
9. Socialnämnden ska verka för att kommunala ålderbedömningar genomförs i de fall där det inte redan har skett genom Migrationsverket.

Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

10. Socialnämnden ska införa en certifiering av socialtjänsten kring hedersrelaterat våld och förtryck.

11. Socialnämnden ska utöka sitt stöd till Origos verksamhet mot hedersrelaterat våld och förtryck.
12. Socialnämnden ska inrätta ett nytt skyddat boende avsedd för målgruppen pojkar och unga killar som utsätts för hedersrelaterat våld och förtryck.
13. Socialnämnden ska utveckla långsiktiga boendelösningar för utsatta EU-medborgare.

Stadsbyggnadsnämnden

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

16. Förslag till budget 2019 och inriktning för 2020 och 2021 för Stadsbyggnadsnämnden godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Socialdemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Stadsbyggnadsnämnden ska fortsätta arbetet att förtäta med flerbostadshus i stadens samtliga stadsdelar och fortsätta bygga bort fysiska och sociala barriärer mellan bostadsområden.

Vänsterpartiet yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

2. Stadsbyggnadsnämnden ska säkra att förskolegårdar i huvudsak ska ha en friyta på 30 kvm per barn och skolgårdar 20 kvm per barn. Om kraven inte kan uppfyllas behöver kompletterande investeringar göras i närliggande naturområden eller parker.

Sverigedemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

3. Stadsbyggnadsnämnden ska i samråd med berörda parter ta fram en genomgripande plan för byggandet av nya stadskvarter.
4. Stadsbyggnadsnämnden ska i områdesplanering och planarbete inom Bromma flygplats närområde utgå från att flygtrafiken fortsätter enligt det avtal som löper till 2038.

Trafiknämnden

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

17. Förslag till budget 2019 och inriktning för 2020 och 2021 för **Trafiknämnden** godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Socialdemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Trafiknämnden ska påbörja genomförandet av en ombyggnation av Brommaplansrondellen för ökad framkomlighet
2. Trafiknämnden ska investera i stadens trafiksignaler i syfte att skapa bättre trafikflöden.
3. Trafiknämnden ska säkerställa att parkeringsavgifterna utvecklas på ett sådant sätt att parkeringsplanens mål uppfylls

Vänsterpartiet yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

4. Trafiknämnden ska utreda hur staden fram till 2030 kan minska vägtrafikarbete med 30 procent från 2017 års nivå samt minska utsläppen från transportsektorn med 80 procent jämfört med 2010.

Sverigedemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

5. Trafiknämnden ska verka tillsammans med berörda parter för att omstrukturerar den nyligen införda parkeringsstrategin.
6. Trafiknämnden ska ges i uppdrag att placera ut fler trygghetshinder för att för att öka tryggheten i Stockholms stad.
7. Trafiknämnden ska arbeta för att fler trygghetskameror placeras på offentliga platser i Stockholms stad.
8. Trafiknämnden ska, i samarbete med berörda nämnder, styrelser, fastighetsägare och intressenter verka för ökad belysning av broar, öppna platser, parker och fastigheter i staden.

Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

9. Trafiknämnden ska inte ge nazistiska organisationer möjlighet att hyra mark eller lokaler av staden.
10. Trafiknämnden ska utreda en permanent bilfri innerstad.

Utbildningsnämnden

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

18. Förslag till budget 2019 och inriktning för 2020 och 2021 för **Utbildningsnämnden** godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Utbildningsnämnden ska anställa fler lärarassistenter och andra kompletterande kompetenser i syfte att öka förutsättningarna för lärare att få mer tid till undervisning.

Socialdemokraterna och Vänsterpartiet yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

2. Utbildningsnämnden ska fortsätta och utveckla projektet med lönetillägg för lärare i grundskolor med högt socioekonomiskt index.

Vänsterpartiet yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

3. Utbildningsnämnden ska utreda arbetssituationen för kuratorerna och skapa ett riktvärde för ett eventuellt maxtak för elever per kurator och termin.
4. Utbildningsnämnden ska möjliggöra för fler barnskötare inom fritidsverksamheten att utbilda sig till fritidspedagog och utbildade att läsa till barnskötare.
5. Utbildningsnämnden ska utreda hur studievägledare skulle kunna stötta de elever som omfattas av den nya gymnasielagen, såväl inom grundskola och gymnasium samt att ytterligare platser behöver beredas.
6. Utbildningsnämnden ska utreda på vilket sätt stadens skolor och fritidshem kan stärkas i sitt arbete med sex- och samlevnadsundervisningen med avstamp i den nya samtyckeslagen och Metoo.

Sverigedemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

7. Utbildningsnämnden ska utöka undervisningen i svenska.
8. Utbildningsnämnden ska effektivisera hemspråksundervisningen.
9. Utbildningsnämnden ska inrätta en förberedelseskola för nyanlända invandrare där läroplanen har ett större fokus på svenska och samhällsorientering.
10. Utbildningsnämndens målsättning ska vara en nolltolerans mot mobbning, tråkasserier och skadegörelse. Elever som förstör för andra elever ska förflyttas till särskilda jourkolor.

Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

11. Utbildningsnämnden ska öka andelen behöriga lärare i grundskolor och gymnasieskolor i ytterstaden.
12. Utbildningsnämnden ska se till att alla stadens grundskolor och gymnasieskolor har handlingsplan mot hedersrelaterat våld och förtryck.
13. Utbildningsnämnden ska se till att alla stadens grundskolor och gymnasieskolor erbjuder tillgång till gratis mensskydd.
14. Utbildningsnämnden ska genomföra ett kompetenslyft om sexuella och reproduktiva rättigheter och hälsa.
15. Utbildningsnämnden ska göra en särskild satsning för att motverka sexuella trakasserier i skolan och öka kunskapen om samtycke.
16. Utbildningsnämnden ska aktivt arbeta för att motverka rasism och antisemitism i skolan och öka kunskapen om mänskliga rättigheter.

Äldrenämnden

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

19. Förslag till budget 2019 och inriktning för 2020 och 2021 för Äldrenämnden godkänns.

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Äldrenämnden ska se till att alla som arbetar inom privat eller kommunal äldreomsorg ska ha rätt till kollektivavtalsenliga villkor.
2. Äldrenämnden ska tillsammans med berörda införa en nollvision för äldre i hemlöshet.

Socialdemokraterna och Vänsterpartiet yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

3. Äldrenämnden ska tillämpa principen att kommunal regi är ickevals-alternativet i hemtjänsten och att det så kallade mormors-lotteriet därmed inte ska tillämpas.

Vänsterpartiet yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

4. Äldrenämnden ska införa en arbetstidsförkortning i hemtjänsten med bibehållen lön/35-timmars arbetsvecka i hemtjänsten med bibehållen lön.

Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

5. Äldrenämnden ska utveckla äldreboende för nationella minoriteter.

Överförmyndarnämnden

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

20. Förslag till budget 2019 och inriktning för 2020 och 2021 för **Överförmyndarnämnden** godkänns.

Central medelsreserv

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

- 21. Till **Central medelsreserv** reserveras följande belopp för år 2019 med fördelning enligt budgetförslaget i denna titel.
- 21.1 Till kommunfullmäktiges förfogande för oförutsedda behov reserveras 5,0 mnkr.
- 21.2 Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov reserveras 614,6 mnkr.
- 21.3 Till kommunstyrelsens förfogande för prestationsförändringar inom förskola, skolbarnsomsorg, grundskola, gymnasieskola, komvux, särskola, svenska-undervisning för invandrare (sfi), flyktingmottagande, stöd och service till personer med funktionsnedsättning, kommunalt bostadstillägg för funktions-nedsatta, arbetsmarknadsnämnden samt arvoden med mera inom överförmyndarnämnden reserveras 653,9 mnkr.
- 21.4 Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda investeringsutgifter reserveras 400,0 mnkr.

Finansförvaltningen

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

- 22.1.1 Ram för kommunkoncernens totala externa upplåning samt ram för utlåning till och borgensteckning för bolagen fastställs i Finanspolicy för kommunkoncernen Stockholms stad.
- 22.1.2 Kommunstyrelsen får i uppdrag att i samband med den årliga översynen av finanspolicyn uppdatera de finansiella risklimiterna utifrån aktuella finansiella förutsättningar.
- 22.2 Kommunal inkomstskatt utdebiteras med kronor 17:74 per skattekrona för att fylla stadens uttaxeringsbehov för 2019.
- 22.3 Begravningsavgift utdebiteras med 6:50 öre per skattekrona för 2019.
- 22.4 Internräntan fastställs till 1,0 procent för 2019.
- 22.5 Regler för ekonomisk förvaltning fastställs enligt bilaga 8.
- 22.6 I övrigt godkänna detta förslag till budget 2019 och inriktning för 2020 och 2021 för Finansförvaltningen, samt dels förslag till peng, schabloner och ersättningsnivåer samt volymer enligt bilaga 6, dels till avgifter enligt bilaga 7 godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Socialdemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Kommunal inkomstskatt utdebiteras med kronor 17:90 per skattekrona för 2019.

Vänsterpartiet yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

2. Kommunal inkomstskatt utdebiteras med kronor 18:04 per skattekrona för att fylla stadens uttaxeringsbehov 2019.
3. Begravningsavgiften utdebiteras med 7:50 öre per skattekrona för 2019.

Sverigedemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

4. Kommunal inkomstskatt utdebiteras med kronor 17:65 per skattekrona för att fylla stadens uttaxeringsbehov 2019.

Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

5. Kommunal inkomstskatt utdebiteras med kronor 18:00 per skattekrona för 2019.
6. Begravningsavgiften utdebiterats med 7:50 öre per skattekrona för 2019.

Stockholms Stadshus AB

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

23. Förslag till mål och ägardirektiv för 2019-2021 för **Koncernen Stockholms Stadshus AB** godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Stockholms Stadshus AB ska i samverkan med berörda bolag säkerställa att upphandlingar som genomförs ska innehålla krav på kollektivavtalsliknande villkor avseende lön, semester och pensionsvillkor,
2. Stockholms Stadshus AB ska bistå kommunstyrelsen i arbetet med att planera för och implementera ett nytt mål om en klimatneutral bygg- och anläggningssektor till år 2040.

Socialdemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

3. Stockholms Stadshus AB ska tillsammans med berörda nämnder och bolag planera för och ta fram regelverk för införandet av en bostadsgaranti för unga.

Vänsterpartiet yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

4. Stockholms Stadshus AB ska tillsammans med kommunstyrelsen bilda ett särskilt bolag inom koncernen för produktion och handel med solel.
5. Stockholms Stadshus AB ska bistå kommunstyrelsen i planeringen av en storskalig anläggning för biokol. Obligatorisk matavfallsinsamling ska fasas in till år 2021.

Bostadsbolagen

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

24. Förslag till mål och ägardirektiv för 2019-2021 för **Bostadsbolagen: AB Svenska Bostäder, AB Familjebostäder och AB Stockholmshem** godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Bostadsbolagen ska inte genomföra beståndsförsäljningar eller ombildningar av hyresrätter.
2. Bostadsbolagen ska öka antalet hyresrätter med rimliga hyror både genom att inte sälja ut ur befintligt bestånd och säkerställa nyproduktion av Stockholms-hus med investeringsstöd.
3. Stockholmshem AB ska implementera pilotmodell för livscykelanalys vid nyproduktion.

Socialdemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

4. Bostadsbolagen ska planera för och ta fram regelverk för införandet av en bostadsgaranti för unga.

Sverigedemokraterna:

Kommunfullmäktige beslutar följande

5. Bostadsbolagen ska verka och prioritera byggandet av hyreslägenheter.
6. Nyanlända invandrare ska inte få förtur till kommunens hyreslägenheter.

Micasa Fastigheter i Stockholm AB

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

25. Förslag till mål och ägardirektiv för 2019-2021 för **Micasa Fastigheter i Stockholm AB** godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Micasa Fastigheter i Stockholm AB ska säkerställa att äldreboendeproduktionen följer den av staden fastslagna planen.

Vänsterpartiet yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

2. Micasa Fastigheter i Stockholm AB ska förmedla seniorlägenheter till äldre med hemlöshetsproblematik.

Bostadsförmedlingen i Stockholm AB

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

26. Förslag till mål och ägardirektiv för 2019-2021 för **Bostadsförmedlingen i Stockholm AB** godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Socialdemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Bostadsförmedlingen i Stockholm AB ska planera för och ta fram regelverk för införandet av en bostadsgaranti för unga.

Skolfastigheter i Stockholm AB (SISAB)

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

27. Förslag till mål och ägardirektiv för 2019-2021 för **Skolfastigheter i Stockholm AB** godkänns

Stockholm Vatten och Avfall AB

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

28. Förslag till mål och ägardirektiv för 2019-2021 för **Stockholm Vatten och Avfall AB** godkänns.

Stockholms Hamn AB

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

29. Förslag till mål och ägardirektiv för 2019-2021 för **Stockholms Hamn AB** godkänns.

AB Stokab

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

30. Förslag till mål och ägardirektiv för 2019-2021 för **AB Stokab** godkänns.

Stockholms Stads Parkerings AB

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

31. Förslag till mål och ägardirektiv för 2019-2021 för **Stockholms Stads Parkering AB** godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Sverigedemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Stockholms Stads Parkering AB ska utreda möjligheterna att bygga ett cykelgarage i anslutning till Centralstationen.

Stockholms Stadsteater AB

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

32. Förslag till mål och ägardirektiv för 2019-2021 för **Stockholms Stadsteater AB** godkänns.

Stockholm Globe Arena Fastigheter AB

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

33. Förslaget till mål och ägardirektiv för 2019-2021 för **Stockholm Globe Arena Fastigheter AB** godkänns.

Stockholm Business Region AB

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

34. Förslag till mål och ägardirektiv för 2019-2021 för **Stockholm Business Region AB** godkänns.

Yrkanden som begärts under särskild proposition

Sverigedemokraterna yrkar:

Kommunfullmäktige beslutar följande

1. Stockholm Business Region AB ska fortsätta arbeta aktivt för att öka antalet kryssningsfartyg till Stockholms stad.

S:t Erik försäkrings AB

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

35. Förslaget till mål och ägardirektiv för 2019-2021 för **S:t Erik Försäkrings AB** godkänns.

S:t Erik Livförsäkrings AB

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

36. Förslaget till mål och ägardirektiv för 2019-2021 för **S:t Erik Liv försäkrings AB** godkänns.

S:t Erik Markutveckling AB

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

37. Förslag till mål och ägardirektiv för 2019-2021 för **S:t Erik Markutveckling AB** godkänns.

Intressebolag i Stockholms Stadshus AB

Mässfastigheter i Stockholm AB

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

38. Förslaget till mål och ägardirektiv för 2019-2021 för **Mässfastigheter i Stockholm AB** godkänns.

Intressebolag i Stockholms Stadshus AB

Stockholm Exergi Holding AB samägt med Stockholms stad

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

39. Förslag till mål och ägardirektiv för 2019-2021 för **AB Fortum Värme Holding samägt med Stockholms stad** godkänns.

Stockholms stads organisering i kommunalförbund

Storstockholms brandförsvär

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

40. Förslaget till inriktning för 2019-2021 för **Storstockholms brandförsvär** godkänns.

Stockholms stads organisering i stiftelser

SHIS Bostäder – Stiftelse hotellhem i Stockholm

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

41. Förslaget till inriktning för 2019-2021 för Stiftelsen hotellhem i Stockholm godkänns.

Revisorskollegiet

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

3. Förslag till budget 2019 och inriktning för 2020 och 2021 för **Revisorskollegiet** godkänns.

Närvarolista

upprättad vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 13 december 2018

Plats	Ledamot	Ersättare	Parti	Ankom	Utgick
49	Brinck, Cecilia (Ordförande)		M	09:48	22:27
104	Carlstedt, Rana (1:e v Ordf)		S	09:55	22:25
50	Åslund, Ann-Katrin (2:e v Ordf)		L	09:48	22:25
82	Abdulahi Mohamed, Ahmed	Moreira Duarte, Mariana	MP	09:57	22:25
56	Abdullahi Ali, Nassir		S	09:59	22:25
99	Agetoft, Linda		S	09:49	22:25
23	Bjuggren, Emilia	Gustafsson, Lisa	S	10:01	17:29
23	Bjuggren, Emilia		S	17:34	22:24
7	Boucher, Torun		V	09:53	22:25
24	Burell, Olle		S	10:00	22:25
91	Byström, Felix		SD	09:48	22:25
61	Bäck, Lars		V	09:54	14:17
61	Bäck, Lars	Herrström, Cecilia	V	14:21	17:12
61	Bäck, Lars	Jama, Hassan	V	17:30	22:26
36	Carlsson, Christian		KD	10:01	22:25
72	Cederschiöld, Anna		M	09:58	14:05
72	Cederschiöld, Anna	Wejke-Norberg, Lou-Ann	M	14:07	22:27
17	Edholm, Lotta		L	09:56	22:27
58	Edlund, Ingela		S	09:48	22:24
60	Edvardsson, Inger		S	09:54	22:26
41	Elfvén, Anne-Lie		L	09:48	13:28
41	Elfvén, Anne-Lie		L	13:30	22:25
54	Elmgren, Claes	Johansson, Stefan	S	09:54	12:21
54	Elmgren, Claes		S	12:25	22:25
20	Ernlund, Karin	Kupersmidt, Isak	C	09:48	19:01
20	Ernlund, Karin		C	19:10	22:25
76	Fava, Daniele	Jonlund, Rasmus	L	09:59	19:01
76	Fava, Daniele		L	19:06	22:27

10	Fernell-Ingelström, Yvonne		M	09:53	22:25
78	Fors, Emilie	Hasselgren, Mats	L	10:00	17:29
78	Fors, Emilie		L	17:32	22:25
42	Fälldin, Johan	Kåberg, John	C	09:57	17:29
42	Fälldin, Johan		C	17:33	22:25
77	Gerdes, Hanna		L	10:01	19:01
77	Gerdes, Hanna	Jönsson, Christoffer	L	19:06	22:25
33	Granswed Baat, Sophia		M	09:57	22:26
25	Gustafsson, Karin		S	10:00	22:25
53	Göransson, Anders		S	09:48	22:24
11	Hamilton, Ulla	Jilmstad, Lars	M	12:07	17:29
11	Hamilton, Ulla		M	17:32	22:25
86	Hansson, Martin		MP	09:56	22:22
52	Hansson, Stefan	Pettersson, Fredrik	S	10:00	14:30
94	Hedelin, Joakim		SD	09:49	22:22
73	Hedrup, Tom		M	09:54	22:25
48	Helldén, Daniel	Larsson, Ewa	MP	09:58	12:27
48	Helldén, Daniel		MP	12:27	22:25
71	Hellström, Anette		M	09:50	22:25
95	Herke, Bengt		-	09:51	12:59
14	Hollis, Michaela	Örbrink, Nike	KD	10:06	22:27
70	Häggman, Börje		M	09:52	22:24
80	Jacobsson, Kristin	Larsson, Elin	C	09:57	13:28
80	Jacobsson, Kristin		C	13:30	22:25
29	Johansson, Tobias		V	09:58	22:27
13	Järkeborn, Christoffer		M	09:55	14:21
13	Järkeborn, Christoffer	Gustavsson, Berthold	M	17:27	22:27
18	Jönsson, Jan		L	09:55	22:25
12	Jönsson, Peter	Tigerström, Jan	M	09:50	13:27
12	Jönsson, Peter	Tigerström, Jan	M	10:05	14:18
12	Jönsson, Peter		M	14:30	22:25
30	Kratz, Tina		V	10:01	22:25
6	König Jerlmyr, Anna		M	10:00	22:27
92	Larsson, Björn	Wallsén, Mona	SD	09:48	22:22

5	Larsson, Joakim		M	09:59	22:27
74	Lennaárd, Fritz	Erbe, Torbjörn	M	14:24	17:31
9	Lindblom, Clara		V	09:59	14:17
9	Lindblom, Clara	Berrios, Gerardo	V	14:43	22:25
84	Lindell, Anders	Tonell, Lennart	MP	09:48	22:23
87	Lindell, Anders	Okojevoh, Tiemon	MP	13:41	14:38
46	Lindhagen, Åsa	Vikhe Patil, Nila	MP	09:52	17:29
46	Lindhagen, Åsa		MP	17:34	19:02
46	Lindhagen, Åsa	Vikhe Patil, Nila	MP	19:06	22:26
101	Lindholm, Alexander		S	09:48	22:27
45	Lindstål, Fredrik	Fagerström Caperius, Gunnar	C	09:57	17:29
45	Lindstål, Fredrik	Peterson, Christina	C	17:37	19:01
45	Lindstål, Fredrik		C	19:04	22:25
16	Ljung, Björn		L	10:01	22:25
64	Ljuslin, Maria		V	09:55	22:25
47	Luhr, Katarina		MP	09:54	22:25
35	Lutz, Kristina		M	11:59	22:27
93	Malmström, Jeanette		SD	09:48	22:22
31	Mattsson Åkerström, Alexandra		V	09:47	22:27
63	Mirsafian, Arvand	Jama, Hassan	V	09:58	17:28
63	Mirsafian, Arvand		V	17:28	22:25
28	Mjörnberg, Robert		V	09:48	22:27
37	Modigh, Sofia	Lönnberg, Ulf	KD	09:49	22:22
65	Mohammed, Rashid		V	09:55	22:24
19	Naddebo, Jonas		C	09:57	19:01
19	Naddebo, Jonas	Peterson, Christina	C	19:10	22:26
67	Nilsson, Johan		M	09:48	22:25
107	Nordling Blanco, Sissela		FI	10:00	22:25
79	Nyberg, Claes		C	09:57	22:27
83	Obermüller, Cecilia		MP	10:01	12:21
83	Obermüller, Cecilia	Larsson, Ewa	MP	12:30	14:17
59	Odin Ekman, Åsa		S	10:00	22:27
85	Olsson, Elin		MP	09:51	14:17
87	Olsson, Elin	Okojevoh, Tiemon	MP	16:12	22:27

68	Paccamonti, Johan		M	09:50	22:25
105	Palm, Lisa	Jansson, Maria	FI	10:01	17:28
105	Palm, Lisa		FI	17:31	22:25
106	Rantala Bonnier, Anna		FI	09:52	22:25
51	Rashid, Salar		S	10:06	22:27
69	Redin, Jennyfer	Persson, Ole-Jörgen	M	10:05	14:17
69	Redin, Jennyfer	Tigerström, Jan	M	14:23	22:25
62	Rooth, Rose-Marie Gabriella	Nilsson, Jessica	V	09:48	12:23
62	Rooth, Rose-Marie Gabriella		V	12:55	22:25
26	Räihä, Mirja		S	09:55	22:25
44	Sabet, Banar		C	09:48	19:01
44	Sabet, Banar	Vesterlund, Johan	C	19:04	22:25
57	Said, Suleiman	Salvo, Maria-Elsa	S	09:53	22:22
39	Silverudd, Patrik	Dundar, Abit	L	09:47	22:25
100	Sjöbergh, Ulla		S	09:58	22:22
103	Sjölander, Johan	Janlöv, Åsa	S	09:59	22:27
15	Slottner, Erik		KD	09:59	22:24
40	Smedberg Palmqvist, Isabel	Sjönell, Jessica	L	10:00	22:25
75	Solberg, Eva		M	09:50	22:25
55	Stavling, Margareta		S	10:00	22:23
27	Stenudd, Sara		V	10:01	22:27
34	Ström, Andrea		M	09:48	17:30
34	Ström, Andrea	Erbe, Torbjörn	M	17:31	22:25
66	Sundin, Bo		M	10:06	22:25
32	Svärd, Lars		M	09:56	22:25
87	Tovatt, Lorentz	Okojevoh, Tiemon	MP	10:20	12:28
81	Tovatt, Lorentz		MP	12:52	17:28
81	Tovatt, Lorentz	Vikhe Patil, Nila	MP	17:34	19:01
81	Tovatt, Lorentz	Tonell, Lennart	MP	19:04	22:23
22	Valeskog, Jan	Ohlsson, Bengt	S	09:53	14:17
22	Valeskog, Jan		S	14:34	22:22
38	Valier, Mikael		KD	09:59	22:22
98	Vikman, Arvid		S	09:51	19:01
98	Vikman, Arvid	Salahyusuf, Suhur	S	19:06	22:27

90	Vinge, Linnéa	Lundgaard, Mads	SD	10:00	22:27
89	Wallmark, Peter		SD	09:50	22:27
102	Walther, Ulf	Raneke, Stian	S	10:00	14:30
102	Walther, Ulf	Risberg, Eva	S	14:30	19:28
102	Walther, Ulf		S	19:29	22:22
21	Wanngård, Karin	Eriksson, Mattias	S	09:50	14:16
21	Wanngård, Karin		S	14:34	22:25
8	Warlenius, Rikard		V	09:57	22:25
4	Wedin, Dennis		M	09:56	22:25
88	Westmont, Martin		SD	09:48	22:26
43	Wicklund, Susanne	Bessner, Linn	C	09:52	17:28
43	Wicklund, Susanne	Vesterlund, Johan	C	17:40	19:01
43	Wicklund, Susanne		C	19:02	22:25

Stockholms kommunfullmäktige

Sida 84 (291)

2018-12-13 12.18

Omröstningsresultat

Ärendenr: 5.
Beskrivning: Reservation 25:1

Ärendemening:

SDN: Stöd och service för personer med funktionsnedsättning, SDN: Individ- och familjeomsorg inkl. socialpsykiatri, SDN: Ekonomiskt bistånd, Socialnämnden, Överförmyndarnämnden

Ja:53 Nej:46 Avstår:0 Kvittade: 0 Frånvarande:2

Röststat Ja:

Linn Bessner, Cecilia Brinck, Christian Carlsson, Anna Cederschiöld, Abit Dundar, Lotta Edholm, Anne-Lie Elfén, Gunnar Fagerström Caperius, Yvonne Fernell-Ingelström, Hanna Gerdes, Sophia Granswed Baat, Martin Hansson, Mats Hasselgren, Tom Hedrup, Anette Hellström, Börje Häggman, Lars Jilmstad, Rasmus Jonlund, Christoffer Järkeborn, Jan Jönsson, Isak Kupersmidt, John Kåberg, Anna König Jerlmyr, Elin Larsson, Ewa Larsson, Joakim Larsson, Björn Ljung, Katarina Luhr, Kristina Lutz, Ulf Lönnberg, Mariana Moreira Duarte, Jonas Naddebo, Johan Nilsson, Claes Nyberg, Cecilia Obermüller, Tiemon Okojevoh, Elin Olsson, Johan Paccamonti, Ole-Jörgen Persson, Banar Sabet, Jessica Sjönell, Erik Slottnér, Eva Solberg, Andrea Ström, Bo Sundin, Lars Svärd, Jan Tigerström, Lennart Tonell, Mikael Valier, Nila Vikhe Patil, Dennis Wedin, Ann-Katrin Åslund, Nike Örbrink

Röststat Nej:

Nassir Abdullahi Ali, Linda Agetoft, Torun Boucher, Olle Burell, Felix Byström, Lars Bäck, Rana Carlstedt, Ingela Edlund, Inger Edvardsson, Mattias Eriksson, Karin Gustafsson, Lisa Gustafsson, Anders Göransson, Joakim Hedelin, Hassan Jama, Åsa Janlöv, Maria Jansson, Stefan Johansson, Tobias Johansson, Tina Kratz, Clara Lindblom, Alexander Lindholm, Maria Ljuslin, Mads Lundgaard, Jeanette Malmström, Alexandra Mattsson Åkerström, Robert Mjörnberg, Rashid Mohammed, Jessica Nilsson, Sissela Nordling Blanco, Åsa Odin Ekman, Bengt Ohlsson, Fredrik Pettersson, Stian Raneke, Anna Rantala Bonnier, Salar Rashid, Mirja Räihä, Maria-Elsa Salvo, Ulla Sjöbergh, Margareta Stavling, Sara Stenudd, Arvid Vikman, Peter Wallmark, Mona Wallsén, Rikard Warlenius, Martin Westmont

2018-12-13 12.18

Omröstningsresultat

Ärendenr: 5.
Beskrivning: Reservation 26:11

Ärendemening:

SDN: Stöd och service för personer med funktionsnedsättning, SDN: Individ- och familjeomsorg inkl. socialpsykiatri, SDN: Ekonomiskt bistånd, Socialnämnden, Överförmyndarnämnden

Ja:53 Nej:38 Avstår:8 Kvittade: 0 Frånvarande:2

Avstår:

Felix Byström, Joakim Hedelin, Bengt Herke, Mads Lundgaard, Jeanette Malmström, Peter Wallmark, Mona Wallsén, Martin Westmont

Röstat Ja:

Linn Bessner, Cecilia Brinck, Christian Carlsson, Anna Cederschiöld, Abit Dundar, Lotta Edholm, Anne-Lie Elfvén, Gunnar Fagerström Caperius, Yvonne Fernell-Ingelström, Hanna Gerdes, Sophia Granswed Baat, Martin Hansson, Mats Hasselgren, Tom Hedrup, Anette Hellström, Börje Häggman, Lars Jilmstad, Rasmus Jonlund, Christoffer Järkeborn, Jan Jönsson, Isak Kupersmidt, John Kåberg, Anna König Jerlmyr, Elin Larsson, Ewa Larsson, Joakim Larsson, Björn Ljung, Katarina Luhr, Kristina Lutz, Ulf Lönnberg, Mariana Moreira Duarte, Jonas Naddebo, Johan Nilsson, Claes Nyberg, Cecilia Obermüller, Tiemon Okojevo, Elin Olsson, Johan Paccamonti, Ole-Jörgen Persson, Banar Sabet, Jessica Sjönell, Erik Slottner, Eva Solberg, Andrea Ström, Bo Sundin, Lars Svärd, Jan Tigerström, Lennart Tonell, Mikael Valier, Nila Vikhe Patil, Dennis Wedin, Ann-Katrin Åslund, Nike Örbrink

Röstat Nej:

Nassir Abdullahi Ali, Linda Agetoft, Torun Boucher, Olle Burell, Lars Bäck, Rana Carlstedt, Ingela Edlund, Inger Edvardsson, Mattias Eriksson, Karin Gustafsson, Lisa Gustafsson, Hassan Jama, Åsa Janlöv, Maria Jansson, Stefan Johansson, Tobias Johansson, Tina Kratz, Clara Lindblom, Alexander Lindholm, Maria Ljuslin, Alexandra Mattsson Åkerström, Robert Mjörnberg, Rashid Mohammed, Jessica Nilsson, Sissela Nordling Blanco, Åsa Odin Ekman, Bengt Ohlsson, Fredrik Pettersson, Stian Raneke, Anna Rantala Bonnier, Salar Rashid, Mirja Räihä, Maria-Elsa Salvo, Ulla Sjöbergh, Margareta Stavling, Sara Stenudd, Arvid Vikman, Rikard Warlenius

2018-12-13 12.20

Omröstningsresultat

Ärendenr: 5.
Beskrivning: Reservation 26:12

Ärendemening:

SDN: Stöd och service för personer med funktionsnedsättning, SDN: Individ- och familjeomsorg inkl. socialpsykiatri, SDN: Ekonomiskt bistånd, Socialnämnden, Överförmyndarnämnden

Ja:53 Nej:3 Avstår:43 Kvittade: 0 Frånvarande:2

Avstår:

Nassir Abdullahi Ali, Linda Agetoft, Torun Boucher, Olle Burell, Felix Byström, Lars Bäck, Rana Carlstedt, Ingela Edlund, Inger Edvardsson, Mattias Eriksson, Karin Gustafsson, Lisa Gustafsson, Joakim Hedelin, Bengt Herke, Hassan Jama, Åsa Janlöv, Stefan Johansson, Tobias Johansson, Tina Kratz, Clara Lindblom, Alexander Lindholm, Maria Ljuslin, Mads Lundgaard, Jeanette Malmström, Alexandra Mattsson Åkerström, Robert Mjörnberg, Rashid Mohammed, Jessica Nilsson, Åsa Odin Ekman, Bengt Ohlsson, Fredrik Pettersson, Stian Raneke, Salar Rashid, Mirja Räihä, Maria-Elsa Salvo, Ulla Sjöbergh, Margareta Stavling, Sara Stenudd, Arvid Vikman, Peter Wallmark, Mona Wallsén, Rikard Warlenius, Martin Westmont

Röstat Ja:

Linn Bessner, Cecilia Brinck, Christian Carlsson, Anna Cederschiöld, Abit Dundar, Lotta Edholm, Anne-Lie Elfvén, Gunnar Fagerström Caperius, Yvonne Fernell-Ingelström, Hanna Gerdes, Sophia Granswed Baat, Martin Hansson, Mats Hasselgren, Tom Hedrup, Anette Hellström, Börje Häggman, Lars Jilmstad, Rasmus Jonlund, Christoffer Järkeborn, Jan Jönsson, Isak Kupersmidt, John Kåberg, Anna König Jerlmyr, Elin Larsson, Ewa Larsson, Joakim Larsson, Björn Ljung, Katarina Luhr, Kristina Lutz, Ulf Lönnberg, Mariana Moreira Duarte, Jonas Naddebo, Johan Nilsson, Claes Nyberg, Cecilia Obermüller, Tiemon Okojevoh, Elin Olsson, Johan Paccamonti, Ole-Jörgen Persson, Banar Sabet, Jessica Sjönell, Erik Slottnér, Eva Solberg, Andrea Ström, Bo Sundin, Lars Svärd, Jan Tigerström, Lennart Tonell, Mikael Valier, Nila Vikhe Patil, Dennis Wedin, Ann-Katrin Åslund, Nike Örbrink

Röstat Nej:

Maria Jansson, Sissela Nordling Blanco, Anna Rantala Bonnier

Stockholms kommunfullmäktige

Sida 87 (291)

2018-12-13 14.10

Omröstningsresultat

Ärendenr: 6
Beskrivning: Reservation 31:3

Ärendemening:
Äldrenämnden, SDN: Äldreomsorg, KS pensionärsråd

Ja:60 Nej:39 Avstår:0 Kvittade: 0 Frånvarande:2

Röstat Ja:

Linn Bessner, Cecilia Brinck, Felix Byström, Christian Carlsson, Abit Dundar, Lotta Edholm, Anne-Lie Elfven, Gunnar Fagerström Caperius, Yvonne Fernell-Ingelström, Hanna Gerdes, Sophia Granswed Baat, Martin Hansson, Mats Hasselgren, Joakim Hedelin, Tom Hedrup, Daniel Helldén, Anette Hellström, Börje Häggman, Kristin Jacobsson, Lars Jilmstad, Rasmus Jonlund, Christoffer Järkeborn, Jan Jönsson, Isak Kupersmidt, John Kåberg, Anna König Jerlmyr, Ewa Larsson, Joakim Larsson, Björn Ljung, Katarina Luhr, Mads Lundgaard, Kristina Lutz, Ulf Lönnberg, Jeanette Malmström, Mariana Moreira Duarte, Jonas Naddebo, Johan Nilsson, Claes Nyberg, Tiemon Okojevoh, Elin Olsson, Johan Paccamonti, Ole-Jörgen Persson, Banar Sabet,

Röstat Nej:

Jessica Sjönell, Erik Slottner, Eva Solberg, Andrea Ström, Bo Sundin, Lars Svärd, Jan Nassir Abdullahi Ali, Linda Agetoft, Torun Boucher, Ollé Burell, Lars Bäck, Rana Tigerström, Lorentz Toyatt, Mikael Valier, Nila Vikhe Patil, Peter Wallmark, Mona Carlstedt, Ingela Edlund, Inger Edvardsson, Claes Elmgren, Mattias Eriksson, Karin Wallsén, Dennis Wedin, Lou-Ann Wejke-Norberg, Martin Westmont, Ann-Katrin Gustafsson, Lisa Gustafsson, Anders Göransson, Hassan Jama, Asa Janlov, Maria Åslund, Nike Örbrink Jansson, Tobias Johansson, Tina Kratz, Clara Lindblom, Alexander Lindholm, Maria Ljuslin, Alexandra Mattsson Åkerström, Robert Mjörnberg, Rashid Mohammed, Sissela Nordling Blanco, Åsa Odin Ekman, Bengt Ohlsson, Fredrik Pettersson, Stian Raneke, Anna Rantala Bonnier, Salar Rashid, Rose-Marie Gabriella Rooth, Mirja Räihä, Maria-Elsa Salvo, Ulla Sjöbergh, Margareta Stavling, Sara Stenudd, Arvid Vikman, Rikard Warlenius

2018-12-13 14.11

Omröstningsresultat

Ärendenr: 6
Beskrivning: Reservation 31:4

Ärendemening:
Äldrenämnden, SDN: Äldreomsorg, KS pensionärsråd

Ja:60 Nej:13 Avstår:26 Kvittade: 0 Frånvarande:2

Avstår:

Nassir Abdullahi Ali, Linda Agetoft, Olle Burell, Rana Carlstedt, Ingela Edlund, Inger Edvardsson, Claes Elmgren, Mattias Eriksson, Karin Gustafsson, Lisa Gustafsson, Anders Göransson, Åsa Janlöv, Maria Jansson, Alexander Lindholm, Sissela Nordling Blanco, Åsa Odin Ekman, Bengt Ohlsson, Fredrik Pettersson, Stian Raneke, Anna Rantala Bonnier, Salar Rashid, Mirja Räihä, Maria-Elsa Salvo, Ulla Sjöbergh, Margareta Stavling, Arvid Vikman

Röstat Ja:

Linn Bessner, Cecilia Brinck, Felix Byström, Christian Carlsson, Abit Dundar, Lotta Edholm, Anne-Lie Elfén, Gunnar Fagerström Caperius, Yvonne Fernell-Ingelström, Hanna Gerdes, Sophia Granswed Baat, Martin Hansson, Mats Hasselgren, Joakim Hedelin, Tom Hedrup, Daniel Helldén, Anette Hellström, Börje Häggman, Kristin Jacobsson, Lars Jilmstad, Rasmus Jonlund, Christoffer Järkeborn, Jan Jönsson, Isak Kupersmidt, John Kåberg, Anna König Jerlmyr, Ewa Larsson, Joakim Larsson, Björn Ljung, Katarina Luhr, Mads Lundgaard, Kristina Lutz, Ulf Lönnberg, Jeanette Malmström, Mariana Moreira Duarte, Jonas Naddebo, Johan Nilsson, Claes Nyberg, Tiemon Okojevoh, Elin Olsson, Johan Paccamonti, Ole-Jörgen Persson, Banar Sabet, Jessica Sjönell, Erik Slottnér, Eva Solberg, Andrea Ström, Bo Sundin, Lars Svärd, Jan Tigerström, Lorentz Tovatt, Mikael Valier, Nila Vikhe Patil, Peter Wallmark, Mona Wallsén, Dennis Wedin, Lou-Ann Wejke-Norberg, Martin Westmont, Ann-Katrin Åslund, Nike Örbrink

Röstat Nej:

Torun Boucher, Lars Bäck, Hassan Jama, Tobias Johansson, Tina Kratz, Clara Lindblom, Maria Ljuslin, Alexandra Mattsson Åkerström, Robert Mjörnberg, Rashid Mohammed, Rose-Marie Gabriella Rooth, Sara Stenudd, Rikard Warlenius

2018-12-13 14.12

Omröstningsresultat

Ärendenr: 6
Beskrivning: Reservation 31:5

Ärendemening:
Äldrenämnden, SDN: Äldreomsorg, KS pensionärsråd

Ja:60 Nej:16 Avstår:23 Kvittade: 0 Frånvarande:2

Avstår:

Nassir Abdullahi Ali, Linda Agetoft, Olle Burell, Rana Carlstedt, Ingela Edlund, Inger Edvardsson, Claes Elmgren, Mattias Eriksson, Karin Gustafsson, Lisa Gustafsson, Anders Göransson, Åsa Janlöv, Alexander Lindholm, Åsa Odin Ekman, Bengt Ohlsson, Fredrik Pettersson, Stian Raneke, Salar Rashid, Mirja Räihä, Maria-Elsa Salvo, Ulla Sjöbergh, Margareta Stavling, Arvid Vikman

Röstat Ja:

Linn Bessner, Cecilia Brinck, Felix Byström, Christian Carlsson, Abit Dunder, Lotta Edholm, Anne-Lie Elfven, Gunnar Fagerström Caperius, Yvonne Fernell-Ingelström, Hanna Gerdes, Sophia Granswed Baat, Martin Hansson, Mats Hasselgren, Joakim Hedelin, Tom Hedrup, Daniel Helldén, Anette Hellström, Börje Häggman, Kristin Jacobsson, Lars Jilmstad, Rasmus Jonlund, Christoffer Järkeborn, Jan Jönsson, Isak Kupersmidt, John Kåberg, Anna König Jerlmyr, Ewa Larsson, Joakim Larsson, Björn Ljung, Katarina Luhr, Mads Lundgaard, Kristina Lutz, Ulf Lönnberg, Jeanette Malmström, Mariana Moreira Duarte, Jonas Naddebo, Johan Nilsson, Claes Nyberg, Tiemon Okojevoh, Elin Olsson, Johan Paccamonti, Ole-Jörgen Persson, Banar Sabet, Jessica Sjönell, Erik Slottnér, Eva Solberg, Andrea Ström, Bo Sundin, Lars Svärd, Jan Tigerström, Lorentz Tovatt, Mikael Valier, Nila Vikhe Patil, Peter Wallmark, Mona Wallsén, Dennis Wedin, Lou-Ann Wejke-Norberg, Martin Westmont, Ann-Katrin Åslund, Nike Örbrink

Röstat Nej:

Torun Boucher, Lars Bäck, Hassan Jama, Maria Jansson, Tobias Johansson, Tina Kratz, Clara Lindblom, Maria Ljuslin, Alexandra Mattsson Åkerström, Robert Mjörnberg, Rashid Mohammed, Sissela Nordling Blanco, Anna Rantala Bonnier, Rose-Marie Gabriella Rooth, Sara Stenudd, Rikard Warlenius

2018-12-13 14.15

Omröstningsresultat

Ärendenr: 6
Beskrivning: Reservation 9:2

Ärendemening:
Äldrenämnden, SDN: Äldreomsorg, KS pensionärsråd

Ja:52 Nej:39 Avstår:7 Kvittade: 0 Frånvarande:3

Avstår:

Felix Byström, Joakim Hedelin, Mads Lundgaard, Jeanette Malmström, Peter Wallmark, Mona Wallsén, Martin Westmont

Röststat Ja:

Linn Bessner, Cecilia Brinck, Christian Carlsson, Abit Dundar, Lotta Edholm, Anne-Lie Elfven, Gunnar Fagerström Caperius, Yvonne Fernell-Ingelström, Hanna Gerdes, Sophia Granswed Baat, Martin Hansson, Mats Hasselgren, Tom Hedrup, Daniel Helldén, Anette Hellström, Börje Häggman, Kristin Jacobsson, Lars Jilmstad, Rasmus Jonlund, Christoffer Järkeborn, Jan Jönsson, Isak Kupersmidt, John Kåberg, Anna König Jerlmyr, Ewa Larsson, Joakim Larsson, Björn Ljung, Katarina Luhr, Kristina Lutz, Ulf Lönnberg, Mariana Moreira Duarte, Jonas Naddebo, Johan Nilsson, Claes Nyberg, Tiemon Okojevoh, Elin Olsson, Johan Paccamonti, Ole-Jörgen Persson, Banar Sabet, Jessica Sjönell, Erik Slottner, Eva Solberg, Andrea Ström, Bo Sundin, Lars Svärd, Jan Tigerström, Mikael Valier, Nila Vikhe Patil, Dennis Wedin, Lou-Ann Wejke-Norberg, Ann-Katrin Åslund, Nike Örbrink

Röststat Nej:

Nassir Abdullahi Ali, Linda Agetoft, Torun Boucher, Olle Burell, Lars Bäck, Rana Carlstedt, Ingela Edlund, Inger Edvardsson, Claes Elmgren, Mattias Eriksson, Karin Gustafsson, Lisa Gustafsson, Anders Göransson, Hassan Jama, Åsa Janlöv, Maria Jansson, Tobias Johansson, Tina Kratz, Clara Lindblom, Alexander Lindholm, Maria Ljuslin, Alexandra Mattsson Åkerström, Robert Mjörnberg, Rashid Mohammed, Sissela Nordling Blanco, Åsa Odin Ekman, Bengt Ohlsson, Fredrik Pettersson, Stian Raneke, Anna Rantala Bonnier, Salar Rashid, Rose-Marie Gabriella Rooth, Mirja Räihä, Maria-Elsa Salvo, Ulla Sjöbergh, Margareta Stavling, Sara Stenudd, Arvid Vikman, Rikard Warlenius

2018-12-13 14.16

Omröstningsresultat

Ärendenr: 6
Beskrivning: Reservation 9:8

Ärendemening:
Äldrenämnden, SDN: Äldreomsorg, KS pensionärsråd

Ja:69 Nej:7 Avstår:23 Kvittade: 0 Frånvarande:2

Avstår:

Nassir Abdullahi Ali, Linda Agetoft, Olle Burell, Rana Carlstedt, Ingela Edlund, Inger Edvardsson, Claes Elmgren, Mattias Eriksson, Karin Gustafsson, Lisa Gustafsson, Anders Göransson, Åsa Janlöv, Alexander Lindholm, Åsa Odin Ekman, Bengt Ohlsson, Fredrik Pettersson, Stian Raneke, Salar Rashid, Mirja Räihä, Maria-Elsa Salvo, Ulla Sjöbergh, Margareta Stavling, Arvid Vikman

Röstat Ja:

Linn Bessner, Torun Boucher, Cecilia Brinck, Lars Bäck, Christian Carlsson, Abit Dundar, Lotta Edholm, Anne-Lie Elfven, Gunnar Fagerström Caperius, Yvonne Fernell-Ingelström, Hanna Gerdes, Sophia Granswed Baat, Martin Hansson, Mats Hasselgren, Tom Hedrup, Daniel Helldén, Anette Hellström, Börje Häggman, Kristin Jacobsson, Hassan Jama, Maria Jansson, Lars Jilmstad, Tobias Johansson, Rasmus Jonlund, Christoffer Järkeborn, Jan Jönsson, Tina Kratz, Isak Kupersmidt, John Kåberg, Anna König Jerlmyr, Ewa Larsson, Joakim Larsson, Clara Lindblom, Björn Ljung, Maria Ljuslin, Katarina Luhr, Kristina Lutz, Ulf Lönnberg, Alexandra Mattsson Åkerström, Robert Mjörnberg, Rashid Mohammed, Mariana Moreira Duarte, Jonas Naddebo, Johan Nilsson, Sissela Nordling Blanco, Claes Nyberg, Tiemon Okojevoh, Elin Olsson, Johan Paccamonti, Ole-Jörgen Persson, Anna Rantala Bonnier, Rose-Marie Gabriella Rooth, Banar Sabet, Jessica Sjönell, Erik Slottnér, Eva Solberg, Sara Stenudd, Andrea Ström, Bo Sundin, Lars Svärd, Jan Tigerström, Lorentz Tovatt, Mikael Valier, Nila Vikhe Patil, Rikard Warlenius, Dennis Wedin, Lou-Ann Wejke-Norberg, Ann-Katrin Åslund, Nike Örbrink

Röstat Nej:

Felix Byström, Joakim Hedelin, Mads Lundgaard, Jeanette Malmström, Peter Wallmark, Mona Wallsén, Martin Westmont

Stockholms kommunfullmäktige

Sida 92 (291)

2018-12-13 21.35

Omröstningsresultat

Ärendenr: 7a. **Beskrivning:** Reservation 7:2

Ärendemening:
SDN: Förskoleverksamhet

Ja:52 Nej:45 Avstår:0 Kvittade: 2 Frånvarande:2

Röstat Ja:

Cecilia Brinck, Christian Carlsson, Abit Dundar, Lotta Edholm, Anne-Lie Elfvén, Torbjörn Erbe, Karin Ernlund, Daniele Fava, Yvonne Fernell-Ingelström, Emilie Fors, Johan Fälldin, Sophia Granswed Baat, Berthold Gustavsson, Ulla Hamilton, Martin Hansson, Tom Hedrup, Daniel Helldén, Anette Hellström, Börje Häggman, Kristin Jacobsson, Christoffer Jönsson, Jan Jönsson, Peter Jönsson, Anna König Jerlmyr, Joakim Larsson, Anders Lindell, Fredrik Lindstål, Björn Ljung, Katarina Luhr, Kristina Lutz, Ulf Lönnberg, Mariana Moreira Duarte, Johan Nilsson, Claes Nyberg, Tiemon Okojevo, Johan Paccamonti, Christina Peterson, Jessica Sjönell, Erik Slottnér, Eva Solberg, Bo Sundin, Lars Svärd, Jan Tigerström, Lennart Tonell, Mikael Valier, Johan Vesterlund, Nila Vikhe Patil, Dennis Wedin, Lou-Ann Wejke-Norberg, Susanne Wicklund, Ann-Katrin Åslund, Nike Örbrink

Röstat Nej:

Nassir Abdullahi Ali, Linda Agetoft, Gerardo Berrios, Emilia Bjuggren, Torun Boucher, Olle Burell, Felix Byström, Rana Carlstedt, Ingela Edlund, Inger Edvardsson, Claes Elmgren, Karin Gustafsson, Anders Göransson, Joakim Hedelin, Hassan Jama, Åsa Janlöv, Tobias Johansson, Tina Kratz, Alexander Lindholm, Maria Ljuslin, Mads Lundgaard, Jeanette Malmström, Alexandra Mattsson Åkerström, Arvand Mirsafian, Robert Mjörnberg, Rashid Mohammed, Sissela Nordling Blanco, Åsa Odin Ekman, Lisa Palm, Anna Rantala Bonnier, Salar Rashid, Rose-Marie Gabriella Rooth, Mirja Räihä, Suhur Salahyusuf, Maria-Elsa Salvo, Ulla Sjöbergh, Margareta Stavling, Sara Stenudd, Jan Valeskog, Peter Wallmark, Mona Wallsén, Ulf Walther, Karin Wanngård, Rikard Warlenius, Martin Westmont

Kvittade:

Ewa Larsson, Fredrik Pettersson

2018-12-13 21.36

Omröstningsresultat

Ärendenr: 7a. **Beskrivning:** Reservation 7:4

Ärendemening:
SDN: Förskoleverksamhet

Ja:90 Nej:7 Avstår:0 Kvittade: 2 Frånvarande:2

Röstat Ja:

Nassir Abdullahi Ali, Linda Agetoft, Gerardo Berrios, Emilia Bjuggren, Torun Boucher, Cecilia Brinck, Olle Burell, Christian Carlsson, Rana Carlstedt, Abit Dundar, Lotta Edholm, Ingela Edlund, Inger Edvardsson, Anne-Lie Elfén, Claes Elmgren, Torbjörn Erbe, Karin Ernlund, Daniele Fava, Yvonne Fernell-Ingelström, Emilie Fors, Johan Fälldin, Sophia Granswed Baat, Karin Gustafsson, Berthold Gustavsson, Anders Göransson, Ulla Hamilton, Martin Hansson, Tom Hedrup, Daniel Helldén, Anette Hellström, Börje Häggman, Kristin Jacobsson, Hassan Jama, Åsa Janlöv, Tobias Johansson, Christoffer Jönsson, Jan Jönsson, Peter Jönsson, Tina Kratz, Anna König Jerlmyr, Joakim Larsson, Anders Lindell, Alexander Lindholm, Fredrik Lindstål, Björn Ljung, Maria Ljuslin, Katarina Luhr, Kristina Lutz, Ulf Lönnberg, Alexandra Mattsson Åkerström, Arvand Mirsafian, Robert Mjörnberg, Rashid Mohammed, Mariana Moreira Duarte, Johan Nilsson, Sissela Nordling Blanco, Claes Nyberg, Åsa Odin Ekman, Tiemon Okojevoh, Johan Paccamonti, Lisa Palm, Christina Peterson, Anna Rantala Bonnier, Salar Rashid, Rose-Marie Gabriella Rooth, Mirja Räihä, Suhur Salahyusuf, Maria-Elsa Salvo, Ulla Sjöbergh, Jessica Sjönell, Erik Slottnér, Eva Solberg, Margareta Stavling, Sara Stenudd, Bo Sundin, Lars Svärd, Jan Tigerström, Lennart Tonell, Jan Valeskog, Mikael Valier, Johan Vesterlund, Nila Vikhe Patil, Ulf Walther, Karin Wanngård, Rikard Warlenius, Dennis Wedin, Lou-Ann Wejke-Norberg, Susanne Wicklund, Ann-Katrin Åslund, Nike Örbrink

Röstat Nej:

Felix Byström, Joakim Hedelin, Mads Lundgaard, Jeanette Malmström, Peter Wallmark, Mona Wallsén, Martin Westmont

Kvittade:

Ewa Larsson, Fredrik Pettersson

2018-12-13 21.40

Omröstningsresultat

Ärendenr: 7a.
Beskrivning: Reservation 29:1

Ärendemening:
SDN: Förskoleverksamhet

Ja:52 Nej:45 Avstår:0 Kvittade: 2 Frånvarande:2

Röstat Ja:

Cecilia Brinck, Christian Carlsson, Abit Dundar, Lotta Edholm, Anne-Lie Elfén, Torbjörn Erbe, Karin Ernlund, Daniele Fava, Yvonne Fernell-Ingelström, Emilie Fors, Johan Fälldin, Sophia Granswed Baat, Berthold Gustavsson, Ulla Hamilton, Martin Hansson, Tom Hedrup, Daniel Helldén, Anette Hellström, Börje Häggman, Kristin Jacobsson, Christoffer Jönsson, Jan Jönsson, Peter Jönsson, Anna König Jerlmyr, Joakim Larsson, Anders Lindell, Fredrik Lindstål, Björn Ljung, Katarina Luhr, Kristina Lutz, Ulf Lönnberg, Mariana Moreira Duarte, Johan Nilsson, Claes Nyberg, Tiemon Okojevoh, Johan Paccamonti, Christina Peterson, Jessica Sjönell, Erik Slottnér, Eva Solberg, Bo Sundin, Lars Svärd, Jan Tigerström, Lennart Tonell, Mikael Valier, Johan Vesterlund, Nila Vikhe Patil, Dennis Wedin, Lou-Ann Wejke-Norberg, Susanne Wicklund, Ann-Katrin Åslund, Nike Örbrink

Röstat Nej:

Nassir Abdullahi Ali, Linda Agetoft, Gerardo Berrios, Emilia Bjuggren, Torun Boucher, Olle Burell, Felix Byström, Rana Carlstedt, Ingela Edlund, Inger Edvardsson, Claes Elmgren, Karin Gustafsson, Anders Göransson, Joakim Hedelin, Hassan Jama, Åsa Janlöv, Tobias Johansson, Tina Kratz, Alexander Lindholm, Maria Ljuslin, Mads Lundgaard, Jeanette Malmström, Alexandra Mattsson Åkerström, Arvand Mirsafian, Robert Mjörnberg, Rashid Mohammed, Sissela Nordling Blanco, Åsa Odin Ekman, Lisa Palm, Anna Rantala Bonnier, Salar Rashid, Rose-Marie Gabriella Rooth, Mirja Räihä, Suhur Salahyusuf, Maria-Elsa Salvo, Ulla Sjöbergh, Margareta Stavling, Sara Stenudd, Jan Valeskog, Peter Wallmark, Mona Wallsén, Ulf Walther, Karin Wanngård, Rikard Warlenius, Martin Westmont

Kvittade:

Ewa Larsson, Fredrik Pettersson

2018-12-13 21.41

Omröstningsresultat

Ärendenr: 7a. **Beskrivning:** Reservation 30:12

Ärendemening:
SDN: Förskoleverksamhet

Ja:59 Nej:3 Avstår:35 Kvittade: 2 Frånvarande:2

Avstår:

Nassir Abdullahi Ali, Linda Agetoft, Gerardo Berrios, Emilia Bjuggren, Torun Boucher, Olle Burell, Rana Carlstedt, Ingela Edlund, Inger Edvardsson, Claes Elmgren, Karin Gustafsson, Anders Göransson, Hassan Jama, Åsa Janlöv, Tobias Johansson, Tina Kratz, Alexander Lindholm, Maria Ljuslin, Alexandra Mattsson Åkerström, Arvand Mirsafian, Robert Mjörnberg, Rashid Mohammed, Åsa Odin Ekman, Salar Rashid, Rose-Marie Gabriella Rooth, Mirja Räihä, Suhur Salahyusuf, Maria-Elsa Salvo, Ulla Sjöbergh, Margareta Stavling, Sara Stenudd, Jan Valeskog, Ulf Walther, Karin Wanngård, Rikard Warlenius

Röstat Ja:

Cecilia Brinck, Felix Byström, Christian Carlsson, Abit Dundar, Lotta Edholm, Anne-Lie Elfén, Torbjörn Erbe, Karin Ernlund, Daniele Fava, Yvonne Fernell-Ingelström, Emilie Fors, Johan Fälldin, Sophia Granswed Baat, Berthold Gustavsson, Ulla Hamilton, Martin Hansson, Joakim Hedelin, Tom Hedrup, Daniel Helldén, Anette Hellström, Börje Häggman, Kristin Jacobsson, Christoffer Jönsson, Jan Jönsson, Peter Jönsson, Anna König Jerlmyr, Joakim Larsson, Anders Lindell, Fredrik Lindstål, Björn Ljung, Katarina Luhr, Mads Lundgaard, Kristina Lutz, Ulf Lönnberg, Jeanette Malmström, Mariana Moreira Duarte, Johan Nilsson, Claes Nyberg, Tiemon Okojevoh, Johan Paccamonti, Christina Peterson, Jessica Sjönell, Erik Slottner, Eva Solberg, Bo Sundin, Lars Svärd, Jan Tigerström, Lennart Tonell, Mikael Valier, Johan Vesterlund, Nila Vikhe Patil, Peter Wallmark, Mona Wallsén, Dennis Wedin, Lou-Ann Wejke-Norberg, Martin Westmont, Susanne Wicklund, Ann-Katrin Åslund, Nike Örbrink

Röstat Nej:

Sissela Nordling Blanco, Lisa Palm, Anna Rantala Bonnier

Kvittade:

Ewa Larsson, Fredrik Pettersson

Stockholms kommunfullmäktige

Sida 96 (291)

2018-12-13 21.44

Omröstningsresultat

Ärendenr: 8.
Beskrivning: Reservation 21:1

Ärendemening:
Kulturnämnden, Stockholms Stadsteater AB

Ja:52 Nej:45 Avstår:0 Kvittade: 2 Frånvarande:2

Röstat Ja:

Cecilia Brinck, Christian Carlsson, Abit Dundar, Lotta Edholm, Anne-Lie Elfén, Torbjörn Erbe, Karin Ernlund, Daniele Fava, Yvonne Fernell-Ingelström, Emilie Fors, Johan Fälldin, Sophia Granswed Baat, Berthold Gustavsson, Ulla Hamilton, Martin Hansson, Tom Hedrup, Daniel Helldén, Anette Hellström, Börje Häggman, Kristin Jacobsson, Christoffer Jönsson, Jan Jönsson, Peter Jönsson, Anna König Jerlmyr, Joakim Larsson, Anders Lindell, Fredrik Lindstål, Björn Ljung, Katarina Luhr, Kristina Lutz, Ulf Lönnberg, Mariana Moreira Duarte, Johan Nilsson, Claes Nyberg, Tiemon Okojevo, Johan Paccamonti, Christina Peterson, Jessica Sjönell, Erik Slottnér, Eva Solberg, Bo Sundin, Lars Svärd, Jan Tigerström, Lennart Tonell, Mikael Valier, Johan Vesterlund, Nila Vikhe Patil, Dennis Wedin, Lou-Ann Wejke-Norberg, Susanne Wicklund, Ann-Katrin Åslund, Nike Örbrink

Röstat Nej:

Nassir Abdullahi Ali, Linda Agetoft, Gerardo Berrios, Emilia Bjuggren, Torun Boucher, Olle Burell, Felix Byström, Rana Carlstedt, Ingela Edlund, Inger Edvardsson, Claes Elmgren, Karin Gustafsson, Anders Göransson, Joakim Hedelin, Hassan Jama, Åsa Janlöv, Tobias Johansson, Tina Kratz, Alexander Lindholm, Maria Ljuslin, Mads Lundgaard, Jeanette Malmström, Alexandra Mattsson Åkerström, Arvand Mirsafian, Robert Mjörnberg, Rashid Mohammed, Sissela Nordling Blanco, Åsa Odin Ekman, Lisa Palm, Anna Rantala Bonnier, Salar Rashid, Rose-Marie Gabriella Rooth, Mirja Räihä, Suhur Salahyusuf, Maria-Elsa Salvo, Ulla Sjöbergh, Margareta Stavling, Sara Stenudd, Jan Valeskog, Peter Wallmark, Mona Wallsén, Ulf Walther, Karin Wanngård, Rikard Warlenius, Martin Westmont

Kvittade:

Ewa Larsson, Fredrik Pettersson

Stockholms kommunfullmäktige

Sida 97 (291)

2018-12-13 21.47

Omröstningsresultat

Ärendenr: 9a. **Beskrivning:** Reservation 14:1

Ärendemening:

SDN: arbetsmarknadsåtgärder

Arbetsmarknadsnämnden, KS demokrati- och ytterstadsutskott, Stiftelsen Hotellhem i Stockholm (SHIS)

Ja:59 Nej:25 Avstår:13 Kvittade: 2 Frånvarande:2

Avstår:

Gerardo Berrios, Torun Boucher, Hassan Jama, Tobias Johansson, Tina Kratz, Maria Ljuslin, Alexandra Mattsson Åkerström, Arvand Mirsafian, Robert Mjörnberg, Rashid Mohammed, Rose-Marie Gabriella Rooth, Sara Stenudd, Rikard Warlenius

Röstat Ja:

Cecilia Brinck, Felix Byström, Christian Carlsson, Abit Dundar, Lotta Edholm, Anne-Lie Elfvén, Torbjörn Erbe, Karin Ernlund, Daniele Fava, Yvonne Fernell-Ingelström, Emilie Fors, Johan Fälldin, Sophia Granswed Baat, Berthold Gustavsson, Ulla Hamilton, Martin Hansson, Joakim Hedelin, Tom Hedrup, Daniel Helldén, Anette Hellström, Börje Häggman, Kristin Jacobsson, Christoffer Jönsson, Jan Jönsson, Peter Jönsson, Anna König Jerlmyr, Joakim Larsson, Anders Lindell, Fredrik Lindstål, Björn Ljung, Katarina Luhr, Mads Lundgaard, Kristina Lutz, Ulf Lönnberg, Jeanette Malmström, Mariana Moreira Duarte, Johan Nilsson, Claes Nyberg, Tiemon Okojevo, Johan Paccamonti, Christina Peterson, Jessica Sjönell, Erik Slottnér, Eva Solberg, Bo Sundin, Lars Svärd, Jan Tigerström, Lennart Tonell, Mikael Valier, Johan Vesterlund, Nila Vikhe Patil, Peter Wallmark, Mona Wallsén, Dennis Wedin, Lou-Ann Wejke-Norberg, Martin Westmont, Susanne Wicklund, Ann-Katrin Åslund, Nike Örbrink

Röstat Nej:

Nassir Abdullahi Ali, Linda Agetoft, Emilia Bjuggren, Olle Burell, Rana Carlstedt, Ingela Edlund, Inger Edvardsson, Claes Elmgren, Karin Gustafsson, Anders Göransson, Åsa Janlöv, Alexander Lindholm, Sissela Nordling Blanco, Åsa Odin Ekman, Lisa Palm, Anna Rantala Bonnier, Salar Rashid, Mirja Räihä, Suhur Salahyusuf, Maria-Elsa Salvo, Ulla Sjöbergh, Margareta Stavling, Jan Valeskog, Ulf Walther, Karin Wanngård

Kvittade:

Ewa Larsson, Fredrik Pettersson

2018-12-13 21.50

Omröstningsresultat

Ärendenr: 9a. **Beskrivning:** Reservation 15:6

Ärendemening:

SDN: arbetsmarknadsåtgärder

Arbetsmarknadsnämnden, KS demokrati- och yttre stadsutskott, Stiftelsen Hotellhem i Stockholm (SHIS)

Ja:90 **Nej:**7 **Avstår:**0 **Kvittade:** 2 **Frånvarande:**2

Röstat Ja:

Nassir Abdullahi Ali, Linda Agetoft, Gerardo Berrios, Emilia Bjuggren, Torun Boucher, Cecilia Brinck, Olle Burell, Christian Carlsson, Rana Carlstedt, Abit Dundar, Lotta Edholm, Ingela Edlund, Inger Edvardsson, Anne-Lie Elfven, Claes Elmgren, Torbjörn Erbe, Karin Ernlund, Daniele Fava, Yvonne Fernell-Ingelström, Emilie Fors, Johan Fäldin, Sophia Granswed Baat, Karin Gustafsson, Berthold Gustavsson, Anders Göransson, Ulla Hamilton, Martin Hansson, Tom Hedrup, Daniel Helldén, Anette Hellström, Börje Häggman, Kristin Jacobsson, Hassan Jama, Åsa Janlöv, Tobias Johansson, Christoffer Jönsson, Jan Jönsson, Peter Jönsson, Tina Kratz, Anna König Jerlmyr, Joakim Larsson, Anders Lindell, Alexander Lindholm, Fredrik Lindstål, Björn Ljung, Maria Ljuslin, Katarina Luhr, Kristina Lutz, Ulf Lönnberg, Alexandra Mattsson Åkerström, Arvand Mirsafian, Robert Mjörnberg, Rashid Mohammed, Mariana Moreira Duarte, Johan Nilsson, Sissela Nordling Blanco, Claes Nyberg, Åsa Odin Ekman, Tiemon Okojevoh, Johan Paccamonti, Lisa Palm, Christina Peterson, Anna Rantala Bonnier, Salar Rashid, Rose-Marie Gabriella Rooth, Mirja Räihä, Suhur Salahyusuf, Maria-Elsa Salvo, Ulla Sjöbergh, Jessica Sjönell, Erik Slottnér, Eva Solberg, Margareta Stavling, Sara Stenudd, Bo Sundin, Lars Svärd, Jan Tigerström, Lennart Tonell, Jan Valeskog, Mikael Valier, Johan Vesterlund, Nila Vikhe Patil, Ulf Walther, Karin Wanngård, Rikard Warlenius, Dennis Wedin, Lou-Ann Wejke-Norberg, Susanne Wicklund, Ann-Katrin Åslund, Nike Örbrink

Röstat Nej:

Felix Byström, Joakim Hedelin, Mads Lundgaard, Jeanette Malmström, Peter Wallmark, Mona Wallsén, Martin Westmont

Kvittade:Ewa Larsson, Fredrik Pettersson

2018-12-13 21.52

Omröstningsresultat

Ärendenr: 9a. **Beskrivning:** Reservation 20:1

Ärendemening:

SDN: arbetsmarknadsåtgärder

Arbetsmarknadsnämnden, KS demokrati- och yttre stadsutskott, Stiftelsen Hotellhem i Stockholm (SHIS)

Ja:52 Nej:45 Avstår:0 Kvittade: 2 Frånvarande:2

Röstat Ja:

Cecilia Brinck, Christian Carlsson, Abit Dundar, Lotta Edholm, Anne-Lie Elfvén, Torbjörn Erbe, Karin Ernlund, Daniele Fava, Yvonne Fernell-Ingelström, Emilie Fors, Johan Fälldin, Sophia Granswed Baat, Berthold Gustavsson, Ulla Hamilton, Martin Hansson, Tom Hedrup, Daniel Helldén, Anette Hellström, Börje Häggman, Kristin Jacobsson, Christoffer Jönsson, Jan Jönsson, Peter Jönsson, Anna König Jerlmyr, Joakim Larsson, Anders Lindell, Fredrik Lindstål, Björn Ljung, Katarina Luhr, Kristina Lutz, Ulf Lönnberg, Mariana Moreira Duarte, Johan Nilsson, Claes Nyberg, Tiemon Okojevoh, Johan Paccamonti, Christina Peterson, Jessica Sjönell, Erik Slottnér, Eva Solberg, Bo Sundin, Lars Svärd, Jan Tigerström, Lennart Tonell, Mikael Valier, Johan Vesterlund, Nila Vikhe Patil, Dennis Wedin, Lou-Ann Wejke-Norberg, Susanne Wicklund, Ann-Katrin Åslund, Nike Örbrink

Röstat Nej:

Nassir Abdullahi Ali, Linda Agetoft, Gerardo Berrios, Emilia Bjuggren, Torun Boucher, Olle Burell, Felix Byström, Rana Carlstedt, Ingela Edlund, Inger Edvardsson, Claes Elmgren, Karin Gustafsson, Anders Göransson, Joakim Hedelin, Hassan Jama, Åsa Janlöv, Tobias Johansson, Tina Kratz, Alexander Lindholm, Maria Ljuslin, Mads Lundgaard, Jeanette Malmström, Alexandra Mattsson Åkerström, Arvand Mirsafian, Robert Mjörnberg, Rashid Mohammed, Sissela Nordling Blanco, Åsa Odin Ekman, Lisa Palm, Anna Rantala Bonnier, Salar Rashid, Rose-Marie Gabriella Rooth, Mirja Räihä, Suhur Salahyusuf, Maria-Elsa Salvo, Ulla Sjöbergh, Margareta Stavling, Sara Stenudd, Jan Valeskog, Peter Wallmark, Mona Wallsén, Ulf Walther, Karin Wanngård, Rikard Warlenius, Martin Westmont

Kvittade:

Ewa Larsson, Fredrik Pettersson

2018-12-13 21.53

Omröstningsresultat

Ärendenr: 9a. **Beskrivning:** Reservation 20:9

Ärendemening:

SDN: arbetsmarknadsåtgärder

Arbetsmarknadsnämnden, KS demokrati- och yttre stadsutskott, Stiftelsen Hotellhem i Stockholm (SHIS)

Ja:59 Nej:16 Avstår:22 Kvittade: 2 Frånvarande:2

Avstår:

Nassir Abdullahi Ali, Linda Agetoft, Emilia Bjuggren, Olle Burell, Rana Carlstedt, Ingela Edlund, Inger Edvardsson, Claes Elmgren, Karin Gustafsson, Anders Göransson, Åsa Janlöv, Alexander Lindholm, Åsa Odin Ekman, Salar Rashid, Mirja Räihä, Suhur Salahyusuf, Maria-Elsa Salvo, Ulla Sjöbergh, Margareta Stavling, Jan Valeskog, Ulf Walther, Karin Wanngård

Röstat Ja:

Cecilia Brinck, Felix Byström, Christian Carlsson, Abit Dundar, Lotta Edholm, Anne-Lie Elfven, Torbjörn Erbe, Karin Ernlund, Daniele Fava, Yvonne Fernell-Ingelström, Emilie Fors, Johan Fäldin, Sophia Granswed Baat, Berthold Gustavsson, Ulla Hamilton, Martin Hansson, Joakim Hedelin, Tom Hedrup, Daniel Helldén, Anette Hellström, Börje Häggman, Kristin Jacobsson, Christoffer Jönsson, Jan Jönsson, Peter Jönsson, Anna König Jerlmyr, Joakim Larsson, Anders Lindell, Fredrik Lindstål, Björn Ljung, Katarina Luhr, Mads Lundgaard, Kristina Lutz, Ulf Lönnberg, Jeanette Malmström, Mariana Moreira Duarte, Johan Nilsson, Claes Nyberg, Tiemon Okojevo, Johan Paccamonti, Christina Peterson, Jessica Sjönell, Erik Slottnér, Eva Solberg, Bo Sundin, Lars Svärd, Jan Tigerström, Lennart Tonell, Mikael Valier, Johan Vesterlund, Nila Vikhe Patil, Peter Wallmark, Mona Wallsén, Dennis Wedin, Lou-Ann Wejke-Norberg, Martin Westmont, Susanne Wicklund, Ann-Katrin Åslund, Nike Örbrink

Röstat Nej:

Gerardo Berrios, Torun Boucher, Hassan Jama, Tobias Johansson, Tina Kratz, Maria Ljuslin, Alexandra Mattsson Åkerström, Arvand Mirsafian, Robert Mjörnberg, Rashid Mohammed, Sissela Nordling Blanco, Lisa Palm, Anna Rantala Bonnier, Rose-Marie Gabriella Rooth, Sara Stenudd, Rikard Warlenius

Kvittade:

Ewa Larsson, Fredrik Pettersson

2018-12-13 21.56

Omröstningsresultat

Ärendenr: 9a. **Beskrivning:** Reservation 8:5

Ärendemening:

SDN: arbetsmarknadsåtgärder

Arbetsmarknadsnämnden, KS demokrati- och yttre stadsutskott, Stiftelsen Hotellhem i Stockholm (SHIS)

Ja:59 Nej:38 Avstår:0 Kvittade: 2 Frånvarande:2

Röststat Ja:

Cecilia Brinck, Felix Byström, Christian Carlsson, Abit Dundar, Lotta Edholm, Anne-Lie Elfvén, Torbjörn Erbe, Karin Ernlund, Daniele Fava, Yvonne Fernell-Ingelström, Emilie Fors, Johan Fälldin, Sophia Granswed Baat, Berthold Gustavsson, Ulla Hamilton, Martin Hansson, Joakim Hedelin, Tom Hedrup, Daniel Helldén, Anette Hellström, Börje Häggman, Kristin Jacobsson, Christoffer Jönsson, Jan Jönsson, Peter Jönsson, Anna König Jerlmyr, Joakim Larsson, Anders Lindell, Fredrik Lindstål, Björn Ljung, Katarina Luhr, Mads Lundgaard, Kristina Lutz, Ulf Lönnberg, Jeanette Malmström, Mariana Moreira Duarte, Johan Nilsson, Claes Nyberg, Tiemon Okojevoh, Johan Paccamonti, Christina Peterson, Jessica Sjönell, Erik Slottnér, Eva Solberg, Bo Sundin, Lars Svärd, Jan Tigerström, Lennart Tonell, Mikael Valier, Johan Vesterlund, Nila Vikhe Patil, Peter Wallmark, Mona Wallsén, Dennis Wedin, Lou-Ann Wejke-Norberg, Martin Westmont, Susanne Wicklund, Ann-Katrin Åslund, Nike Örbrink

Röststat Nej:

Nassir Abdullahi Ali, Linda Agetoft, Gerardo Berrios, Emilia Bjuggren, Torun Boucher, Olle Burell, Rana Carlstedt, Ingela Edlund, Inger Edvardsson, Claes Elmgren, Karin Gustafsson, Anders Göransson, Hassan Jama, Åsa Janlöv, Tobias Johansson, Tina Kratz, Alexander Lindholm, Maria Ljuslin, Alexandra Mattsson Åkerström, Arvand Mirsafian, Robert Mjörnberg, Rashid Mohammed, Sissela Nordling Blanco, Åsa Odin Ekman, Lisa Palm, Anna Rantala Bonnier, Salar Rashid, Rose-Marie Gabriella Rooth, Mirja Räihä, Suhur Salahyusuf, Maria-Elsa Salvo, Ulla Sjöbergh, Margareta Stavling, Sara Stenudd, Jan Valeskog, Ulf Walther, Karin Wanngård, Rikard Warlenius

Kvittade:

Ewa Larsson, Fredrik Pettersson

2018-12-13 22.06

Omröstningsresultat

Ärendenr: 10.
Beskrivning: Reservation 2:1

Ärendemening:
Kommunstyrelsen m.m. Revisorskollegiet

Ja:52 Nej:38 Avstår:7 Kvittade: 2 Frånvarande:2

Avstår:

Felix Byström, Joakim Hedelin, Mads Lundgaard, Jeanette Malmström, Peter Wallmark, Mona Wallsén, Martin Westmont

Röstat Ja:

Cecilia Brinck, Christian Carlsson, Abit Dundar, Lotta Edholm, Anne-Lie Elfén, Torbjörn Erbe, Karin Ernlund, Daniele Fava, Yvonne Fernell-Ingelström, Emilie Fors, Johan Fälldin, Sophia Granswed Baat, Berthold Gustavsson, Ulla Hamilton, Martin Hansson, Tom Hedrup, Daniel Helldén, Anette Hellström, Börje Häggman, Kristin Jacobsson, Christoffer Jönsson, Jan Jönsson, Peter Jönsson, Anna König Jerlmyr, Joakim Larsson, Anders Lindell, Fredrik Lindstål, Björn Ljung, Katarina Luhr, Kristina Lutz, Ulf Lönnberg, Mariana Moreira Duarte, Johan Nilsson, Claes Nyberg, Tiemon Okojevoh, Johan Paccamonti, Christina Peterson, Jessica Sjönell, Erik Slottnér, Eva Solberg, Bo Sundin, Lars Svärd, Jan Tigerström, Lennart Tonell, Mikael Valier, Johan Vesterlund, Nila Vikhe Patil, Dennis Wedin, Lou-Ann Wejke-Norberg, Susanne Wicklund, Ann-Katrin Åslund, Nike Örbrink

Röstat Nej:

Nassir Abdullahi Ali, Linda Agetoft, Gerardo Berrios, Emilia Bjuggren, Torun Boucher, Olle Burell, Rana Carlstedt, Ingela Edlund, Inger Edvardsson, Claes Elmgren, Karin Gustafsson, Anders Göransson, Hassan Jama, Åsa Janlöv, Tobias Johansson, Tina Kratz, Alexander Lindholm, Maria Ljuslin, Alexandra Mattsson Åkerström, Arvand Mirsafian, Robert Mjörnberg, Rashid Mohammed, Sissela Nordling Blanco, Åsa Odin Ekman, Lisa Palm, Anna Rantala Bonnier, Salar Rashid, Rose-Marie Gabriella Rooth, Mirja Räihä, Suhur Salahyusuf, Maria-Elsa Salvo, Ulla Sjöbergh, Margareta Stavling, Sara Stenudd, Jan Valeskog, Ulf Walther, Karin Wanngård, Rikard Warlenius

Kvittade: Ewa Larsson, Fredrik Pettersson

2018-12-13 22.08

Omröstningsresultat

Ärendenr: 10.
Beskrivning: Reservation 2:11

Ärendemening:
Kommunstyrelsen m.m. Revisorskollegiet

Ja:59 Nej:38 Avstår:0 Kvittade: 2 Frånvarande:2

Röstat Ja:

Cecilia Brinck, Felix Byström, Christian Carlsson, Abit Dundar, Lotta Edholm, Anne-Lie Elfven, Torbjörn Erbe, Karin Ernlund, Daniele Fava, Yvonne Fernell-Ingelström, Emilie Fors, Johan Fäldin, Sophia Granswed Baat, Berthold Gustavsson, Ulla Hamilton, Martin Hansson, Joakim Hedelin, Tom Hedrup, Daniel Helldén, Anette Hellström, Börje Häggman, Kristin Jacobsson, Christoffer Jönsson, Jan Jönsson, Peter Jönsson, Anna König Jerlmyr, Joakim Larsson, Anders Lindell, Fredrik Lindstål, Björn Ljung, Katarina Luhr, Mads Lundgaard, Kristina Lutz, Ulf Lönnberg, Jeanette Malmström, Mariana Moreira Duarte, Johan Nilsson, Claes Nyberg, Tiemon Okojevo, Johan Paccamonti, Christina Peterson, Jessica Sjönell, Erik Slottnér, Eva Solberg, Bo Sundin, Lars Svärd, Jan Tigerström, Lennart Tonell, Mikael Valier, Johan Vesterlund, Nila Vikhe Patil, Peter Wallmark, Mona Wallsén, Dennis Wedin, Lou-Ann Wejke-Norberg, Martin Westmont, Susanne Wicklund, Ann-Katrin Åslund, Nike Örbrink

Röstat Nej:

Nassir Abdullahi Ali, Linda Agetoft, Gerardo Berrios, Emilia Bjuggren, Torun Boucher, Olle Burell, Rana Carlstedt, Ingela Edlund, Inger Edvardsson, Claes Elmgren, Karin Gustafsson, Anders Göransson, Hassan Jama, Åsa Janlöv, Tobias Johansson, Tina Kratz, Alexander Lindholm, Maria Ljuslin, Alexandra Mattsson Åkerström, Arvand Mirsafian, Robert Mjörnberg, Rashid Mohammed, Sissela Nordling Blanco, Åsa Odin Ekman, Lisa Palm, Anna Rantala Bonnier, Salar Rashid, Rose-Marie Gabriella Rooth, Mirja Räihä, Suhur Salahyusuf, Maria-Elsa Salvo, Ulla Sjöbergh, Margareta Stavling, Sara Stenudd, Jan Valeskog, Ulf Walther, Karin Wanngård, Rikard Warlenius

Kvittade: Ewa Larsson, Fredrik Pettersson

2018-12-13 22.09

Omröstningsresultat

Ärendenr: 10.
Beskrivning: Reservation 2:13

Ärendemening:
Kommunstyrelsen m.m. Revisorskollegiet

Ja:52 Nej:35 Avstår:10 Kvittade: 2 Frånvarande:2

Avstår:

Felix Byström, Joakim Hedelin, Mads Lundgaard, Jeanette Malmström, Sissela Nordling Blanco, Lisa Palm, Anna Rantala Bonnier, Peter Wallmark, Mona Wallsén, Martin Westmont

Röstat Ja:

Cecilia Brinck, Christian Carlsson, Abit Dundar, Lotta Edholm, Anne-Lie Elfvén, Torbjörn Erbe, Karin Ernlund, Daniele Fava, Yvonne Fernell-Ingelström, Emilie Fors, Johan Fälldin, Sophia Granswed Baat, Berthold Gustavsson, Ulla Hamilton, Martin Hansson, Tom Hedrup, Daniel Helldén, Anette Hellström, Börje Häggman, Kristin Jacobsson, Christoffer Jönsson, Jan Jönsson, Peter Jönsson, Anna König Jerlmyr, Joakim Larsson, Anders Lindell, Fredrik Lindstål, Björn Ljung, Katarina Luhr, Kristina Lutz, Ulf Lönnberg, Mariana Moreira Duarte, Johan Nilsson, Claes Nyberg, Tiemon Okojevoh, Johan Paccamonti, Christina Peterson, Jessica Sjönell, Erik Slottnér, Eva Solberg, Bo Sundin, Lars Svärd, Jan Tigerström, Lennart Tonell, Mikael Valier, Johan Vesterlund, Nila Vikhe Patil, Dennis Wedin, Lou-Ann Wejke-Norberg, Susanne Wicklund, Ann-Katrin Åslund, Nike Örbrink

Röstat Nej:

Nassir Abdullahi Ali, Linda Agetoft, Gerardo Berrios, Emilia Bjuggren, Torun Boucher, Olle Burell, Rana Carlstedt, Ingela Edlund, Inger Edvardsson, Claes Elmgren, Karin Gustafsson, Anders Göransson, Hassan Jama, Åsa Janlöv, Tobias Johansson, Tina Kratz, Alexander Lindholm, Maria Ljuslin, Alexandra Mattsson Åkerström, Arvand Mirsafian, Robert Mjörnberg, Rashid Mohammed, Åsa Odin Ekman, Salar Rashid, Rose-Marie Gabriella Rooth, Mirja Räihä, Suhur Salahyusuf, Maria-Elsa Salvo, Ulla Sjöbergh, Margareta Stavling, Sara Stenudd, Jan Valeskog, Ulf Walther, Karin Wanngård, Rikard Warlenius

Kvittade: Ewa Larsson, Fredrik Pettersson

2018-12-13 22.10

Omröstningsresultat

Ärendenr: 10.
Beskrivning: Reservation 3:15

Ärendemening:
Kommunstyrelsen m.m. Revisorskollegiet

Ja:59 Nej:38 Avstår:0 Kvittade: 2 Frånvarande:2

Röstat Ja:

Cecilia Brinck, Felix Byström, Christian Carlsson, Abit Dundar, Lotta Edholm, Anne-Lie Elfven, Torbjörn Erbe, Karin Ernlund, Daniele Fava, Yvonne Fernell-Ingelström, Emilie Fors, Johan Fäldin, Sophia Granswed Baat, Berthold Gustavsson, Ulla Hamilton, Martin Hansson, Joakim Hedelin, Tom Hedrup, Daniel Helldén, Anette Hellström, Börje Häggman, Kristin Jacobsson, Christoffer Jönsson, Jan Jönsson, Peter Jönsson, Anna König Jerlmyr, Joakim Larsson, Anders Lindell, Fredrik Lindstål, Björn Ljung, Katarina Luhr, Mads Lundgaard, Kristina Lutz, Ulf Lönnberg, Jeanette Malmström, Mariana Moreira Duarte, Johan Nilsson, Claes Nyberg, Tiemon Okojevo, Johan Paccamonti, Christina Peterson, Jessica Sjönell, Erik Slottnér, Eva Solberg, Bo Sundin, Lars Svärd, Jan Tigerström, Lennart Tonell, Mikael Valier, Johan Vesterlund, Nila Vikhe Patil, Peter Wallmark, Mona Wallsén, Dennis Wedin, Lou-Ann Wejke-Norberg, Martin Westmont, Susanne Wicklund, Ann-Katrin Åslund, Nike Örbrink

Röstat Nej:

Nassir Abdullahi Ali, Linda Agetoft, Gerardo Berrios, Emilia Bjuggren, Torun Boucher, Olle Burell, Rana Carlstedt, Ingela Edlund, Inger Edvardsson, Claes Elmgren, Karin Gustafsson, Anders Göransson, Hassan Jama, Åsa Janlöv, Tobias Johansson, Tina Kratz, Alexander Lindholm, Maria Ljuslin, Alexandra Mattsson Åkerström, Arvand Mirsafian, Robert Mjörnberg, Rashid Mohammed, Sissela Nordling Blanco, Åsa Odin Ekman, Lisa Palm, Anna Rantala Bonnier, Salar Rashid, Rose-Marie Gabriella Rooth, Mirja Räihä, Suhur Salahyusuf, Maria-Elsa Salvo, Ulla Sjöbergh, Margareta Stavling, Sara Stenudd, Jan Valeskog, Ulf Walther, Karin Wanngård, Rikard Warlenius

Kvittade: Ewa Larsson, Fredrik Pettersson

2018-12-13 22.11

Omröstningsresultat

Ärendenr: 10.
Beskrivning: Reservation 3:17

Ärendemening:
Kommunstyrelsen m.m. Revisorskollegiet

Ja:68 Nej:22 Avstår:7 Kvittade: 2 Frånvarande:2

Avstår:

Felix Byström, Joakim Hedelin, Mads Lundgaard, Jeanette Malmström, Peter Wallmark, Mona Wallsén, Martin Westmont

Röstat Ja:

Gerardo Berrios, Torun Boucher, Cecilia Brinck, Christian Carlsson, Abit Dundar, Lotta Edholm, Anne-Lie Elfván, Torbjörn Erbe, Karin Ernlund, Daniele Fava, Yvonne Fernell-Ingelström, Emilie Fors, Johan Fälldin, Sophia Granswed Baat, Berthold Gustavsson, Ulla Hamilton, Martin Hansson, Tom Hedrup, Daniel Helldén, Anette Hellström, Börje Häggman, Kristin Jacobsson, Hassan Jama, Tobias Johansson, Christoffer Jönsson, Jan Jönsson, Peter Jönsson, Tina Kratz, Anna König Jerlmyr, Joakim Larsson, Anders Lindell, Fredrik Lindstål, Björn Ljung, Maria Ljuslin, Katarina Luhr, Kristina Lutz, Ulf Lönnberg, Alexandra Mattsson Åkerström, Arvand Mirsafian, Robert Mjörnberg, Rashid Mohammed, Mariana Moreira Duarte, Johan Nilsson, Sissela Nordling Blanco, Claes Nyberg, Tiemon Okojevo, Johan Paccamonti, Lisa Palm, Christina Peterson, Anna Rantala Bonnier, Rose-Marie Gabriella Rooth, Jessica Sjönell, Erik Slottnér, Eva Solberg, Sara Stenudd, Bo Sundin, Lars Svärd, Jan Tigerström, Lennart Tonell, Mikael Valier, Johan Vesterlund, Nila Vikhe Patil, Rikard Warlenius, Dennis Wedin, Lou-Ann Wejke-Norberg, Susanne Wicklund, Ann-Katrin Åslund, Nike Örbrink

Röstat Nej:

Nassir Abdullahi Ali, Linda Agetoft, Emilia Bjuggren, Olle Burell, Rana Carlstedt, Ingela Edlund, Inger Edvardsson, Claes Elmgren, Karin Gustafsson, Anders Göransson, Åsa Janlöv, Alexander Lindholm, Åsa Odin Ekman, Salar Rashid, Mirja Räihä, Suhur Salahyusuf, Maria-Elsa Salvo, Ulla Sjöbergh, Margareta Stavling, Jan Valeskog, Ulf Walther, Karin Wanngård

Kvittade: Ewa Larsson, Fredrik Pettersson

2018-12-13 22.13

Omröstningsresultat

Ärendenr: 10.
Beskrivning: Reservation 3:21

Ärendemening:
Kommunstyrelsen m.m. Revisorskollegiet

Ja:68 Nej:16 Avstår:13 Kvittade: 2 Frånvarande:2

Avstår:

Emilia Bjuggren, Olle Burell, Lotta Edholm, Karin Ernlund, Daniel Helldén, Jan Jönsson, Anna König Jerlmyr, Joakim Larsson, Katarina Luhr, Erik Slottnér, Jan Valeskog, Karin Wanngård, Dennis Wedin

Röststat Ja:

Nassir Abdullahi Ali, Linda Agetoft, Cecilia Brinck, Felix Byström, Christian Carlsson, Rana Carlstedt, Abit Dundar, Ingela Edlund, Inger Edvardsson, Anne-Lie Elfén, Claes Elmgren, Torbjörn Erbe, Daniele Fava, Yvonne Fernell-Ingelström, Emilie Fors, Johan Fäldin, Sophia Granswed Baat, Karin Gustafsson, Berthold Gustavsson, Anders Göransson, Ulla Hamilton, Martin Hansson, Joakim Hedelin, Tom Hedrup, Anette Hellström, Börje Häggman, Kristin Jacobsson, Åsa Janlöv, Christoffer Jönsson, Peter Jönsson, Anders Lindell, Alexander Lindholm, Fredrik Lindstål, Björn Ljung, Mads Lundgaard, Kristina Lutz, Ulf Lönnberg, Jeanette Malmström, Mariana Moreira Duarte, Johan Nilsson, Claes Nyberg, Åsa Odin Ekman, Tiemon Okojevoh, Johan Paccamonti, Christina Peterson, Salar Rashid, Mirja Räihä, Suhur Salahyusuf, Maria-Elsa Salvo, Ulla Sjöbergh, Jessica Sjönell, Eva Solberg, Margareta Stavling, Bo Sundin, Lars Svärd, Jan Tigerström, Lennart Tonell, Mikael Valier, Johan Vesterlund, Nila Vikhe Patil, Peter Wallmark, Mona Wallsén, Ulf Walther, Lou-Ann Wejke-Norberg, Martin Westmont, Susanne Wicklund, Ann-Katrin Åslund, Nike Örbrink

Röststat Nej:

Gerardo Berrios, Torun Boucher, Hassan Jama, Tobias Johansson, Tina Kratz, Maria Ljuslin, Alexandra Mattsson Åkerström, Arvand Mirsafian, Robert Mjörnberg, Rashid Mohammed, Sissela Nordling Blanco, Lisa Palm, Anna Rantala Bonnier, Rose-Marie Gabriella Rooth, Sara Stenudd, Rikard Warlenius

Kvittade: Ewa Larsson, Fredrik Pettersson

2018-12-13 22.14

Omröstningsresultat

Ärendenr: 10. **Beskrivning:** Reservation 4:34

Ärendemening:
Kommunstyrelsen m.m. Revisorskollegiet

Ja:90 Nej:7 Avstår:0 Kvittade: 2 Frånvarande:2

Röstat Ja:

Nassir Abdullahi Ali, Linda Agetoft, Gerardo Berrios, Emilia Bjuggren, Torun Boucher, Cecilia Brinck, Olle Burell, Christian Carlsson, Rana Carlstedt, Abit Dundar, Lotta Edholm, Ingela Edlund, Inger Edvardsson, Anne-Lie Elfvén, Claes Elmgren, Torbjörn Erbe, Karin Ernlund, Daniele Fava, Yvonne Fernell-Ingelström, Emilie Fors, Johan Fälldin, Sophia Granswed Baat, Karin Gustafsson, Berthold Gustavsson, Anders Göransson, Ulla Hamilton, Martin Hansson, Tom Hedrup, Daniel Helldén, Anette Hellström, Börje Häggman, Kristin Jacobsson, Hassan Jama, Åsa Janlöv, Tobias Johansson, Christoffer Jönsson, Jan Jönsson, Peter Jönsson, Tina Kratz, Anna König Jerlmyr, Joakim Larsson, Anders Lindell, Alexander Lindholm, Fredrik Lindstål, Björn Ljung, Maria Ljuslin, Katarina Luhr, Kristina Lutz, Ulf Lönnberg, Alexandra Mattsson Åkerström, Arvand Mirsafian, Robert Mjörnberg, Rashid Mohammed, Mariana Moreira Duarte, Johan Nilsson, Sissela Nordling Blanco, Claes Nyberg, Åsa Odin Ekman, Tiemon Okojevoh, Johan Paccamonti, Lisa Palm, Christina Peterson, Anna Rantala Bonnier, Salar Rashid, Rose-Marie Gabriella Rooth, Mirja Räihä, Suhur Salahyusuf, Maria-Elsa Salvo, Ulla Sjöbergh, Jessica Sjönell, Erik Slottnér, Eva Solberg, Margareta Stavling, Sara Stenudd, Bo Sundin, Lars Svärd, Jan Tigerström, Lennart Tonell, Jan Valeskog, Mikael Valier, Johan Vesterlund, Nila Vikhe Patil, Ulf Walther, Karin Wanngård, Rikard Warlenius, Dennis Wedin, Lou-Ann Wejke-Norberg, Susanne Wicklund, Ann-Katrin Åslund, Nike Örbrink

Röstat Nej:

Felix Byström, Joakim Hedelin, Mads Lundgaard, Jeanette Malmström, Peter Wallmark, Mona Wallsén, Martin Westmont

Kvittade: Ewa Larsson, Fredrik Pettersson

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 13 december 2018*§ 15 Rotel VIII Socialroteln**SDN: Stöd och service för personer med funktionsnedsättning**SDN: Individ- och familjeomsorg inkl. socialpsykiatri**SDN: Ekonomiskt bistånd**Socialnämnden**Överförmyndarnämnden***Anförande nr 1**

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande, fullmäktige! Låt mig börja med att yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Som liberal är min utgångspunkt att kampen för varje människas frihet är mitt viktigaste uppdrag. Den ideologiska utgångspunkten för socialpolitiken i Stockholm kommer att vara ökad frihet för de invånare vars frihet i dag är som mest begränsad eller hotad. Det betyder i praktiken att jämställdhetsperspektivet alltid måste finnas med, att vi ska bekämpa krafter som vill bekämpa allas vår frihet, såsom grov brottslighet, extremism och religiöst förtryck av olika slag, att en tillgänglig stad för alla måste vara en självklarhet så att hinder för framkomlighet och delaktighet blir undanröjda och att vi ska prioritera åtgärder i ytterstaden som leder till ökad frihet till människor i utsatta områden.

Kvaliteten i våra verksamheter bygger på våra anställda. Därför fullföljer den grönblå majoriteten handlingsplanen för att fler ska vilja jobba i Stockholms socialtjänst. Hot och våld mot socialtjänstens medarbetare kan aldrig accepteras, och anställda som blir utsatta måste alltid få långsiktigt stöd.

All forskning visar att framgång i skolan är den enskilt viktigaste skyddsfaktorn för barn och för att barn ska få en bra uppväxt. Därför ska vi skifta perspektiv och prioritera att socialtjänsten utvecklar insatser som stabiliserar elevers skolgång. Vi ska se till att samverkan mellan socialtjänst, polis, skola och landsting mynnar ut i handling och operativa beslut med konkreta effekter för det enskilda barnet. Jag kallar det för samhandling på barnnära nivå. Hemlösheten ska minska. Därför bygger vi ut den bäst fungerande metoden, Bostad först. Vi vet att frivilligorganisationerna ibland når ut bättre till personer som kan behöva socialtjänstens stöd. Därför ger vi fortsatt stöd till dem. Samarbetet kring personer som både lider av svår psykisk sjukdom och tungt missbruk ska bli bättre. Psykiatrikers medverkan i våra uppsökandeteam kan vara en början, och diskussioner med kollegorna i landstinget startar i vår.

Stockholm kommer att göra stora investeringar för att öka den fysiska tillgängligheten. Det totala anslaget till stöd och service höjs med 2,3 procent. I praktiken växer anslaget lika mycket som i den förra budgeten med en budgetteknisk fördelning som på ett bättre sätt värnar ledsagningen, som är viktig för att alla ska

kunna delta i samhället på lika villkor. Fokus i vår budget för 2019 är socialtjänstens kärnuppdrag i stadsdelsnämnderna och socialnämnden: att vara framtidsmöjliggörare för barn och unga och att vara samhällets yttersta skyddsnät. Min ambition är inte att riva ned allt som den tidigare majoriteten gjorde utan att bygga vidare för stöd och service och en socialtjänst som bidrar till ökad frihet och självständighet för alla stockholmare som behöver samhällets stöd.

Anförande nr 2

Karin Gustafsson (S): Ordförande! Jag börjar med att yrka bifall till Socialdemokraternas förslag till budget. Det går bra för Stockholm, huvudstaden i ett av världens rikaste länder. Här finns världsledande innovationskraft, och här finns många framgångsrika små och stora företag. Här är sysselsättningen hög, och vi har en välfärd som saknar motstycke. Vi har ett blomstrande kulturliv och ett samhälle och ett civilsamhälle som vi kan känna oss stolta över.

Det går bra för Stockholm, men det går inte bra för alla stockholmare. I vår stad finns barn som har upplevt våld och som har sett mamma misshandlas av pappa. Det är barn som får lämna det de kallar hem för att fly från en förälder, barn som vaknar hungriga och tonåringar som inte kan leva det liv de vill leva. De får inte älska vem de vill, klä sig som de vill eller vara den de vill vara. Det är pensionärer som faller igenom våra trygghetssystem och sover på pendeltåg och samlar burkar för att få mat för dagen. Det är också Stockholm.

I socialtjänstnämndens portalparagraf går det bland annat att läsa: "Socialtjänsten ska under hänsynstagande till människans ansvar för sin och andras sociala situation inriktas på att frigöra och utveckla enskildas och gruppers egna resurser". Att skapa förutsättningar för att möjliggöra detta är ett politiskt ansvar. Det handlar om att skapa förutsättningar för att de barn som tvingas lämna sina hem kan fortsätta i förskola i skola. De barn och tonåringar som lever i förtryck ska få stöd för att leva ett självständigt liv, fria att älska och att förverkliga sina livsdrömmar. Att skapa goda arbetsvillkor är också ett av våra uppdrag för att personal inom stadsdelarnas socialtjänst ska kunna få tillräckligt med tid för dem som behöver den.

Det går bra för Stockholm, och vi har under den gångna mandatperioden sett hemlösheten minska. Fler unga har gått till egen försörjning, antalet skyddade boenden har ökat och så vidare. Det är jag stolt över. Men vi behöver ta ytterligare steg för att minska klyftorna och för att kunna möjliggöra för fler stockholmare att förverkliga sina livsdrömmar. Vi gör det genom ökade satsningar på hembesöksprogram för förstagångsföräldrar i ytterstaden. Vi gör det genom ökade satsningar på de ungdomar som vill lämna en kriminell livsstil. Vi gör det genom att stärka arbetet för de ensamkommande barnen. Vi gör det genom att skapa möjligheter för fler genomgångsbostäder för våldsutsatta och äldre i hemlöshet. Vi bär ett gemensamt ansvar för att alla stockholmare ska kunna förverkliga sina livsdrömmar. Vi bär ett gemensamt ansvar för att skapa ett Stockholm för alla.

Anförande nr 3

Andrea Ström (M): Ordförande, ledamöter, stockholmare! I den grönbå majoritetens Stockholm ska inga barn ärva sina föräldrars socioekonomiska

utanförskap. Det är helt okej att ärva sina föräldrars gamla prydnadssaker, och det är helt okej att ärva den gamla sommarstugan. Men det får aldrig vara okej att ärva bidragsberoende, hopplöshet eller långtidsarbetslöshet.

Stockholm ska vara en stad där människor kan växa och nå sin fulla potential oavsett ålder och oavsett bakgrund. För att människor ska kunna göra det är ett starkt socialt skyddsnät en av vår kommuns kärnuppgifter. Vi vill ge socialsekreterarna möjlighet att göra det de ska vara bäst på: att hjälpa människor i nöd. Det ställer krav på att fortsätta att värna socialsekreterarnas arbetssituation och se till att alla medarbetare får det stöd de behöver oavsett om man är ny eller har jobbat många år i staden.

I den grönbå budgeten läggs särskilt stort fokus på barn och unga. Barn kan inte välja sina uppväxtvillkor, och barn kan inte välja sina föräldrar. För de barn som växer upp med en missbrukande pappa eller en deprimerad mamma eller som riskerar att rekryteras till kriminella nätverk kan socialtjänstens och civilsamhällets insatser vara avgörande. Det är då livschanser kan utjämnas och nya möjligheter skapas. Det sociala utanförskap som har slagit rot i delar av vår stad har format näst intill laglösa områden där unga människor har fått sätta livet till när skottlossningar sker på öppen gata och narkotikahandeln sprider sig längre och längre ned i åldrarna. Den utvecklingen ska vi vända med all kraft genom samverkan mellan socialnämnd, arbetsmarknadsnämnd och berörda stadsdelar.

Ofta grundar sig de problem vi ser för människor senare i livet i en trasslig uppväxt, som med relativt små medel hade kunnat förbättras om vi hade satt in rätt insatser i rätt tid. Därför prioriterar vi tidiga insatser, exempelvis allvarssamtal inom 48 timmar, vräkningsförebyggande arbete och ännu mer samverkan mellan skola och socialtjänst för att nämna några förslag. Detta är en budget med fokus på barn och unga för en modern storstad med möjligheter för alla.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 4

Alexandra Mattsson Åkerström (V): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Det blir allt kallare ute. Det är blött på marken. Stämningen är stundtals hård. Man är inte mätt, och man är inte trygg. Det är ett hårt liv att leva. Så säger en av personerna i SVT:s serie *36 dagar på gatan* som handlar om personer i hemlöshet.

Vi fattar i dag beslut om stadens budget, som totalt omfattar ca 46 miljarder kronor. 46 miljarder – och samtidigt lever över 2 000 personer utan tryggt boende i Stockholm! Minst 163 av dessa sover på gatan. Är det värdigt en stad som Stockholm? Vänsterpartiet anser att en stad som Stockholm bör kunna tillgodose allas rätt till en bostad. Men för att motverka hemlöshet krävs en bostadspolitik som inte gör fler hemlösa. Det talade vi mycket om igår. Vi vill att staden bygger lägenheter som alla har råd med. Vi vill inte att de lägenheter vi äger gemensamt säljs ut till privata värdar eller ombildas. Vi vill bibehålla sänkta inkomstkrav, och vi vill ha en stark allmännytta. Det är också förutsättningen för att utrota hemlöshet.

Många är hemlösa i dag för att de aldrig har kommit in på bostadsmarknaden. Andra är det på grund av vräkning eller andra livsomständigheter. Därför behöver vi också en socialtjänst som kan hjälpa till att förhindra vräkningar så att inte fler blir hemlösa. Vi behöver en social bostadspolitik med olika former av sociala lägenheter för dem som i dag lever i hemlöshet. Här är det allmännyttan som tar ansvar. Under vårt styre förmedlades 500 lägenheter årligen till försöks- och träningslägenheter, Bostad först och liknande. Detta ansvar kan vi inte lämna till den privata marknaden.

I vårt budgetförslag lägger vi 35 miljoner mer än majoriteten på hemlöshetsarbete. Vi gör det för att det kan räcka till 70 uppsökare, personer som jobbar vräkningsförebyggande och öppnande av nya boendeanternativ. Vi anser att stadens härbärgen på sikt ska fasas ut. De tillhör en förgången tid. Långsiktiga boendeformer ska i stället fasas in. Satsningen på fler försöks- och träningslägenheter ska fortsätta. Här kan vårt arbete med hemlöshet bland äldre vara vägledande, för nu minskar hemlösheten i den gruppen bland annat tack vare Vänsterpartiets arbete.

Vi behöver intensifiera arbetet för kvinnor i hemlöshet, som i många fall har barn. Vänsterpartiet vill se fler boendeanternativ särskilt för kvinnor. Här har Bostad först visat sig vara särskilt effektivt för att bryta just kvinnors hemlöshet. Men socialtjänsten behöver också tillräckliga resurser för att kunna utföra sitt arbete, inte minst en förstärkt missbrukarvård. Mycket av det ingår i vår budget. Vänsterpartiet har en politik för en jämlik stad där allas rätt till bostad ska vara gällande. Ingen ska tvingas leva på gatan. Det får vara slut på politiken som inte tar ansvar för hemlösheten.

Bifall Vänsterpartiets förslag!

Anförande nr 5

M a r i a n a M o r e i r a D u a r t e (MP): Kära ordförande, kommunfullmäktigeledamöter och åhörare! Jag tänkte ägna delar av mitt anförande åt siffror. Siffror kan vara väldigt intressanta.

Låt oss börja med 10 120 242. Det är antalet personer som levde i Sverige den 31 december 2017. 939 761 av den totala siffran bor inom Stockholms stads kommungränser. 113 872 har sin bakgrund i Asien. 63 906 har den i övriga Europa, 50 950 i Afrika, 30 129 i övriga Norden, 20 668 har sin bakgrund i de länder i Europa som inte tillhör EU, 19 674 i Sydamerika – alltså den kategori som jag själv tillhör. 8 878 har sin bakgrund i Nord- och Mellanamerika.

Vad är det då jag försöker säga med alla dessa siffror? Stockholm är verkligen mångfaldens stad. Samtliga 939 761 förtjänar med sina erfarenheter, behov och förutsättningar att ha ett skyddsnät som står redo för att fånga upp dem om det behövs. Det är vår skyldighet att se till att det finns och fungerar.

Vi kommer under nästkommande år att satsa på att fånga upp unga människor som är på väg åt fel håll, bland annat genom att säkerställa att kontakter med vårdnadshavarna sker inom 48 timmar. Vi kommer att fortsätta att jobba hårt för att förbättra socialsekreterarnas arbetssituation – ett arbete som har pågått sedan 2015. Medarbetarenkäterna visar att den upplevda arbetssituationen har blivit bättre.

Socialsekreterarna och biståndshandläggarna är de stora hjältarna, och vi måste se till att de får förutsättningarna att göra sitt jobb.

Vi gör en rejäl satsning på individ- och familjeomsorgen. Samverkan mellan skola och socialtjänst betonas ännu mer än tidigare. Fler familjecentraler ska öppnas, och hembesöksprogrammet ska utökas. Skola, polis och fritid ska ha ett operativt forum för att samverka för barn som riskerar att fara illa. Vi kommer att fortsätta att jobba för att barn till papperslösa ska kunna leva ett humant liv. Barn ska inte behöva ta ansvar för sina föräldrars val. Vi kommer att fortsätta att jobba mot det hedersrelaterade våldet och förtrycket. Det är en prioriterad fråga. Det finns tyvärr i dag ett alltför stort problem med dem som efter placeringen återvänder hem. Så får det definitivt inte gå till.

Detta är bara fem exempel på all den bra politik vi tänker genomföra – allt för att säkerställa vår uppgift att se till att 939 761 personer har det som vi som samhälle ska tillgodose.

Med dessa avslutande ord vill jag yrka bifall till de grönbåls förslag till budget.

Anförande nr 6

M a d s L u n d g a r d (SD): Fru ordförande, ledamöter! Varje humanresurs till individer som vistas i Stockholm men inte är Stockholms ansvar är en stöld från de stockholmare som behöver oss mest – de psykiskt funktionsnedsatta, de hemlösa, de unga, barnen och de hedersutsatta flickorna. Det råder stor brist på i princip alla de yrkesgrupper som arbetar med de utsatta, inom LSS, de sjuka och behandlingshemmen.

Alla barn som vistas i Stockholm ska få sina rättigheter tillgodosedda enligt barnkonventionen. Vi vill aktivt förbättra livssituationen för utsatta EU-medborgare. Staden ska i samband med avhysning av olagliga boplatser erbjuda lagliga boendelalternativ. Detta kan man läsa i majoritetens budgetförslag. Undertecknad vill såklart också att alla barn och unga i världen ska ha det bra. Men det uppdraget har inte jag fått av Stockholms väljare, och det har inte ni heller. Vårt uppdrag är i stället att hjälpa och stödja de stockholmare som behöver det mest – de psykiskt funktionsnedsatta, de hemlösa, de unga, barnen och de hedersutsatta flickorna.

Politik är att prioritera, men politik är även att göra rätt. Om ni tycker att det är jobbigt att prioritera kan ni kanske följa kommunallagen 2 kap.: Kommuner och landsting får inte ha hand om sådana angelägenheter som enbart staten, en annan kommun, ett annat landsting eller någon annan ska ta hand om. EU-medborgare är inte stadens ansvar, utan Rumäniens och Bulgariens. Männen som har fått avslag på asylansökan är Migrationsverkets ansvar – inte Stockholms. Sverigedemokraterna ställer grupp mot grupp, för vi har fokus på att hjälpa och stödja de stockholmare som behöver det mest. Det handlar inte bara om att man ska följa kommunallagen utan om att det är rätt. Varje humanresurs till individer som vistas i Stockholm men som inte är Stockholms ansvar är en stöld från dem som behöver det mest.

Bifall till SD:s budgetförslag!

Anförande nr 7

B a n a r S a b e t (C): Ordförande! Jag har upptäckt pallen här vid talarstolen, så nu kan ni se hur jag ser ut! Jag vill än en gång tacka stockholmarna för förtroendet. Att en person som jag, som har växt upp under vissa förutsättningar, kan stå här och hålla ett anförande i socialpolitik är fantastiskt! Stockholm är fantastiskt. Med dess mångfald och öppenhet gör vi tillsammans staden till världens bästa stad. Och vi gör det tack vare den nya grönbå majoriteten. Vi låser ute nationalism och rasism. Det tackar jag enormt mycket för. Jag känner mig stolt över att tillhöra denna majoritet.

Men det liv som är bra är inte bra för alla. Som centerpartister är det vår största uppgift att skapa lika förutsättningar för alla oavsett bakgrund. Jämlikhet innebär för oss inte likhet för alla, utan lika möjligheter. Det ska vara lika möjligheter till en start i livet där barn kan få växa upp i ett tryggt och glädjefullt hem.

Ordförande, fullmäktige, åhörare! Det som är bra för barn är bra för ett samhälle i stort. Det bästa förebyggande arbetet startar redan när barnet är i magen. Det handlar till exempel om att en mamma kan lämna ett våldsutsatt hem och veta att hon kan få en bostad. Det är därför förturen i bostadskön spelar en avgörande roll. Föräldraskapet är inte lätt. Jag är själv mamma till två. I en snabbt föränderlig värld är det ny pedagogik och ny information som ska till. Därför kan vi tillsammans med civilsamhället utbilda och samverka för föräldrautbildningar.

När en mamma i Husby söker hjälp för sitt barn ska det inte ta flera månader innan hon får hjälp. Det ska ta 48 timmar. Den unga människa som har bestämt sig för att vända sitt liv ska ha en avhoppbar verksamhet tillgänglig. Genom att etablera fler familjecenter hjälper vi fler. Vi förebygger mer, och vi skapar tryggare långsiktighet i familjer. Och det spelar faktiskt roll att föräldrar kan försörja sig. Tillsammans med arbetsmarknadsnämnden ska vi samverka för att socialnämnden inte bara stöttar utan också utvecklar människors lika förutsättningar. Vi i socialnämnden kommer under det grönbå styret att göra mycket, men det slutar inte här. Vi samverkar med andra delar av kommunen. När en ung människa varken jobbar eller studerar eller när en person befinner sig långt från arbetsmarknaden men kan och vill jobba ska möjligheter i vårt Stockholm finnas. Det är att möjliggöra människors fulla potential.

Det grönbå samarbetet vill ha en socialpolitik som inte stannar vid stöd utan som fokuserar på att fungera som en språngbräda för resten av livet. Vi vet att det finns ett civilsamhälle och ett näringsliv utanför våra egna verksamheter som kan bidra och som – hör och häpna – faktiskt ibland kan bättre än vi politiker! Därför måste vi göra det möjligt för den som kan lösa problemen bäst att göra det.

Ordförande! Jag yrkar därför bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 8

M i k a e l V a l i e r (KD): God morgon, ordförande, fullmäktige och ledamöter! Jag vill börja med att yrka bifall till den grönbå budgeten så att detta inte på något sätt missas.

I Stockholm har de flesta det ganska bra med en något så när ordnad ekonomi och god hälsa. Men det gäller såklart inte alla. Vi har till exempel de hemlösa äldre, som

har nämnts. Det är inte värdigt en stad som Stockholm. Den frågan ställdes här. Och nej, det är inte värdigt. Vi måste samordna insatserna mycket bättre, och jag är glad att arbetet pågår. Kvinnor i hemlöshet nämndes också. De är självklart en särskilt utsatt grupp, och vi måste säkerställa att de får sin rätt till stöd och hjälp tillgodosedd. Det behövs bland annat en utökning av antalet förturslägenheter och en översyn av riktlinjerna så att även våldsutsatta och hemlösa barnfamiljer kan inkluderas. Utgångspunkten är att inga barnfamiljer ska vräkas eller bo i osäkra boendeförhållanden. Då kan Bostad först vara en modell för barnfamiljer i ekonomisk utsatthet.

Vi har en tak-över-huvudet-garanti som försvåras av att den bara kan erbjudas stockholmare. Här behöver vi ett bättre samarbete kommuner emellan på regional nivå, för i grund och botten vill vi ju inte att någon ska vara hemlös. Därför ska vi utveckla och intensifiera arbetet för att motverka att hemlöshet ens uppstår. Men skyddsnätet runt oss har ibland maskor, och ibland hamnar man på obestånd. Det kan drabba alla, och det kan gå fort. Därför ska vi utveckla vår budget- och skuldrådgivning.

Det kan vara särskilt svårt att skapa sig en ekonomisk och kulturell plattform om man kommer ny till ett land. Alla nyanlända ska genomgå samhällsorientering, och det ska vara en god och innehållsrik introduktion till vår stad och vårt land. Det är också helt centralt att nyanlända lär sig språket, som är en ovärderlig nyckel till det svenska samhället.

Ingen ska behöva vara hemlös, sade jag, och detsamma gäller försörjningsstöd. Färre ska behöva det. Detta ställer krav på arbetsmarknadsinsatser och ett bra integrationsarbete. De som får försörjningsstöd ska erbjudas insatser, och för att bryta beroendet krävs också en integrationspakt med näringslivet. Vi måste hjälpas åt.

Anförande nr 9

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Ordförande, fullmäktige, åhörare! En av socialtjänstens viktigaste och mest grundläggande uppgifter är att ge hjälp, stöd och skydd till samhällets mest utsatta – till dem som inte själva har en möjlighet att klara sina livssituationer eller som utsätts för brott och hot. Stockholms socialpolitik ska liksom socialtjänstlagen säga ta ansvar för alla invånare som vistas i vår kommun. Vi ska inte ställa grupp mot grupp.

De senaste fyra åren har ett stort arbete gjorts för att öka kunskapen och kompetensen kring hedersrelaterat våld och förtryck. I Feministiskt initiativs förslag till budget fortsätter vi att satsa på arbetet mot hedersrelaterat våld. Vi vet att kunskapen hos socialtjänsten och skolan kan vara livsavgörande för de tjejer, killar och icke-binära som kontrolleras, hotas och utsätts för våld av sina familjer eller släktingar. Därför innehåller vår budget en certifiering av socialtjänsten med fokus på hedersrelaterat våld. Alla som söker hjälp ska veta att den de berättar för och anförtror sig åt har rätt kunskap och verktyg för att kunna ge det stöd och den hjälp som behövs.

Vidare satsar vi på att alla skolor ska ha en handlingsplan mot hedersrelaterat våld. Vi lägger mer pengar på stadens kunskapscentrum Origo, och vi vill starta ett skyddat boende för pojkar. Något sådant finns ännu inte i Stockholm trots att vi vet att hbtq-killar är en utsatt grupp och att även pojkar riskerar bortgifte eller att utsättas för våld och hot. Jag är socionom, och de sociala frågorna är anledningen till att jag började engagera mig politiskt. Jag träffade de tjejer som hade flytt från sina familjer, de som firade födelsedagar, julafton och sin studentdag på de verksamheter där jag jobbade. Det var den närmaste familj som de hade när den egna familjen, ursprungsfamiljen, utgjorde både ett hot och en enorm sorg och saknad.

För Feministiskt initiativ i Stockholm och för mig, både som yrkesmänniska och politiker, har det varit viktigt att prioritera arbetet just mot hedersrelaterat våld. Under fyra år har den nuvarande majoriteten trots den politik vi har fört hävdad att Feministiskt initiativ i Stockholm inte tar det här våldet på allvar. Inget kunde vara längre från sanningen. Det har vi visat i politisk handling. Däremot är det nu, när ni har chansen att lägga fram en majoritetsbudget, med stor besvikelse jag inte hittar en enda extra krona i budgeten som satsas specifikt på att motverka hedersrelaterat våld. I stället har ni sänkt bidragen till kvinnojouren Somaya, akutjouren, GAPF och Terrafem, som jobbar mot detta. Om ni har varit kritiska i fyra år – varför gör ni då inte mer nu, när ni har chansen?

Bifall till Feministiskt initiativs förslag till beslut!

Anförande nr 10

A b i t D u n d a r (L): Ordförande och fullmäktige! Det känns fantastiskt att få debattera den nya historiska majoritetens blågröna budget! Det historiska är att vi nu över blockgränserna med demokratiska krafter tar fram en budget för Stockholm som huvudstad. Det är ett blocköverskridande samarbete som ska styra.

Det känns också härligt att det är ett socialliberalt borgarråd som ska styra socialpolitiken. Det märks i budgeten att det är en socialpolitik utifrån ett kunskapsbaserat perspektiv, och det görs riktade insatser för de utsatta och behövande. Socialpolitik och socialtjänst är viktigt och avgörande för att skapa ett Stockholm för alla. Därför är det viktigt att ha tydliga uppdrag och tydliga samarbeten mellan alla viktiga aktörer. Jag anser att denna budget visar vägen för att vi ska lyckas med den socialpolitik som vi strävar efter.

Med detta yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 11

K a r i n G u s t a f s s o n (S): Hej Abit! Jag delar din uppfattning: Jag tycker att det är glädjande att det var Liberalerna som fick socialborgarrådsposten. Däremot blev jag orolig när jag läste budgeten, för det jag funderar över med just ett liberalt socialborgarråd är detta: Varför är det viktigare för dig, Abit, att sänka skatten än att tillse att personer med funktionsnedsättning får rejäla schablonökningar och att man därmed inte behöver skära i verksamheten på stadsdelarna? Det är min fråga till dig.

Anförande nr 12

A b i t D u n d a r (L): Frågan handlar alltså om skatten. Ni höjer skatten, och jag bedömer det hela utifrån det. Jag är även yrkesverksam och har lång erfarenhet från socialtjänsten. Om man jämför med skattehöjningen och denna budget tycker jag att denna budget utgår mycket mer från det kunskapsbaserade och har mycket mer riktade insatser och ambitioner för det mer konkreta. Man har ambitioner att komma till rätta med problemen. Skatten i sig är inte ett problem på det sättet när man prioriterar kärnverksamheten och vet vad man ska göra. Jag ser ingen fara och inget problem med detta.

Anförande nr 13

M a r i a L j u s l i n (V): Fru ordförande, kommunfullmäktige och åhörare! I går kom flera inlägg upp som lyfte funktionsfrågor och vikten av åtgärder för en annars ofta åsidosatt grupp. Det är glädjande då jag vet att det är ett viktigt fokus för ett jämlikt Stockholm.

Sedan tidigare vet jag att Liberalerna brukar ha hög svansföring i denna fråga, vilket vi också har fått höra här i dag, bland annat alldeles nyss. Det är därför nedslående att läsa er blågröna budget och ta del av era besparingskrav, till skillnad från hur det såg ut i er förra reservationsbudget. År 2018 hade Moderaterna inga generella effektiviseringar. Liberalerna var lite mer ärliga och hade 18,2 miljoner i generella effektiviseringar. Nu, 2019, kör majoriteten på 38,4 miljoner i generella effektiviseringar. Jag må vara ny i kommunfullmäktige, men jag ser ändå inte att siffrorna går ihop med det ni lovar.

Om man ser till T2:an och ser hur ekonomin ser ut under stöd och service kan man utläsa att elva stadsdelar uppvisar ett underskott. Trots detta vill den nya majoriteten spara in ytterligare 38,4 miljoner i generella effektiviseringar. I Vänsterpartiets budget har vi i stället valt att ta bort de generella effektiviseringarna för att stöd och service till personer med funktionsnedsättning ska hålla en hög kvalitet och möjliggöra flexibilitet och inflytande. Det krävs investeringar, inte besparingar.

För stöd och service belastar effektiviseringarna både beställare och utförare. Det här är ett citat från Stadsledningskontoret. Detta drabbar i sin tur ofrånkomligen brukarna. Vänsterpartiet vill utreda förutsättningarna för att starta en pilot i någon av stadens stadsdelar baserad på Laholmsmodellen gällande insatsen ledsagning. Där förfogar brukarna själva över sina ledsagningstimmar. Jag vet att detta är något som Liberalerna tidigare har drivit. Var ligger ert fokus nu? Ni sade er vilja skydda stöd och service, men ni sänker skatten.

Bifall till Vänsterpartiets budget!

Anförande nr 14

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Tack för engagemanget i denna fråga! Jag håller med om att detta är ett område där vi förhoppningsvis kan göra mer de kommande fyra åren. Jag vill bara påpeka att tertialrapport 2 som du hänvisar till bygger på den budget som är framlagd av den föregående majoriteten. Underskotten ligger alltså inte inom vårt budgetområde.

Det kan ibland vara lite svårt att läsa budgeten, för vi har gjort en liten förändring av var den generella effektiviseringen ligger. Tidigare har den alltid legat helt och hållet på själva pengarna och det fasta anslaget. Men för att värna bland annat ledsagningen har vi nu gjort en viss omfördelning däremellan. Det är svaret på frågan.

Anförande nr 15

Maria Ljuslin (V): Det stämmer. Vi hade generella effektiviseringar, och vi ville gärna ta bort dem i Vänsterpartiet, men vi nådde inte hela vägen fram. Men i vår budget satsar vi 2,6 procent i schablonökning. Ni satsar 1 procent. Det är i praktiken ingenting, och det drabbar utförarsidan hur ni än vill göra för att satsa på ledsagning. Detta är insatser som krävs för att kunna erbjuda möjlighet till ökad självständighet, ökad flexibilitet och delaktighet.

Hur ska ni få ihop budgeten när ni inte har resurserna?

Anförande nr 16

Eva Solberg (M): Fru ordförande, kommunfullmäktige, vänner och åhörare! Vi har i dag enats om en budget som vi givetvis har lite olika synpunkter på från olika delar. Jag har haft förmånen att under dessa fyra år sitta som vice ordförande i organisations- och föreningsutskottet i Stockholm. Jag måste säga att det är en otroligt fin ära att få sitta där! Man kommer ut och får träffa ideella verksamheter som bidrar med fantastiskt mycket viktig verksamhet och som stöder och hjälper staden för att möta de mest utsatta. Det är både barn, äldre och vuxna som av olika anledningar behöver stöd och hjälp.

Men givetvis växer behoven. Därför är jag jätteglad att vi tillsammans med den föregående majoriteten lyckades genomföra ett antal nya riktlinjer. Det visar på hur vi alla någonstans i den här salen är överens om att de sociala frågorna är viktiga. Det är också ett sätt för oss att säkra att vi kan få det mesta stödet för de pengar vi får in till staden. Socialtjänstens uppgift ska vara att möta människor som är i behov av stöd och hjälp. För att vi ska kunna göra det måste vi vårda våra riktlinjer och rättssäkra hur vi tar emot ansökningar och se till att det sker på ett ordentligt sätt.

Mitt nya uppdrag, om det nu blir som de flesta av oss har tänkt oss, är att bli ordförande i servicenämnden. Det innebär att jag får en del att göra med en hel del av de upphandlingar som hamnar där. Men det handlar också om en hel del som rör utsatta människor och sådana upphandlingar. Det handlar om allt från kollektivtrafik och transporter till centrala upphandlingar när det gäller familjehem och gemensamma ramavtal. Sådant är också extremt viktigt när samhället går in och ska vara ett stöd för andra.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till budget!

Anförande nr 17

Ewa Larsson (MP): Ordförande! Vi kommer att fatta beslut i kväll om en budget som stärker mitt mantra: alla goda krafter tillsammans. Det är uttalat på flera ställen, och för mig som tidigare ordförande för en annan majoritet i Skarpnäck

handlar det också om att jobba vidare med den goda tradition som vi har haft och har, och som jag hoppas att vi kommer att fortsätta att ha, i Skarpnäck.

Jämställdheten ska alltid med. Redan nu har Årsta-Enskede-Vantör, Farsta och Skarpnäck ett gemensamt utbildningsarbete där vi har gått in och sagt att vi vill bli modellstadsdelar för jämställdhet. Vi har tagit ansvar för utbildning av personal, och vi har delat upp könsbaserad statistik så att vi vet lite mer om vad vi håller på med och vem som får vad. Vår kunskap står nu till förfogande för alla andra stadsdelar som vill lära sig mer. Vi har kommit på saker som man undrar över – varför gör vi på detta sätt? Det gäller till exempel inom äldreomsorgen, där vi har kommit på att vi genom personalen – den mestadels kvinnliga biståndspersonalen – ger mer pengar till yngre friska män än till äldre sjuka kvinnor. Och varför gör vi det? Jo, den där stackars mannen kan ju inte laga mat så han måste få lite stöd. Men du, Märta, du är 80 år, men visst sjuttsingen klarar du dig själv – vi kvinnor fixar ju allt! Våra idéer om hur vi är som människor slår naturligtvis också igenom i hur vi behandlar människor. Detta måste vi lära oss själva, och det gäller även mig. Det handlar om att leva i en patriarkal struktur och sedan förändra samma patriarkala struktur. Det kräver talang och mod.

Med detta avslutar jag detta mitt första anförande.

Anförande nr 18

B a n a r S a b e t (C): Ordförande! Jag har hittills haft mitt politiska engagemang i Rinkeby-Kista. Det är en fantastisk stadsdel. Jag hoppas att många av er kommer att göra ett besök om ni inte redan har varit där!

På ett nämndmöte fick vi besök av en mamma till en 14-årig pojke som hon inte hade sett på 25 dagar. De gånger hon hade sett honom hade polisen kommit hem med honom, och därefter hade han flytt igen. Polisen, som satt i stolsraden framför mamman, bekräftade berättelsen och sade: Vi har gjort vad vi får och kan göra. Hon väntar nu varje dag på samtalet om hennes sons bortgång eller på att polisen kommer och knackar på dörren igen. Hon har haft kontakt med socialtjänsten, som då var underbemannad och som har en hotfull arbetsmiljö. Detta är långtifrån acceptabelt. Om vi ska få till en förändring måste samhället vara där och hålla hårt i handen och leda familjen framåt.

Det förebyggande arbetet börjar såklart långt innan man har kommit så här långt ned för en ungdom. Detta är en av många berättelser som gång på gång talar om för oss att vi kan göra en massa andra satsningar, men om vi inte har en kärnverksamhet som fungerar, där folk får möjlighet att jobba och växa, kommer inte de här extra satsningarna att fungera. Det har jag sett i stadsdelen, och därför är jag stolt över att den grönbå majoriteten satsar på kärnverksamheten. Vi måste först göra det vi har lovat, och sedan är man bara tacksam om vi kan göra mer. Men vi måste först få det att funka.

Därför satsar vi 88 miljoner kronor på att bygga ut den sociala barn- och ungdomsvården. Vi gör satsningar på samverkan mellan socialtjänst och skola. Det är jätteviktigt att kommunens olika enheter samarbetar. Vi vidtar också åtgärder vad

gäller allvarssamtal inom 48 timmar. Innan vi satsar på visionära projekt måste vi få en kärnverksamhet som fungerar.

Därför yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till budget.

Anförande nr 19

A r v i d V i k m a n (S): Jag är också aktiv i en stadsdelsnämnd, och jag håller helt med om den bild du ger av hur viktigt det sociala arbetet är, särskilt det förebyggande. Men när jag hör dig prata blir jag därför fundersam och undrar hur ni tänker er att få ihop detta. Jag saknar mer resurser för det förebyggande arbetet. Vi vet i dag att sju av tio socialsekreterare är utsatta för hot och våld. Och i din stadsdel, till exempel, är det ännu värre. Vi vet att de låga schabloner som nu kommer inte ger några möjligheter att satsa på löner eller bättre arbetsmiljö för den här gruppen.

Vad ska ni göra, och hur ska ni klara det här?

Anförande nr 20

B a n a r S a b e t (C): Ordförande! Vi har en plan för fortsatt arbete för att stärka detta. Det ingår i budgeten. Socialtjänsten kan känna sig trygg med att vårt borgarråd kommer att göra allt för att se till att socialtjänsten fungerar och att de kan leva utan hot och våld.

Anförande nr 21

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Ordförande, fullmäktige, åhörare! När det gäller socialtjänsten har vi hört många från majoriteten här tala om kärnverksamhet. Vi satsar på kärnverksamhet, säger de. Socialtjänsten är något som är en kärnverksamhet. Vi har inte riktigt fått höra från er vad som *inte* är en kärnverksamhet. Jag undrar vad allt detta är som ska bort för att vi ska satsa på kärnverksamheten, för det är ni inte riktigt lika pigga på att redovisa.

Något som ändå måste betraktas som kärnverksamhet är socialsekreterarna. Förra gången Alliansen styrde den här staden var inte några jubelår för socialtjänsten eller socialsekreterarna. Tvärtom såg vi hur folk slutade och startade uppror, och vi tog över en socialtjänst som gick på knäna. Vi satsade flera hundra miljoner på socialtjänstens barn- och ungdomsvård, och vi tillsatte en handlingsplan för socialsekreterarnas och biståndshandläggarnas arbetssituation.

Jag är glad att ni har tänkt fortsätta detta arbete, men jag är bekymrad över att ni inte förstår att stadsdelarna redan nu känner en osäkerhet när de får denna budget med skattesänkningar och besparingskrav. Jag blir orolig för hur detta ska drabba socialtjänsten. När man talar om att ta bort det som inte är kärnverksamhet undrar jag vad som händer med det förebyggande arbetet. Vad händer med det arbete som gör att man faktiskt inte behöver gå till socialtjänsten? Socialsekreterarna gör ett enormt viktigt arbete, men de kan inte lösa allting. Man är beroende av att det finns andra saker – andra saker som man kan hänvisa till och andra aktörer som man kan samarbeta med. Det är här jag tycker att ni inte riktigt hänger med.

I Feministiskt initiativs budget satsar vi extra på socialtjänsten. Vi lägger 20 miljoner på fler socialsekreterare i ytterstaden. Socialtjänsten i den här staden behöver fler medarbetare. De behöver få färre ärenden så att de kan träffa fler klienter.

Bifall till Feministiskt initiativs förslag till budget!

Anförande nr 22

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Under perioden 2010–2014 satsades 163 miljoner kronor bland annat på förbättrade arbetsvillkor inom socialtjänsten. Det vi gör nu är att styra 88 miljoner bara under detta år, 2019, till individ och familj. Det är en väldigt stor satsning, och den kommer förmodligen att kunna täcka en hel del av de underskott som individ och familj länge har haft.

Vad gäller förebyggande arbete är det en otrolig massa saker som ska göras och som delvis också fullföljs av det som den tidigare majoriteten gjorde. Det är NDP-programmet, de skolsociala teamen, tydligare riktlinjer för hur de sociala insatsgrupperna ska arbeta, en hel mängd insatser på skolans område, operativa samhandlingsforum och 48-timmars allvarssamtal. Vi ska titta på hur vi kan arbeta självmordsförebyggande. Det är en hel mängd förebyggande insatser.

Anförande nr 23

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Jag undrar fortfarande vad det är som ska bort och som inte är kärnverksamhet. Jag hör ständigt detta om kärnverksamhet upprepas. De 88 miljoner som ligger på individ- och familjeomsorg är lagt i budgeten som volymökningar för barn och unga. Det är inte en särskild satsning på socialtjänsten på det sätt som ni står här och påstår.

Vi lägger 20 miljoner mer på just fler socialsekreterare i ytterstaden, och det beror på att socialtjänsten behöver fler medarbetare. Vi satsade 300 miljoner på barn- och ungdomsvård. Det var dubbelt så mycket som skedde 2010–2014 och som sedan skedde fyra år senare. Det är inte nog. Det ni gjorde förra gången blev inte bra. Det vet vi allihop, så det behöver ni inte stå här och argumentera för. Jag tycker inte att ni riktigt tar detta på allvar. Det är bra att det finns höga ambitioner, men jag är orolig för att det här inte alls kommer att räcka.

Anförande nr 24

M i k a e l V a l i e r (KD): Fru ordförande, fullmäktigeledamöter, medier, åhörare och stockholmare! Det är fullkomligt absurt för de flesta av oss att ens tänka sig att utöva våld och hot mot våra unga för att hindra dem från att leva sina liv som de själva vill. Men det är inte för så många generationer sedan som detta var ganska vanligt även i majoritetssamhället här hos oss. Nu måste vi arbeta hårt för att motverka det hedersförtryck som finns. Upp till 10 procent av alla ungdomar lever i en miljö där de kan utsättas. Visst vill föräldrar att normer som man själv lever med ska fortsätta hos ens barn, och jag erkänner själv att jag sannolikt har påverkat mina barn på fler än ett sätt. Men det finns gränser som inte får överskridas, och jag tror att de flesta av oss ser dessa gränser. Staden ska utveckla arbetet mot hedersrelaterat

våld genom information, föräldragrupper och verksamheter som exempelvis Origo. Det ska gälla oavsett kön, sexualitet eller bakgrund.

För de ungdomar som själva hamnar snett och kanske missköter skolan, hamnar i drogberoende eller kriminella sammanhang är sociala insatsgrupper mycket viktiga. Därför ska vi utveckla och utvidga arbetet med sociala insatsgrupper och ett gott samarbete mellan flera aktörer. Det är ett samarbete som faktiskt verkar fungera.

Jag har i ett antal år arbetat med personer med funktionsnedsättning inom LSS när det gäller kulturevenemanget Funkisfestivalen. Där har jag mött många som har stora bekymmer med sitt dagliga liv. En hel del av detta beror på att riktlinjer och arbete skiljer sig mellan kommuner men också inom Stockholms stadsdelar. Vi måste ha en värdig LSS-politik och en tydlig förutsägbarhet mellan stadsdelarna, för Stockholm ska vara bra för alla stockholmare.

Anförande nr 25

A r v i d V i k m a n (S): Ordförande, fullmäktige och stockholmare! När vi under förra mandatperioden lade en tvåprocentig schablon till området stöd och service till personer med funktionsnedsättningar var Liberalerna och den dåvarande oppositionen rosenrasande. Lotta Edholm sade: ”Resultatet av detta är att personer med funktionsnedsättning kommer att få mindre stöd och sämre service. Majoriteten pratar om en stad som håller samman men sparar in på dem som har det svårast”. Så sade man alltså när det var en tvåprocent schablon.

I dag, Jan Jönsson, lägger ni fram en budget med 1 procent i schablon till området – 1 procent! Jag undrar därför vad Liberalerna säger i dag. Hur slår denna politik? Jag undrar hur det går till och hur ni resonerade när ni i Liberalerna sade att ni ska sänka skatten med 16 öre. Det är 16 öre och inte 15 öre, för om ni hade sagt 15 öre hade ni kunnat fortsätta att lägga i alla fall 2 procent, en något humanare schablon, på detta område. Ni tycker ju själva – eller tyckte i alla fall tidigare – att det är för lågt. Varför? Varför landade ni i den här prioriteringen? Varför är detta sista öre i skattesänkning så mycket viktigare än att ge förutsättningar till dem som hör till dem som har det tuffast i samhället?

Vi föreslår 45 miljoner kronor mer i vår budget till detta område. Jag vill yrka bifall till vår budget med Liberalernas eget citat som motivering.

Anförande nr 26

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Den totala ökningen är alltså 2,3 procent. Den motsvarar helt och hållet föregående års budget. Detta nyvaknade engagemang från Socialdemokraterna gläder mig mycket. Under denna valrörelse har jag sällan träffat på så många arga människor som själva har en funktionsnedsättning som har varit så upprörda över Socialdemokraternas kategoriska neddragningar på LSS.

Jag vill påpeka att vi i går hade en annan intressant diskussion om pris- och lönekomp, där vi anklagades för att inte ge detta. Jag kan konstatera att det inte heller har gjorts under de föregående fyra åren, och jag misstänker att det framför allt är Socialdemokraterna som har varit motståndare till det. Vänsterpartiet, som är mer

ärliga, har en mycket större skattehöjning, som jag tycker är helt orimlig. Men de kan i alla fall finansiera sina förslag.

Anförande nr 27

A r v i d V i k m a n (S): Jag funderar på vad du svarade dessa väljare när du träffade dem. Det du säger just nu stämmer inte riktigt; det är faktiskt vilseledande. Av de 90 miljoner som ni ska tillföra är 60 miljoner rena volymökningar. Resterande 30 miljoner är inte ens 1 procent i ökning. Hur ska det kunna räcka till löner i den här gruppen? Hur ska det kunna räcka till någon annan typ av satsning eller ge utrymme för ökade ambitioner?

Svaret är att det inte gör det. Det här är ett område som i många stadsdelar i dag redan går back. Jag tycker fortfarande att ni är svaret skyldig på detta. Ambitionerna är alldeles för klena, och jag är orolig för vad som kommer att hända i vår stad med detta låga och dåliga tillskott i budgeten.

Anförande nr 28

M a r i a - E l s a S a l v o (S): Ordförande! ”Han såg ut som vanligt, som om han sov – bortsett från blodet och bandaget runt huvudet.” Det här citatet kommer från Maritha Ogilvie, mamma till 19-årige Marley, som sköts till döds på öppen gata.

Beroende på vilken stadsdel man bor i kan livslängden skilja med upp till nio år. Barn som växer upp i fattiga stadsdelar har det svårare att klara skolan, går mer sällan ut gymnasiet med fullständiga betyg och har det svårare att skaffa jobb och bostad. I samma stadsdelar ökar otryggheten, och det skapas en grogrund för kriminalitet. Med andra ord leder segregationen och ojämlikheten till goda förutsättningar för människor att välja en kriminell livsstil.

För att skapa ett tryggare Stockholm på lång sikt räcker det därmed inte att anställa fler poliser eller införa hårdare ordningsregler. Vi behöver tidigt fånga upp unga som befinner sig i riskmiljö, anställa mer personal i förskola och skola, bedriva en arbetsmarknadspolitik som ger unga vuxna det stöd de behöver för att skaffa sig en egen försörjning och erbjuda dem som vill lämna kriminaliteten en väg ut.

Vi socialdemokrater är beredda att göra de prioriteringar som krävs för att skapa samma goda möjligheter för alla unga att växa upp och bli sitt bästa jag. Det skiljer sig från den borgerliga majoriteten, som väljer skattesänkningar motsvarande 441 miljoner. Här går skiljelinjen – kortsiktiga skattesänkningar för några få eller långsiktiga investeringar i en välfärd för alla. Därför yrkar jag bifall till Socialdemokraternas förslag till budget.

Anförande nr 29

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Jag känner samma engagemang som du för de här utsatta områdena, Maria-Elsa Salvo. Det stämmer tyvärr att mycket otrevliga saker har skett i våra utsatta områden under inte minst det här året men även tidigare år. Det har tyvärr suttit väldigt hårt åt för den föregående majoriteten att vidta åtgärder. Jag krävde länge i Skärholmen att vi skulle upprätthålla vår 48-timmarsgaranti för

allvarssamtal i samarbete med polisen. Detta sade man hela tiden nej till. Det var till och med så att vi lade fram ett väldigt vänligt sinnat förslag där vi gav en möjlighet för Socialdemokraterna att själva rösta ja till just ett återupprättat samarbete med polisen kring de här 48-timmarssamtalen i Skärholmen. Man valde att aktivt rösta nej. Det finns protokollfört, så det kan ni kontrollera. Hur kommenterar du det utifrån det här med vikten av trygghet?

Anförande nr 30

M a r i a - E l s a S a l v o (S): Mitt inlägg handlade om det förebyggande arbetet. Du refererar återigen till polisinsatser, Jan Jönsson. Vi är för fler poliser. Vi har tagit många beslut i många stadsdelar för att ha mer polis närvarande i de utsatta områdena. Det gäller till exempel Hässelby gård, där jag själv bor. Men jag pratar om förebyggande insatser. Vad gör vi för att förhindra att unga människor dras in i kriminaliteten? Det enda svaret på den frågan är en välfungerande välfärd. Det handlar till exempel om att sätta in mer resurser i skolan. Ni väljer ju att dra ned på de resurserna med era skattesänkningar. Hur ska ni då lösa tryggheten på lång sikt? Det svarar ni inte på.

Anförande nr 31

A n d r e a S t r ö m (M): När jag hör ditt inlägg, Maria-Elsa Salvo, undrar jag på riktigt om du hörde mitt inledningsanförande, för det var precis det här jag lyfte fram – det sociala utanförskapet, som har slagit rot i vår stad. Jag radade upp flera exempel på just förebyggande åtgärder som vi lyfter fram i vår budget. Det krävs förebyggande åtgärder i kombination med lag och ordning för att vända det här. Det är också så att vi i dag har 15 000 unga i riskmiljö i Stockholm men endast två personer som deltar i någon form av avhopparverksamhet som ni har tagit fram under den här mandatperioden. Därför satsar vi på det i kombination med sociala insatsgrupper och flera andra förebyggande åtgärder.

Anförande nr 32

M a r i a - E l s a S a l v o (S): Man kan absolut stå här och säga allt det här som du har sagt, Andrea Ström, om att det behövs mer förebyggande insatser. Men frågan är hur ni ska finansiera den typen av förebyggande insatser. I ert budgetförslag presenterar ni nedskärningar på den typ av insatser som behövs. Vi satsar ju på mer personal inom socialtjänsten och inom skola och förskola. Det är precis den typen av förebyggande insatser som på lång sikt kommer att öka tryggheten i Stockholm och motverka kriminaliteten och förutsättningarna för att unga rekryteras in i organiserad brottslighet. Det räcker inte att säga att man är för förebyggande insatser om man inte kan presentera en budget där de satsningarna syns i siffror.

Anförande nr 33

A l e x a n d r a M a t t s s o n Å k e r s t r ö m (V): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Att motverka sociala problem och social utsatthet handlar inte bara om insatserna som görs av socialtjänsten varje dag. Att motverka social utsatthet handlar om att utjämna skillnader och skapa en jämlik stad där alla har bostad, arbete och en välfärd att lita på. Arbetet med ökad samverkan mellan skola och socialtjänst, som

majoriteten pratar om, är lovvärt och bra, men att ungdomar får allvarssamtal med polis och socialtjänst kan inte förhindra orsakerna till kriminalitet bland ungdomar. Polis, rättsväsen och experter har skrikit efter ökade resurser till socialtjänsten och förebyggande arbete snarare än straff.

I Vänsterpartiets förslag till budget ingår ett paket för ökad trygghet. Med det menar vi en politik för jämlikhet och inte främst kameror och ordningsvakter. Vi föreslår i budgeten för 2019 att alla stadsdelar ska få möjlighet att utöka sitt förebyggande arbete med fler socialarbetare och fältare. Totalt satsar vi 50 miljoner kronor på detta.

En annan trygghetsfråga är rätten till den egna kroppen. Det vanligaste brott som unga kvinnor utsätts för i dag är sexualbrott. Ingen här inne kan ha missat det enorma metoo-uppror som skedde förra hösten. Ändå är det ytterst få satsningar på detta i majoritetens budget.

I dag erbjuder endast en av stadens ungdomsmottagningar samtalsgrupper för personer som utsatts för sexuella övergrepp. Civilsamhället tar i stället ett stort ansvar. Många som blivit utsatta vittnar om att de inte vågar anmäla. Det vittnas om bristande handläggning hos polisen, trots den nya samtyckeslagen, bristande samverkan och bristande psykologiskt stöd från landstinget.

Vi i Vänsterpartiet föreslår i vårt budgetförslag en stor satsning på kvinnojourer och på att staden tillsammans med polis och landsting ska starta ett stödcentrum för dem som blivit utsatta för olika former av sexuella övergrepp. Där ska samordnat stöd kunna ges till dem som blivit utsatta. Förhoppningen är också att fler förövare ska lagföras. Det är dags att ta unga kvinnors utsatthet och otrygghet på allvar och gå från ord till handling.

Anförande nr 34

Borgarrådet Jönsson (L): Ordförande! Alexandra! Jag håller med om att de allra viktigaste förebyggande insatserna inte ligger inom socialtjänsten. De ligger exempelvis i skolan. Nu kommer ju den diskussionen senare, men jag kan ändå passa på att nämna att den kraftfulla utbyggnad av små särskilda undervisningsgrupper som ligger i den här budgeten är en viktig förebyggande åtgärd för att de här eleverna ska klara sin skolgång. Vi kommer också att genomföra ett perspektivbyte inom socialtjänsten, så att man mer aktivt ska gå in för att stabilisera skolgången för elever som finns i riskzonen. Det är några exempel på förebyggande arbete. Sedan vill jag återigen lyfta fram MVP, Mentors in violence prevention, ett väldigt effektivt program som infördes under er tid och som vi fortsätter med och även bygger ut.

Anförande nr 35

Alexandra Mattsson Åkerström (V): Det stämmer, Jan Jönsson, att det var vi som införde det under den förra majoriteten. Jag tycker att mycket av det som står om skolan är bra. Men nu debatterar vi ju socialnämnden och stadsdelarnas socialtjänstverksamhet. Om man vill minska social utsatthet och skapa ett tryggt samhälle med mindre skillnader menar jag ändå att det handlar om en stark

välfärd. Skolan, förskolan och socialtjänsten måste vara starka. Vi satsar 74 miljoner mer än ni på socialnämnden. Det innefattar ett utökat trygghetspaket och en satsning på socialtjänstens individ- och familjeomsorg. Det handlar om att förhindra kriminalitet och utsatthet bland ungdomar.

Anförande nr 36

A n d r e a S t r ö m (M): Alexandra Mattsson Åkerström frågar om förebyggande arbete. Vi pratar om förebyggande arbete och har presenterat det i vår budget. Det gäller samverkan mellan skola och socialtjänst och så vidare. Men för mig börjar förebyggande arbete långt mycket tidigare. För mig handlar det om att det fortfarande finns barn i vår stad som aldrig ser sina föräldrar gå till jobbet, som aldrig ser sina föräldrar klara en egen försörjning. Ska vi ha en stad där man inte ärver bidragsberoende, hopplöshet eller långtidsarbetslöshet måste vi också fokusera på föräldrarna långt mycket tidigare och se till att föräldrar kommer i arbete. Det kan göra att barn känner en hoppfullhet. De ska känna att det lönar sig att plugga, att det lönar sig att anstränga sig och att man faktiskt kan ta sig in i samhället på lika villkor. Det har vi lagt fram en budget för.

Anförande nr 37

A l e x a n d r a M a t t s s o n Å k e r s t r ö m (V): Jag skulle vilja börja med att komma med en sakupplysning till Andrea Ström och andra som lyssnar. Det går inte att ärva ett bidragsberoende. Beroende är någonting man brukar prata om när det gäller till exempel narkotika, alkohol och liknande, inte när det gäller att man har rätt till försörjningsstöd, vilket är samhällets yttersta skyddsnät. Tack och lov att det finns för de här barnen!

När det gäller att öka sysselsättningsgraden och få människor att komma ur arbetslöshet är vi helt överens. Det är jätteviktigt för de barnen. Men i går röstade Moderaterna, SD och KD fram en budget i riksdagen som till exempel innefattar omfattande nedskärningar på Arbetsförmedlingen. Det är lätt att stå här och spotta på dem som inte har jobb när man samtidigt skär ned på de instanser som ska hjälpa dem att få arbete.

Anförande nr 38

R a s h i d M o h a m m e d (V): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Ekonomiskt bistånd, även kallat socialbidrag, är välfärdstjänstsystemets yttersta skyddsnät. För att få bistånd ska den enskilde göra vad han eller hon kan för att bidra till sin egen försörjning, bland annat genom att försöka få ett arbete. Men alla kan inte få arbete utan rätt stöd från socialtjänsten. Med en aktiv politik och tack vare socialsekreterarnas arbete och engagemang är det glädjande att fler har kommit till egen försörjning eller studier de senaste åren. Antalet hushåll som har behov av försörjningsstöd minskar i dag. En bidragande orsak till detta är genomförandet av handlingsplanen för förbättrade arbetsvillkor för socialsekreterare och biståndshandläggare.

Vänsterpartiet vill fortsätta att satsa på våra socialsekreterare och biståndshandläggare och fortsätta genomförandet av handlingsplanen. Vi är oroad

över att det i den grönbå majoritetens budget inte satsas mer för att förbättra socialsekreterarnas och biståndshandläggarnas arbetssituation, vilket kommer att gå ut över dem som söker deras stöd. Handlingsplanen har dels förbättrat personalomsättningen inom yrket, dels möjliggjort för socialsekreterarna att arbeta med förändringsarbete tillsammans med klienterna, vilket har gett resultat. Vi tycker att det vore ett misstag att sänka ambitionen och spara in på de personer som gör så stor skillnad. Därför yrkar jag bifall till Vänsterpartiets budgetreservation.

Anförande nr 39

Borgarrådet Jönsson (L): Fru ordförande! Vänsterpartiet är det parti som i talarstolen kan lova i princip allt, eftersom ni har höjt skatten väldigt mycket, Rashid Mohammed. Nu tog du upp det här med försörjningsstöd och familjer som har en ekonomiskt svår situation. Sanningen när det gäller kommunalskatten är att sådana som har en så hög lön som jag med flera inte drabbas så jättemycket av er väldigt kraftfulla skattehöjning relativt sett, medan den för dem som har väldigt låga inkomster blir ganska kännbar. Hur tänker du kring det? Det är självklart så att man kan lova hur mycket som helst om man tar alla invånarnas pengar, men då kommer till slut alla att leva på försörjningsstöd.

Anförande nr 40

Rashid Mohammed (V): Vi satsar först och främst mer på hela individ- och familjeomsorgen, Jan Jönsson. Att inte satsa på stöd till socialsekreterarna kommer att leda till att socialsekreterarna inte kan arbeta med förändringsarbete, vilket i sin tur kommer att leda till att fler behöver kompletterande försörjningsstöd. Det här har inte med skatten att göra. Ni sparar när det gäller administrativa stöd och mentorskap för socialsekreterarna. Detta gör att det inte blir fler som kommer i arbete.

Anförande nr 41

Anne-Lie Elfven (L): Ordförande och stockholmare! Jag har många historier jag kan berätta. Jag kan berätta om Aisha, som började dricka alkohol med sin mamma när hon var åtta år gammal. Jag kan berätta om Tomas, som kommit ur ett allvarligt missbruk med en hivinfektion som en permanent påminnelse om ett tidigare liv. Jag kan berätta om Anders, som en dag fick nog och lade sina nycklar på köksbordet, lämnade sin lägenhet och levde som hemlös under en längre tid. Ni har egna historier. Någon här kanske har en förälder som är missbrukare eller lider av psykisk ohälsa. Någon kanske har en funktionsnedsättning eller har behövt försörjningsstöd under en period. Jag har min historia.

På måndag hoppas jag få förtroendet att sitta i socialnämnden. Jag kan inte tänka mig ett finare förtroendeuppdrag. Samtidigt är det ett av de svåraste. Jag vet att det inte finns någon quickfix, någon magisk trollformel. Det här är ett arbete där flera aktörer i samhället måste jobba ihop. Jag vet det, för jag har jobbat som socialsekreterare.

Vi som sitter här inne har ett väldigt viktigt uppdrag, för vi ska företräda stockholmarna, och bland dem ingår de som behöver samhället som mest. Just därför är jag stolt över den budget vi lägger fram i dag. Där görs rejäla satsningar på barn-

och ungdomsvård. Vi satsar på mer samverkan mellan skola och socialtjänst och inför allvarssamtal inom 48 timmar vid det första brottet. Vi ska fortsätta att stötta personalen inom socialtjänsten som utsätts för hot och våld. Vi avsätter fler lägenheter inom Bostad först för att fler ska kunna gå från hemlöshet till ett långvarigt boende. Framför allt ska vi fortsätta det vräkningsförebyggande arbetet, för det är väldigt centralt.

Jag började med att berätta några historier, men vår uppgift är att skapa en framtid. Nu, mina vänner, kavlar vi upp ärmarna och börjar jobba!

Anförande nr 42

Borgarrådet Jönsson (L): Fru ordförande! Jag noterar att ingen från Sverigedemokraterna enligt talarlistan har begärt ordet, men nu är det faktiskt dags att ta in dem i den här diskussionen. Sverigedemokraterna är ett parti som väldigt länge har lovat guld och gröna skogar till alla utsatta – svenskar, notera. Ofta är det våldsutsatta kvinnor och hemlösa som är prioriterade grupper.

Hur ser det då ut i Sverigedemokraternas budgetförslag? Ja, till min stora förvåning vill man spara 75 miljoner kronor på socialnämndens budget. Samtidigt vill man påföra helt nya utgifter: återvandringsbidrag för 20 miljoner kronor och kommunala åldersbestämningar för 10 miljoner kronor. Jag undrar vilka boenden för hemlösa, våldsutsatta kvinnor och barn eller andra utsatta människor som de här pengarna ska tas från. När jag läser i budgeten från Sverigedemokraterna känns det som att de är mer upptagna med att skriva om vilka sorters människor med stödbehov som *inte* ska ha rätt till stöd än att beskriva vilka som ska få rätt till stöd. Insatser för hemlösa barnfamiljer och äldre hemlösa nämns över huvud taget inte i Sverigedemokraternas budget. Jag har gjort en sökning och inte hittat de orden.

Vad syftar egentligen det här återvandringsbidraget till? Det är väldigt intressant att höra andra, högerextrema grupper, för de är nämligen eld och lågor över att Sverigedemokraterna nu har börjat diskutera det här med återvandring. De menar att det bara är ett första steg – ge först generösa bidrag, sedan tar vi till tvång! Notera att Sverigedemokraterna har en nollvision för invandringen till Sverige. Jag antar att det är den man utgår från. Då innebär det väl helt enkelt att det är arbetskamrater, vänner, grannar och andra som så småningom ska ut från landet.

Anförande nr 43

Martin Westmont (SD): Fru ordförande! Jan Jönsson! Jag ska trycka in mig på talarlistan sedan och tala mer om vår politik inom det här området, till exempel om återvandringsbidrag. Men jag blir lite förvånad över att du till exempel inte känner till att vi har haft ett återvandringsbidrag under väldigt många år. Det är ingenting som har någonting med en viss politisk åskådning att göra.

Jag tycker att det är anmärkningsvärt att du inte ser ett problem till exempel med att vi har vuxna män som går på våra högstadie- och gymnasieskolor. Vi ser att det finns stora brister med åldersbestämningen. Det här ligger ju inom ditt ansvarsområde nu. Jag hoppas att du tar det på allvar. Du kommer säkert att svara att detta ligger på Migrationsverkets bord, och det stämmer. Men uppenbarligen finns det stora brister

när vuxna män kommer hit till Stockholm och sedan placeras på högstadie- och gymnasieskolor. Så ska vi inte ha det i Stockholms stad.

Anförande nr 44

Borgarrådet Jönsson (L): Åldersbestämningarna har ju stramats upp ganska mycket. Er egen inledningsanförare från Sverigedemokraterna citerade faktiskt ur kommunallagen och sade att vi inte kan utföra uppgifter som ligger på annan myndighet, på landsting eller i det här fallet på staten. Det blir lite konstigt om vi helt plötsligt ska uppfinna något eget rättsmedicinskt verk i kommunal regi.

Jag står fast vid min slutsats att er budget är helt inriktad på att dela upp människor i svenskar och icke-svenskar och på att alla kommunala medlemmar i Stockholm inte ska behandlas lika, trots att de på samma sätt bidrar till kommunalkassan. Jag tycker att det är en mycket otrevlig syn på människor som vi inte ska ha i vår fina stad.

Anförande nr 45

Alexandra Mattsson Åkerström (V): Tack, Jan Jönsson, för ett jättebra inlägg! Du lyfter fram Sverigedemokraternas politik när de är fega nog att inte ens trycka in sig på talarlistan på det här området. Men eftersom jag inte ser att du är uppskriven på talarlistan mer har jag ändå såklart en annan fråga.

Du pratade om kampen för människors frihet i ditt inledningsanförande. Jag tänker på de funktionsnedsatta och på de 38 miljoner som ska sparas in inom LSS i stadsdelarna. Om den politiken ska fortsätta i fyra år kommer det totalt att bli 152 miljoner. De går back redan i dag. Det kommer att bli snävare biståndsbedömning, och det kommer att drabba brukarna. Nu är det dessutom en så låg schablonökning som 1 procent. Vi har också landstinget, där ni har gått med på en budget med indragna resor med rullstolstaxi. Jag skulle ändå vilja fråga er: Gäller inte Liberalernas kamp längre, er kamp för frihet och rätt att leva som andra även för funktionsnedsatta?

Anförande nr 46

Borgarrådet Jönsson (L): Den kampen gäller givetvis. Orsaken till att det blir en låg schablonökning är att vi har lagt en större del på det fasta anslaget; där ligger en hel del insatser som ledsagning och annat som det är väldigt viktigt att vi kan erbjuda utan att hela effektiviseringen går på de insatserna. Fortfarande är det så att den totala ökningen är 2,3 procent. Det är lika mycket som i den budget som du själv var med och röstade igenom vid samma tid förra året, Alexandra Mattsson Åkerström.

Anförande nr 47

Anna Rantala Bonnier (FI): Jag vill börja med att instämma med Alexandra Mattsson Åkerström och tacka för ditt inlägg, Jan Jönsson. Jag är glad att vi delar uppfattningen att vi inte ska ställa grupper mot grupper. Jag ser fram emot fortsatt samarbete kring det.

Men jag tänkte också fråga hur du ser på det här med er skattesänkning. Du blir borgarråd för en verksamhet som verkligen ständigt behöver mer resurser. Vi hörde för bara några veckor sedan på tv att socialsekreterarna i Spånga-Tensta sade att de skulle kunna möta fler om de bara kunde bli fler personer. Vi vet att det sociala arbetets behov på ett sätt är oändligt. Skulle det inte då vara bättre att prioritera det framför skattesänkningar? Det är ändå fråga om 400 miljoner. En stor del av det här skulle i princip ha kunnat gå in i det sociala arbetet. Hade inte det gjort mer för stockholmarna än den här skattesänkningen?

Anförande nr 48

Borgarrådet Jönsson (L): Nu gör vi i och för sig en väldigt stor satsning just på socialsekreterare och på individ och familj. Det är ju där det ligger 88 miljoner. Jag tror faktiskt att det är en av de största satsningar vi gör i den här budgeten.

När det gäller hur skatten användes under den föregående perioden kan jag säga att jag satt i Skärholmens stadsdelsnämnd och att väldigt mycket av de pengar som kunde ha använts till att stärka socialtjänst och annat i stället har låsts upp i olika projektanställningar och samordningstjänster. De har säkert gjort ett värdefullt arbete, men det har inte på något sätt förbättrat situationen för de allra mest utsatta i samhället.

Skatt och vad vi kan göra för våra pengar är alltid en avvägning. Som jag sade i ett tidigare inlägg: Om man beskattar människor tillräckligt mycket måste till slut alla leva på försörjningsstöd, och det är inte en framkomlig väg. Jag vet att FI har föreslagit väldigt stora skattehöjningar, vilka inte är rimliga i förhållande till personer med låg inkomst.

Anförande nr 49

Karin Gustafsson (S): Ordförande och fullmäktige! Det finns många delar i politiken där i alla fall delar av oppositionen och den nya majoriteten är överens. Det visar inte minst den här debatten. Detta gläder mig, för de som skulle drabbas allra mest av konstruerade konflikter och av att man ställer grupper mot varandra är de människor som behöver politiken och är beroende av den allra mest. Det handlar om de personer som vi har talat om här i dag. Det handlar om de kvinnor som lever i ofrihet, som Jan Jönsson pratade om i sitt inledningsanförande. Det handlar om alla dem som hamnat utanför samhället. Det handlar om alla dem som har behov av försörjningsstöd och de föräldrar som har behov av stöd i sitt föräldraskap. Det handlar också om de personer som har funktionsnedsättningar.

Det är just stödet till personer med funktionsnedsättning som oroar mig mest. Jag vet att Liberalerna har en stolt historia när det gäller arbetet för personer med funktionsnedsättning. Jag vet att vi i mycket har Bengt Westerberg att tacka för en stor del av lagstiftningen på området. Det är just därför som det gör mig så bedrövad att se att det är med ett socialborgarråd från Liberalerna som man lägger fram ett budgetförslag som i realiteten innebär besparingar på gruppen med funktionsnedsättning.

Min partikamrat Arvid Vikman redovisade förtjänstfullt hur det lät i debatten i oktober 2016, då Lotta Edholm rasade över den 2-procentiga schablonökning som den rödgrönrosa majoriteten föreslog för budgeten 2017. Då konstaterade Liberalerna att personer med funktionsnedsättning skulle komma att få mindre stöd och sämre service. Det som jag funderar över nu är hur Liberalerna ser på sin egen budget, där man lägger endast 1 procent i schablonersättning.

Jag yrkar bifall till det socialdemokratiska budgetförslaget.

Anförande nr 50

I n g e l a E d l u n d (S): Ordförande och fullmäktige! Majoriteten ger ett uppdrag till kommunstyrelsen att komplettera trygghetsplanen med en strategi för att minska risken för att barn och unga dras in i kriminalitet. Det är väl i och för sig bra med en strategi. Men den enda fungerande strategin i det fallet är att minska klyftorna och segregationen och att bygga ett Stockholm för alla. Vi har sett flera bra resultat under de senaste fyra åren, men det finns väldigt mycket kvar att göra.

Jag läste för ett tag sedan en intervju med socialborgarrådet, där viljan var att fokusera socialtjänstens resurser från hemmet och fritiden till skolan. Det är naturligtvis bra om vi redan i skolan kan fånga upp dem som är på väg åt fel håll. Men vi får inte glömma dem som skolan hittills inte har klarat av att hantera. Det ena får inte utesluta det andra. Det krävs ett långsiktigt förebyggande arbete där vi har fungerande förskolor, skolor och fritidsverksamheter, kombinerat med snabba och samordnade insatser från till exempel fältassistenter och personalen på fritidsgårdarna. Det krävs ett utvecklat samarbete mellan kommunens egna aktörer och externa aktörer, som polis och det lokala föreningslivet. Framför allt krävs det pengar – pengar som vi inte hittar i er budget. Förvisso är segregationen kanske som tydligast i några av innerstadens stadsdelar, men det är i förorterna som de stora satsningarna behövs. En strategi utan resurser blir nästan alltid en papperstiger med tomma ord. Min fråga är: Vill ni verkligen ha ett Stockholm för alla, och hur kan i så fall sänkta skatter vara viktigare än de satsningar som så väl behövs?

Jag yrkar bifall till Socialdemokraternas budgetförslag.

Anförande nr 51

F r e d r i k P e t t e r s s o n (S): Fru ordförande! Ledamöter och åhörare! Jag som psykiatrisjuksköterska oroas starkt av att läsa den budget som majoriteten lägger fram. Man kan läsa om återkommande insatser för dem som står långt från bostadsmarknad och arbetsmarknad, men hur ska det fungera om det inte blir en rimlig nivå på anslagen? Majoriteten gör en schablonuppräknings på 1 procent. Man ser inte till vare sig människor som är i behov av samhällets insatser eller arbetarna som arbetar i denna sektor, vilka är riktiga eldsjälar.

I samband med bostadsexploatering budgeterar majoriteten om att en andel om 5 procent av lägenhetsbeståndet ska vara avsatt för särskilt boende. Då kan man fråga sig om det är en rimlig nivå. Med tanke på ett bromsat bostadsbyggande och utbildningar, klarar man av att ge den service till samhället som vi förtroendevalda är skyldiga att försörja våra medborgare med? Det är vida känt att den psykiska

ohälsan i samhället ökar. Jag tycker inte att borgerligheten ser det som ett viktigt objekt. Varför är det då för borgarna så väldigt mycket viktigare att sänka skatten än att se till att personer med socialpsykiatriska insatser får en säkerställd och trygg miljö att leva i, i stället för att hamna än mer utanför i samhället?

Jag yrkar bifall till Socialdemokraternas budgetförslag.

Anförande nr 52

Borgarrådet Jönsson (L): Fru ordförande! Som sagt kan ambitionen under kommande år bli högre på det här området. Men det är fortfarande väldigt tröttsamt med den här debatten. Den totala ökningen är 2,3 procent, vilket motsvarar föregående års budget, alltså den som gäller nu och som lades fram av bland annat Socialdemokraterna. Jag återupprepar det igen. Att det blir 1 procent i schablonökning beror på att vi har gjort en annan fördelning mellan det fasta anslaget och själva schablonen. Jag vill bara förtydliga det ytterligare en gång.

Jag välkomnar återigen att Socialdemokraterna har ett nyvaknat intresse för personer med funktionsnedsättning, för det har man ju verkligen inte haft vare sig i kommunen eller på nationell nivå under de senaste fyra åren.

Anförande nr 53

Fredrik Pettersson (S): Skattesänkningar är inte en rättighet, som jag ser det, inte när vi har andra behov som är starkare. Vi behöver samhällets resurser till den välfärd som vi politiker är skyldiga att ge dem som valt oss.

Anförande nr 54

Sissela Nordling Blanco (FI): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Stockholm har en tak över huvudet-garanti som är en viktig del i arbetet mot hemlöshet. Tak över huvudet syftar ofta till att förhindra akut nöd och kan därför inte begränsas till vissa grupper. Många utsatta EU-medborgare som kommit till Stockholm från främst Rumänien och Bulgarien lever i akut fattigdom och hemlöshet. Många är föräldrar som inte haft något annat val än att lämna sitt hemland och sina barn för att hitta en försörjning. Det är mammor, pappor, systrar, bröder, döttrar och söner. De saknar tillgång till boende, sjukvård, vatten och sanitet. I Feministiskt initiativs budget föreslår vi att tak över huvudet-garantin ska utvidgas till att omfatta även personer med oklar legal status, som papperslösa och EU-medborgare. Vi avsätter 6 miljoner i vår budget för att se långsiktiga lösningar i syfte att undvika avhysningskaruseller och främja bättre livschanser.

I grunden är det här en fråga om mänskliga rättigheter. Det handlar om rättigheter som var och en har i egenskap av att vara just människa. Det är rättigheter som inte gör skillnad på människor utifrån medborgarskap, legal status eller etnicitet.

Vi har en djupt rotad antiziganism i Europas historia, och vi vet hur utbredd den är än i dag. Det är hög tid att bryta med den. Bifall till Feministiskt initiativs budgetförslag!

Anförande nr 55

Borgarráðet J ö n s s o n (L): Fru ordförande! Hej, min nästan-granne Sissela Nordling Blanco! Den här frågan är väldigt intressant. Den fria rörligheten inom Europa bygger på att man får komma och att man då ska klara boende och försörjning. Det Stockholm redan gör är att vi har Vinternatt, som också har utökats med Sommarnatt, så att man kan få tak över huvudet. Vi har också ett samarbete med till exempel kyrkorna; när temperaturen sjunker under ett visst gradtal öppnar de alla sina lokaler, så att man inte ska behöva vara ute när det är alldeles för kallt.

Men min fråga till dig är: Hur långtgående är Feministiskt initiativs ambition för just den här gruppen? Jag kan ju se att det finns många utsatta grupper som vi behöver jobba väldigt mycket mer för och som vi fortfarande inte har nått hela vägen fram med. Men är just EU-migranterna mer prioriterade än alla andra?

Anförande nr 56

S i s s e l a N o r d l i n g B l a n c o (FI): Vårt förslag handlar om att erbjuda den här gruppen mer långsiktiga lösningar än vad de hittills har haft i Stockholm. Som det är nu har vi en tak över huvudet-garanti för andra hemlösa i staden. Däremot gäller inte den för den här gruppen, och det är det vi vill ändra på. De lösningar som vi har inrättat under mandatperioden – det handlar om Vinternatt och Sommarnatt – gäller bara för en avgränsad period på fem dagar. Sedan måste man flytta därifrån. Vi ser ju hur många människor som är här för en längre tid. Därför tycker vi att staden behöver mer långsiktiga lösningar.

Du pratade om den fria rörligheten och dess begränsningar, Jan Jönsson. Men vi har också skrivit under konventioner om de mänskliga rättigheterna. Där finns inga begränsningar i form av krav på att man ska ha ett arbete och en försörjning för att få sina grundläggande rättigheter tillgodosedda. Det här är också någonting som människorättsorganisationer som Amnesty påpekar. Bifall till FI:s budgetförslag!

Anförande nr 57

M a r i a n a M o r e i r a D u a r t e (MP): Ordförande, ledamöter och åhörare! Under den mandatperiod som gått har jag suttit som ordförande för den sociala delegationen i Farsta. Det har gett mig möjligheten att få en helt annan insyn i hur hårt våra socialsekreterare arbetar. Jag har under fyra års tid blivit imponerad och förskräckt, för det var inte bara en möjlighet att se hur socialsekreterarna arbetar, utan också tyvärr en insyn i hur samhället ser ut för väldigt många människor. Det finns väldigt många som har jättestora problem där hemma. Det är med stolthet som jag har suttit där och sett hur bra skyddsnät vi har i Sverige och definitivt i Stockholm. Men jag har också sett hur mycket bättre det kan bli. Det finns alltid mer att göra. Man får aldrig bli stolt och färdig när det gäller det sociala arbetet.

Därför är jag väldigt glad att vi satsar på att utveckla arbetssätten när det gäller ungdomar som utsätts för hedersrelaterat våld och förtryck. Det gäller speciellt arbetssätten som handlar om hur det blir när de är klara, det vill säga när de ska flytta från det skyddade boendet. De behöver hjälp, och de behöver ett nytt socialt sammanhang. Detta är någonting som vi satsar ytterligare på och som vi ska göra tillsammans med civilsamhället.

Anförande nr 58

Karin Gustafsson (S): Jag har en liten fråga som jag inte får svar på från Liberalerna. Eftersom du representerar majoriteten, Mariana, tänkte jag att jag skulle ställa den till dig. I bilaga 6:8 står det om stöd och service till personer med funktionsnedsättning. I andra stycket handlar det om nivåerna för vuxen- och barnboende, daglig verksamhet och så vidare. Där står det att höjningen av schablonerna är på 1 procent i jämförelse med 2018. Då ställer jag frågan även till dig: Är det tillräckligt? Är det så att ni ser att det här är tillräckligt för gruppen? Trots att vi vet att det kommer att innebära betydliga nedskärningar i verksamheten höjer ni med bara 1 procent. Är det tillräckligt?

Anförande nr 59

Mariana Moreira Duarte (MP): Karin! Det är många repliker man kan förbereda sig på, men om det handlar om exakt en viss sida, ett visst stycke och en viss mening är det lite svårt att förbereda sig på en sådan replik. Som jag sade i mitt anförande: Man kan aldrig säga att man gör tillräckligt för den här gruppen – definitivt inte. Det tänker jag hålla med dig om. Men är det så att vi har gjort en satsning som vi är stolta över och som vi vill se vad som händer med? Ja, så är det.

Anförande nr 60

Anna Rantala Bonnier (FI): Jag har också en fråga till Mariana. Jag delar din uppfattning att vi behöver göra mer för tjejer, killar och icke-binära som utsätts för hedersrelaterat våld och förtryck. Vi har också gjort mycket de senaste åren. Men jag förstår inte – nu när det läggs fram en ny budget, varför har ni inga öronmärkta pengar för det här? Du pratar om nya saker som ska göras och som det finns skrivningar om. Men det finns ju inga pengar avsatta till det här. Hur ska det då göras? Varför finns det inga öronmärkta pengar för just den här gruppen?

Anförande nr 61

Mariana Moreira Duarte (MP): Jag tackar för frågan. Jag tycker att det här är en väldigt viktig fråga, och jag delar definitivt din uppfattning, Anna Rantala Bonnier.

Det som vi satsar på i den här budgeten är att vi ska utveckla hur vi ska jobba med dessa ungdomar efter att de har varit vid diverse olika boenden. Det är någonting som vi inte jobbade med under föregående mandatperiod, och det är någonting som vi faktiskt inte har strategier för. Strategierna måste vi börja med. Satsningarna får vi diskutera i nästa budget.

Anförande nr 62

Martin Westmont (SD): Fru ordförande! Jag tänkte också ställa en fråga till Mariana Moreira Duarte. Först vill jag bara säga att vi hade ett problem under föregående mandatperiod, då vi hade ett socialborgarråd som nästintill började gråta i talarstolen när man till exempel ville veta hur stockholmarnas skattepengar används. Jag tycker att det är väldigt beklagligt att man inte ska kunna ha en saklig debatt. Tyvärr kan vi nu se att Jan Jönsson, det nya socialborgarrådet, verkar börja

falla in på samma linje. Det är känslargument som används. Man ska helt enkelt inte kunna diskutera sakfrågan. Det tycker jag är ett problem. Han förde till exempel fram att det här med återvandringsbidrag skulle vara någon högerextrem idé. Sanningen är ju den att det har funnits både blåa och röda regeringar som haft återvandringsbidrag.

Jag tycker att du är väldigt resonabel, Mariana. Jag tänkte fråga dig: Är det så hemskt att man har ett återvandringsbidrag? Vi talar om ett frivilligt återvandringsbidrag som ska erbjudas människor som helt enkelt känner att de inte trivs i Sverige utan vill börja en framtid i ett annat land. Kan det då inte vara en bra idé?

(O r d f ö r a n d e n : Jag vill påminna om att repliken gärna ska handla om det anförande som hållits.)

Anförande nr 63

M a r i a n a M o r e i r a D u a r t e (MP): Jag vill vara väldigt tydlig med att jag inte ser något problem med att man pratar med både känslor och tankar när det gäller just socialtjänsten, Martin Westmont. Detta gäller människor som på ett eller annat sätt behöver ett skyddsnät.

Vad gäller din fråga kan jag säga att vi inte under några omständigheter får bryta mot kommunallagen. Vi ska inte bryta mot kommunallagen. Det är inte svårare än så. Vi ska alltså inte hålla på och ta beslut om sådant som inte ingår i den verksamhet som vi råder över. Du sade själv ”blåa och röda regeringar”. Du har själv uttryckt det: Det här är en statlig fråga – punkt.

Anförande nr 64

M a r i a J a n s s o n (FI): Ordförande och ledamöter! Stockholms stads egen undersökning från 2017 visar att 718 barn i Stockholms stad är hemlösa. De bor i 342 barnfamiljer i osäkra boendeförhållanden. Av dessa familjer är 70 procent ensamstående kvinnor med barn. Detta inkluderar bara dem som har haft kontakt med socialtjänsten. För 20 procent av de här familjerna är våld i nära relationer den direkta orsaken till att de har hamnat i denna osäkra situation. Det saknas uppenbart boenden för personer som utsätts för mäns våld mot kvinnor.

Det behövs fler skyddade boenden och fler billiga lägenheter. Det behövs satsningar på arbetsmarknaden och på kvinnors löner. Jag skulle vilja fråga: På vilket sätt blir socialtjänstens arbete lättare av att ni säljer ut allmännyttan?

Det som ni så föraktfullt kallar för projekt handlar väldigt ofta om att stödja kvinnoorganisationer. Det är fråga om organisationer som stöder och hjälper kvinnor utsatta för våld, som motverkar mäns våld och som informerar de kvinnor som staden och socialtjänsten inte når om deras rättigheter. Det som behövs här är inte en quickfix. Det krävs en helhetssyn på de här problemen, och vi måste börja hantera dem. Vi måste permanenta projekten med stöd till kvinnoorganisationerna, som bidrar så starkt till arbetet för att förebygga den sociala misär som de här barnfamiljerna har drabbats av.

Jag yrkar bifall till Feministiskt initiativs budget.

Anförande nr 65

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Fru ordförande! Det är inte så att vi ska avveckla bostäder för den här gruppen – tvärtom. Det vi kan göra är att vi erbjuder genomgångsbostäder genom SHIS. Det har vi gjort tidigare, och det vill vi göra än mer. I vår budget finns det tydliga skrivningar om att vi ska bli bättre på att erbjuda förturslägenheter för kvinnor som är utsatta för våld i nära relationer. Vi har tagit initiativ till exempelvis att tala med de privata värdarna, som förmedlade lägenheter direkt till kvinnojourerna, så att de också kunde få genomgångsbostäder. Det är exempel på insatser där vi ser att det finns en tid också efter det akuta boendet.

Vi behöver jobba betydligt mer för att planera boenden för den här gruppen under lång tid framöver. Detta är prioriterat. Vi kommer att bli bättre än tidigare på att erbjuda förtur. För det kommer vi att jobba aktivt. Det handlar också om försörjning. Här jobbar vi tillsammans för att de kvinnorna ska kunna komma ut i jobb och få en tryggare tillvaro.

Anförande nr 66

M a r i a J a n s s o n (FI): Nu handlar det inte bara om att hitta några enstaka bostäder. Det handlar faktiskt också om att se till att kvinnoorganisationer som hela tiden har drivit den här frågan och varit de som har sett till att kvinnor har fått hjälp och stöd ska få pengar till att fortsätta sitt arbete. Det handlar även om att hitta stora lösningar och strukturella lösningar, så att vi slipper ha barn som bor i de här osäkra familjeförhållandena.

Er majoritet och era kompisar i riksdagen verkar inte gilla kultur så väldigt mycket. Det kanske är därför ni har lite svårt att förstå sagorna ibland. Det är faktiskt inte prins John som är hjälten i sagan om Robin Hood, utan det är Robin Hood som är det. Man ska ta från de rika och ge till de fattiga för att lösa de här problemen.

Anförande nr 67

A n d r e a S t r ö m (M): Jag skulle vilja använda det här framförandet till att prata om likvärdighet. Under den gångna mandatperioden är vi många i socialnämnden, inte minst i presidiet, som har engagerat oss efter att ha läst socialtjänstinspektörernas årsrapport och sett hur stora skillnader det kan vara på vilka insatser man får beroende på var man bor. Vilken hjälp man får och när man får den, framför allt som ung, har i avgörande grad varit beroende av i vilken stadsdel man växer upp. Det kan vi inte acceptera. Därför ser jag att en av de viktigaste uppgifter socialnämnden kommer att ha under den här mandatperioden är att säkerställa likvärdigheten och att vara ett extra stöd för de stadsdelar som har svårare att mäta med sitt uppdrag.

Jag är också övertygad om att både politiken och professionen måste fundera på hur vi kan jobba ännu smartare. I en föränderlig värld ställs nya krav på att ställa om och modernisera arbetssätt. Genom kompetensutveckling, digitalisering och evidensbaserade arbetssätt kan vi upprätthålla en tillgänglig, rättssäker och proaktiv

socialtjänst. När allting går allt snabbare och mer och mer ska göras finns det två vägar att välja mellan: att jobba hårdare och att jobba smartare. För mig är det vägvalet självklart: Stockholm ska jobba smartare.

Anförande nr 68

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Ordförande! Du pratar om likställighet, Andrea Ström. Men Moderaterna har ju de senaste åren varit allt annat än för likställighet mellan dem som behöver socialtjänstens hjälp. Ni har ju verkligen varit ute och sågat den satsning vi gjorde på papperslösa barn till exempel. Nu har ni ändå behållit den, men jag förstår att det inte var ni som prioriterade detta. Jag är glad att ni fick vika er i den frågan.

Jag undrar: Är det likställigheten mellan socialtjänstens stadsdelar som är viktigast för dig, eller är det viktigaste att alla får den hjälp och det stöd de behöver? Om likställigheten för stadsdelarna är viktigast för dig, varför satsar ni då inte mer? Vi gör en satsning på 20 miljoner på fler socialsekreterare för ytterstaden – där man kan ha större utmaningar – just för att likställigheten ska bli bättre och för att socialsekreterarna ska få likvärdiga möjligheter att arbeta och ge stöd till dem som behöver det. Det här gör ju inte ni.

Anförande nr 69

A n d r e a S t r ö m (M): Vi satsar 88 miljoner kronor på individ- och familjeomsorgen. För mig är det viktigt att varje stadsdel klarar av sin uppgift. Det ska inte spela någon roll vilken stadsdel man bor i. De skillnaderna vill jag ta bort.

När det gäller frågan om ekonomiskt bistånd till papperslösa har jag inte ändrat uppfattning. Om det är så att man inte har rätt att vistas i en stad och staten jobbar med avvísingsbeslut tycker jag att det är bakvänt att kommunen betalar ut ekonomiskt bistånd.

Anförande nr 70

L i n d a A g e t o f t (S): Många har i dag ägnat sig åt att prata om andra i talarstolen. Jag tänkte ta mig friheten att prata om ett verkligt exempel, nämligen mig själv. Mina föräldrar har under perioder när jag varit ung varit beroende av socialt stöd för att kunna erbjuda mig och mina syskon den trygghet som jag tycker att alla barn har rätt till. Det har inte varit fråga om något val. Det har inte heller bedrivits något systematiskt fusk för att slippa jobba. Nej, det har varit baksidan av osäkra anställningar på visstid i låglöneyrken. Det har dock inte medfört att jag nu är i någon form av beroendehärva med bidrag. Tvärtom har det gett mig möjlighet att bygga självkänsla, få framtidstro, studera vidare och våga ta för mig. Därför undrar jag, Andrea Ström: Varför väljer ni i en stad som Stockholm att fortsätta prioritera skattesänkningar?

Anförande nr 71

A n d r e a S t r ö m (M): Jag tycker att du är modig som går upp och berättar de här sakerna, Linda Agetoft. Jag kan berätta för dig att jag känner in mig i det. Jag

kommer också från en bakgrund där det har varit ett stort behov av stöd från socialtjänsten. Jag förstår din känsla. Men jag tror att vi ändå har landat lite olika. Jag tror att det ska vara fokus på tidiga insatser för den enskilda individen och att man sedan som barn och som ung ska få möjlighet att få ett jobb. Det ska löna sig att jobba, och det ska löna sig att förverkliga sina drömmar. Ett socialt skyddsnät ska fånga upp människor och ta dem tillbaka ut i samhället. Då behöver vi inte långa permanenta insatser, utan de ska vara snabba och evidensbaserade och ge resultat.

Anförande nr 72

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Jag ska upp i den här debatten också. I tisdags tog socialnämnden den senaste hemlöshetsräkningen, som visar att antalet äldre som lever i hemlöshet har minskat med 20 procent sedan 2016. Det är en följd av idogt arbete. Jag känner ett behov av att korrigera historieskrivningen lite, inte minst med tanke på mitt replikskifte med Lotta Edholm igår.

År 2014, när jag var nyvalt äldreborgarråd, blev jag inbjuden till ett seminarium med Stadsmissionen. Efter det tog jag kontakt med socialroteln. År 2015 fick socialnämnden och äldre- och äldreomsorgsnämnden ett utredningsuppdrag om hur vi kunde stärka samverkan mellan äldre och socialtjänsten, utveckla hemlöshetsräkningen och titta på vilka insatser vi skulle behöva komplettera arbetet för äldre i hemlöshet med. År 2016 kom det en utredning som togs i socialnämnden och äldre- och äldreomsorgsnämnden. Där föreslog man en rad insatser och nya riktlinjer. År 2016 inkluderas också äldre för första gången i stadens hemlöshetsräkning. År 2017 antog kommunfullmäktige nya riktlinjer för biståndsbedömning i fullmäktige. Vi lyckades förhandla igenom 5 miljoner kronor till nya boendeplatser i budgetförhandlingarna med dåvarande majoriteten, och ett samarbete mellan SHIS och Micasa inleddes angående öronmärkning för den här gruppen. År 2018 sände SVT en dokumentär. År 2018 ställdes också för första gången på fyra år en fråga om detta ämne i fullmäktige.

Vi invigde före sommaren seniorboendet Monumentet. Jag är fantastiskt stolt över det. Men min fråga är: Hur tänker ni fortsätta arbetet med det här? 20 procent är en rejäl minskning. Fortfarande lever 167 äldre i osäkra boendeförhållanden i den här staden. Jag saknar pengar. Jag saknar tydliga uppdrag. Jag saknar ägardirektiv. Jag saknar också öronmärkningen av seniorbostäderna i Micasa. Detta oroar mig.

Anförande nr 73

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Jag vill rikta ett genuint tack till Clara Lindblom för hennes stora engagemang i denna fråga under alla dessa år. Det vill jag verkligen säga.

När det gäller de 5 miljonerna är det så att alla de satsningarna fullföljs. Det har vi kollat med socialförvaltningen. Utredningsplatserna på Ljungbacken och Syrenen finns kvar. Monumentet finns förstås kvar. Det finns också en beredskap för att utöka antalet platser, bland annat på Rågö. Det gäller även ytterligare något boende. Äldrelotsarna fortsätter vi med. När det gäller de 25 seniorbostäderna tog Micasa styrelse i enighet ett beslut som innebär att de 25 lägenheterna fortfarande är reserverade för just den här målgruppen.

Över huvud taget är vår uppfattning att äldre inte ska vara på akutboendena. Boendelösningar för just den gruppen ska vara mer stabila och väsentligt mycket bättre än vad som varit fallet tidigare.

Anförande nr 74

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Tack för de beskedet, Jan Jönsson! Jag vill se en nollvision för äldre i hemlöshet. Även om man har missbruksproblematik och kanske dricker en pilsner för mycket har man rätt till en värdig äldreomsorg och en trygg bostad. Det jag är orolig för är att enheten för boende och stöd under socialnämnden hade ett underskott på 21,8 miljoner redan när det förra socialborgarrådet avgick. När saker ska göras inom ram finns det alltid en risk för att det blir problematiskt.

Jag skulle vilja föreslå några fler åtgärder, för det här är ju inte nog. Jag tycker att du ska titta på det vräkningsförebyggande arbetet. Där får du ta ett samtal med Erik Slottnér. Stadsdelarna behöver mer pengar för att bevilja städinsatser för till exempel samlarbeteende. Ofta vet stadsdelarnas biståndshandläggare att det är en vräkning på väg, men de har väldigt begränsade resurser att göra någonting åt det. Jag skulle också titta på godmanssystemet, för i dag är det väldigt svårt att få gode män till svåra fall med individer som kanske är krångliga. Jag skulle vilja se kommunala gode män. Åtminstone vill jag se en uppvärdering av äldre och ännu mer öronmärkningar.

Anförande nr 75

E w a L a r s s o n (MP): Ordförande! Eftersom Åsa Lindhagen inte är här just nu vill jag påminna om att det förra socialborgarrådet ingick i den förra majoriteten.

Jag har begärt ett anförande för att säga någonting om att det är så bra med de här debatterna, för då kan vi klargöra olika saker som kanske inte är riktigt tydliga för alla när någon som inte längre är borgarråd utan får sitta i opposition är arg och säger saker. Det är viktigt att vi har slagit fast här att det inte handlar om att riva ned, utan det handlar om att förbättra det vi i dag jobbar med. Då vill jag särskilt lyfta fram ett stort förbättringsområde, nämligen psykisk ohälsa och samarbetet med landstinget och stadsdelarna. Här har vi allt arbete framför oss. Det är oerhört svårt med sköra människor som faller mellan stolarna och som ingen riktigt tar ansvar för. Jag tror att jag talar för alla när jag säger att våra hjärtan blöder, och nu får vi baske mig reda ut det här! Vem tar ansvar? Vem ser till det?

Vi kommer att göra vad vi kan i den sydöstra delen av Stockholm, med den sydöstra delen av sjukvårdsförvaltningen och Skarpnäck i tätén. Det har vi redan pratat om i den nya majoriteten som ännu inte har börjat jobba, och jag hoppas att jag kan stå här om tre år och säga att vi har påbörjat ett arbete där det är tydligt vem som har ansvar för den enskilda, sköra människan.

Anförande nr 76

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Jag blev angripen i en replik, vilket är ganska ovanligt, för då kan man ju inte svara själv.

Jag har alltså gjort en sakpolitisk granskning av Sverigedemokraternas budget. Jag är också i princip den enda som har gått upp och uttalat mig om det, och då blir jag anklagad för att komma med känsloläsa argument. Det var lite oväntat.

Hur som helst har vi sett under den här debatten att det socialpolitiska engagemanget från Sverigedemokraterna verkar vara noll och intet, eftersom det i princip inte har kommit några inlägg alls. Det enda som liksom kvarstår är de 75 miljoner som man vill spara på socialnämnden, som framför allt jobbar med hemlösa, skyddade boenden och annat för våldsutsatta.

I stället vill man prioritera återvändningsbidraget, och vi läser också på s. 19 i reservationen att man ska skapa en återvändningsförvaltning och inrätta lokala återvändarcenter. Jag föreställer mig att detta kommer att bli en mångmiljonhistoria när det är fullt utbyggt.

Sanningen är väl den att bakom detta finns en strävan att hela tiden töja lite på gränserna för vad man kan göra och inte. Jimmie Åkesson har ju själv redan konstaterat att det här med invandringsstopp är uttömt nu; nu blir nästa steg att få människor ut ur landet. Man börjar då med generösa bidrag. Sedan är förmodligen tanken att gå vidare till att säga: Du har nog inte här att göra. Varsågod, vi tvingar ut dig härifrån!

Det här är någonting som behöver uppmärksammas mer, eftersom Sverigedemokraterna alltid kommer undan med att lova guld och gröna skogar till alla möjliga utan att man sakgranskar deras politik. Nu är det slut med det. Det kommer jag att göra seriöst. Alla ska behandlas lika!

Anförande nr 77

M a d s L u n d g a a r d (SD): Nu befinner vi oss i kommunfullmäktige, men jag tycker att Jimmie Åkesson gör ett bra jobb. Jag ska låta bli att blanda in Björklund i detta.

Som jag också tog upp i mitt anförande: att välja humanresurser till individer som vistas i Stockholm men som inte är Stockholms ansvar är en stöld från de stockholmare som behöver oss mest. Jag har nu lyssnat på alla inlägg om inte minst socialtjänsten. Jag håller med många här från höger till vänster: Det är brist på socialsekreterare. Det är brist på de resurser som är viktiga för de svaga och utsatta i Stockholm.

Därför har jag så svårt att förstå Jönssons budget där 20 miljoner kronor går till boende för EU-migranter som har hem i Rumänien och Bulgarien och som har sina barn där som inte får vara med sin mamma och pappa.

Anförande nr 78

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Återigen, det står att ni vill minska 75 miljoner på socialnämnden som är de som jobbar med just hemlösa, skyddade boenden och annat. Det så kallade sociala engagemanget som Sverigedemokraterna hävdar att

man haft framstår därför som helt obegripligt. Jag bara konstaterar att återvandringen är viktigare än de utsatta människor vi har i Stockholm.

Anförande nr 79

A r v i d V i k m a n (S): Jag tycker att det är spännande att Jan Jönsson pratar om ett nyvaket intresse från Socialdemokraterna i de sociala frågorna. Det viktigaste i dag är att vi snarare saknar en bredd av talare från den nya majoriteten i de här frågorna, och det tycker jag är tråkigt.

Jan Jönsson pratar nu om detaljgranskning av budgetförslag. I er budget har ni lagt inte mindre än 35 olika typer av förslag till socialnämnden, många av dem på en väldigt detaljerad nivå. Jag tycker att ambitionen är bra, men ambitioner kräver också resurser. Socialsekreterarna är i dag en hårt arbetsbelastad grupp som nu inte bara får mer att göra utan också mindre tillit. Jag tror, precis som Tillitsdelegationen säger, att vi i stället behöver ha större tillit till professionen. Det här är personer som har en utbildning på tre och ett halvt år. Lyssna på dem och ge dem förutsättningar, inte mer detaljerade uppdrag utan att få resurser därtill!

Anförande nr 80

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Det känns lite udda att en socialdemokrat går upp och tar en replik när jag granskar Sverigedemokraternas budget. Men låt vara för att engagemanget kan vara på olika håll.

Vi satsar som sagt var 88 miljoner kronor på individ och familj. Det är förstås huvudsakligen socialsekreterare. På socialnämndens område gör vi ju en större satsning än vad man har gjort tidigare, för det är faktiskt så att socialförvaltningen successivt har gröpts ur. Just på socialnämndens område känner jag därför inte så jättedåligt samvete.

Sedan kommer vi under de här fyra åren hela tiden att behöva höja ambitionerna, och det är därför jag har gått in i det här uppdraget. Jag tror att vi kommer att se fler goda ting framöver.

Anförande nr 81

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Ordförande! Jag ska genast erkänna att jag passar på att ta replik för att jag har en fråga till Jan Jönsson mer än en kommentar på hans inlägg; jag har tidigare sagt att vi är överens om vad vi tycker om Sverigedemokraternas politik.

Jag vill åter ställa den fråga som jag inte tycker att jag fick svar på tidigare. När ni nu har haft ett så högt tonläge kring satsningar mot hedersrelaterat våld och förtryck, varför läggs inga konkreta pengar i er budget för detta? Ni har uppdrag och skrivningar, vilket vi hörde om tidigare, men om man får tro Miljöpartiets företrädare finns det inga pengar kopplade till det här. Det ska inte göras någonting, utan det ska först utredas *hur* ni ska göra det.

Jag blir faktiskt inte riktigt klok på detta. Ska vi göra de här sakerna, och var är då pengarna som ska finansiera det?

Anförande nr 82

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Vi har Origo, en verksamhet som redan i dag har väldigt god ekonomi eftersom det är flera kommuner som bidrar till just deras verksamhet. Jag ser därför inte riktigt varför vi ska lägga mer pengar just nu när det finns så många andra verksamheter som behöver få resurser.

När man tittar i den kartläggning som är gjord ser man att det framför allt är skolpersonal som de som är utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck vänder sig till, och därför är huvudsatsningarna inom detta på skolans område, det vill säga för kompetensutveckling. Där kommer bland annat Origo att vara delaktiga i hur MVP-programmet kan utvecklas. Vi har också tittat på programmet Hedra som är väldigt bra och som ska ut i högre utsträckning till just skolorna. Men det kommer i nästa diskussion.

*§ 16 Rotel VII Äldre- och trygghetsroteln**Äldrenämnden**SDN: Äldreomsorg**KS pensionärsråd*

Anförande nr 83

Borgarrådet S l o t t n e r (KD): Ordförande! Mitt under lunchtid är kanske en av de mest otacksamma tidpunkterna att hålla ett anförande. Men jag hoppas ändå att det ska bli en spännande debatt.

Äldrepolitikens huvuduppgift ska vara att tillgodose äldres behov av gemenskap, ge äldre människor en värdig vardag och ge förutsättningar för att äldre ska kunna känna livsglädje. Jag vill vara lite okonventionell och börja med att tacka Clara Lindblom, som inte är här i salen nu, och den tidigare majoriteten för flera bra beslut som fattades på äldreområdet. Även om debatterna i den är salen stundtals har gått höga var vi också överens om mycket. Bland annat kan jag nämna ramtid inom hemtjänsten, tryggt mottagande i hemmet och arbete mot hemlöshet. De här reformerna och satsningarna avser vi fortsätta att jobba med i den nya majoriteten.

Däremot kan jag redan nu ge besked om att det från och med nu kommer att vara totalstopp på kommunaliseringar av väl fungerande äldreomsorg. Kvalitet, inte ägandeformen, ska fortsättningsvis vara avgörande.

Vi kommer också att utreda en äldreboendegaranti för personer över 85 år. Senast i går fick jag en berättelse om en 96-årig dam som fick avslag på sin ansökan om serviceboende. Hon har hemtjänst men känner sig otrygg i sitt eget hem, och trots att otrygghet och ålder ska bevakas särskilt i biståndsbedömningen fick den här personen avslag. Antalet avslag som får underkänt i högre instans är för många.

Vi ska vidare utreda om var behoven för en generösare biståndsbedömning inom hemtjänsten finns. Vi kommer också att gå vidare med förenklad biståndsbedömning för fler insatser än i dag.

Vi ska även utreda införandet av serviceassistenter så att utbildad personal gör rätt saker men också för att stärka undersköterskeyrkets status. Ett särskilt uppdrag ska också ges för att bryta ensamhet och social isolering bland äldre. Ett led i detta arbete är ökade anslag till ungdomsbesök inom äldreomsorgen.

Vi gör också en satsning på språkutbildning och kunskaper kring demens för personal, både på utförarsidan och på beställarsidan. Kunskapen kring bemötandet av äldre hbtq-personer ska också stärkas. Ingen ska behöva dölja sin sexuella läggning den dagen han eller hon kommer i kontakt med äldreomsorgen.

Tjänsten Äldre direkt ska åter öppnas på helgerna, och arbetsmetoden Tryggt mottagande i hemmet får ökade resurser och ska omfatta fler stadsdelar. Vi lägger också pengar på ett särskilt matlyft för att stärka måltidens kvalitet och sociala innehåll. Jag yrkar därmed innehåll till kommunstyrelsens förslag till budget.

Anförande nr 84

M i r j a R ä i h ä (S): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Vad roligt att vi äntligen får prata om äldreomsorg!

Jag tänkte faktiskt vara lite snäll till att börja med. Jag tycker att det är oerhört roligt att den nya majoriteten fortsätter med de viktiga reformer som gjordes under den förra mandatperioden. Då menar jag just utvecklingen av ramtid, trygg hemgång, aktivitetscenter och arbetet med hemlösa äldre.

Men det räcker så. Jag är oroad över de aviserade avgiftshöjningarna, höjningar som majoriteten inte skulle behöva göra. Skattesänkningar verkar vara betydligt viktigare än att bibehålla avgiften inom äldreomsorgen på den nivå som vi har nu.

Jag är också oroad över uppdraget att utreda icke-valsalternativet inom hemtjänsten med syftet att någon annan än kommunen ska ha ansvaret för omsorgen om de äldre som inte aktivt väljer hemtjänstutförare. Varför vill majoriteten bestämma över detta? Är det så illa att mormorslotteriet är på väg tillbaka? Det är en fråga som åtminstone jag vill ha svar på.

Ni vill även utreda hur man utökar kontinuiteten inom äldreomsorgen. Det är jätteviktigt. Men jag är lite rädd för det här med att skilja service från omvårdnadsåtgärderna, för det innebär också att det är fler som kommer att komma hem till de äldre, något som kan öka otryggheten. Jag tycker att vi ska diskutera det vidare. Det finns ett enkelt sätt att få kontinuitet i äldreomsorgen, och det är heltidsanställningar, fasta anställningar och trygga arbetsvillkor. Då stannar faktiskt folk kvar.

Andelen dietister ökade under den förra mandatperioden, men vi tycker att det är viktigt att vi också använder dietisterna rätt. Låt dem hålla på med framför allt kompetensutveckling av omsorgspersonalen. Det är ju inte dietisterna som serverar maten, utan det är vårdbiträden och undersköterskor.

Det är viktigt att vi går vidare med kompetensutveckling och också grundutbildningar för dem som jobbar inom äldreomsorgen. Av den anledningen anser jag att det är väldigt viktigt att implementera den överenskommelse som SKL:s styrelse tog så sent som i april 2017 om en yrkesutvecklingstrappa, som också reglerar utbildningsnivån för vårdbiträden och undersköterskor med ett antal poäng för att säkerställa att kompetensen håller.

Antalet äldre som behöver äldreomsorg kommer att öka från och med 2024, åtminstone enligt de beräkningar som Sweco har gjort på uppdrag av äldreförvaltningen och staden. Det innebär att vi måste använda den här tiden för att bygga ut äldreomsorgen. Vi måste bygga seniorboenden, och det gäller både Micasa och privata byggare. Det är också viktigt att fortsätta att bygga ut både omsorgsboenden så att de motsvarar de krav som finns i dag för vårdinrättningar och att fortsätta med det samarbete som finns med både stadsbyggnad och exploatering för att planera in boenden för äldre i alla utvecklingsprojekt.

Med detta yrkar jag bifall till Socialdemokraternas förslag till budget.

Anförande nr 85

Y v o n n e F e r n e l l - I n g e l s t r ö m (M): Ordförande, ledamöter, eventuella åhörare! Jag är stolt över att kunna stå här i dag och presentera en budget som håller ihop, en budget som prioriterar våra äldre och en budget som verkligen tar sikte på att förbättra stadens verksamheter inom äldreomsorgen. Alla som har jobbat och gjort rätt för sig och byggt Sverige och vår gemensamma välfärd ska också kunna garanteras en god omsorg, en värdig vård och en trygghet att räkna med på ålderns höst.

För det första föreslår majoriteten att behovet av en generösare biståndsbedömning och likställighet i biståndsbedömningarna ska utredas. Vi vet att det i dag skiljer sig markant mellan stadsdelarna när det gäller biståndsbedömningen. Bland annat har framkommit att i Hägersten-Liljeholmen fick 28 procent av ansökningarna till vård- och omsorgsboende avslag, vilket kan jämföras med Rinkeby-Kista där endast 7 procent fick avslag. Det är beklagligt. Alla äldre ska känna en trygghet, oavsett var man bor i staden, och man ska få ett boende och den hjälp man faktiskt är i behov av.

För det andra föreslår majoriteten att personalkontinuiteten inom hemtjänsten ska förbättras. Man ska inte behöva förhålla sig till olika personer som vistas dagligen i ens hem, utan man ska få träffa en och samma person. Det måste vara en utgångspunkt. Det skapar inte bara trygghet och tillit hos äldre utan kan också hjälpa personalen att identifiera exempelvis förändringar av vårdbehov.

För det tredje föreslår majoriteten att biståndsbedömarrollen utvecklas mot en renodling av å ena sidan myndighetsutövning och å den andra sidan rådgivning och vägledning. Biståndsbedömare har i dag två funktioner: dels att bedöma vårdbehovet, dels att ge råd. Genom att överföra den rådgivande funktionen till en kontaktperson som ger stöd till den äldre minskar också arbetsbördan för biståndsbedömaren, och kunden får en kvalitativ, individuell hjälp kring sina valmöjligheter. Det ger sammanhållen planering och uppföljning av samhällets insatser som utgår från den äldres behov och perspektiv.

Avslutningsvis vill jag återkomma till att äldre ska ha rätt till ett tryggt åldrande med hög livskvalitet. Det är inte bara vår skyldighet att säkerställa detta, utan det är också vårt moraliska ansvar gentemot stadens äldre. Ingen ska behöva oroa sig på ålderns höst för att inte få den omsorg som de behöver och har rätt till. Bifall till majoritetens budgetförslag!

Anförande nr 86

R o b e r t M j ö r n b e r g (V): Ordförande, ledamöter, stockholmare! Jag är personlig assistent med nästan tio års erfarenhet i yrket. Sedan ett par år tillbaka är jag fackligt förtroendevald i Kommunal.

Mitt yrke delar många utmaningar med äldreomsorgen, då vi har någon annans hem som arbetsplats. Jag hade dock inte den stressen som mina kolleger i omsorgen har i och med att jag bara hade en person att relatera till, vilket är nog mycket.

Jag kommer aldrig att glömma sommarvikarien som jag mötte gråtandes utanför Konsum en sen kväll, eftersom pressen blivit för stor i hemtjänsten just den dagen.

Jag glömmer inte heller den person som hade stukat foten när hen försökte få ihop en duschning och en rakning av en man på 17 minuter.

Dessa exempel handlar om kvinnor, och det är inte en slump. Nio av tio undersköterskor och vårdbiträden inom äldreomsorgen är nämligen kvinnor. Underbemanningen är det största hotet mot kvaliteten i äldreomsorgen. Det är inget nytt. Behovet av ny personal är enormt. Hela 48 procent av Kommunals medlemmar anser i en rapport att de äldre löper hälsorisker varje vecka på grund av bemanningen. Arbetsmiljön står i direkt relation till kvaliteten. Hälften av alla biståndshandläggare oroar sig i en annan rapport över kvaliteten i sina beslut.

De grönbåa väljer att skära ned inom äldreomsorgen med hopp om att den ska kunna effektiviseras. Det strider mot såväl forskning som arbetstagarnas kunnande, och sparbetingen kommer troligtvis att hamna på redan hårt belastade biståndshandläggare.

Den föregående majoriteten genomförde en rad strukturella prioriteringar som har förankring i forskningen om vad en god omsorg innebär. Vi inrättade en utbildningsfond med 200 miljoner avsedda för bärarna av välfärden. Vi prioriterade språkutbildningar och fortbildningar, allt med syftet att säkerställa kvaliteten inom omsorgen.

Vi införde även ramtidsbeslut inom hemtjänsten, vilket fokuserar på verklig kvalitet för huvudpersonerna och framför allt individens vilja i hur insatserna utformas. Det är riktig valfrihet i omsorgen. Vi skärpte även kraven inom LOV, bland annat kring pension och omklädningsrum för anställda – ganska rimligt – och mycket mer.

I vår budget lägger vi 223 miljoner kronor mer än den nuvarande majoriteten. Vi vill inte se några generella effektiviseringar. Vi vill låta biståndshandläggarna få möjlighet att utföra sina jobb med kvalitet. Vi vill bibehålla maxtaxan i hemtjänsten och inte straffa de äldre med ideologiska skattesänkningar. Vi gör även en satsning på arbetstidsförkortning – mer om detta senare.

Vänsterpartiet vill ha en god, jämställd äldreomsorg för alla i hela vårdkedjan, inte för några få. Jag yrkar bifall till Vänsterpartiets budget.

Anförande nr 87

A b i t D u n d a r (L): Ordförande, fullmäktige! I Stockholm ska ingen behöva vara rädd för att bli gammal. Alltför många äldre är ensamma mot sin vilja. Det är viktigt att det finns mötesplatser och aktiviteter. Det måste göras mer för att nå de äldre som är mest ensamma och isolerade.

Äldres boende är en viktig fråga som vi liberaler ofta har pratat om. Man ska kunna vara säker på att man inte ska behöva vara isolerad hemma när man blir gammal. Vi vet att den som i tid får flytta till ett tryggt och anpassat boende får ett friskare åldrande.

Vi tycker att det är viktigt att värna servicehusen. Det har funnits en bred samsyn från många olika partier om att man ska ha möjlighet att komma till ett tryggt boende

om man är över 85 år. Vi är glada för att man nu en gång för alla ska utreda vilka möjligheter det finns att bevilja servicehus.

Biståndsbedömningarna har varit olika inom staden. Vissa stadsdelar har varit mer generösa, och andra stadsdelar har varit mer restriktiva. Tyvärr är Hägersten, en stadsdel som jag lokalt har varit aktiv i, en av dem. Annars är det en fantastisk stadsdel, men ungefär 28 procent av ansökningarna till servicehus avslögs. Så kan vi inte fortsätta. Det är inte acceptabelt att man gör olika bedömningar. Det är inte heller tillfredsställande utifrån rättssäkerheten.

Det är viktigt att staden fortsätter att arbeta med att bygga ut äldreboenden enligt äldreboendeplaneringen. Vi kommer att behöva göra mycket för att underlätta för andra aktörer att bidra. Jag har tidigare arbetat med exploateringsfrågor, och jag kan säga att äldreboenden måste in tidigt i processen.

Det är viktigt att det blir lättare för äldre att välja och att förstå mer om äldreomsorgen. Jag är glad att vi nu åter öppnar Äldre direkt på helgerna så att det blir lättare för äldre att få information om omsorg och aktiviteter.

Jag vill också uppmärksamma en grupp äldre som har blivit hemlösa på grund av olika psykosociala problem. Denna grupp är svår att nå, och här måste äldreomsorg och socialtjänst samarbeta vad gäller det uppsökande arbetet. Med detta yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till budget.

Anförande nr 88

N i l a V i k h e P a t i l (MP): Ordförande, ledamöter, åhörare! Det här är premiär för mig i kommunfullmäktige, och det känns skönt att inte hela oppositionen är här och bevakar mig. De får väl titta i efterhand. Jag kommer inte att göra det, och jag hoppas att nästa inlägg blir bättre.

Vår vision är att i Stockholm ska äldre ha en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande. För Miljöpartiet är livskvalitet ett centralt begrepp och ska finnas i alla skeden av livet. Det är viktigt att säkerställa god kvalitet, valfrihet och respekt för den äldres önskemål och behov i hela staden.

Vi vill att Stockholms äldreomsorg ska präglas av kvalitet och valfrihet. Det har ni nu hört tre gånger, och det trodde jag var en debatt som jag skulle få ta här. Vi har därför lagt fram ett budgetförslag som syftar till att alla äldre ska ha rätt till ett tryggt åldrande med hög livskvalitet samt god tillgång till aktiviteter och mötesplatser som motverkar ensamhet.

I kommunstyrelsens förslag till budget vill jag särskilt lyfta fram tre punkter avseende äldreomsorgen: möjlighet till utevistelse och aktiviteter i närområdet, det nyinrättade matlyftet på 3 miljoner kronor och möjlighet till äldreomsorg på sitt modersmål.

Äldrenämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna se över utevistelsegarantin för att säkerställa möjligheterna för äldre i vård- och omsorgsboenden att vistas utomhus och delta i aktiviteter även utanför boendet.

Vi vill fortsätta arbetet med aktivitetscenter för äldre, där det är möjligt att delta i sociala aktiviteter, ta del av kulturupplevelser samt äta och motionera.

Vi vill att gammal som ung ska kunna hitta till våra naturreservat och kulturupplevelser genom arbetet med ökad tillgänglighet. Då kan fler lockas till stadens naturstigar och skidspår. Motion och rörelse är viktigt även för äldre. Det är en källa till bättre hälsa och nödvändigt för att kunna behålla livskvalitet. Vi vill genom vårt budgetförslag möjliggöra för fler utflykter med medföljande personal och fler stadsnära parker och naturområden, gågator och tillgängliga kulturupplevelser som parkteater och lokala stadsfestivaler. Där ska gamla och unga också kunna mötas.

Maten på stadens äldreboenden ska lagas så nära som möjligt och vara aptitlig, näringsrik och ekologisk. Mat för de äldre ska vara näringsriktig och gärna intas i sällskap och inte i ensamhet. Äldrenämnden ska därför i samarbete med stadsdelsnämnderna kontinuerligt se över hur måltiderna kan förbättras. Måltidsupplevelsen behöver också vara lustfylld. Det är viktigt att inte behöva äta ensam; man äter bättre i sällskap. Det märker jag när jag äter lunch med min mormor, som tyvärr inte bor i Stockholm.

Tack för ordet! Jag tycker att vi har ett mycket bra budgetförslag på bordet, så jag yrkar härmed bifall till den grönbå majoritetens förslag.

Anförande nr 89

P e t e r W a l l m a r k (SD): Ordförande! Politik handlar om prioriteringar, och en av Sverigedemokraternas viktigaste prioriteringar är att möjliggöra en värdig och trygg ålderdom till dem som byggt upp vår välfärd. Att bli gammal ska inte vara förknippat med en påtvingad ensamhet, oro och ångest inför framtiden.

Äldre som har arbetet hela livet ska kunna känna trygghet och tillförsikt inför framtiden med en god hälsovård, tillgång till näringsriktig mat, närproducerad kost och ett tryggt boende, där den enskildes val av boendeform och omsorg ska vara vägledande i det som erbjuds.

Många äldre som i dag önskar ett boende med större trygghet eller tillgång till vård blir nekade. Vi nås då och då av nyheter om att väldigt gamla och sjuka människor nekas plats på trygghetsboende helt enkelt för att plats saknas. Man är äldre, man är ensam, man är otrygg – det är oacceptabelt. Att antalet platser på äldreboende i Stockholm har varit alldeles för få har varit känt under en lång tid. Men i stället för att tillföra fler platser för att täcka de stora behoven läggs äldreboenden ned och blir i stället boenden för nyanlända.

Närhet till den invanda miljön är viktigt för många äldre som behöver ett nytt boende. Därför är det viktigt att det i så stor utsträckning som möjligt finns olika typer av boenden spridda över staden.

Hur mycket omsorg och vård varje person behöver eller om man får flytta till ett trygghetsboende ska inte vara godtyckligt eller beroende av var i kommunen man bor. Sverigedemokraterna vill därför ha en översyn av reglerna för

biståndsbedömningen så att biståndskriterierna är enhetliga för alla stadsdelar i Stockholms kommun. En annan del av omsorgen är att boendet ska följa den äldres vilja och behov och utifrån de kriterierna utse lämplig vårdare. Att förstå och själv kunna göra sig förstådd är viktigt för den äldre när han eller hon kommer till ett boende och en beroendesituation. Lika viktigt är det att den anställde trivs med sitt arbete och sin arbetsmiljö, vilket ger bra förutsättningar för ett bättre omhändertagande.

Personalen inom äldreomsorgen ska ges möjlighet att arbeta heltid om man så önskar, vilket kan vara ett sätt att få arbetstagarna att trivas. Sverigedemokraterna har sedan flera år på riksplanet drivit rätten till heltid för offentligtanställda. Denna princip gäller naturligtvis även i Stockholm.

Jag tänkte passa på att avsluta med att skicka med en fråga till framför allt Feministiskt initiativ med flera om hur man lyckas med att inte ställa olika gruppers behov mot varandra när de fördelar skattemedel. Om det är så att vi politiker inte behöver göra prioriteringar i budgetarbetet, varför har vi då denna debatt?

Därmed yrkar jag bifall till Sverigedemokraternas budget för 2019.

Anförande nr 90

Kristin Jacobsson (C): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Centerpartiet gick till val på ett nytt ledarskap för Stockholm, och det är med stolthet som jag står här i talarstolen som representant för just Centerpartiet och det grönbå styret.

Centerpartiet står i alla lägen på den enskilda människans sida och har ett tydligt underifrånperspektiv i politiken. Vi är en kraft för ett inkluderande samhälle som ger människor möjlighet att göra sina egna livsval. Rätten att bestämma över sitt eget liv ska inte begränsas vare sig av hög ålder eller stort omsorgsbehov. Det är varje äldres rättighet att forma sin egen vardag utefter sina behov och önskemål. Ingen människa ska heller behöva anpassa sin vardag efter byråkrats regler eller politikernas klåfingrighet. Därför är jag som sagt stolt över att stå här som representant för ett styre som gör just detta, nämligen sätter den enskilda människan före systemen.

Ordförande! Det grönbå styrets politik, att se på möjligheten till förenklat beslutfattande inom hemtjänsten, leder i den riktningen, utredningen av en äldreboendegaranti för personer över 85 år likaså. Därför är också utredningen om profilhemtjänst för äldre med specifika behov också viktig. Också digitaliseringen tänker jag, ordförande, kan ge den äldre med omsorgsbehov ett större inflytande över hur och när olika insatser utförs.

Ordförande! Äldreomsorgen står inför många utmaningar de kommande åren. Personal- och kompetensförsörjningen är i allra högsta grad en av de största. Genom långsiktiga och strategiska insatser kan vi göra det mer attraktivt för människor att både söka sig till och stanna kvar inom omsorgen. Här finns en stor potential i alla de människor som har kommit till Sverige de senaste åren men ännu inte har fått ett jobb. Det är en matchning som väntar på att hända.

Vi ska komma åt bristande språkkunskaper hos en del av personalen genom ett särskilt språklyft. För den som arbetat länge inom omsorgen och vill fortsätta att utvecklas måste möjligheten till vidareutbildning vara god. Satsningen på vidareutbildning i demenssjukdomar utvecklar både den enskilda anställda och förbättrar omsorgen för den grupp äldre som kanske är allra mest sårbar: de demenssjuka.

Jag är glad att detta nu finns med i den grönbå budgeten för nästa år. Genom de åtgärder vi genomför får vi en äldreomsorg som är av god kvalitet både för dem som använder den och för dem som jobbar i den. Jag vill yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 91

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Stockholm ska vara en stad där alla invånare färdas väl genom livet. Det här ska också genomsyra ålderdomen. Feministiskt initiativ vill satsa på stadens äldreomsorg både för att de äldre såklart ska få en så bra omsorg som möjligt och för att de som arbetar inom äldreomsorgen ska få en bra arbetsmiljö. Därför vill vi inte heller spara på äldreomsorgen utan återföra effektiviseringar tillbaka till verksamheten. Det är så vi tror att vi bygger en hållbar äldreomsorg, både för Stockholms äldre och för personal i äldreomsorg och hemtjänst.

Tyvärr ser vi att det nya styret prioriterat skattesänkningar före välfärden och att det här slår hårt just mot äldreomsorgen. Nu ska de äldre betala mer för sin omsorg och personalen springa fortare när stora effektiviseringskrav läggs just här.

I Stockholm har fler och fler äldre bakgrund i ett annat land och ett annat språk än svenska som modersmål. Det är vanligt att inlärd språk tappas. Det gäller också äldre som har ett nationellt minoritetsspråk som modersmål. Äldreomsorg på andra språk än svenska ska därför främjas för att bättre kunna möta äldre på deras villkor. Vi vill också att staden ska utveckla äldreboenden för nationella minoriteter i samråd med de nationella minoriteterna själva. Även möjligheten till ett socialt liv som håller kulturen levande kan vara viktigt för äldre med minoritetsbakgrund. Därför ska även här minoriteters eget initiativ stödjas.

Flera äldre har i dag också erfarenhet av att ha levt öppet som hbtq-personer, och staden behöver därför se över hur äldreomsorgens bemötande kan förbättras för att möta även den målgruppens behov.

Vi ser att Stockholm har många äldre som lever i utsatthet och som behöver bli bemötta utifrån sin specifika livssituation. Feministiskt initiativ vill att äldrenämnden ska fortsätta det påbörjade arbetet med att skapa fler boendeplatser för äldre i hemlöshet som har ett pågående missbruk. Arbetet med akutplatser för äldre i hemlöshet ska utvecklas, och vi vill öka arbetet riktat mot just kvinnor i hemlöshet, för de löper ofta en stor risk för våld och sexuellt våld. Risken för hemlöshet bland kvinnor ökar för dem som har flytt sina hem på grund av våld och förtryck.

Det nya styret säger att de satsar på kärnverksamheten och på så sätt kan sänka skatten utan att tumma på välfärden. Men det är bara att titta på budgeten för

äldreomsorgen för att se att det helt enkelt inte är sant. Att spara på äldre för att ge utrymme för sänkt skatt är helt fel väg att gå. Jag yrkar bifall till Feministiskt initiativs förslag till budget.

Anförande nr 92

Torun Boucher (V): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Jag ska inleda med att säga att det har varit fantastiskt roligt att ha fått verka som äldrepolitiker i majoritet under knappt fyra år, så grattis till Erik Slottnér för att han får göra det nu! Det har varit roligt att få gå från ord till handling, från prat till verkstad, och det är jag stolt över.

Denna verkstad har huvudsakligen handlat om kvalitetsutveckling, kvalitetsutveckling och åter kvalitetsutveckling. Därför är det naturligtvis med oro vi nu undrar hur den nya majoriteten kommer att förvalta all denna verkstad och hur ni kommer att ha råd. Det handlar om tryggt mottagande, aktivitetscenter, äldrevänlig stad, ramtid i hemtjänsten och arbetsvillkoren i hemtjänsten som jag inte hör så mycket om härifrån, för att nämna ett axplock.

En av mina hjärtefrågor har varit teamen för tryggt mottagande. Jag är nästan förmädet stolt över att dessa har kommit igång och med så fina resultat. Tryggt mottagande-teamet möter upp på sjukhuset, finns vid din port när du kommer hem, hjälper till att ta alla de vårdkontakter du behöver, förbereder lägenhetsanpassningar och inleder ett rehabiliterande arbete. Både personal och brukare har så här långt varit väldigt nöjda. Tryggt mottagande har också visat sig vara en fin möjlighet för personalen inom hemtjänsten att göra karriär. Det har skapat trygghet för de anhöriga, och det har varit en hjälp för den äldre att ta ledningen över sitt liv. Därför satsar vi 20 miljoner kronor för att rulla ut modellen för tryggt mottagande.

Äldreomsorgen är en feministisk fråga. En majoritet av de äldre är kvinnor, ofta ensamstående. En betydande majoritet av de anhöriga är kvinnor, och en överväldigande majoritet av personalen är kvinnor. Har vi haft en ideologi från Vänsterpartiet i vårt arbete med äldreomsorgen så har det varit denna feministiska ingång. Med det yrkar jag bifall till Vänsterpartiets budget för en jämlik, jämställd och klimatsmart stad.

Anförande nr 93

Borgarrådet Slottnér (KD): Ordförande! Då vill jag lugna Torun Boucher i hennes oro, för mycket av det som hon lyfte upp behöver hon inte vara orolig för. Vi ska fortsätta arbetet med att utveckla ramtiden, vi fortsätter med tryggt mottagande i hemmet och vi ska, som jag nämnde i mitt inledningsanförande, gå vidare med förenklad biståndsbedömning.

Jag vill ändå bara nämna det här med tryggt mottagande, för det var en av de första signalerna som jag fick när jag var ny som äldreborgarråd och träffade äldrecheferna runt om i stadsdelsnämnderna: Att fortsätta med tryggt mottagande låg väldigt högt upp på deras prioriteringslista. Det fanns en oro för vad som skulle hända med detta om de statliga stimulansmedlen försvinner, och det är därför vi har lagt dem i central medelsreserv. Vi ökar alltså den totala ramen för tryggt mottagande med 1,8 miljoner

just för att det arbete som finns nu ska kunna fortsätta och även kunna utvecklas till de stadsdelar där det ännu inte finns.

Anförande nr 94

T o r u n B o u c h e r (V): Det är bra. Jag är väldigt glad över det, och jag är väldigt glad över att ni också har tagit till er ganska mycket av alla de saker vi gör. Jag är också glad över att ni tänker ta tag med förenklad biståndshandläggning, vilket vi inte riktigt har kunnat göra eftersom lagstiftningen inte har tillåtit oss att göra det. Nu finns det öppningar i lagstiftningen, så det är jättebra. Vi satsar lite mer pengar på tryggt mottagande än vad ni gör, men det är kul att ni satsar.

Anförande nr 95

M a r g a r e t a S t a v l i n g (S): Ordförande, ledamöter, åhörare! Min mamma blev för ganska många år sedan beviljad hemtjänst med städning varannan vecka. Så fick hon hem ett brev med 120 olika företag. Hon hade naturligtvis inte en aning om vad det handlade om och vad de olika företagen gick för. Hon ringde då sin biståndshandläggare och ville ha hjälp att välja, men det kunde hon inte få. Det förstår jag naturligtvis. Hon sade då: Ta den som är närmast! Ta den som har andra att gå till där jag bor så att de slipper åka så långt!

Så fick hon hemtjänst, och det kommer hem en person till henne som kommer in i porten samtidigt som en annan person. Hon hinner in, och så kommer någon och ringer på dörren. Då är det någon som ska städa mammas lägenhet. Det var inte bokat i förväg, och personen i fråga hade ingen legitimation med sig. Och mamma som alltid lärde mig när jag var liten att man inte ska släppa in folk man inte känner, hon gjorde det ändå. Det är ju ofta så med lite äldre människor att det blir lite annorlunda. Framför allt i den generationen är de ju väluppfostrade att de inte klarar av att säga nej.

I alla fall var mamma inte nöjd med det här och att de inte hade hört av sig. Hon tyckte inte heller att han dammsög ordentligt. Hon ringer då till mig. Då byter vi, säger jag. Det är inga problem, vi byter företag. Och jag erbjöd mig att hjälpa henne att byta.

Men då var mamma så stressad över hela situationen att hon sade nej. Hon var fullt klar i huvudet hela livet, min mamma, ändå tills hon dog ganska snabbt. Äldre människor är ibland lite sköra, och hon var så stressad över hela den här situationen och alla de hon skulle välja mellan, så hon tackade nej. Mamma fick aldrig någon hemtjänst; så var det bra med det.

Jag tänker så här: Behåll det kommunala alternativet till folk som inte vill välja! Jag vill yrka bifall till Socialdemokraternas motion.

Anförande nr 96

A n d e r s G ö r a n s s o n (S): Ordförande! Jag tänkte uppfylla Nila Vikhe Patils önskan och diskutera valfriheten lite. I majoritetens budget står det att driftsformen inte är viktig och att man är övertygad om att den enskilde tillsammans med dennes

anhöriga är bättre på att välja. Fortsätter man i samma stycke står det sedan: Det ska därför finnas tillgång till äldreomsorg och hemtjänst i såväl offentlig som fristående regi i hela staden.

Jag får inte riktigt ihop det här stycket. Om det nu är den enskilde som ska välja, varför bestämmer majoriteten vilka driftsformer som ska finnas och att de ska finnas över hela staden? Det tycker jag är lite märkligt att förstå.

Sedan tänkte jag övergå till den nuvarande upphandlingsmodellen. Alla de boenden som upphandlades under föregående mandatperiod har i dag en ny utförare. Inte en enda har fortsatt med den som tidigare haft den. På ett sätt är det svårt att se ett tydligare misslyckande i ett system som strävar efter kontinuitet. Inte en enda utförare är densamma!

På Södermalm där jag bor hade vi Bräcke diakoni på två boenden. De hade fantastiskt fina siffror. De som hade valt Bräcke diakoni var mycket nöjda med det. I dag har de Humana och Vardaga – Vardaga, som om man går in och tittar på vem som har vunnit, går som en slåttermaskin genom upphandlingarna. De vinner de flesta med oerhört höga siffror. Det är ju också de som har köpt hälften av Södermalms hemtjänst, det som tidigare var Aleris.

Då är min fråga: Vems valfrihet är det egentligen ni jobbar med? Utifrån det som Erik Slottnér sade om att ni inte kommer att återkommunalisera väl fungerande privata verksamheter: Kommer ni inte heller att upphandla väl fungerande kommunala verksamheter?

Anförande nr 97

N i l a V i k h e P a t i l (MP): Ordförande, ledamöter, åhörare! Vi ska inte bestämma vilka driftsformer som ska finnas, utan äldreården ska präglas av kvalitet och valfrihet. Vi vill alltså öka olika möjligheter till driftsformer, bland annat idéburna organisationer. Vi ska också arbeta mer med idéburna offentliga partnerskap och bidragsgivning till ideella organisationer inom äldreomsorgen.

Anders Göransson säger också att upphandlingen inte fungerar. Nu har jag suttit som ordförande i servicenämnden det senaste året och är inte inne direkt i detaljerna från nämnden, men jag har en ganska duktig förvaltning. Det vi ändrar i den här majoriteten är att servicenämnden flyttar in under kommunledningskontoret och finansroteln, och sedan kommer man att genomföra fler centrala upphandlingar, vilket möjliggör större ramavtal och att kvaliteten kan följas upp på ett bättre sätt.

Anförande nr 98

A n d e r s G ö r a n s s o n (S): Jag säger det som jag sade förut: Inte en enda gång blev det den som tidigare drev den. Det ideella Bräcke diakonis två fantastiska boenden och den kommunala verksamheten hade högst betyg på Södermalm. Valfriheten garanterades alltså på så sätt att vi bytt huvudman. Jag har oerhört svårt att förstå hur detta på något sätt har med de enskilda äldres valfrihet att göra. Det säkerställer däremot de enskilda entreprenörernas valfrihet, det är sant. Det är därför viktigt att problematisera begreppet ”valfrihet”.

Den andra delen är, och nu läser jag innantill från er budget: Det ska därför finnas tillgång till äldreomsorg och hemtjänst i såväl offentlig som fristående regi i hela staden. Jag tolkar det som ett ställningstagande, men det kanske inte är så.

Anförande nr 99

Borgarrådet S l o t t n e r (KD): Ordförande! Mellan raderna i Andres Göranssons inlägg kan man ana en väldigt stor nostalgi för en tid innan det fanns en massa privata företag och verksamheter som drev äldreomsorg i Stockholm. Jag är övertygad om att de privata initiativen har berikat och förbättrat äldreomsorgen, och jag är djupt imponerad av väldigt många privata verksamheter som jag har besökt under min tid här i stadshuset.

Det jag också kan ana är att den kritik som riktas egentligen rör hur LOU fungerar, och den kritiken delar jag. Jag tycker att den ryckighet och oförutsägbarhet som LOU-upphandlingar leder till är ett problem när många väl fungerande verksamheter tvingas byta och upphandlas på nytt efter totalt elva år. Jag tycker att lagen om valfrihet är en bättre upphandlingsform. LOV funkar bättre, och det var Kristdemokraterna som låg bakom att den infördes. Jag skulle gärna se att mer av även äldreboendeformer och att fler äldreboenden upphandlas med LOV i stället för med LOU.

Anförande nr 100

A n d e r s G ö r a n s s o n (S): Först vill jag gärna att Erik Slottnér om möjligt återkommer och svarar på den fråga jag ställde i mitt anförande, nämligen den om löftet om de privata utförarna och om det också gäller de kommunala verksamheterna, det vill säga att ni inte kommer att upphandla de väl fungerande. Det är den ena delen.

Bräcke diakoni var en tillgång på Södermalm, och de fick inte fortsätta. Däri ligger problemet. När jag tittar utifrån den skrivning som ni har kring valfrihet upplever jag det precis som det alltid har varit med borgerligheten: att när det kommer till skarpt läge så stannar valfriheten vid de enskilda entreprenörernas valfrihet och handlar aldrig om den äldres möjlighet att välja.

Anförande nr 101

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Jag vill börja med att tacka Erik Slottnér för de berömmande orden och önska lycka till. Jag vill också passa på att tacka Ann-Christine, vår äldredirektör, och våra äldrechefer. Några av dem sitter här uppe på läktaren. Tack så hemskt mycket för de här åren! Jag har verkligen uppskattat att samarbeta med er.

Om det finns något område som jag är stolt över och där vi faktiskt har tagit väldigt viktiga steg så är det äldreboendeplaneringen, och det är den som jag skulle vilja lyfta i dag. När vi tog över fanns det väldigt lite samverkan mellan till exempel exploatering, stadsbyggnad och äldreförvaltningen. Micasa hade aldrig producerat några seniorbostäder och hade inte ens en avdelning för nyproduktion.

Sedan dess har väldigt mycket hänt. Äldreboendepplanen har byggts ut och sträcker sig nu ända fram till 2040. Exploatering, stadsbyggnad och äldreförvaltningen har haft regelbundet samarbete, och även om det kan utvecklas har exploatering fått i uppdrag att bygga 300 seniorbostäder i hyresrätt varje år, och vi har en plan som har tagits i kommunstyrelsen om hur vi ska kunna bygga 10 000 lägenheter till 2040.

Vi har haft samråd med privata byggare. Vi har en konkret plan hos Micasa om hur man ska bygga 1 000 seniorbostäder i områden där det finns många otillgängliga lägenheter. Jag har fått inviga nya seniorboenden på Norrmalm, Södermalm och i Midsommarkransen. Det handlar om aktivitetscenter. Vi har sänkt boendekostnader för hyresgäster i de tidigare trygghetsboendena. Vi har öronmärkt hyreslägenheter inom Micasa för äldre med hemlöshetsproblematik, och vi införde i praktiken en äldreboendegaranti redan den 1 januari 2018 med de särskilda förmedlingsreglerna.

Varför tar jag upp det här? Jo, för att jag vill rikta en skarp uppmaning till Erik Slottnér. Det är helt nödvändigt att den nya äldreroteln fortsätter att hålla ihop det här arbetet. Om det någonting som vi har problem med i den här staden så är det stuprör. Men om vi ska klara av den demografiska utmaningen måste nämnder och bolag samarbeta och ett äldreperspektiv genomsyra all samhällsplanering. Det krävs målmedvetenhet, uthållighet och intensivt arbete. Jag hoppas att Erik Slottnér tar över den stafettpinnen.

Anförande nr 102

Clas Elmgren (S): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Konsekvenserna av den här budgeten och skattesänkningen har påpekats flera gånger, och när det gäller äldreomsorgen blir det här väldigt uppenbart. Jag skulle därför vilja påpeka följande: De påslag som nu föreslås kommer inte att räcka till för att nå de mål och de ambitioner som vi har rätt att ställa på vår äldreomsorg.

Själv kommer jag från stadsdelen Skarpnäck där vi har kämpat hårt för att få en budget i balans. Det gäller inte minst inom hemtjänsten, en verksamhet som 2011 avknoppades till en privat utförare. Alltsedan dess har vår förvaltning kämpat på för att få ekonomin i balans, för det här tog ganska hårt på både ekonomi och verksamheten.

Nu börjar vi se resultaten av detta. Vi har jättefina poäng i våra brukarundersökningar, och vad händer nu? Jo, nu får man börja på minus miljoner kronor den 1 januari. Jag hade önskat att vi hade kunnat möta förvaltningens ihärdiga arbete med att effektivisera verksamheten med bättre förutsättningar än vad som nu föreslås från kommunstyrelsens sida.

Jag skulle även vilja framför följande – lite som Clara Lindblom tog upp här – om boendepplaneringen, för det är jätteviktigt att man verkligen håller i detta arbete för äldres boende. Jag ska inte upprepa det som Clara redan har sagt, men det handlar inte bara om det biståndsbedömda boendet, alltså vård- och omsorgsboende och seniorboende, utan det handlar om att vi får in det här i all vår stadsplanering, att vi tänker in boende för äldre, kollektivboende, i alla stadsdelar och, kopplat till detta, aktivitetscenter. Jag uppfattar också att alla partier vill att vi ska fortsätta med aktivitetscenter, men det finns en viktig skillnad: Vi vill nyckla ut pengar och

uppdrag till stadsdelarna för att arbeta med detta. Ni lägger i stället pengarna i den centrala medelsreserven. Jag är rädd att det kommer att lägga en hämsko på arbetet med aktivitetscenter, och det tycker jag vore olyckligt.

Bifall till Socialdemokraternas förslag!

Anförande nr 103

Borgarrådet S l o t t n e r (KD): Ordförande! När Socialdemokraterna går upp och säger att resurserna inte räcker och det är neddragningar inom äldreomsorgen vill jag bara säga ursäkta, men vi lägger på 150 miljoner kronor extra på äldreomsorgen jämfört med 2018. Socialdemokraterna föreslår ytterligare runt 14 miljoner kronor. Man justerar hemtjänstpengen något uppåt. I övrigt lägger ni precis samma budget.

Detta är en budget som omfattar ungefär 8 100 miljoner kronor, och ni bråkar om ca 10 miljoner kronor upp eller ned. Det är inte det som kommer att vara avgörande för äldreomsorgens finansiering eller inte.

Tittar vi just på Skarpnäck noterar jag att ni har lagt 4 procent lägre budget i Skarpnäck på äldreomsorgen än vad fullmäktige har tilldelat. Hade man alltså följt de nycklar som fullmäktige har delat ut till Skarpnäck kanske inte de här underskotten hade funnits. Att vi lägger aktivitetscenter under central medelsreserv är för att pengarna ska gå just till aktivitetscenter. I dag får en massa stadsdelar pengar för aktivitetscenter trots att de inte har några sådana, och det tycker inte jag är riktigt.

Anförande nr 104

C l a e s E l m g r e n (S): Om vi börjar med aktivitetscenter så är det någonting som man kan uppdra åt stadsdelen att arbeta tydligt med. Det har vi skrivningar om i våra direktiv till stadsdelarna. Jag är bara rädd för att när man lägger det här i den centrala medelsreserven så kommer det inte ut till alla stadsdelar, och jag är väldigt angelägen att vi kan ha aktivitetscenter i hela staden. Jag tycker att det finns en skillnad i styrning där som kan riskera att vi inte får detta till stånd i hela staden.

När det gäller den ekonomiska delen kan jag bara gå på den information som jag har kunnat utröna och få från vår stadsdelsförvaltning, och då tycker jag att det blir väldigt tuffa ekonomiska förutsättningar för kommande år just när det gäller hemtjänst och även andra delar.

Anförande nr 105

I n g e r E d v a r d s s o n (S): Nu ska ni titta noga: Här står en representant för köttberget. Jag är alltså 40-talist, och min åldersgrupp har framtiden bakom oss, som man säger, trots att vi är pigga och friska. Vad har vi att se fram emot då? Ja, till exempel syn- och hörselnedsättningar, knäoperationer, stroke, demens och att bli änka eller änkling.

Mitt modersmål är svenska, trots att jag är invandrad från Jämtland. Jämtska är mitt andra modersmål. När jag blir äldre och suddigare i skallen kommer jag nog ändå att

kunna behålla mitt modersmål svenska. Men jag har väldigt många ålderskamrater som har ett annat modersmål än svenska, och de ska kunna klara att gå till läkaren. De är kanske inte så duktiga på det svenska språket, men de ska välja hemtjänst, de ska betala sina räkningar digitalt och de ska ordna fixartjänster och annat.

Det betyder att min åldersgrupp, som nu kommer att vara stor, kommer att kosta när vi inte kan ta hand om oss själva. Därför är flerspråkig personal på alla arbetsplatser guld värd i dag. Men det är naturligtvis väldigt viktigt med utbildning och kompetensutveckling för alla som ska arbeta med den här gruppen som har ett annat modersmål än svenska, och därför behövs ideella insatser som kan hjälpa till. Trots att de kan bidra i arbetslivet kommer vi att kosta snart – bostad, medicin och personal. Kom ihåg det! Bifall till Socialdemokraternas budgetförslag!

Anförande nr 106

Kristin Jacobsson (C): Ordförande! Det var intressant att höra det anförandet. Det väckte dock en fråga som jag undrar om jag kan få svar på.

Inger Edvardsson pratade väldigt mycket om att tala sitt eget språk och att kanske förlora det när man blir äldre. Men som jag har tolkat er budget så lägger ni ned utredningen om profilhemtjänst. Det skulle ju kunna vara en lösning att ha en profilhemtjänst på modersmålet. Hur går det här ihop?

Anförande nr 107

Inger Edvardsson (S): Det kan du ha rätt i, men om man tittar på den personal som i dag arbetar inom hemtjänsten har vi en väldigt stor del som har andra språk, så den där profilhemtjänsten med andra språk finns faktiskt nästan redan.

Anförande nr 108

Mirja Rähä (S): Ordförande, fullmäktige! Det här är ett viktigt ämne, men talarlistan är kort när man hinner med en gång till.

Vi är ofta eniga och har samma bild av hur vi vill att äldreomsorgen ska se ut: att alla gamla i staden ska ha det bra på ålderns höst. Men vi skiljer oss mycket tydligt ideologiskt på en punkt, och det handlar om förhållandet mellan privat regi och egen regi. När vi gick in i mandatperioden 2014 hade vi en situation där 25 procent av äldreomsorgen var kvar i egen regi. Borgarrådet talar om att inte återkommunalisera väl fungerande äldreboenden. Men det finns ju inga garantier att den otroligt välrenommerade utföraren ska kunna få behålla uppdraget. Det här har vi sett gång på gång när vi har upphandlat äldreboenden: Dagen efter fylls mejlboxen av mejl från arga anhängare och en del äldre som fortfarande kan sköta det här själva som säger att vi har valt det här boendet för att det är en viss utförare, och nu tar ni bort det! Så funkalar lagen om offentlig upphandling, och det är oerhört ledsamt.

Innan min tid tar slut – två minuter går fort – vill jag säga att jag ändå önskar att ni i den nya majoriteten hade lämnat det här med centrala upphandlingar kvar i äldrenämnden. Eftersom jag har erfarenhet av både när kommunstyrelsen har uppdraget och när äldrenämnden har uppdraget så vet jag att äldrenämnden, vi

politiker, tappar kontrollen. Under mandatperioden 2010–2014 ville jag åtminstone ha rapport om vilka företag som fått uppdragen. Men det lyckades jag inte med. Ingen på majoritetssidan presenterade det. Det är åtminstone ett litet önskemål framöver. Är det så att det här måste ligga på kommunstyrelsen, låt oss i nämnden åtminstone få rapport så att vi vet vilken firma som driver äldreboendet när anhöriga kontaktar oss.

Anförande nr 109

Borgarrådet S l o t t n e r (KD): Det finns fortfarande inga garantier att det blir samma entreprenör om man upphandlar på nytt, säger Mirja Räihä, och så är det ju. Men om man *inte* upphandlar finns det inte ens någon möjlighet att den gamla entreprenören får fortsätta. Är man nöjd med den entreprenör som är så gör man bäst i att upphandla på nytt för att åtminstone om möjligt få samma entreprenör eller om möjligt en ännu bättre. Men om man återkommunaliserar tar man bort alla konkurrens och alla möjligheter till kvalitetsförbättring, och det tycker jag är väldigt dåligt.

Jag påstår faktiskt att en del av de kommunaliseringar som gjordes under den förra mandatperioden var rent ideologiska. Tjänstemännen föreslog ju flera gånger att man skulle upphandla på nytt. Tjänstemännen såg inga brister i flera av fallen, men ändå valde man att återkommunalisera. Många av de återkommunaliseringarna var alltså ideologiska. Det kan Mirja inte förneka.

Anförande nr 110

M i r j a R ä i h ä (S): Ordförande! Det där funkade inte ens med min logik, Erik. Om man återkommunaliserar tar man bort all utveckling? Du menar alltså att den som jobbar i en kommunal verksamhet inte kan fortsätta att utveckla verksamheten. Så tolkar jag det, och det tycker jag bara blev fel.

I min värld är det så att vare sig det är kommunalt eller privat ska alla anställda givetvis jobba med utvecklingen av verksamheten. Om det är kommunen ska inte utvecklingsarbetet stanna, men det ska det heller inte göra hos de privata. Det finns inget egenvärde i att utvecklingen sker i och med att det kommer en privat eller annan utförare.

Jag har jobbat tillräckligt länge inom vård och omsorg, både inom äldreomsorgen och akutsjukvården, och jag vet att utvecklingsarbete inte hänger ihop med utförare utan det hänger ihop med gott ledarskap och god kompetens hos de anställda.

Anförande nr 111

M a t t i a s E r i k s s o n (S): Ordförande, ledamöter, åhörare! Jag vill börja med att berömma borgarrådet lite grann eftersom han i sitt anförande faktiskt lyfte det stora behovet av äldreomsorg för stadens hbtq-personer. Här är vi rörande överens, och det gläder mig.

Men så var det just det som inte nämndes i inledningsanförandena från något av majoritetens partier, och det gäller det här med höjda avgifter kontra sänkta skatter. I

gårdagens debatt fick vi i argumentationen om sänkta skatter höra från majoritetens politiker hur varje femtiolapp och varje hundralapp är viktig för många familjer. Jag har stor respekt för den sortens argumentation. Staden ska inte beskatta sin befolkning mer än vad som behövs, och fanns det utrymme att sänka kommunalskatten med 16 öre samtidigt som vi får en stad för alla skulle även jag gladeligen göra det.

Men den här förmiddagen har jag först lyssnat på debatten om socialtjänsten och konstaterat att de största förlorarna på de blågrönas budget som vanligt är de som behöver kommunens resurser mest. Vi har i medierna också fått höra hur nödvändigt det är att höja avgiften för äldreomsorgen med drygt 3 200 kronor per år. Skälet som majoriteten anför i tidningen – här lyfter man det inte – är att majoriteten oroar sig över att de äldre blir allt fler.

Jag förstår oron, för även om Stockholm är en rik stad är de demokratiska utmaningarna framöver stora. Men varför sänka skatten med 16 öre och samtidigt höja avgiften med upp till 3 200 kronor per år för pensionärerna?

Anförande nr 112

Borgarrådet S l o t t n e r (KD): Avgiftshöjningen gör vi eftersom riksdagen 2016 fattade ett beslut med Vänsterpartiets stöd om höjda maxtaxor inom äldreomsorgen. När man fattade det beslutet minskade man statsbidragen med motsvarande nivå. Då var det 15 miljoner kronor, alltså 2016.

Då är det rimligt att vi tillämpar de taxor som finns i socialtjänstlagstiftningen. Det gör vi inom förskolan, och det gör vi nu också inom äldreomsorgen, precis som de allra flesta kommuner i Sverige också gör.

Jag tycker att det är väldigt viktigt att betona att detta är maxtaxan. Det innebär alltså att de sämst ställda pensionärerna som har så här mycket hemtjänst eller som bor på vård- och omsorgsboende inte drabbas, utan att det är de som slår i taket, det vill säga ungefär hälften av dem som använder så här mycket hemtjänst. Det är förklaringen till detta.

Anförande nr 113

M a t t i a s E r i k s s o n (S): Tack för förtydligandet! Det är ändå så att vi lever i en av landets rikaste städer, och vi har redan i dag en förhållandevis låg skatt, en av de lägsta skatterna. Att därför sänka skatten samtidigt som man höjer avgifterna är i min värld ganska ologiskt. Det är sant att Sverige står inför stora utmaningar när det gäller demografin. Vi kommer att ha stora kostnadsökningar de närmaste åren. Men lösningarna på de problemen kan ju inte vara höjda avgifter och sänkta skatter.

Anförande nr 114

R o b e r t M j ö r n b e r g (V): Ordförande, ledamöter, åhörare! Vänsterpartiet vill genomföra en arbetstidsförkortning inom hemtjänsten med bibehållen lön för arbetstagarna. Samtidigt vill vi fortsätta arbetet att låta anställda gå upp till heltid från ofrivillig deltid.

Den här satsningar är inga kaffepengar, men det är en samhällsekonomiskt kvalitetshöjande satsning både för personalen och för de äldre. Det är även ett uttryck för en politisk vilja. Det handlar om att ge personalen tid för återhämtning, vila och en meningsfull fritid. Det är även en viktig jämställdhetssatsning. Det kanske finns fler här inne som har egen erfarenhet av exakt hur hårt det är att arbeta inom omsorgsyren. Jag vet hur det kändes i min rygg och i mitt huvud efter ett tolvtimmarsspass. Oron för om jag verkligen var mitt bästa jag på jobbet var stor.

Vi fortsätter de politiska strävanden som vi påbörjade för 100 år sedan när vi kämpade för åtta timmars arbetsdag. Från borgerlig sida sade man då att det inte skulle vara samhället till gagn och att man om något måste jobba ännu hårdare. Vi vill inte se ytterligare *försök* med arbetstidsförkortning – vi anser att det är dags på riktigt nu!

Anförande nr 115

L i s a G u s t a f s s o n (S): Ordförande, ledamöter! Vi väljer att satsa på de äldre och ge dem den fritid de behöver. Därför vill vi att det ska finnas aktivitetscenter i alla stadsdelar i nära anslutning till olika boenden. Antalet äldre i Stockholm utgör en stor del av medborgarna, och de förtjänar en god fritid. Aktivitetscenter är de äldres val för en aktiv fritid, och för många är det den enda sociala kontakten. Hälsa, kulturella aktiviteter och umgänge är viktigt för alla medborgare och något som måste erbjudas. Man undviker ensamhet och isolering och höjer på så sätt livskvaliteten.

Jag vet att aktivitetscenter även finns i den grönbå budgeten, men vi ser också att ni drar ned på pengarna. Till exempel kommer vi på Södermalm att få 12 miljoner mindre till äldreomsorgen. Hur ska då aktivitetscentren finansieras? Vi satsar 36 miljoner på att finansiera personal och lokaler. Därmed yrkar jag bifall till Socialdemokraternas förslag till budget.

Anförande nr 116

Borgarrådet S l o t t n e r (KD): Ordförande! Jag håller helt med om vad som sägs i inlägget om att aktivitetscentren är jätteviktiga, vilket jag också nämnde i mitt inledningsanförande. Det är ett viktigt sätt att bryta äldres ofrivilliga ensamhet och sociala isolering. Det är ett av sätten, och det finns många andra sätt att jobba med detta, vilket jag återkommer till i mitt andra inlägg.

Just för att vi tycker att det är så viktigt och för att vi vill att pengarna för aktivitetscenter ska användas just till aktivitetscenter lägger vi dem i central medelsreserv. När de nycklas ut till stadsdelarna kan de nämligen använda dessa pengar till annat än aktivitetscenter, och det finns alltså stadsdelar som inte har aktivitetscenter men som ändå får pengar för detta. Därför har jag valt att flytta dem till central medelsreserv, just för att garantera att pengarna för aktivitetscenter också ska användas till aktivitetscenter.

Anförande nr 117

L i s a G u s t a f s s o n (S): Det låter jättebra, men vi vill också att det ska finnas aktivitetscenter i hela staden. Det ska inte bara finnas i vissa stadsdelar. Därmed står jag fast vid det jag sade.

Anförande nr 118

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Ordförande, fullmäktige! Eftersom vi diskuterar under äldre- och trygghetsroteln och Erik Slottner även är trygghetsborgarråd tänkte jag passa på att adressera den frågan.

Få saker har debatterats så frekvent i den här salen under de senaste åren som tryggheten. Vi vet att kvinnor och flickor upplever staden som mer otrygg än vad män och pojkar gör. I FI:s förslag till budget gör vi stora satsningar på att öka tryggheten för just kvinnor och flickor. Det handlar om att skolan ska vara fri från sexuella trakasserier, att motverka mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck, att bygga stad med kvinnors och barns behov i centrum och att stödja lokalt trygghetsarbete tillsammans med civilsamhället. Och nej, vi tar inte bort alla satsningar på situationell trygghet. Vi satsar på lokalt trygghetsarbete, som också kan innebära ordningsvakter och kameror – likt de satsningar vi gjort de senaste åren.

De här åren har jag följt och engagerat mig i arbetet mot skjutningar och vapenvåld i Stockholm. För många mammor har fått sörja sina söner, för många syskon har sörjt sina bröder. Unga människor har fått gå på sina vänners begravning. Vi är överens om att det här är en utveckling som vi på alla sätt måste stoppa.

Feministiskt initiativ vill att Stockholm likt Malmö stad ska tillämpa modellen Group Violence Intervention, en modell som i Malmö går under namnet Sluta skjut. Det är ett nära samarbete mellan polis, socialtjänst, lokala organisationer och företrädare. För är det någonting vi vet så är det att det finns ett enormt engagemang i de områden som har drabbats värst. Här har vi mammorna som nattvandrar, organisationerna som bildas för att motverka våldet och föräldraföreningarna som samarbetar med staden för att nå unga killar och få dem att välja arbete och studier framför våld och vapen.

Det nya styret har höga ambitioner på trygghetsområdet. Det är bra. Men jag saknar en grundläggande analys av varför vi ser att otryggheten är större i vissa områden än i andra. Det är ju precis i de områden där ni sker ned på ungdomsverksamheten, ombildar hyresrätter och tar bort satsningar på lokala kvinnoorganisationer.

Jag vill yrka bifall till FI:s förslag till budget.

Anförande nr 119

Borgarrådet S l o t t n e r (KD): Ordförande! Nu hamnade vi väl nästan lite utanför protokollet, eftersom det här inte finns med i området. Nu var det äldre- och pensionärsrådet som skulle diskuteras. Men så länge presidiet tillåter fortsätter jag att prata om detta.

Jag vet bara att Feministiskt initiativ många gånger har varit väldigt kritiska till förslag om fler poliser, fler ordningsvakter och fler kameror. Man har pratat om "övervakningssamhälle" när vi har velat sätta upp kameror på otrygga platser. Det har även nämnts att exempelvis utökad befogenhet för ordningsvakter skulle leda till ett mer auktoritärt samhälle.

Trots detta vet vi ju att det är väldigt många i de här områdena som vi pratar om som faktiskt vill ha mer av poliser, ordningsvakter och även trygghetskameror. När Anna Rantala Bonnier då säger att det är så hemskt att omvandla hyresrätter till bostadsrätter kan jag ju säga att i områden där det är mycket bostadsrätter är det också ofta tryggare stadsmiljöer. Kanske är det så att blandade stadsdelar med både bostadsrätter och hyresrätter bidrar till en tryggare stadsmiljö?

Anförande nr 120

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Erik, du kan ju på riktigt inte tro att det är upplåtelseformen bostadsrätt som skapar trygghet. Det handlar om att motverka fattigdom och segregation, och det är precis det vi har gjort under de här fyra åren när vi har vänt skolresultaten uppåt och där fler unga har arbete.

Vi har genomfört satsningar som FI absolut står bakom med ordningsvakter och kameror, och dem har vi också kvar. Men vi ser att detta bara är ett komplement till de sociala satsningar och det förebyggande arbete som måste göras, och det är här ni skär ned. Det ser man i er budget. Det finns höga ambitioner, men ni ser inte de bakomliggande orsakerna som man måste motverka. Det räcker inte med det ni gör!

I vår budget visar vi att vi måste se helheten. Vi måste ha åtgärder mot problemen, inte bara släcka eldarna!

Anförande nr 121

Borgarrådet S l o t t n e r (KD): Ordförande! Att bryta ofrivillig ensamhet och social isolering bland äldre är något av en hjärtefråga för mig och för den här majoriteten, och i den här budgeten sätter vi ett stort fokus på detta. Som en konkret satsning utökar vi därför satsningen på ungdomsbesök inom äldreomsorgen och lägger till 3 miljoner på detta område. Det ligger också ett uppdrag till äldreförvaltningen att titta närmare på detta och utreda på vilket sätt vi kan minska ofrivillig ensamhet bland äldre.

Fler medborgare som vill bidra i detta arbete ska kunna bidra. Jag är övertygad om att det finns massor av stockholmare som skulle vilja göra en insats i detta avseende. Det kan vara att ta en fika med en äldre, gå på teater, bara samtala eller ta en promenad. Men man kanske inte riktigt vet hur den här viljan till engagemang ska kanaliseras.

Volontärbyrån i Stockholm jobbar just med detta: att matcha ihop enskilda människor som vill göra en insats med en lämplig förening. Jag skulle vilja att deras koncept utvecklas och också används mer i äldreomsorgen. Många äldre kan också själva bidra till att bryta andra äldres ensamhet. Att delta och vara engagerad i en ideell förening är också en utmärkt väg till social stimulans.

De aktivitetscenter som vi redan har pratat om under debatten och som finns på flera av stadens seniorboenden är ett annat sätt att jobba med den här frågan. Antalet aktivitetscenter ska bli fler i takt med att antalet seniorboenden kommer att byggas ut. Medel för detta flyttas just därför till central medelsreserv så att vi försäkrar oss om att pengarna för dessa center används just till aktivitetscenter.

Måltidens sociala innehåll behöver stärkas, vilket kommer att förtydligas i den kostpolicy som nämnden kommer att anta i januari. Fler äldre som så önskar ska få möjlighet att äta i sällskap med andra, och därför gör vi också en särskild pengasatsning på detta i vår budget.

Anförande nr 122

Borgarrådet L i n d b l o m (V): I går frågade jag Erik Slottnér om generella effektiviseringar och om han hade några konkreta tips till stadsdelarna om hur de kunde spara in dessa 78 miljoner kronor. Själv lade jag inga generella effektiviseringar under den förra mandatperioden, eftersom jag vet att budget inom äldreomsorgen är tillräckligt tajt som den är.

Erik Slottnér svarade då att han som politiker inte ska detaljstyra vad cheferna ska spara in på. Då känner jag lite så här att han måste ha haft någon idé. Varför just 78,6 miljoner? Det hade kanske kunnat vara 70 miljoner, 60 miljoner, 90 miljoner, 100, 120 eller 300 miljoner? Erik Slottnér måste ha något exempel på vad han tycker att stadsdelarna kan spara in på när det kommer till äldreomsorgen och de generella effektiviseringarna. Själv är jag rätt övertygad om att det kommer att drabba biståndsbedömningen så att det blir restriktivare vad gäller boendesidan liksom mindre tid för hemtjänsten att just ta den där promenaden och det där samtalet.

Anförande nr 123

Borgarrådet S l o t t n é r (KD): Ordförande! Att det hamnade på just 78 miljoner har att göra med att det blev 1 procent. Vi har olika effektiviseringsplaner vid olika verksamheter i kommunen för att vi just jobbar med effektiviseringsplaner. Vi måste alltid jobba med att få ut mer kvalitet för de pengar vi lägger.

Verkligheten ser väldigt olika ut i de olika stadsdelsnämnderna, och att jag skulle sitta och säga att Skarpnäck ska göra det, Östermalm ska göra det och Kungsholmen det – nej, så jobbar vi inte. Vi har chefer som nu får i uppdrag att jobba med den här budgeten och se var man kan göra verksamheten lite effektivare. Kan man dra ned på vissa kostnader? Gör man saker som man kanske inte behöver göra? Är det någon som går i pension vars tjänst går att baka in i en annan? Det måste man avgöra i varje stadsdelsnämnd.

Ett tips kan dock vara att de politiker som beslutar om budgeten faktiskt använder de pengar som de har blivit tilldelade härifrån för äldreomsorg på just äldreomsorg. Jag märker att alla stadsdelar lägger mindre pengar på äldreomsorgen än vad de har blivit budgeterade för.

Anförande nr 124

Kristin Jacobsson (C): Ordförande! Mycket av det jag kommer att säga har Erik Slottner precis sagt nästan ordagrant. Man skulle kunna tro att vi ingår i samma majoritet!

Stockholm ska vara en äldrevänlig stad där stockholmarna känner trygghet inför sin ålderdom. Social isolering och ensamhet är tyvärr ett problem bland äldre. Genom ökat fokus på valfrihet och mångfald kan vi försöka erbjuda fler nischade boenden, exempelvis där personalen talar den äldres eget språk eller kanske erbjuder möjligheten att ta med ett älskat husdjur. Det är genom mångfald, valfrihet och hög kvalitet som vi skapar detta, inte genom likriktning och få val.

Ordförande! Som centerpartist är jag också stolt över att den här majoriteten så tydligt ser kopplingen mellan de insatser som civilsamhället gör för att bryta den sociala isoleringen och ensamheten bland äldre. Jag tror också starkt på det utökade antalet ungdomsbesök som vi föreslår inom äldreomsorgen. Tid för promenader, utevistelse och samtal över en kopp kaffe ökar välbefinnandet och förbättrar hälsan. Oavsett om man är sjuk eller frisk ska man som äldre utifrån sina egna förutsättningar erbjudas möjlighet att delta i sociala aktiviteter och mötesplatser.

Ordförande! God mat förbättrar livskvaliteten. Mat som smakar gott och äts upp motverkar bristsjukdomar och undernäring. Genom matlyftet förbättras måltidsupplevelsen och måltidskvaliteten inom äldreomsorgen. Utifrån inventeringen av köken på stadens vård- och omsorgsboenden kan vi förhoppningsvis skapa fler tillagningskök på sikt. Det ger en mer närodlad och näringsrik matlagning. Som centerpartist måste jag säga att det känns mycket bra. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 125

Mariana Moreira Duarte (MP): Ordförande, kommunfullmäktigeledamöter, åhörare! Det finns några saker som är självklara, och en av dem är att en så välmående kommun som Stockholm ska kunna ta hand om sina äldre. Det är egentligen inte så komplicerat. Många före mig har pratat om sina föräldrar, och det kommer även jag att göra.

Mina föräldrar är pensionärer sedan några år tillbaka. Min pappa jobbade inom industrin, och min mamma var förskollärare. De brann verkligen för sina jobb, men det var slitsamt, och nu njuter de av sin tid som pensionärer. De är båda aktiva, och förhoppningsvis kommer de att vara det i väldigt många år till. Men det jag vill är att den dag vi i familjen inte orkar hjälpa till längre så ska det vara självklart att kommunen ska kunna ta hand om den och erbjuda det de ska ha som de skattebetalare som de är.

I vårt förslag till budget har vi uttryckligen skrivit att kommunstyrelsen i samarbete med äldre nämnden och i samråd med stadsdelsnämnderna ska utreda möjligheten att införa en så kallad äldreboendegaranti. Och en garanti är inte detsamma som förtur.

En annan otroligt viktig del som vi ska jobba intensivt med under nästkommande år är, som många har nämnt tidigare, frågan om social isolering. Det är med sorg jag

läser och konstaterar, som många före mig har gjort, att våra äldre mår dåligt och är deprimerade. Det är inte värdigt, och det ska utredas. Hur ska vi se till att det blir bättre?

Under nästkommande år ska vi jobba mer med det civila samhället just kring denna fråga. Med dessa avslutande ord vill jag yrka bifall till det grönbå förslaget till budget för 2019.

Anförande nr 126

M a r i a J a n s s o n (FI): Ordförande, ledamöter! Man ska vara försiktig när man spenderar andras pengar. Det har vi hört flera gånger när vi har pratat om skattesänkningarna. Att sälja ut kommunal verksamhet tycker jag inte är att vara försiktig med skattebetalarnas pengar. Det är kapitalförstöring – för att inte tala om att sälja ut fastigheter. Att låta skattepengar gå till vinster i välfärden tycker jag inte heller är att vara försiktig med skattebetalarnas pengar.

Det är alldeles tydligt att på äldreområdet vill den nya majoriteten privatisera mer av verksamheten. Till och med icke-valsalternativet ska vara både kommunal och privat verksamhet.

Men att privatisera betyder inte bara att man är oförsiktig med skattebetalarnas pengar eller förstör kapital. Det betyder faktiskt också väldigt ofta sänkta löner för dem som jobbar. Och om det inte betyder sänkta löner betyder det definitivt mer att göra på kortare tid för personalen.

När jag jobbade i hemtjänsten i slutet på 80-talet och början på 90-talet, innan alla effektiviseringar var genomförda, var det väldigt ofta som jag gick ifrån en brukare och kände att det inte var riktigt bra. Jag hade hunnit leverera matlådan, men jag kunde inte sitta med en stund och se till att hon fick äta. Mina vänner som fortfarande jobbar i hemtjänsten vittnar om ännu kortare om tid och ännu svårare att hinna med de otroligt viktiga sociala bitarna och att hinna med en liten promenad då och då.

Det finns mycket goda ambitioner i majoritetens budget. Det finns jättemycket verksamheter som ska garantera utevistelse och tid. Men man anslår inte mer pengar. Tvärtom vill man ha generella effektiviseringar. Jag yrkar bifall till FI:s förslag.

Anförande nr 127

Borgarrådet S l o t t n e r (KD): Det blir lite konstigt när man får höra hur den privata hemtjänsten är fruktansvärd. Där behandlas de anställda dåligt. Lönerna är lägre, och de får springa benen av sig och ingenting funkar. Men varför höjer ni då inte ersättningarna till den privata hemtjänsten? Det finns ju ingenting av detta i er budget.

Ni indikerar liksom att ni skulle ge en massa mer pengar till äldreomsorgen än vad vi gör. Jag vet – ni tar bort den generella effektiviseringen. Det gör ni, absolut. Men i övrigt är det ingenting. Ni lägger några miljoner på äldreomsorg på hemspråket och sådana satsningar, men ni har liksom inte någon stor reformbudget på

äldreomsorgens område, vilket ni vill få det att låta som här. Hemtjänsten lägger ni inte ett öre mer på än vad vi i majoriteten gör. Ni får ha er lite grann. Det finns mycket väl fungerande och bra privata verksamheter både inom hemtjänst och på boendesidan. Jag har sett massor!

Anförande nr 128

M a r i a J a n s s o n (FI): Det är ingen som har sagt att det med nödvändighet är dålig verksamhet; det är fantastisk personal som ser till att det blir väldigt bra både i den kommunala hemtjänsten och i de privata alternativ som finns. Men vi vet att det är jättesvårt för äldre att veta vad det är de väljer. Vi vet att det är väldigt svårt för många äldre att göra ett informerat val, och det finns inte alltid ett val att göra med en kommunal hemtjänstentreprenör.

När ni nu säger att ni ska öka antalet privata utförare inom hemtjänsten tror jag att det är ett sätt att göra så att det blir mindre pengar. Dessutom gör ni generella effektiviseringar som kommer att leda till att det *måste* bli någon form av nedskärning. Antingen måste man göra mer på kortare tid, eller så måste man sänka lönerna.

Anförande nr 129

M a r g a r e t a S t a v l i n g (S): Hej igen! Jag vill problematisera det här med hemtjänst i egen regi och privat, det som vi pratar om jämt.

Jag har jobbat i staden som personalare för en väldig massa år sedan. Då hade vi hemtjänsten helt i egen regi. Då hade man lokaler runt om i stadsdelen där personalen jobbade. De gick eller cyklade till sina pensionärer, och sedan åt de lunch ihop och kunde prata. Det fanns möjligheter för pensionärerna att välja. Var det någon man inte kom så bra överens med kunde man ringa, och så kunde man få någon annan. Det fanns en kontinuitet i detta.

Nu är det inte så. Nu har vi en massa privata utförare. Som sagt var gör de ibland ett attans bra jobb. Men sist när min man var på Ellen Keys gata i Fruängen klockan åtta på morgonen i ett ärende berättade han för mig när han kom hem att det var fyra hemtjänstbilar från olika företag som åkte runt och letade parkeringsplats. Fyra bilar som åkte runt och letade! Det är ju inte så lätt att hitta parkeringsplatser. Då kan man fråga sig: Den tiden tas väl från pensionärerna? Det är klart att det blir mindre tid att vara hos folk om man ska åka runt och leta parkeringsplats. Fyra bilar!

Jag tänker så här: Vi får inte sälja ut det här. Folk har rätt att välja, men de har också rätt att få en god kvalitet. Och det är vi i kommunen som ska stå för och garantera en god kvalitet. Det måste vara det viktigaste. Det kan inte bli så här, tycker jag, att om det inte funkar med den här och inte funkar med den där så säger man till de äldre: Men skylldig själv! Du valde fel.

Det är vårt ansvar att på något sätt se till att det finns en god kvalitet, och det är klart att det gör vi i så fall i egen regi. Bifall till Socialdemokraternas förslag till budget – ett Stockholm för alla!

Anförande nr 130

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Jag är faktiskt så oerhört trött på att Sverigedemokraterna aktivt sprider myter om att vi skulle ha stängt äldreboenden i syfte att göra dem till boenden för nyanlända. Det har gått så långt att Sverigedemokraterna till och med har stått utanför Räcksta sjukhem med flygblad som det står ”Låt de äldre bo kvar” eller liknande på. Men på Räcksta sjukhem har det inte bott några äldre på nästan 20 år!

När det gäller Vasen till exempel hade vi ett vite hängande över oss från Arbetsmiljöverket. Det är nämligen så att badrummen var för små, och Arbetsmiljöverket gör inspektioner på vård- och omsorgsboenden för att se om boendena når upp till deras krav. Vi har också krav från IVO på hur ett boende ska vara utformat.

Vasen dömdes ut och kommer att ersättas med ett helt nytt och modernt boende i Hagastaden, något som jag slogs väldigt mycket för under den förra mandatperioden. Det är moderna, ljusa boenden med attraktiva miljöer.

Vintertullen pratades det mycket om. Där snackades det – jag vet inte om det var ni i Sverigedemokraterna, men er svans i alla fall – om halalslakt i parkleken och hej och hå. Vintertullen drabbades av enormt stora skyfall sommaren 2014. Ventilationen behövde bytas ut. Stämmarna behövde bytas ut. Det var fuktskador på både inre och yttre fasaden. Kosmo som drev verksamheten sade själva att det här är inte var någon lämplig miljö för de äldre. Och som grädde på moset ska det byggas en tunnelbana där 2022. Så det här boendet, som också är väldigt gammalt och institutionsliknande, kommer också att ersättas med ett nytt boende i Slakthusområdet.

Ni kan inte äldreomsorg. Peter Wallmark har tydligen ingen koll på socialtjänstlagen över huvud taget. Trygghetsboendena förmedlas till exempel via bostadsförmedlingen och inte via biståndsbedömningen. Ni har ingen genuin kunskap eller ens något engagemang för äldre. Det handlar bara om att ställa grupper mot varandra, och det är jag förbannat trött på!

Anförande nr 131

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Ordförande! Det var ett väldigt engagerat inlägg från Clara Lindblom. Men om vi går tillbaka till Vintertullen så handlade det om ungefär 2 centimeter i badrummen som gjorde att de tyckte att det behövde renoveras. Hade ni i den styrande majoriteten valt att överklaga det beslutet från Arbetsmiljöverket hade ni säkerligen fått rätt. Men det gjorde ni inte. Ni valde i stället att flytta ut de äldre från deras hem.

Jag kan ställa en fråga till dig, Clara. Om det till exempel sker ett stambyte i din bostad, vad väljer du? Vill du flytta tillbaka till ditt hem efter stambytet om du får ett tillfälligt boende, eller vill du flytta någon helt annanstans?

Anförande nr 132

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Det är lite kul här, Martin, apropå att ni inte har koll: Det finns inget vite från Arbetsmiljöverket på Vintertullen. Problemet med

Vintertullen var inte badrummen. De var renoverade sedan tidigare. Problemet var de stora skyfallen. Ventilationen behövde bytas. Stammarna behövde bytas. Det är fuktskador på inre och yttre fasader. Du har ingen koll, Martin, det är det som är problemet.

Vad gäller upprustningen är det så att svårt sjuka och sköra människor inte ska behöva flytta många gånger. Jag rekommenderar att Martin Westmont läser till exempel forskning från Äldrecentrum som tittar på effekten av en flytt från ett boende till ett annat. En totalupprustning av ett valfritt äldreboende kan ta två tre år. Innan dess ska det också upphandlas och så vidare. Många av de äldre som faktiskt bor på våra vård- och omsorgsboenden är väldigt till åren, och de ska inte behöva flytta flera gånger.

Martin Westmont brukar aldrig vara uppe i äldreomsorgsdebatterna. Jag fick knappt några frågor från er. Äldre i hemlöshet har ni inte pratat om under den förra mandatperioden. Skärp dig!

Anförande nr 133

C l a e s E l m g r e n (S): Ordförande, fullmäktige! Det var det här med pengar ut till stadsdelarna som vi pratade om tidigare. Visst, det är 150 miljoner som går ut till stadsdelarna, men det som har påpekats flera gånger här är att det också finns en generell effektivisering. Därför blir det inte så mycket pengar som går ut till stadsdelarna. Det är 77 miljoner kronor.

I vårt budgetförslag har vi ytterligare nästan 70 miljoner kronor som går ut som handlar om trygg hemgång och aktivitetscenter, så det finns en klar skillnad mellan majoritetens förslag till beslut och Socialdemokraternas förslag till beslut. Bifall till Socialdemokraterna!

Anförande nr 134

Borgarrådet S l o t t n e r (KD): Ordförande! Det är alltså så att netto går det ut 150 miljoner kronor mer till äldreomsorgen. En del av detta ligger under central medelsreserv som stadsdelsnämnderna får söka ur. En del går direkt till äldrenämnden, när det är centrala uppdrag. Det mesta går till stadsdelsnämnderna.

Socialdemokraterna höjer hemtjänstpengarna en halv procent, och det är i praktiken det som skiljer den grönbå budgeten från Socialdemokraterna – en höjning av hemtjänstpengen med en halv procent, vilket är 14 miljoner av en budget på 8 100 miljoner kronor. Det är liksom skillnaden.

Att ni sedan för över en del pengar från central medelsreserv direkt till stadsdelarna innebär ju inte en satsning på äldreomsorgen utan är ett ombyte av pengar. Skillnaden rör sig om en halv procent: 14 miljoner på en budget på 8 100 miljoner. Det kommer inte att göra någon större skillnad för äldreomsorgen.

Anförande nr 135

C l a e s E l m g r e n (S): Jag tror dessvärre att Erik Slottner har fel. Vi kanske får reda ut det efteråt. Vi har ingen generell effektivisering på 75 miljoner kronor som ni har. Det är alltså en skillnad mellan budgetförslagen här. Man måste också se till helheten och inte bara se på schablonuppräknings på till exempel hemtjänsten. Det är ju hela äldreomsorgen som man måste kunna ro hem i en stadsdel.

Vi kanske kan fortsätta debatten efter det här replikskiftet och se vad som egentligen stämmer.

Anförande nr 136

T o r u n B o u c h e r (V): Det här blir ett inlägg lite på volley. Vi är överens om väldigt mycket. Det är mycket roligt att den nya äldreroteln och den gamla äldreroteln är överens om väldigt mycket. Vi månar om de äldre. Vi är inte överens om några saker. Vi är inte överens om vilken finansiering som behövs. Jag vill gärna påminna om att när vi tog över 2014 hade äldreomsorgen ute i stadsdelarna 130 miljoner kronor i underskott. Vi har arbetat bort hela det underskottet. Ni har en planhalva utan underskott att ta över. Vi vill inte se det underskottet komma tillbaka, så håll i!

Personalens arbetsvillkor är märkligt frånvarande i borgarnas inlägg, men personalens arbetsvillkor är samma sak som kvalitet. Kvaliteten inom äldreomsorgen handlar också om personalens arbetsvillkor.

Sedan kommer alltid frågan om driftsformer upp. Under hela den förra mandatperioden har jag starkt påpekat att det framför allt är borgarna som har detta med driftsform som en ideologisk käpphäst. Stockholm är fortfarande den kommun i Sverige som har absolut mest äldreomsorg i privat regi. Den större andelen, 70 procent, av alla äldreboenden drivs i privat regi. Det är liksom ingen ko på isen att allting skulle vara i kommunal drift, som ni verkar tro hela tiden.

Det har alltid funnits privata äldreboenden i Stockholm. Så har det alltid varit, ända sedan 1800-talet. Det är ingenting som ni hittade på år 2006. De flesta av de gamla har LOV-avtal. Det som är problematiskt är de kommunala äldreboenden som ni envisas med att upphandla enligt LOU. Det är problemet, ingenting annat.

Anförande nr 137

A n d e r s G ö r a n s s o n (S): Jag ska börja med att konstatera att jag tyckte att Clara Lindblom gjorde ett mycket bra inlägg här tidigare. Jag instämmer i allt väsentligt i det.

Under den föregående mandatperioden var jag ordförande i Södermalms stadsdelsnämnd. Jag var en av dem som var med och fattade det här beslutet. När det blev offentligt sade chefen för Norlandia Care: Det här huset har aldrig fungerat.

Då var hälften av platserna belagda. Förvaltningen hade flera gånger slagit larm om att verksamheten inte fungerade. Hade vi fortsatt med det hade vi slagits för rätten för en dålig äldreomsorg. Det vi gjorde i det läget var att vi sade att de äldre själva

fick välja vart de ville flytta och de skulle ha hela året på sig att stanna kvar, och så satte vi in extra resurser. Det tog till augusti innan den sista hade flyttat ut. Samtidigt som det här boendet stängdes öppnades två nya boenden. Det ena i regi av Attendo och det andra i regi av Bräcke vid Hornstull.

Hade vi haft samma andel av äldre som bodde på vård- och omsorgsboende 2014–2018 som vi hade 2010–2014 hade det varit 80 färre därför att antalet äldre på Söder minskade. Och trots att antalet äldre på Söder minskade var det så att fler äldre bodde på vård- och omsorgsboenden. Den beskrivning som Sverigedemokraterna ger här är djupt osann.

Anförande nr 138

Borgarrådet S l o t t n e r (KD): Fru ordförande! Jag vill också tacka för en bra och givande debatt där konfliktlinjerna är kända. Vi har hört dem förut. Men jag gläds också över en samsyn i flera frågor, inte minst engagemanget för att bryta ensamhet och social isolering. Jag känner ett stort stöd för det arbetet också hos oppositionen, vilket är väldigt glädjande.

Jag har fått några frågor under debattens gång som jag känner att jag inte riktigt har svarat på. När vi talar om upphandling enligt lagen om offentlig upphandling är det den med högst poäng i en upphandling som vinner upphandlingen. Den med högst poäng är förmodligen också den anbudsgivare som kommer att kunna leverera bäst kvalitet. Det är hela poängen med upphandlingsförfarandet. Därför tycker jag att det är så olyckligt om man kommunaliserar verksamheter bara för att avtalstiden håller på att löpa ut. Lägg ut det på en ny upphandling! Låt dem konkurrera! Må bäste man eller kvinna vinna, vilket kön nu ett äldreboende har. Det vet jag inte riktigt, men må den som kan leverera bäst kvalitet vinna den upphandlingen. Det tycker jag.

Sedan tycker jag att lagen om valfrihet är en bättre upphandlingsform, men den fungerar ju inte när vi upphandlar kommunal verksamhet på det sättet. Jag skulle gärna se fler LOV-upphandlade äldreomsorgsboendalternativ.

Jag tror att det var Stavling som hade anförandet om att kommunal hemtjänst är så mycket bättre än den privata. Då kan man undra varför de flesta äldre väljer privat hemtjänst. Ungefär 70 procent av hemtjänsten är privat, och det är en helt LOV-upphandlad verksamhet. Det är helt fritt för den äldre att välja kommunal eller privat verksamhet. Uppenbart verkar de äldre tycka att den privata är bättre i många fall. Låt kommunen och de privata konkurrera med varandra.

Till sist vill jag också säga att Socialdemokraterna inte tar bort effektiviseringar på 1 procent. Den effektiviseringen finns också med i Socialdemokraternas budget.

Anförande nr 139

M i r j a R ä i h ä (S): Ordförande, fullmäktige och Erik! En av anledningarna till varför man kanske inte väljer kommunal hemtjänst i till exempel Älvsjö är den kommer sist i den alfabetiska ordningen i listan. Man orkar inte läsa så långt.

Upphandlingarna sker ju så här inom äldreomsorgen. Det är fast pris per vårdplats och dygn, och sedan vinner man upphandlingen på så kallade mervärden. Då får vi lita på att man redovisar mervärden i rätt ordning och att de är sanningsenliga. Det får man hoppas på, men så är det inte alltid. När det gäller upphandlingen av sfi var det ju ett företag som grundlurade oss på sina mervärden. De gjorde bort oss fullständigt som kommun och upphandlade myndighet. Då kan en väldigt bra utförare förlora upphandlingen för att en annan lovar bättre mervärden. Så fungerar det.

Anförande nr 140

Borgarrådet S l o t t n e r (KD): Fru ordförande! Jag tycker faktiskt att oppositionen krystar fram en del argument här för att dra undan valfrihetsmattan. Man letar argument för att kunna begränsa valfriheten. Nu är det tydligen fel namn på Älvsjö stadsdelsnämnd som gör att det är svårt att välja kommunal hemtjänst. Farsta kommer betydligt tidigare i alfabetet. Jag ska kolla om Farsta har betydligt fler hemtjänststimmar i egen regi än vad andra stadsdelar har. Jag tvivlar på det sambandet.

Men bara för att vi kommunaliserar en verksamhet som varit upphandlad betyder inte det att kvaliteten blir bättre. Det finns kommunal verksamhet, Koppargården för många år sedan, som inte har fungerat särskilt väl. Kommunalt huvudmannaskap är ingen garanti för att verksamheten fungerar, och jag tycker att konkurrens är bra. Konkurrens föder fram kvalitetsutveckling. Det tycker jag att vi har många exempel på inom äldreomsorgen.

§ 17 Rotel IV Skolroteln

*SDN: Förskoleverksamhet
Utbildningsnämnden
Grundskola och skolbarnsomsorg
Gymnasieskola
Särskola*

Anförande nr 141

Borgarrådet E d h o l m (L): Fru ordförande! Förskolan är en av stadens allra viktigaste verksamheter. Där tar barnet de första stegen mot att bli en egen alltmer självständig individ med egna intressen och förmågor. Där läggs också grunden för den framtida skolgången. Och där öppnas dörren för ett livslångt lärande för alla barn oavsett bakgrund. Vi vet att barn som går i förskolan klarar skolan bättre. Förskolan är viktig för barns sociala utveckling och bidrar till att ge barnen den mognad som krävs för att sedan klara skolan.

Språket är grunden för all kunskapsinhämtning. Förskolan är enormt viktig för hur det går senare. Kommer man redan som sexåring till skolan med ett mindre ordförråd blir det en stor uppförsbacke. Förskolan kan jämna ut skillnader mellan barnens förutsättningar och ge dem en god start oavsett bakgrund. Det är därför den pedagogiska verksamheten i förskolan är vårt fokus. I vår förskola ska alla barn få stifta bekantskap med böcker och läsning, med matematik och naturkunskap. Utgångspunkten ska vara varje barns förmåga, lust och vilja att lära sig.

Att delta i en pedagogisk verksamhet redan från tidig ålder har stor påverkan på barns individuella utveckling. Det gör det också möjligt att på ett tidigt stadium uppmärksamma barn med behov av särskilt stöd. Barn med läs- och skrivsvårigheter får större möjligheter att lära sig läsa och skriva om deras svårigheter uppmärksammas tidigt. Det här är inte minst viktigt för de barn som inte har med sig det svenska språket hemifrån. En hög pedagogisk kvalitet i förskolan är avgörande för att alla barn, oavsett vilka förutsättningar de har hemifrån, ska få en bra start i livet.

För att den pedagogiska verksamheten ska hålla hög kvalitet krävs utbildad och engagerad personal. Varje dag gör förskollärare och barnskötare på våra förskolor stora insatser för barnens trygghet och lärande. Satsningar på förskollärarnas pedagogiska ledarskap och förskolechefens ledarskap är avgörande. Att varje barn får tillräckligt med uppmärksamhet och tid med förskollärare är grundläggande.

Ordförande, fullmäktige! Varje dag lämnar tiotusentals föräldrar i Stockholm sina små till en verksamhet som de ska känna fullt förtroende för. Stockholms förskolor ska vara Sveriges bästa förskolor. Därför ska vi säkerställa förskollärlärd undervisning, därför ska vi värna de små barngrupperna och därför ska vi prioritera språkutveckling, naturvetenskap och matematik för att lägga en god grund också för framtidens skolelever.

Fru ordförande! Därmed yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till budget på det här området.

Anförande nr 142

Borgarrådet B u r e l l (S): Fru ordförande! Jag vill börja med att yrka bifall till Socialdemokraternas förslag till budget. Jag gör det för att jag håller med om nästan vartenda ord som borgarrådet Lotta Edholm sade om vikten av förskolan. Det råder en bred samsyn om hur viktig förskolan är. Jag tror att det hänger samman med att så många av oss nu eller tidigare har barn i vår närhet där vi ser hur förskolan får dem att utvecklas socialt, emotionellt och kunskapsmässigt.

Men det finns också utmaningar i förskolan. Socialdemokraterna har länge sett de utmaningarna och varje år försökt få ihop så mycket pengar som möjligt till förskolan. Det är därför som vi under våra fyra år vid makten tillsammans med de övriga rödgrönrosa partierna lyckades få fram ¼ miljard kronor mer än vad Alliansen gjorde under sina fyra år 2011–2014. Utmaningarna handlar om hög arbetsbelastning och att det genom den höga arbetsbelastningen kan vara svårt att upprätthålla den pedagogiska kvaliteten. Det kan vara trångt. Vi behöver bygga ut. Vi har stora rekryteringsbehov. Det är därför som vi har satsat på pedagogikcollege och utökat möjligheten att fortbilda sig och kompetensutveckla sig.

Det här kräver alltså resurser, och det är därför Socialdemokraterna som sin största budgetsatsning inför 2019 väljer att satsa på förskolan och föreslår en schablonökning på 4 procent i stället för att göra något så fullkomligt onödigt och meningslöst som att sänka skatten med 16 öre. Genom det kan personaltätheten öka och barngruppernas storlek minskas. Det ska alltså jämföras med den borgerliga budgetpropositionen som är 2 procent.

Genom att satsa de här pengarna på förskolan kan vi öka antalet förskollärare och barnskötare, vi kan också höja det socioekonomiska tillägget motsvarande nästan 35 miljoner kronor till de förskolor som har de tuffaste förutsättningarna. Vi vill också att alla förskolor ska ha tillgång till specialpedagoger som arbetar integrerat i verksamheten. Vi lägger ca 30 miljoner kronor på det. Vi vill lägga ca 45 miljoner kronor på förstärkningsteam eller vikarieteam som skulle underlätta vikarieersättning när ordinarie medarbetare deltar i vidareutbildning eller planering. Dessutom vill vi genomföra insatser för att öka andelen inskrivna barn. Med en socialdemokratisk budget hade vi dessutom kunnat värna den reform som säkerställer att alla barn har lika tillgång till förskola i stället för att återinföra den diskriminering som Liberalerna slåss för.

Anförande nr 143

J o h a n N i l s s o n (M): Ordförande, fullmäktige! Den rödgrönrosa majoritetens beslut från förra året om rätt till heltid i förskolan för barn till föräldralediga föräldrar innebär att antalet heltidsbarn per avdelning ökar på många håll i Stockholms stad. Förskolor runt om i staden larmade om att det här gick ut över det pedagogiska innehållet, och i flera stadsdelsområden ökade barngruppernas storlek och stadsdelarnas mål om andelen förskollärare nåddes inte.

Ni socialdemokrater och den rödgrönrosa majoriteten lovade att ni skulle satsa på förskolan om ni bara fick höja skatten. Ni höjde skatten, inte bara en gång utan flera gånger, men pengarna kom aldrig riktigt fram till förskolan. Nu däremot vill ni höja skatten igen, och nu lovar ni att pengarna ska komma fram till förskolan.

Vi i den grönbå majoriteten vill stärka förskolorna i Stockholm så att de kan hålla en hög pedagogisk kvalitet i små, trygga barngrupper som når fullmaktiges mål. Därför vill vi förbättra förskollärarnas arbetssituation. Vi vill stärka samarbetet mellan förskola och socialtjänst i ett tidigt förebyggande arbete för att uppmärksamma barn som riskerar att fara illa. Vi vill prioritera stadens kärnområde och göra kvalitetssatsningar inom förskolan.

Våra huvudsakliga drag i 2019 års budget är att höja förskolepengen, den så kallade schablonen, med 2 procent, sätta det pedagogiska uppdraget i fokus, göra en återgång till 30 timmars förskola per vecka för barn till föräldralediga, fortsätta att satsa på utbildning av fler förskollärare och ett stärkt ledarskap i förskolan och en fortsatt satsning på en giftfri förskola.

För att öka attraktiviteten i förskolläraryrket vill vi öka andelen utbildade förskollärare. Vi behöver då vidta ett flertal åtgärder. Vi vill till exempel jobba med rekrytering, karriärvägar och utbildning av barnskötare till förskollärare.

Förskolan lägger grunden till ett livslångt lärande. Förskolor i Stockholm ska ge barn det de behöver för att kunna lära och utvecklas. Lika naturlig som valfriheten att välja förskola eller skola är, lika naturligt ska det vara att alla förskolor, såväl offentliga som privata eller fristående, ska leva upp till högt ställda kvalitetskrav. En lugn och trygg förskola lägger grunden för nyfikenhet och kunskap, och jag vill särskilt lyfta fram förskolornas uppdrag att säkerställa digitaliseringens möjligheter utifrån ett pedagogiskt perspektiv. Att väcka intresse så tidigt som möjligt för en sådan angelägen fråga är jätteviktigt.

Det här och mycket annat handlar den grönbå majoritetens förslag till budget om, och jag yrkar därför bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 144

C e c i l i a H e r r s t r ö m (V): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Barnen är vår framtid. Det tror jag alla i salen skriver under på. Det låter så. Men hur vi ger barnen de bästa förutsättningarna är vi inte lika överens om.

För oss i Vänsterpartiet är det viktigt att vi ger barnen en trygg och lärande tid under hela deras uppväxt, hela vägen från åren i förskolan och vidare genom deras skoltid. Med ökat byggande i olika fokusområden i staden samt volymförändringar som pekar uppåt ökar efterfrågan på förskoleplatser. Om de ska de vara stabila och trygga miljöer behöver det göras satsningar på barnen, på pedagogerna samt på deras gemensamma arbetsmiljö.

Men om man ser på de styrande grönbås budgetförslag är det inte en satsning utan en nedskärning. Jämför man Vänsterpartiets förslag med majoritetens hittar man betydande skillnader. Vi vill höja schablonen till förskolan med 4 procent, bland

annat för att täcka de ökade omkostnaderna men också som en satsning. Majoriteten å sin sida lägger förslag på en schablonhöjning på bara 2 procent. Det är en bit under de ökade kostnaderna.

Utöver det lägger man också en generell effektivisering på 2 procent. Det ser inte jag som en satsning på förskolan utan som en nedskärning. Mindre pengar till förskolan måste tas någonstans i verksamheten. Var har man tänkt att det ska ske? Som jag ser det är risken stor att det innebär större grupper eller färre pedagoger och kanske neddragningar på antalet stödpersoner såsom förskolepsykologer, assistenter eller andra extraresurser eller kanske neddragningar på alla områden. Hur kan man se detta som en satsning? Nej, det är ingen satsning, utan det kommer att påverka både pedagogernas arbetsmiljö och barnens trygghet.

Jag har arbetat som förskollärare i över 30 år, både inom förskolan och inom skolan i förskoleklass. Jag ser vad skillnaden mellan trygga och otrygga elever innebär för deras fortsatta skolgång. Jag har också sett vad tryggheten i förskolan betyder för barnens vårdnadshavare. Det betyder mycket att kunna gå till sitt arbete eller sin skola och veta att barnen har det bra under dagen, att de har roligt, att de lär sig saker och upptäcker världen och att de också har någon pedagog att vända sig till då de behöver tröstas eller bara umgås med en trygg vuxen. I en stor grupp med få vuxna blir det en svår ekvation att få att gå ihop.

För oss i Vänsterpartiet är en jämlik arbetsmarknad med en bra arbetsmiljö viktig. Förskolan är en verksamhet med många kvinnliga anställda. Det är kvinnor med löner och en arbetsmiljö som i dag inte lockar till sig något stort antal nya medarbetare, inte så många som skulle behövas. Det vill vi förändra. Förskolan behöver rustas, inte dräneras. Därför väljer Vänsterpartiet att inte sänka skatten utan i stället höja den så att alla barn ska få sina behov tillgodosedda.

Därför yrkar jag bifall till Vänsterpartiets budgetförslag i denna fråga.

Anförande nr 145

M a r i a n a M o r e i r a D u a r t e (MP): Kära ordförande, kommunfullmäktigeledamöter och åhörare! Under många år har jag stått här i denna talarstol och pratat om modersmålsstödet i förskolan. Det kommer jag delvis att göra i år också.

Barn är så mycket duktigare än vad vuxna är i frågan om språkinläring. De kan lära sig hela tiden, och det sker inte på bekostnad av något språk. En avsaknad av ett förstaspråk kan däremot leda till en lägre djupförståelse av andra språk och ett mindre ordförråd. Det kan leda till felbedömningar i skolan och därmed till en stor frustration som följer med upp i åldrarna. Att behärska sitt eget modersmål är en god grund för att undvika många framtida problem. Det är en investering i barnens framtid och därmed i vår gemensamma framtid.

Modersmålsstödet är ett stöd för utveckling av identiteten och kunskapsinhämtandet. Modersmålsstödet gör helt enkelt att fler lyckas i skolan senare. Därför är det mycket oroväckande att det finns kommuner i Sverige där ett parti nu är med och styr som

kraftigt drar ned på modersmålsstödet och att det partiet också lägger liknande förslag här i kommunfullmäktige.

En ytterligare investering i vår gemensamma framtid är satsningen på kemikaliesmarta förskolor. Under det kommande året kommer vi att fortsätta med detta arbete, och vi ska arbeta för en giftfri miljö i såväl förskolan som i dess närområde genom att ersätta material som har kända och farliga egenskaper. Vi kommer dessutom att jobba ytterligare med förskolornas utemiljö. Den ska vara så pass stor och attraktivt utformad att den erbjuder en inbjudande miljö.

En sista investering i vår gemensamma framtid som jag vill nämna är introduktionsförskolorna. I introduktionsförskolorna kombineras det bästa av flera världar. De ger föräldrar möjligheten att förbättra sina kunskaper i svenska språket samtidigt som barn får leka i en pedagogisk miljö med andra barn. I introduktionsförskolan introduceras hela familjen i Sverige. Det är en inbjudande miljö som öppnar även för andra viktiga samtal som exempelvis hur man fyller i en blankett till försäkringskassan. Vi vet i dag hur viktigt det är att barn deltar i förskoleverksamhet, och vi vet i dag hur viktigt det är att ha trygga föräldrar. Genom att fortsätta att satsa på introduktionsförskolorna satsar vi på båda dessa viktiga saker.

I dag är Stockholm en stad där våra barn utvecklas åt olika håll beroende på var de bor. Det är inte ett Stockholm som vi vill se. Vi skapar ett Stockholm där alla barn ska kunna utveckla sin fulla potential oavsett var i staden de bor.

Med de orden vill jag yrka bifall till de grönbåsa förslag till budget för 2019.

Anförande nr 146

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Fru ordförande! Jag tror att man inte för ofta kan poängtera vikten av att vi ska låta våra barn vara barn och utvecklas till de unika individer de är. Därför anser Sverigedemokraterna att man inte ska blanda in politik i barnomsorgen. Genus är ingen vetenskap, utan det är ett politiskt projekt. Barnomsorg ska vara en neutral tjänst som föräldrarna tryggt kan välja. Finns det föräldrar som vill att deras barn går i så kallade genuscertifierade dagis och förskolor har de all rätt att göra det, men det är ingenting som kommunen eller skattebetalarna ska ombesörja.

Låt oss gå in lite på maten i våra förskolor. Precis som i mycket av den andra verksamheten runt om i Stockholms stad kan vi där se att många aktörer går mer och mer in för att köpa billiga alternativ från utlandet. Det är problematiskt inte minst för att många utländska företag har en helt annan syn på hur man till exempel behandlar djur. Det är inte något som vi ska stödja i vår verksamhet. En målsättning i Stockholms stad ska alltid vara att vi upphandlar mat från våra svenska företag. Det ska vara närproducerat i så stor utsträckning som möjligt. Det är klart att det finns fall där det inte går, men det är i alla fall något som man ska sträva efter inte minst för att gynna våra svenska företag.

Det är ett problem att barngrupperna i förskolan blir stora. Det är någonting som drabbar barnen, och även personalen drabbas av det många gånger. Personalen går

många gånger på knäna. Vad ska vi göra åt det? Ja, vi måste helt enkelt kunna erbjuda stockholmarna andra alternativ. Alla barn mår inte bra av att vara i stora barngrupper i förskolan. Därför måste vi också kunna se vilka alternativ som finns. Sverigedemokraterna vill se över behovet av dagbarnvårdare. När vi sedan har sett behovet av denna tjänst måste vi också kunna underlätta för den här arbetsgruppen att verka i Stockholms stad.

Med det sagt vill jag yrka bifall till Sverigedemokraternas förslag till budget för 2019.

Anförande nr 147

J o h n K å b e r g (C): Fru ordförande, ledamöter, personal vid utbildningsförvaltningen och åhörare! Det här är faktiskt mitt första anförande i den här talarstolen. Jag är så glad att kunna presentera en politik och lösningar för förskolan i dag som fokuserar på det som faktiskt är viktigt. Den grönblå samarbetet tar ett grepp om förskolan och pekar ut en riktning för hur alla unga stockholmare ska få en bra start på sin utbildning.

Som ni vet vill vi ge mer makt åt dem som faktiskt kan. Jag må vara utbildad lärare och civilingenjör, men det är faktiskt inte jag som fritidspolitiker och centerpartist som ska berätta för förvaltningen och proffsen ute i verksamheten hur den dagliga verksamheten ska bedrivas. Varför är det så? Jo, det grundar sig i en enda övertygelse som jag har, nämligen att jag litar på andra människor. Jag litar på andra människors utbildning, och jag litar på deras profession helt enkelt.

De som i dag arbetar som förskollärare och förskolechefer i vår stad vet mycket bättre vad verksamheten behöver än vad jag gör, och äntligen kan de börja fokusera på kärnverksamheten, en verksamhet som bygger på vetenskap och pedagogik och som prioriterar matematik, naturvetenskap och språkutveckling.

Fru ordförande! Centerpartiet har de senaste fyra åren varit drivande i oppositionen för att kunna ge dessa verktyg till dem som jobbar i förskolan och i skolan. Vi har dessutom drivit på för en giftfri vardag för våra barn och unga som visats i våra lokaler. Det är nämligen så att de allra flesta kemikalier som det pratas om är bra, men några av dem är så dåliga att de inte borde vara i det elektriska lucialjuset som lätt hamnar i munnen eller i mattorna som barnen leker på. Vi fortsätter nu arbetet för en giftfri förskola bland annat genom att välja giftfria material vid nybyggnationer.

Ordförande! Jag vill också passa på att nämna de fristående förskolorna och allt det arbete de gör för oss i den här salen. Utan de fristående förskolorna skulle vi i den här rådssalen ha det väldigt svettigt just nu för att kunna erbjuda en plats till alla dem som faktiskt vill ha en. I dag finns det en förskola i nästan varje trappuppgång, och många av dem är fristående. Jag är, och ni alla här inne borde vara, innerligt tacksam för alla de drivna förskolledare som tar det ansvaret och välkomnar över 20 000 barn till sina förskolor och hjälper oss i det arbetet.

Med de orden vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till budget för 2019.

Anförande nr 148

C h r i s t i a n C a r l s s o n (KD): Fru ordförande! Kristdemokraterna vill att Stockholm ska vara en stad där finns tid för barnen. Det ska finnas tid att ge varje barn en trygg start i livet. Det små barn behöver allra mest är vuxna som har tid att vara nära, som ger kärlek, omtanke och respekt, någon som ser och bekräftar att de har gjort någonting bra, som tillrättavisar när de har gjort någonting som är fel och inte minst någon som man kan krypa upp hos när man är ledsen och behöver tröst.

För oss kristdemokrater har det alltid varit viktigt att föräldrar ska kunna välja mellan olika barnomsorgsformer oavsett om man anser att förskola, dagmamma eller exempelvis flerfamiljssystem är det som passar det egna barnet bäst. Därför är vi väldigt glada över att den grönbå majoriteten är överens om att vi ska öka informationen om valfriheten och de olika barnomsorgsalternativen.

Men för oss är det också viktigt att Stockholms förskolor ska vara riktigt bra. Föräldrar som väljer en förskola i Stockholm ska veta att verksamheten är stimulerande och utvecklande för barnen. Den ska hålla en hög pedagogisk nivå och rymma mycket lek, men man ska också veta att personalen har tid för det egna barnet, och för det krävs små barngrupper. Trots att antalet barn minskar något satsar vi i den grönbå majoriteten nu mer pengar på förskolan. Vi ökar förskoleschablonen med 2 procent, och vi är överens om att max 14 barn i småbarnsgrupper och 18 barn i de äldre grupperna är ett mål som ska uppfyllas. Vi kommer att fortsätta att arbeta för mindre barngrupper i förskolan därför att små barngrupper ger mer tid för barnen, fler barn blir sedda och bekräftade och känner sig trygga, och trygga barn är också grunden för ett tryggt Stockholm.

Anförande nr 149

M a r i a J a n s s o n (FI): Ordförande, ledamöter! Jag yrkar bifall till Feministiskt initiativs förslag till budget eftersom satsningar på förskolan är en satsning på jämställdhet och jämlikhet. Förskolan är avgörande för att kvinnor ska kunna förvärvsarbeta. Förskolan är också en kvinnodominerad arbetsplats. Dessutom är förskolan viktig för barnens lärande och för att alla barn ska få en trygg och bra omsorg. Förskolan måste ses som en investering, inte en kostnad.

Förskolan lägger grunden för barnens lärande och ska vara en trygg, rolig och mysig miljö för barn. Som en del av utbildningsväsendet har förskolan också ett utjämnande uppdrag, och det bör därför vara alla barns rätt att gå i förskolan oavsett vad föräldrarna gör.

Det normkritiska arbete som förskolorna gör i dag är grunden för ett framtida samhälle fritt från förtryck och våld. Jag skulle också vilja påpeka att som docent och forskare i statsvetenskap med inriktning mot feministisk teori hävdar jag absolut att genus är en vetenskap.

Mindre och fasta barngrupper är avgörande för både bättre pedagogisk verksamhet och en bättre arbetsmiljö för personalen. Det här visar också forskning ganska entydigt. Satsningar på barnskötarnas löner och på fler möjligheter för dem att vidareutbilda sig är en satsning på en av de kategorier kvinnor som möjliggör allas vårt arbete och som vi avlönar sämst. Mer pengar till förskolan gör också att staden

kan försäkra sig om att personalen har kompetens och kunskap för att ta emot barn från alla kulturer och språkområden och att staden har råd att anställa mer flerspråkig personal.

Anförande nr 150

J o h n K å b e r g (C): Fru ordförande, ledamöter, åhörare och alla som jobbar i Stockholms skolförvaltning! Jag skulle vilja fortsätta med att tacka alla de förskolor, förskolepedagoger, vaktmästare, kökspersonal, barnskötare och alla andra som varje dag uträttar pedagogiska underverk i sina och våra skolor. Både de fristående och de kommunala förskolorna har oändligt viktiga uppgifter att fylla. Det vill jag framför allt säga därför att jag vill lägga all min tillit och tilltro till dem som faktiskt är proffs.

Nu lägger det nya styret tyngdpunkten på det som är viktigt, det vill säga en förskola som fokuserar på matematik, naturvetenskap och språkutveckling. Det är ofta så det blir när borgerlig politik får inflytande. Huvudsaken blir liksom huvudsaken.

Det är enormt viktigt att stå upp för valfriheten inom förskolan. Ibland när man lyssnar på vänsterpartierna här får de det att låta som om vi vill se varje kommunal förskola igenbommad med plywoodskivor över fönstren och vildvuxet gräs i rabatterna. Det går inte att missta sig mer än så. Jag har alltid stått upp för den kommunala verksamheten. Det är ett måste när man är kommunpolitiker, men jag förstår också att våra förskolor blir långt mycket bättre tack vare de fristående förskolornas jobb och press på oss. Det är till och med så att tack vare de fristående kollegorna i förskolans värld får de kommunala förskolorna chansen att bli de bästa i staden.

Vänsterns lösning på att bli bäst i staden är att förbjuda det andra laget, vinna på walkover och sätta medaljen på bröstet alldeles själv. Vår lösning på att bli bäst i staden är tidiga morgonträningar, tunga lyft och att faktiskt vinna en rättvis match. Nu får vi chansen att fortsätta med det i fyra år till.

Jag yrkar återigen bifall till kommunstyrelsens förslag till budet 2019.

Anförande nr 151

T i n a K r a t z (V): Fru ordförande! Jag instämmer absolut i att vi politiker inte ska ge pekfinger till förskolans professioner. Jag vet mycket väl att deras kunskap är bäst i den här frågan. Däremot är det vårt uppdrag att ge dem goda förutsättningar att göra ett gott arbete, ha en bra verksamhet för barnen och kunna vara där så mycket som möjligt. Varför väljer ni då att hellre sänka skatten än att ge förskolan de förutsättningar som den skulle behöva? Vänsterpartiet väljer att höja skatten i stället och inte lägga några generella effektiviseringskrav på förskolan utan i stället ge dubbel så hög schablonhöjning som ni just för att vi äntligen ska kunna minska barngrupperna och ha en bra verksamhet i förskolorna.

Anförande nr 152

J o h n K å b e r g (C): Tack, Tina! Det känns som om vi har hört det här många gånger, och jag förstår det. Det är ert jobb, och det är ni duktiga på. Men verksamhet är så mycket mer än pengar. Vi höjer schablonerna så mycket som vi tycker att vi borde göra och så mycket som vi vet kommer att behövas i förskolorna nästa år.

Men jag tycker att det är enormt mycket viktigare att faktiskt göra det jag sade, nämligen att fokusera på huvudsaken, och det är det vi gör. Det är såklart viktigt med skatter och inkomster, men man måste komma ihåg att det inte går att lösa alla problem med skattehöjningar. Det kommer inte lösa problemen. Det har vi sett många gånger förut, och jag tror inte att det skulle fungera den här gången heller.

Anförande nr 153

A n d e r s G ö r a n s s o n (S): Fru ordförande! Först skulle jag vilja säga att jag tror att ni ska akta er för bilden av förskolan som en tävling där någon vinner. Det är inte den bästa grunden för en god samhällsutveckling.

Olle Burell tog upp samma rätt till förskola för alla barn. Jag skulle vilja lägga till ett annat perspektiv. Det var för övrigt en mycket utmärkt redogörelse från Olle. Grunden för det här är ju föräldrarnas förmåga att välja vad som är bäst för barnen. När du, John, lyfter fram valfriheten och tilliten undrar jag om ni inte litar på föräldrarnas förmåga att göra ett klokt val.

Anförande nr 154

J o h n K å b e r g (C): Det kort svaret på din andra fråga är ju: Jo. Det är just det vi gör, och just därför erbjuder vi och vill fortsätta att erbjuda den valfrihet som finns inom förskolan. Den är enormt viktig i dag. Som vi har sett har de fristående verksamheterna i skattefinansierad verksamhet varit hotade under den här mandatperioden. Det har visserligen varit på riksplan, men jag tackar Gud att det inte blev av, för då hade vi haft 20 000 barn springades runt som vi inte hade vetat var vi skulle göra av.

Jag förstår dig när du pratar om tävlingen. Folk ska självfallet inte straffas ut, men sparring gör minsann folk och verksamheter bättre. Det är jag definitivt övertygad om.

Anförande nr 155

A b i t D u n d a r (L): Ordförande, fullmäktige! Stockholm ska vara den öppna världsstaden där varje ung människa får chansen att utvecklas och välja hur livet ska se ut. I förskolan ska varje barn kunna utvecklas och växa oavsett förutsättningarna hemifrån. I Stockholm håller förskolan, kommunal såväl som fristående, hög kvalitet, är trygg och har ett genomtänkt pedagogiskt fokus.

Att varje barn får tillräckligt med uppmärksamhet och tid med förskollärare är grundläggande. Barngruppernas storlek kommer att minska och uppfylla Stockholms stads mål om max 14 barn i småbarnsgrupperna och 18 barn för de äldre barnen. Vistelsetiden för barn till föräldralediga ska återgå till 30 timmar i veckan för att

frigöra tid för det pedagogiska uppdraget. Förskolan har en viktig funktion i ett tidigt förebyggande arbete att uppmärksamma barn som riskerar att fara illa. Vi vill stärka samarbetet mellan förskolan och socialtjänsten för att vi ska nå fler familjer i ett tidigt skede. Förskolan ska fortsätta arbetet med kemikaliesmarta förskolor och verka för en giftfri miljö.

Satsningar på förskollärarnas pedagogiska ledarskap och förskolechefernas ledarskap är avgörande för att upprätthålla den pedagogiska kvaliteten. Förskollärarna ska avlastas arbetsuppgifter utanför det pedagogiska uppdraget. Det är också viktigt att barnskötare får möjlighet till vidareutbildning till förskollärare. Vi har en stor utmaning inför framtiden att rekrytera utbildade förskollärare och barnskötare.

Med detta yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 156

T i n a K r a t z (V): Tack för ditt inlägg, Abit! I texten skriver ni att ni vill minska barngruppernas storlek och uppfylla målet på 14 barn i småbarnsgrupper och 18 barn i storbarnsgrupperna. Vi skriver detsamma, men vi väljer också att finansiera det med en budget som ger 4 procent i schablonhöjning, och vi har inga besparingskrav på förskolan. För att kunna målet måste vi också anställa fler förskollärare och barnskötare, vilket kostar pengar. Hur tänker ni lyckas med det här? När kommer ni att nå målet om 14 barn i småbarnsgrupper och 18 barn i storbarnsgrupper?

Anförande nr 157

A b i t D u n d a r (L): Jag har varit ordförande i Hägersten i åtta år när det var alliansstyre. Vi har hållit den storleken på barngrupperna, och vi kommer att fortsätta med det utifrån att det är vårt fokus. Det är kärnverksamhet, och det är ett prioriterat område för oss. Jag ser inga konstigheter i det och att vi inte skulle lyckas att hålla barngruppernas storlek. Under den förra mandatperioden tjtade vi mycket i Hägersten på att man skulle precisera antalet barn. Förskollärarna och till med de fackliga organisationerna ville att man skulle göra det, men ni gjorde inte det. Däremot ökade de på grund av den reform som vi ska ta bort nu.

Anförande nr 158

M a r g a r e t a S t a v l i n g (S): När min dotter gått ut gymnasiet jobbade hon på en förskola ett år eller två. Det råkade vara en kommunal förskola, men det hade lika gärna kunnat vara en annan. Där var det en familj som hämtade sina barn klockan tre varje dag. Då kallade föreståndaren det föräldraparet till ett samtal och sade att det vore bra om de kunde hämta barnen lite senare, för de gick mitt i leken. De gick mitt i de aktiviteter som alla barn har. Man avbryter dagen på det här viset, och det är någonting som barnen kanske inte mår så bra av. Det är väl ändå de som är vår framtid. De borde kunna få vara med sina kompisar så länge som kompisarna är där och om föräldrarna väljer det. Jag tycker att rätten till heltid i förskolan är att rekommendera om man väljer det.

Anförande nr 159

A b i t D u n d a r (L): Jag kan inte de enskilda fallen, men utifrån mina erfarenheter som lokalpolitiker och även som förälder till en liten tjej, sker allt det pedagogiska arbetet just mellan nio och femton. Den pedagogiska verksamheten sker mest under den tiden. Jag tycker inte att den här reformen har utgått från barnperspektivet, och den har inte varit barnvänlig. Jag anser att det bara är en politisk konstruktion. Som jag sade var både förskollärarna och de fackliga organisationerna stenhårt emot detta som påverkade den kvalitet som de hade i verksamheten. Ni finansierade det inte över huvud taget, och det är inte acceptabelt att fortsätta med den reformen eftersom den inte är barnvänlig.

Anförande nr 160

T i n a K r a t z (V): Fru ordförande! Kommunfullmäktige och åhörare! Glädjande nog blir det allt fler barn i staden, både skolbarn och förskolebarn. I vår budget satsar vi 1 miljard på barnen utöver de pengar som vi satsar i förskolebudgeten. Vänsterpartiet gör en stor investering för en barnvänligare stad med jämlika uppväxtvillkor. En stad som är bra för barn är en mänsklig och vänlig stad som är bra för oss alla. Tanken med miljarden är att se till att barnen har gott om plats att vara barn, med roliga och säkra förskolegårdar, lekparkar, parklekar och inomhusmiljöer i skolor och förskolor. Vänsterpartiet anser att förskolans gård ska vara en spännande och stimulerande lärmiljö fylld med möjligheter till utforskande aktiviteter. Många naturvetenskapliga fenomen kan undersökas och utforskas där, och barnen får plats att röra på sig så mycket de behöver.

Barnmiljarden handlar även om att säkra en klimatsmart och giftfri vardag åt barnen. Investeringen omfattar att barnens lokaler görs bättre genom att man kartlägger och åtgärdar dålig inomhusluft samt bygger och renoverar så att lokalerna blir bättre både ljus- och ljudmässigt. Att vistas hela dagen i dåligt ljus och bullriga lokaler skapar stress hos både barn och vuxna. Det är också en del av den viktiga investering vi vill göra för att se till att förskolans personal och barn får en säkrare och bättre arbetsmiljö, så att man lyckas göra ett ännu bättre arbete.

En annan viktig sak för att skapa en barnvänlig stad är att anta utmaningen att säkra förskolans kompetensförsörjning. Det är ett viktigt steg för att kunna öka personaltätheten och därmed kunna minska barngrupperna. Staden behöver agera starkare för att skapa fler utbildningsmöjligheter för barnskötare och förskollärare. Vi vill satsa på fler möjligheter att kombinera arbete med studier. Vi vill satsa på bättre arbetsvillkor, närmare pedagogiskt ledarskap och bättre löneutveckling – allt för att skapa en barnsäkrare och barnvänligare stad.

Anförande nr 161

Borgarrådet E d h o l m (L): Fru ordförande! Det är bra med en både barnsäkrare och barnvänligare politik.

Jag håller med dig om det mesta du sade, Tina Kratz, men det är intressant att vi alla på något sätt tror att antalet barn hela tiden växer. I förskolan ser vi ju faktiskt att det planar ut. Något av de kommande åren kommer sannolikt antalet förskolebarn till och med att minska i Stockholm. Det gör att vi får nya utmaningar. Jag tänker mig att

det där kan vara en möjlighet för oss att lätta lite på trycket på förskolan, så att det kanske återigen blir lite lättare att rekrytera förskollärare och utbildade barnskötare och så att barngrupperna av denna anledning faktiskt skulle kunna minska något.

Jag tror också att man i några stadsdelar kommer att lägga ned förskolor. Det har redan skett. Trycket har nämligen minskat ganska radikalt. Nu står vi plötsligt inför en helt annan utmaning än tidigare.

Anförande nr 162

T i n a K r a t z (V): Ja, när det nu finns en liten dipp i barngruppernas storlekar är det absolut bra att ta chansen att använda den till att minska barngruppernas storlek. Men då måste man också finansiera det. Om man inte finansierar det gör man det inte möjligt för stadsdelarna att ha kvar förskolorna. Det kostar pengar att ha pedagoger. Eftersom det går efter peng genererar ett visst antal barn ett visst belopp och en viss ekonomisk förutsättning. Det är därför vi nu lyfter fram det här. Förskoleupproret är rättmätigt – situationen i förskolan är för tuff.

Ta den här chansen nu! Anta utmaningen! Men finansiera det också, så att det löser sig!

Anförande nr 163

M a r i a L j u s l i n (V): Fru ordförande! Kommunfullmäktige och åhörare! Jag vill kommentera det som sades här om tillit. Det är väldigt fint med tillit. Men en bra verksamhet som håller långsiktigt för både anställda och barn möjliggörs inte med tillit utan med resurser.

Det finns i dag inget parti som inte lyfter fram behovet av minskade barngrupper i förskolan. Det är en självklarhet om vi ska kunna skapa en hållbar arbets- och vistelsemiljö för både anställda och barn. Det som den blågröna alliansen vägrar att prata om är däremot hur det här ska gå till. För att kunna minska barngrupperna i förskolan krävs en schablonhöjning på åtminstone de 4 procent som vi lägger i Vänsterpartiets budget. Det är dubbelt så mycket som ni föreslår. En 2-procentiga schablonhöjning ligger de facto under vad som krävs för att ens betala för pris- och lönehöjningar. Det innebär nedskärning. På det lägger ni också ett effektiviseringskrav på 2 procent.

Vi behöver minska barngruppernas storlek. Vi behöver också öka personaltätheten, något som vi jobbade hårt med att implementera under förra mandatperioden, inte minst i den stadsdelsnämnd som jag är verksam i, vilket för övrigt är samma stadsdelsnämnd som Abit Dundar är verksam i. Det är satsningar som omöjliggörs med era besparingar. Faktum är att den blågröna budgeten inte har utrymme att minska vare sig antalet barn per pedagog eller barngruppernas storlek. Med era besparingskrav får förskolecheferna en ännu snävare budget att följa. Hur går det ihop med minskade barngrupper? Att förvägra föräldrar valfrihet och möjligheten att själva få välja vistelseomfång för sina barn löser inte det faktum att förskolan i grunden är underfinansierad.

Hela valrörelsen pratade de partier som nu ingår i majoriteten om att minska barngrupperna. Nu ser vi resultaten: nedskärningar i förskolornas verksamhet i stället för minskade barngrupper. Inte minst drabbar det de anställda, där majoriteten är kvinnor. Det behövs helt enkelt ökade resurser och fler kollegor i förskolan för att lösa utmaningarna, inte besparingar. Jag yrkar bifall till Vänsterpartiets budgetförslag.

Anförande nr 164

Borgarrådet E d h o l m (L): Det är alltid spännande att höra Vänsterpartiet i opposition i jämförelse med i majoritet. Under förra året ökade barngruppernas storlek i mer än hälften av våra stadsdelar. Personaltätheten minskade. Andelen förskollärare minskade. Det berodde på de budgetar som ni lade fram, inte på den budget som jag nu lägger fram.

Vi lägger på 2 procent netto, det vill säga exklusive besparingarna. Sedan gör ni satsningar som går utöver det. Men jag kan ju säga att ni inte har lyckats särskilt väl när ni har varit i majoritet. Sanningen är att barngruppernas storlek ökade då, i mycket beroende på den helt ofinansierade satsning ni gjorde på att ge barn till föräldralediga rätt till heltid i förskolan. Det var en satsning som inte var finansierad och som också ledde till större barngrupper i mer än hälften av våra stadsdelar.

Anförande nr 165

M a r i a L j u s l i n (V): Angående det som skedde då kan jag säga att jag absolut förstår förskollärarnas och barnskötarnas situation. Det ökade inte barngruppernas storlek, men det ökade antalet barn som var på heltid på förskolan. Det vi har pratat om i Vänsterpartiet är att vi måste kunna ha en långsiktig lösning. Man kan inte bara ha ett visst antal barn under en period – sedan kommer syskonen tillbaka till förskolan; vi måste veta att det här är den långsiktiga lösningen. Nu går vi tillbaka till ert förslag, men vad händer när det är heltidsgrupper, när det är barn som inte har syskon och när det är barn som inte har arbetslösa föräldrar? Hur ska ni finansiera den ökning för förskollärarna som behövs då? Vi behöver ju se till att det är långsiktiga lösningar. Det ska inte ske årsvis eller beroende på vilka barn som går i förskolan, vilka syskon de har etcetera.

Anförande nr 166

J o h a n N i l s s o n (M): Med risk för upprepning vill jag knyta an till Lottas inlägg. Jag reagerar också på det här, Maria Ljuslin. Det som du säger låter jättebra: Alla vill vi minska barngrupperna på något sätt – det handlar väl bara om vilken form av lösningar man väljer. Du säger att vi saknar lösningar på vår sida, men nu har vi faktiskt bara styrt i en månad. Vår budget är inte ens klubbad ännu. Den gäller inte ens. Man kan gå tillbaka och titta på de fyra år som gått. I hälften av Stockholms stadsdelar har barngrupperna ökat i storlek under ert styre. I Älvsjö är barngrupperna störst i staden med 16 barn per grupp. Det kan knappast vi lastas för. Jag tycker att det är ett delat ansvar. Då kommer vi tillbaka till orsaker. Ni pratar om pengar. Ja, det är lätt att lägga 4 procent nu, men för ett år sedan lade ni 1 ½ procent i budgeten. Det har inneburit att förskolorna fått skära och gå på knäna. Dessutom införde ni

rätten till heltid. Ni pratar om Förskoleupproret. Lyssna på professionen! De är helt emot rätten till heltid.

Anförande nr 167

M a r i a L j u s l i n (V): Vad vi ville göra då var framför allt att inrätta en kompetensutvecklingsfond, så att fler förskollärare och barnskötare kunde utbilda sig på arbetstid. Det är nämligen det vi saknar. Vi kan inte bara sänka antalet barn eller minska barngrupperna, utan vi måste också få till en ökad personalgrupp. Det behövs alltså helt enkelt fler kollegor i förskolan. Det handlar om planeringstid. Det handlar om att man ska kunna göra det man ska göra och hinna med, som att ta raster och luncher etcetera, och ha en dräglig arbetsmiljö. Det behövs fler kollegor, inte bara prat om minskade barngrupper. Det var det vi försökte göra, och det är det vi vill göra – absolut. Vi vet att minst 4 procent är det som krävs för att kunna klara det här. Vad har ni, Johan Nilsson? Ni har ju nedskärningar.

Anförande nr 168

C h r i s t i a n C a r l s s o n (KD): Fru ordförande! Jag tycker att Lotta Edholm sade det bra. Vi skjuter nu till mer resurser, och vi kommer att fortsätta att jobba för mindre barngrupper i förskolan. Ett sätt som vi gör det på är att vi river upp den så kallade rätten till heltid för barn till föräldralediga.

Jag kan inte låta bli att tycka att det här är lite lustigt. När Vänstern talar om vuxna människor som går till jobbet är heltid alldeles för mycket. Åtta timmar är för mycket. Det är sex timmars arbetsdag som är rättigheten man kämpar för. Men i förskolan är det precis tvärtom. Sex timmars arbetsdag är för lite. Man kämpar för längre arbetsdagar för förskolebarnen som en rättighet, trots att barnen lika gärna skulle kunna vara hemma med sina föräldrar, som får betalt för att vara hemma och ta hand om barn. Vänsterpartiet i Stockholm är för mig uppochnedvända världen, men det är i och för sig ingenting nytt att känna så som kristdemokrat.

Anförande nr 169

M a r i a L j u s l i n (V): Vi säger att vi behöver ha en jämlik stad. Det gäller också barnen. Det behövs en både jämställd och jämlik start för alla barn. Det betyder att alla barn har rätt att gå till förskolan, stanna efter lunch, vara med i verksamheten, ha sina vänner och ha den delaktigheten. Hur många timmar det ska röra sig om kan diskuteras, men oavsett det kan vi inte skära ned på barnens möjligheter till en jämlik start. Det vi ser är en ojämlikhet. Därför är det rätt att åtminstone ge barn möjlighet att vara på förskolan under hela dagen tillsammans med sina förskolekompisar. Men vi kan inte göra det på personalens bekostnad. Vi behöver få fler anställda i förskolan, och förskolan behöver resurser och inte nedskärningar. Ni säger att ni satsar, när ni snarare skär ned, Christian Carlsson. Det är det ni behöver stå för. Det är snart er budget som kommer att gälla, och då får vi se nedskärningar i förskolans verksamhet.

Anförande nr 170

R a s m u s J o n l u n d (L): Ärade fullmäktige och alla ni andra! Denna grönbå kommunbudget bör ingen klandra. Låt oss nu bifalla den och göra den till stadens ledstjärna!

Jag tänkte att ni kanske missade Luciafirandet i morse och behövde lite sång.

Nu vill jag säga något om förskolan. Den ska finnas för alla barn i Stockholm. Där får barn träffa andra barn för att leka, men också för att lära sig socialt samspel och lära om språk och om sin omvärld. Där ska alla vara trygga, och där ska problem i livet utanför förskolan kunna upptäckas och adresseras. Genom att samtidigt möjliggöra för föräldrar att yrkesarbeta är förskolan en av våra allra viktigaste institutioner för jämlikhet, kunskap och jämställdhet. Förskolan ska ha hög pedagogisk nivå och kompetent personal som har tid för sitt pedagogiska uppdrag. Förskolan ska styras professionellt, vilket innebär att politiken ska styra på rätt nivå. Förskolornas professionella ledare och pedagoger ska inte styras i småsaker.

Förskolan för alla barn har också möjlighet att upptäcka problem i tid, med familjer som inte fungerar och barn som riskerar att fara illa. Förskolorna ska samverka med socialtjänsten och delta i det förebyggande arbetet. Förskollärare ska leda fler familjestödsgrupper, och kunskapsutbytet ska uppmuntras. Det handlar om att ha verktygen för att se problem i tid och kunna hjälpa i tid. Med bifall till den här budgeten får Stockholms barn och föräldrar en ännu bättre förskola.

Anförande nr 171

E v a R i s b e r g (S): Ordförande och fullmäktige! Alla barn och ungdomar i Stockholm, oavsett var de bor och vilken bakgrund de har, har rätt att få en god och likvärdig utbildning. Alla barn ska få gå i förskolan. Målet är att alla grundskoleelever ska ta gymnasieexamen. Eleverna ska kunna utvecklas och nå goda resultat i den skola de går i. Den närmaste skolan ska vara den bästa. I en socialt hållbar stad är skola och utbildning viktiga områden. I vår budget prioriterar vi ökade resurser till skolorna och extra resurser till skolorna med de tuffaste utmaningarna. I år var det första gången på över tio år som skillnaderna minskade mellan Stockholms skolor. Det är ett resultat av de satsningar som vi har gjort.

I konflikt med det här står den borgerliga majoritetens skolpolitik, med låga schablonökningar och ofinansierade satsningar. Skattesänkningar i enlighet med den egna ideologin går före satsningar på barnen och skolan. Vi finansierar våra satsningar och lägger 88 miljoner kronor mer på skolan i vår budget. Elever som behöver extra stöd måste fångas upp tidigt. De centrala grupperna för elever med behov av stöd måste utvecklas. Den antagna CSI-strategin tar 15 miljoner i anspråk. Det är enkelt att lova, som den borgerliga majoriteten gjort. Men den nödvändiga finansieringen saknas. Varför prioriterar ni skattesänkningar före barn i behov av särskilt stöd? Och varför tar ni bort finansieringen av satsningen på lärarassistenter och studiepedagoger, som så väl behövs?

Anförande nr 172

Borgarrådet E d h o l m (L): Fru ordförande! Jag tror att det har skett ett misstag. Det här är en förskoledebatt, Eva Risberg. Skoldebatten börjar om en timme eller någonting sådant.

Anförande nr 173

E v a R i s b e r g (S): Då ber jag om ursäkt. Jag utläste att det var en gemensam debatt.

Anförande nr 174

Borgarrådet B u r e l l (S): Fru ordförande! Käre John! Jag sympatiserar väldigt mycket med det du säger. Men samtidigt tycker jag att du slår något slags rekord i att slå in öppna dörrar. Du försöker utmåla det som att vi under vår tid i majoriteten skulle ha gjort det svårare för enskilda utförare i Stockholms stad. Tvärtom ökade faktiskt deras marknadsandel under våra fyra år.

Jag har själv varit ordförande i branschrådet för fristående förskolor, där vi haft en väldigt fin dialog. Det var som jag förstår det någonting som Lotta Edholm införde under sin tid, och det var någonting som jag med glädje tog mig an. Vi har där haft samråd med fristående utförare och haft ett gott samarbete. Bland annat har vi bidragit till att göra Förskolesummit till en väldigt bra framgång och en plattform för gemensam kvalitetsutveckling. Vi har försökt göra regelförenklingar och diskuterat saker som handlar om ökad likvärdighet och förutsägbarhet.

Fru ordförande! John Kåberg! När vi nu föreslår en schablonökning på 4 procent på förskoleområdet motsvarar det 127 miljoner kronor sammantaget. Om man fördelar ut dem lika till alla utförare, vilket vi ska göra enligt lagen, betyder det ungefär 50 miljoner kronor i tillskott för den fristående sektorn, eller motsvarande 130 nya barnskötare och förskollärare på fristående förskolor.

Att sedan Kristdemokraterna och Christian Carlsson är kluvna i sin syn på förskolan är allmänt känt. Drömmen om 1950-talets Småland lever. Men det är inte svaret på de behov som finns i Sverige eller Stockholm i dag. Våra barn behöver språkutveckling och social utveckling. Det är väldigt sorgligt att Miljöpartiet nu har gått ihop med Kristdemokraterna, måste jag säga.

Anförande nr 175

J o h n K å b e r g (C): Olle Burell! Jag förstår det ändå som att du är socialist. Men det kan man väl inte anklaga dig för.

I samband med satsningen på att erbjuda heltid till det äldre syskonet vid föräldraledighet var det starka protester från fackförbunden, framför allt Lärarförbundet. Det var protester här utanför inför budgetfullmäktige den gången.

Jag har två frågor. Den första frågan är: Varför tror du att det inte är sådana protester den här gången?

Du nämner att ni ska anställa förskollärare och se till att det blir mer personal i förskolan. Min andra fråga är: Var ska ni hitta dessa?

Anförande nr 176

Borgarrådet B u r e l l (S): Jag är socialist utifrån min kristna övertygelse. Det handlar till exempel om att jag inte är så egoistisk att jag tycker att 16 öre i skattesänkning är viktigare än att tillföra resurser till förskolan, så att vi kan anställa 335 nya förskollärare.

Det är detta som man har uppmärksammat, och det är det som vi svarar upp mot genom att bibehålla skattesatsen, så att vi kan satsa på mer personal, fortbildning, vidareutbildning och rekrytering till Stockholms stad, som är en av Sveriges absolut populäraste arbetsgivare. Facket har självt sagt att det inte är så att de tycker att reformen i sig är dålig för barnen. Det här handlar ju indirekt om att skuldbelägga dem som bara har ett barn. Om de då har det barnet 32 eller 34 timmar någon vecka är det väldigt dåligt, är ju det som sägs. Sedan finns det barn som råkar få småsyskon. Den här diskrimineringen vill ni återinföra. Vad gäller protester har det nog att göra med att man har ganska lite hopp om att ni ska låta er påverkas över huvud taget.

Anförande nr 177

Borgarrådet E d h o l m (L): Vi lägger på 2 procent netto på schablonen. Ni vill öka den med 4 procent. Det motsvarar väl ungefär den kostnad som förskolorna har för rätten till heltid, eftersom den reformen var helt ofinansierad från början. Det blev ju initialt stora nedskärningar i förskolan. Vi såg hur barngruppernas storlek ökade. I praktiken lägger ni på mer pengar för att ha kvar den här möjligheten, medan vi lägger på lite mindre pengar och tar bort den möjligheten. Summan av kardemumman borde rimligen bli densamma. Det finns dock ett undantag, nämligen att den så kallade reformen gör det svårare för oss att rekrytera kompetent personal till våra förskolor. Denna reform har blivit enormt kritiserad av professionen, både ur professionens synvinkel och framför allt ur ett barnperspektiv, eftersom man såg hur barngruppernas storlek ökade.

Anförande nr 178

Borgarrådet B u r e l l (S): Fru ordförande! Vi kan titta på statistiken, Lotta Edholm. Under dina förra fyra år som skolborgarråd satsade ni i genomsnitt 2,14 procent i schablonökningar. För oss var det 2,6 procent. Sammantaget blev det en kvarts miljard mer till förskolan. Vi gjorde till exempel en ökning på 3,7 procent år två under vår mandatperiod.

Sedan genomförde vi den här frihetsreformen. Vi har mätt antalet barn före och efter, och prognosen stämde. I genomsnitt skulle det enligt prognosen vara 1,0 förskolebarn som gick några timmar mer än 30 timmar. Det blev 0,9. Det blev alltså inte ett barn ytterligare per grupp, utan i genomsnitt i varje befintlig grupp ytterligare ett barn som gick någon timme mer än 30 timmar.

Svaret på den kapacitetsbrist som kan ha uppstått på flera förskolor där man har haft flera barn som råkat komma i fråga för det här är att tillföra mer resurser. Därför satsar vi på 335 nya tjänster i förskolan.

Anförande nr 179

Mats Hasselgren (L): Fru ordförande, ledamöter och övriga! Det är första gången som jag står här i talarstolen, och det känns högtidligt och spännande.

Trots två tre år som stockholmare känner jag mig fortfarande lite nyinflyttad, och det efter 60 år i en förort nordost om Stockholm. Det finns mycket att överblicka och förstå. Därför vill jag säga någonting om en fråga som jag förstår och dessutom har erfarenhet av, nämligen den om rätten till heltid, vilket nu diskuteras. Under min tidigare period kämpade vi länge för att införa timmar för barn till föräldralediga över huvud taget, hör och häpna! Sedan blev det efter några år 15 timmar. Det var kanske för några år sedan. Vi kämpade då för 30 timmar. Efter visst motstånd och efter en del framgångar landade det i 25 timmar. Det är alltså en viss skillnad i perspektiven.

Det viktigaste i förskolan är mindre grupper, större trygghet, pedagogisk verksamhet och personalens villkor, liksom fler förskollärare och utbildad personal. Jag tycker att 30 timmar är en utmärkt ordning. Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 180

Linda Agetoft (S): Jag har själv ett förskolebarn, och jag vill ta chansen att ställa en fråga till dig som företrädare för majoriteten, Mats Hasselgren, nu när du har haft mod att ställa dig i talarstolen. Anser ni att ni bättre kan fatta beslut om hur mycket tid som det är lämpligt för det enskilda barnet att vara i förskolan?

Anförande nr 181

Mats Hasselgren (L): Det är naturligtvis inte så. Men det hela handlar om en avvägning. Min begränsade erfarenhet är att det ofta är mellan 9 och 15 som den pedagogiska verksamheten är planerad. Som vi hörde förut kan man ju fundera över när ett barn ska gå från förskolan. Det handlar om avvägningar och prioriteringar. Jag tror inte att det är någon som kan säga vad som är bäst för alla barn, utan det varierar. Vill de gå hem tidigt och det fungerar för föräldrarna får de göra det. Vill man hämta senare är det naturligtvis en möjlighet, om förskolan har utformat det hela så. Har du något svar på frågan själv, Linda Agetoft?

(**Ordföranden**: Tyvärr har Linda Agetoft inga fler repliker.)

Anförande nr 182

Arvid Vikman (S): Ordförande och fullmäktige! Jag tänkte fortsätta på Linda Agetofts linje. Men jag skulle först vilja säga att det var kul att se en annan julberedd kungsholmare i talarstolen för en stund sedan, nämligen Rasmus Jonlund. Själv har jag en julslips på mig.

Jag uppfattar att det framför allt var barnens rätt till förskolans pedagogiska verksamhet som var motivet till den reform som den rödgrönrosa majoriteten genomförde år 2016 och som den nya majoriteten som ett av sina första aktiva beslut valde att ta bort. Det senare är naturligtvis en förlust för föräldrarna, som får en inskränkt valfrihet och mindre flexibilitet i sin vardag.

Jag tycker att det är värt att nämna det som Anders Göransson talade om för en stund sedan: Den majoritet som vi nu har pratar ofta om valfrihet för familjer, föräldrar och stockholmare, om att individerna själva vet vad de ska göra och hur de ska prioritera sina liv. Men det här verkar inte gälla förskolan.

Det jag uppfattar som den huvudsakliga kritiken mot heltidsreformen är att det saknas resurser till förskolan och att detta inte är en prioritering man skulle vilja göra och satsa på. Men jag är inte riktigt klar över om majoriteten dessutom tycker att det här är ett principiellt snedsteg. Är det så att vi för barnens skull inte ska ha heltid i förskolan? Den frågan skulle jag vilja få svar på, och jag ser att jag har fått replik.

Anförande nr 183

Borgarrådet E d h o l m (L): Jag skulle vilja säga att det inte handlar om principer utan i hög grad om resurser. Men det handlar inte bara om resurser i form av ekonomi, utan också om hur man använder skattemedel. Vi har haft 30 timmar i åtminstone 20 år i Stockholms stad, och det har ansetts väldigt generöst i förhållande till den lagstiftning vi har. Det handlar även om resurser i form av förskollärare och utbildade barnskötare. Vi ser att den här reformen leder till större barngrupper och till att det blir svårare att rekrytera kompetent personal. Det drabbar alla barn, och det drabbar även personalen i grupperna. Det tycker jag är viktigt när man inför denna typ av reform. Det kan till exempel inte vara så att man använder skattemedel på ett sådant sätt att valfriheten i praktiken innebär barnomsorg dygnet runt. Det tror jag inte att du föreslår heller, Arvid Vikman. Det här är ju en fråga om vad vi tycker att förskolan ska vara till för.

Anförande nr 184

A r v i d V i k m a n (S): Toppen! Då tycker jag att det blir klarare. När vi hade den här debatten i Kungsholmens stadsdelsnämnd ställde jag också denna fråga. Då fick jag svaret att man inte skulle vilja göra den här förändringen ens om man skulle uppfatta den som helt kostnadsneutral; man uppfattade att det var skadligt för barnen, att det inte var bra för syskonen att vara på heltid i förskolan. Det blir väldigt konstigt. Jag är glad att vi har fått det utklarat.

Men jag uppfattade också att det här handlar om politiska prioriteringar. Jag delar den uppfattning som du har gett uttryck för, Lotta Edholm, om att förskolan är ett av våra viktigaste områden. Det är också av den anledningen som vi tillför 4 procent till schablonen. Genom denna typ av kloka politiska prioriteringar ser jag att vi kan skapa större valfrihet för föräldrar och samtidigt satsa på kvaliteten i förskolan.

Anförande nr 185

C h r i s t i a n C a r l s s o n (KD): Fru ordförande! Det råder ingen tvekan om att Kristdemokraterna tycker att det är viktigt med valfrihet i barnomsorgen. Det är också därför vi står upp för alternativen inom barnomsorgen, till skillnad från Socialdemokraterna. Men det finns andra saker som är viktiga. Det är viktigt att vi har små barngrupper, så att förskolepersonalen har goda förutsättningar att bedriva den pedagogiska verksamheten. Rätt till heltid i förskolan för barn till föräldralediga har ju lett till större press för förskolepersonalen, och det är ingenting som vi vill medverka till. Vi tycker att det är bättre att förskolebarnens föräldrar får behålla mer av sin lön än att de tvingas betala högre skatter för att barn till föräldralediga ska gå längre dagar i förskolan.

Anförande nr 186

A r v i d V i k m a n (S): Även detta tycker jag var tydliggörande. Men ni har inte prioriterat små grupper, Christian Carlsson, för ni är hittills svaret skyldiga på hur er budget ska kunna ge mindre grupper i förskolan. 2 procent ger inte det. Man behöver andra typer av satsningar för att kunna nå fram till det.

Jag tycker också att ni verkar vara i opposition till de flesta föräldrar i Stockholm. Det är många föräldrar som har vittnat om att det har blivit mycket enklare att få ihop sitt vardagspussel och därigenom få mer högkvalitativ tid ihop med sina barn. Det tycker jag är viktigt.

Anförande nr 187

M a r i a J a n s s o n (FI): Ordförande och ledamöter! Majoritetsbudgeten har fina skrivningar när det gäller förskolan, men det är svårt att uppnå allt detta utan att ge förskolan mer resurser. Det finns fina mål om antalet barn i grupperna, men det saknas helt en politisk vilja att förstå hur verksamheten faktiskt ser ut och hur man ska uppnå detta.

Det krävs inte bara ett tak för antalet barn, något som man kan fixa till med siffror och statistik. Det krävs fasta och lagom stora barngrupper och ökad grundbemanning. För att mindre barngrupper ska leda till de goda resultat som forskningen visar på krävs kontinuitet, både i barngrupperna och i personalgruppen. Om vi ska få det måste personalen få bättre villkor. De måste få rimliga löner och möjlighet till vidareutbildning. Först med ett rejält ekonomiskt tillskott kan vi realisera målen med förskolan, och först då kan mindre barngrupper ge den ökade interaktion mellan barn och personal som vi vet bidrar till ökat lärande och ökad trygghet. Mindre och fasta grupper – med fasta grupper menar jag grupper som är desamma varje dag – skapar också bättre förutsättningar för de barn som har extra behov av stöd, eftersom färre och mer stabila relationer minskar stressen för barn generellt. Det är särskilt viktigt för barn med behov av särskilt stöd. Dessutom bidrar mindre och fasta barngrupper samt ökad grundbemanning till att personalen känner att den kan genomföra det pedagogiska uppdrag som den har fått.

Jag yrkar bifall till Feministiskt initiativs förslag.

Anförande nr 188

J o h a n N i l s s o n (M): Ordförande och fullmäktige! Maria Jansson! Du säger att det är svårt att förbättra förskolan utan tillräckligt med resurser. Om vi nu för en liten stund låtsas att fullmäktige i kväll kommer att rösta för Feministiskt initiativs förslag till budget, vad kan du då utlova kommer att göra skillnad den här gången för förskolan? Under förra mandatperioden höjde ni skatten två gånger. Nu vill ni höja skatten en gång till för att kunna ge pengar till förskolan. Men förra gången hamnade inga pengar hos förskolan. Man fick i stället skära ned. Ni gav 1 ½ procent 2017. Vad är det nu som kommer att ske och som kommer att göra det bättre? Och varför gick det fel de senaste fyra åren?

Anförande nr 189

M a r i a J a n s s o n (FI): Vi vill satsa ungefär 167 miljoner mer på förskolan än vad ni vill göra. Det betyder 3,5 procent, vilket är en rejäl ökning, inte bara en kompensation för prishöjningar. Dessutom har vi avsatt medel i den centrala medelsreserven för en satsning på barnskötarnas löner.

Jag skulle också vilja passa på att säga att det enligt stadens egen statistik inte alls är så att barngrupperna ökade under våra fyra år, som Lotta Edholm påstod för ett tag sedan. Tvärtom låg det helt stilla, samtidigt som barngruppens storlek totalt ökade. Det betyder alltså att vi har satsat mer på förskolan för att se till att hålla barngrupperna nere.

Anförande nr 190

Borgarrådet E d h o l m (L): Fru ordförande! Jag vill säga några ord till om detta med rätten till heltid. Politik handlar i väldigt stor utsträckning om att prioritera. Jag tycker att Arvid Vikman gjorde detta väldigt tydligt när han sade att någon i hans stadsdel hade sagt att vi inte skulle satsa på detta ens om det var finansierat. Jag är verkligen beredd att skriva under på det. Att utöka från 30 timmar i veckan till i princip 12 timmar om dagen skulle komma på ungefär plats 100 inom förskolans och skolans värld. Det kommer alltid att finnas uppgifter som är viktigare.

Jag tycker att ett av de största problemen med den här så kallade reformen var att den möttes av sådan enorm kritik från just professionen, som såg detta som ett steg tillbaka i synen på vad förskolan ska vara till för. Ända sedan 70-talet, när förskolorna – barnstugorna som det hette då – började byggas ut, har vi haft ett förskjutet fokus från att det bara ska handla om barnomsorg till att det ska vara en pedagogisk verksamhet med hög kvalitet. Många inom förskolan såg det här som en tillbakagång till den tankegången, där förskolan återigen sågs som någonting som egentligen bara var till för föräldrarna.

Jag har tagit den kritiken på ganska stort allvar och tycker att det ligger någonting i detta. Dessutom är det en underfinansierad reform, och vi har brist på förskollärare och brist på utbildade barnskötare i våra skolor. Det blev ett extra tryck. Nej, jag skulle aldrig prioritera en sådan här reform i förhållande till allting annat som behöver göras inom vår stad och som jag helt enkelt tycker är viktigare.

Anförande nr 191

H a s s a n J a m a (V): Ordförande! Hej, Lotta Edholm! Under förra mandatperioden jobbade jag här. Jag hörde dig väldigt många gånger komma upp och beklaga dig över de låga schablonökningar som du ansåg att vi hade i förra majoriteten för förskolan. Genomsnittet var 2,6 procent. Det var ett otroligt högt tonläge från din sida många gånger här inne. Olle Burell fick ta emot en massa om hur dåligt det skulle gå för förskolorna och så vidare. Men i din första budget som skolborgarråd i den nya blågröna majoriteten är schablonökningen 2 procent, vilket är lägre än vad vi hade. Min fråga är: Vad hände, Lotta? Var det skattesänkningarna?

Anförande nr 192

Borgarrådet E d h o l m (L): Vi tar även bort en viktig arbetsuppgift, nämligen rätten till heltid för barn till föräldralediga. Vi minskar på det sättet trycket på förskolan, och det minskar också kostnaderna. Vi har sett att barngruppernas storlek ökar i mer än hälften av våra stadsdelar, att personaltätheten blir lägre och framför allt, skulle jag säga, att andelen förskollärare har minskat. Det är klart att det alltid finns en koppling mellan ekonomi och de uppgifter man lägger på verksamheten. Nu tar vi bort en stor och viktig uppgift. Dessutom minskar trycket genom att det helt enkelt blir färre barn i förskolan de kommande åren. Trycket kommer att vara mindre. Det kommer till exempel att vara ett mindre tryck på att bygga nytt. Vi vet att nya förskolor kostar väldigt mycket mer än gamla. Jag tror att vi framöver kommer att se att det här trycket kommer att minska. Det ger också möjligheter att utveckla verksamheten lite bättre.

Anförande nr 193

A r v i d V i k m a n (S): Vad kul att vi båda två är nöjda med debatten och klargörandet, Lotta Edholm! Det är precis så som du säger: Prioriteringarna är tydliga. Heltid verkar komma på plats 100 för er. Det gör det inte för oss, inte heller för föräldrarna i Stockholm. Det är tydligt att ni prioriterar skattesänkningar framför det här, som många barn och föräldrar vill ha i vår stad. För mig och Socialdemokraterna kommer skattesänkningar på en mycket lägre plats i prioriteringsordningen.

Anförande nr 194

Borgarrådet E d h o l m (L): Inte ens om jag hade medverkat till att höja skatten i Stockholm hade jag velat medverka till rätten till heltid, för det kommer alltid att finnas uppgifter som är viktigare än detta.

Efter valet aviserade vi att vi skulle ta bort det här och gå tillbaka till 30 timmar, vilket ändå är oerhört generöst i förhållande till de flesta andra kommuner i Sverige. Jag har sedan fått drösvis med mejl, ibland från hela personalgrupper inom förskolan. Jag har fått *ett* mejl från en arg förälder. Det är inte någon stor folkstorm kring detta. Jag tror att det främst beror på att många föräldrar har gått till förskolan med sina barn och sett att den här så kallade reformen faktiskt inte har mötts med några jubelrop från personalen.

Anförande nr 195

M a r i a J a n s s o n (FI): Fru ordförande! Lotta Edholm! Nu har du flera gånger sagt: Vad ska vi ha förskolan till? Jag undrar lite grann hur du ser på förskolan och hur du ser på lärande och pedagogisk verksamhet. Är verksamheten i förskolan bara pedagogisk mellan 9 och 15? Är det bara förvaring eller service till föräldrarna resten av tiden? Slutar barn att lära sig saker efter kl. 15? Kan de inte lära sig någonting före kl. 9? Och hur ser du på barnskötare? Kan de inte bedriva någon pedagogisk verksamhet? Jag tycker att det här sista är som ett hån mot mycket av den personal som bedriver en fantastisk verksamhet i dag. Detta med att man ska begränsa vissa barns möjligheter att gå i förskolan med motiveringen att vi bara bedriver pedagogisk verksamhet mellan 9 och 15 tycker jag faktiskt är lite skumt.

Anförande nr 196

Borgarrådet E d h o l m (L): Barn lär sig hela tiden under hela sin vakna tid, oavsett om de är i förskolan eller hemma. När de sover processar hjärnan det som de har upplevt under dagen. Man ska inte tro att barn inte lär sig någonting om de är utanför förskolan. Däremot är det ju så att en stor del av det pedagogiska uppdraget inom förskolan oftast utförs mellan 9 och 15.

Det finns ingenting som tyder på att barnskötare och förskollärare i Stockholm delar din uppfattning om att det här är en fantastisk reform, Maria Jansson. Det är i varje fall inte det som vi har fått höra när vi har frågat facken i Stockholm.

Anförande nr 197

C h r i s t i a n C a r l s s o n (KD): Fru ordförande! Olle Burell var uppe i talarstolen och pratade om 50-talets Småland. Jag måste säga att jag har väldigt svårt att relatera till det. Själv är jag född i Värmland på 80-talet och bor i Bromma. Olle får gärna utveckla hur det var i 50-talets Småland.

Däremot vet jag mycket väl vad jag tycker om förskolan och barnomsorgen. Jag är inte det minsta kluven inför förskolan. Stockholms förskolor ska vara bra. Som jag sade tidigare ska de hålla en hög pedagogisk nivå. De ska innehålla mycket lek, och det ska finnas tid för barnen. Därför är det så viktigt att barngrupperna är små.

Jag tycker också att det är väldigt viktigt att föräldrar har makten att bestämma barnomsorgsform till sina barn. Förskolorna är viktiga, men det är ett barnomsorgsalternativ av flera. Jag tycker även att det är bra med pedagogisk omsorg i form av dagmammor. Jag tycker att flerfamiljssystem är bra. Det viktiga för mig är att barn får en bra start i livet och att det finns tid för barnen, oavsett barnomsorgsform.

När det gäller förskolan vill vi nu skjuta till mer pengar. Vi vill minska barngrupperna. Vi vill riva upp rätten till heltid i förskolan, just för att det ska finnas mer tid för barnen. Olle Burell påstod att det skulle vara fråga om diskriminering att vi erbjuder 30 timmar förskola för barn till föräldralediga. I själva verket är det så att lagen föreskriver 15 timmar. Om det nu är diskriminerande att barnen får gå olika länge i förskolan kanske det är bäst att Olle Burell föreslår 15 timmar, eftersom det inte skulle vara diskriminerande mot barn i andra kommuner.

Anförande nr 198

Borgarrådet B u r e l l (S): Fru ordförande! Jag kanske inte borde ha sagt 1950-talets Småland. Jag borde kanske ha sagt 1970-talets och 1980-talets Dalarna, där jag växte upp. Jag hade underbara dagmammor. Jag åt frukost hos en av dem härommorgonen halv åtta. Hon har fortfarande omsorg om mig. Jag hade också kunnat säga någonting om Värmland.

Men nu befinner vi oss i Stockholm. Jag undrar om Christian Carlsson tror att det sannolikt är bättre för språkutveckling, social fostran, turtagningsbenägenhet och så vidare för barn som växer upp i Stockholm att inte gå i förskola, en pedagogisk verksamhet som håller väldigt hög nivå och har lärar- och barnskötarteam som jobbar med det.

Sedan undrar jag också hur Christian ser på skillnaden mellan en femåring som råkar få småsyskon och kickas ut från förskolan och en sjuåring som får gå kvar i ettan. Sjuåringen skulle du ju inte kicka ut, eller hur?

Anförande nr 199

C h r i s t i a n C a r l s s o n (KD): Fru ordförande! Jag tror att förskolan kan vara väldigt viktig för barns språkutveckling. Det är också därför vi i den grönbå majoriteten prioriterar just pedagogik. Vi prioriterar satsningar på språkutveckling och matematiska färdigheter. Vi kommer också att stärka kontrollen över elevernas kunskap vid övergång till skolan.

Däremot anser jag att Olle Burell överdriver betydelsen av att barnen ska gå ett par timmar extra i förskolan när deras föräldrar är föräldralediga. Det är redan i dag så att vi vill erbjuda 30 timmar. Vad gäller social fostran är jag ändå så pass traditionell att jag anser att det är föräldrarna och inte staten eller kommunen som ska fostra barnen.

Återigen: Det är ingen som kickas ut från förskolan. Man går lite kortare dagar. Jag tror inte att det skadar någon.

Anförande nr 200

M a r i a L j u s l i n (V): Fru ordförande! Förskolan och skolan är två hjärteområden för mig. Den schablonökning som vi gör i vår budget är satt för att vi på sikt ska nå Skolverkets riktmärken på 12 barn i småbarnsgrupp och 15 barn i storbarnsgrupp. Ni väljer i stället att minska resurserna. Jag vet inte – ni tycks tro att slopad rätt till heltid löser hela underfinansieringen av förskolan och att syskonlösa barn på något sätt ska klara biffen.

Jag hör också att ni säger att ni värnar om små grupper. Jag tycker att det låter väldigt bra, i och med att det är någonting jag också värnar om. Men jag undrar: Varför höjer ni inte ambitionsnivån i stället för att sänka skatten?

Anförande nr 201

Christian Carlsson (KD): Fru ordförande! Jag är väldigt glad att även Vänsterpartiet vill se mindre barngrupper i förskolan.

Vi skjuter alltså till mer pengar till förskolan. Pengen höjs med 2 procent. Som kristdemokrat tycker jag att det är viktigt att kommunen jobbar för mindre barngrupper i förskolan. Det är bra för barnen, för det blir därmed mer tid för barnen.

Men även sänkt skatt är bra för barnen och för familjer. Ja, det är välfärd att veta att barngrupperna är små på förskolan, men det är också välfärd att veta att pengar finns kvar i plånboken när skatten och räkningarna är betalda. När vi sänker skatten ökar utrymmet i människors ekonomi. Man minskar risken för bråk om tid och pengar i familjen, och man ger föräldrar förutsättningar att planera framtiden och känna hopp om en bättre framtid.

Anförande nr 202

Sissela Nordling Blanco (FI): Ordförande och fullmäktige! Förskolan är en viktig del av starten på det livslånga lärandet och ska samtidigt utgöra en trygg och omvårdande miljö under barnets tidiga år. Förskolan fungerar utjämnande och är för många föräldrar ett ovärderligt stöd i omsorgen om och utvecklingen av deras barn, samtidigt som förskolan möjliggör för föräldrar att förvärvsarbeta.

Det är viktigt att alla föräldrar får information om rätten till förskola och information om förskolans verksamhet. Det gäller också nyanlända föräldrar. Under vår tid i en rödgrönrosa majoritet påbörjade vi därför det uppsökande arbetet mot nyanlända kvinnor som står långt ifrån arbetsmarknaden för att öka kännedomen om saker som hur man skriver in sig på jobbtorgen samt informera om möjligheten att sätta sina barn i förskolan och om stadens öppna förskolor. Jag beklagar att det nya styret skär ned på det arbetet. Det försämrar såväl kvinnors möjligheter att förvärvsarbeta som barnens tillgång till utveckling och lek med andra barn.

En annan sak jag beklagar med det nya styrets politik är att det är väldigt oklart huruvida man tänker gå vidare med arbetet att göra Stockholm till förvaltningsområde för samiska och meänkieli. Ett förvaltningsområde skulle innebära en stärkt rätt till bland annat förskola på de språken. Ansökan skickades till regeringen redan i våras. Staden har ännu inte fått svar. Med tanke på att vi än i dag står utan regering anser jag att staden har ett ansvar gentemot samer och tornedalingar i Stockholm att gå vidare med detta oavsett hur den kommande regeringen ställer sig i frågan. Men det finns inga skrivningar om det i den grönbå budgeten.

Det som däremot finns i den grönbå budgeten är besparingar. Jag beklagar den här utvecklingen för Stockholm. Bifall till Feministiskt initiativs budgetförslag!

Anförande nr 203

Borgarrådet Edholm (L): De satsningar som du pratar om finns ju kvar i budgeten, Sissela Nordling Blanco. De är bara flyttade till CM. Det beror på att

antalet nyanlända nu minskar kraftigt. Att då bara smeta ut detta över stadsdelarna kommer inte att fungera. Introduktionsförskolorna och den uppsökande verksamheten finns kvar i budgeten, men på ett annat ställe.

Jag tycker att introduktionsförskolorna var en av de bästa saker som den förra majoriteten gjorde. Däremot tror jag att man måste se över hur man får de här barnen att gå från introduktionsförskolorna till de ordinarie förskolorna, så att de inte blir fast i introduktionsförskolorna, som är ett slags öppen förskola. Men i grund och botten tycker jag att det var en utmärkt satsning.

Anförande nr 204

S i s s e l a N o r d l i n g B l a n c o (FI): Jag vet att ni behåller introduktionsförskolorna, Lotta Edholm. Det är jag också väldigt glad över. Det som ni däremot skär ned på är det uppsökande arbetet mot nyanlända kvinnor, ett arbete som har inneburit ökad kännedom om möjligheten att sätta sina barn i förskola. Jag beklagar att ni tar bort detta från er budget.

Anförande nr 205

M a r i a n a M o r e i r a D u a r t e (MP): Ordförande, kommunfullmäktigeledamöter och åhörare! Jag har själv inga egna barn. Jag har däremot en Rio. Han är två och ett halvt år gammal. Hans mamma, som är min syster, är född i Argentina. Pappan tror jag är född någonstans i Jämtland – jag har inte riktigt koll på det. Jag får möjligheten att hämta upp Rio ibland. Vi har en väldigt god relation. Det jag ofta tänker på är hur hårt alla förskollärare kämpar. Jag tänker på hur hårt de kämpar för att han ska ha en väldigt trevlig förskoleupplevelse där han får utvecklas och leka och där han får möjligheten att utveckla sin kulturella identitet, som är blandad.

Med vetskapen om detta är jag väldigt glad över att vi har sagt att vi ska fortsätta med handlingsplanen för förskollärarnas situation. Vi måste satsa på förskollärarna. De behöver ha en bra arbetsmiljö. Men det är de som måste komma med förslagen. Det är dem vi måste fråga. De måste få vara delaktiga i arbetet. Vi behöver fler legitimerade förskollärare. Vi behöver fler pedagoger i förskolan. Jag ser fram emot vad som blir resultatet av just den här satsningen.

Anförande nr 206

T i n a K r a t z (V): Tack, Mariana, för att du lyfte fram introduktionsförskolorna i ditt inledningsanförande! Det var verkligen en viktig insats. Det är vi eniga om här i salen.

Däremot kan man bli lite orolig nu när ni krånglar till det hela för stadsdelsnämnderna genom att gömma undan pengarna i centrala medelsreserven. Det innebär ju att det blir mycket osäkrare för stadsdelarna att planera och genomföra den här verksamheten. De går in i januari utan att riktigt säkert veta hur mycket pengar de kommer att få. De kommer tidigast att få veta något i mars. Varför krånglar ni till det?

Anförande nr 207

M a r i a n a M o r e i r a D u a r t e (MP): Vi ser det inte som att vi krånglar till det. Vi ser det som att vi ger möjlighet till att de stadsdelsförvaltningar som har den här verksamheten får de pengarna och att de inte nycklas ut. Vi har tidigare gjort så att vi har nycklat ut pengar, men det har visat sig att det inte är ett bra sätt att jobba. Stadsdelsförvaltningarna är vana vid att söka pengar från centrala medelsreserven, så det här kommer inte att vara krångligt för dem.

Anförande nr 208

Borgarrådet B u r e l l (S): Fru ordförande! Mariana! Jag sympatiserar självklart med väldigt mycket av din beskrivning av förskolan. Vi har jobbat jättebra ihop i fyra år i det här huset och har på olika sätt försökt förstärka förskolan. Min enkla fråga till dig, utifrån det du har sagt här, är hur du kan tycka att det är viktigare att sänka skatten med 16 öre än att till exempel som Socialdemokraterna föreslår använda det ökade underlaget till att satsa 127 miljoner kronor, motsvarande 335 tjänster. Hade inte det varit mycket bättre än att nu till exempel återinföra den här diskrimineringen?

Ni var ju med och tog bort diskrimineringen – om man får ett småsyskon ska man inte bli nekad att gå lika länge som man gjorde förut om man har föräldrar som bedömer att det är bra. Hur kan du tycka att det är viktigare med 16 öre i skattesänkning, vilket motsvarar ungefär 50 kronor per månad för en genomsnittsinkomsttagare?

Anförande nr 209

M a r i a n a M o r e i r a D u a r t e (MP): Olle Burell! Du har helt rätt i att vi var med och införde heltidsreformen. Men det har visat sig att heltidsreformen inte funkade så bra som vi hade förhoppningar om. Reformen försämrade arbetssituationen för våra förskollärare. Vi är inte sämre än att vi lär oss av verkligheten. Om någonting inte fungerar bör man inte fortsätta med det. Då bör man ta en paus och fundera: Vad skulle vi kunna göra annorlunda?

Hade det varit så att skattesänkningen hade påverkat utbildningsbudgeten på ett negativt sätt kanske jag hade gett dig lite rätt. Men nu är ju inte det realiteten just när det gäller utbildningsfrågorna.

Anförande nr 210

A b i t D u n d a r (L): Först vill jag nämna lite om den reform som har diskuterats tidigare. Jag vill inte på något sätt hetsa upp stämningen igen, men en av de stadsdelar som blev hårdast drabbade av den här reformen, där man utökade till mer än 30 timmar för barn som hade föräldrar hemma, var Hägersten-Liljeholmen. Jag kommer ihåg att vår förvaltning i sina remissyttranden till utbildningsnämnden påpekade att ökningen i genomsnitt skulle bli 1,7 barn per barngrupp och att det skulle påverka barngrupperna. Naturligtvis är det så att barngrupperna inte har ökat i vissa förskolor, men i genomsnitt är det en ökning.

Konsekvenserna blev de som Lotta beskrivit. Det blir nästan bara omsorg. Det blev det enda man kunde erbjuda. Reformen påverkade schemaläggningen, personalen, administrativa uppgifter inom förskolan etcetera. Om den reformen tas bort i februari kommer det att innebära en ganska stor förändring för Hägersten-Liljeholmens barn och inte minst för pedagogerna. På det sättet tycker jag att det är jättebra. Det kommer att ge oss möjligheter.

Det andra jag vill prata om gäller förskolans arbetsuppgifter. Så länge jag har varit aktiv har förskollärarna påpekat att de blir tvungna att utföra arbetsuppgifter som begränsar den pedagogiska utmaningen, som till exempel att ta emot varor eller vara aktiva i köket. Dessa andra sysslor är också viktiga. Men nu är det dags att lyssna och se över detta. Man bör åtminstone ge dem avlastning med de uppgifterna för att kunna ge dem möjlighet och förutsättningar att utöva det pedagogiska arbete de ansvarar för, naturligtvis tillsammans med andra yrkeskollegor som finns inom förskolan. Den här reformen är väldigt viktig. Jag hoppas att vi lyckas med den.

Anförande nr 211

A l e x a n d e r L i n d h o l m (S): Ni pratar mycket om personalens perspektiv. Det är mycket viktigt. Och vi pratar mycket om barnets perspektiv i förskolan. Men jag skulle vilja belysa ett annat perspektiv som inte har kommit med så mycket i den här debatten.

Jag flyttade till Stockholm under den förra mandatperioden och blev stockholmare ganska nyligen. Jag fick min son på heltid på förskolan samtidigt som jag var föräldraledig med min dotter. Det gjorde att den relation som jag kunde bygga med min dotter blev så mycket starkare än vad den hade varit om jag hade varit tvungen att ha mina barn där på deltid. Det gjorde att vi kunde resa runt i landet och träffa kusiner som bor på andra ställen. Vi kunde till och med åka ned till farmor på Solkusten medan min fru kunde hämta barnen på förskolan när de var där på heltid. Detta är också ett perspektiv. Jag skulle ha fått en sämre relation till min dotter om man inte hade kunnat ha sitt barn i förskolan på heltid.

Sedan undrar jag om avskaffande av rätten till heltid verkligen motsvarar de 127 miljoner kronor som vi lägger på detta.

Anförande nr 212

A b i t D u n d a r (L): Jag förstår inte frågan. Utifrån mina erfarenheter sker det mesta av den pedagogiska verksamheten mellan klockan nio och femton, och det tror jag alla är överens om, även personalen som organiserar arbetet. Om jag ska vara riktigt ärlig tror jag inte jag kan svara på det andra.

Anförande nr 213

M a r i a L j u s l i n (V): Fru ordförande! Jag har fortfarande inte fått svar på min fråga. Det är sorgligt att höra att den enda satsningen på förskolan som ni verkar ha är att ta bort föräldrars valfrihet och hoppas på att syskonlösa barn ska lösa den här situationen. Er enda satsning verkar helt enkelt vara att ta bort någonting. Har jag förstått det rätt?

Anförande nr 214

A b i t D u n d a r (L): Nej, de kan vara där heltid om föräldrarna arbetar. Vi återgår till det tidigare där man rätt att vara på förskolan 30 timmar om föräldrarna är arbetslösa eller hemma med andra barn. Jag kan inte förstå att det skulle vara en inskränkning i valfriheten.

Anförande nr 215

Borgarrådet E d h o l m (L): Fru ordförande, fullmäktige! Den enskilt viktigaste faktorn för att få frihet i livet och kunna uppnå sina mål och drömmar och bestämma över sin egen vardag är faktiskt en god skolgång. Sedan folkskolans införande 1842 har skolgång varit tillgänglig för alla barn. Men har den verkligen varit det i praktiken. Vi tänker ofta att alla barn går i skolan och alla ungdomar går i gymnasiet, men det stämmer inte. I somras var det 758 som bara i år gick ut årskurs 9 i våra skolor utan behörighet till gymnasiet. I somras var det 3 200 elever som i stället för att ta studenten inte klarade av gymnasiet. Det innebär att en del av stadens elever inte får den utbildning som de faktiskt har rätt till. Det innebär att alla våra barn och ungdomar inte får samma chanser i livet.

Att höja kunskapsresultaten är därför avgörande för att ge alla våra barn och unga samma chans. Det är också fokus i den budget som vi har lagt fram. Alla insatser ska riktas mot att öka andelen som klarar av grundskolan och gymnasiet. Det innebär att våra lärare behöver ägna mer tid åt undervisningen. Det innebär att våra rektorer måste få leda sina skolor. Till skillnad från andra partier har majoriteten därför inte vikt pengar i budgeten åt sidan för olika politiska satsningar som är på modet just nu utan i stället sett till att rektor får förfoga över sin egen budget.

Det är avgörande att vi ökar studieron i våra skolor. Under 2018 sjönk andelen elever som upplever studiero ytterligare. Det är oerhörda mängder undervisningstid som förspills, trots att lärarna finns och trots att elever faktiskt kommit till skolan, enbart för att studieron inte kan upprätthållas. Våra elever och våra lärare förtjänar en rimlig arbetssituation så att de kan arbeta på det som skolan är till för, nämligen kunskap. Jag har sagt det tidigare, och jag kommer att säga det om och om igen tills alla elever får den utbildning de har rätt till: Inkludering har blivit exkludering.

Många elever har tvingats att misslyckas gång på gång i klassrummet tills en del till och med blivit hemma för gott och blivit hemmasittare. Det är inte elevernas misslyckande utan vårt. Det är elevernas rätt till kunskap som ska stå i centrum, och därför ska vi bygga ut de särskilda undervisningsgrupperna redan i år. Utredningarnas tid är förbi på det här området. Nu är det faktiskt dags för handling.

Det viktigaste uppdraget för varje barns framtid, det viktigaste uppdraget för att alla barn i vår stad ska få möjlighet att bestämma över sina egna liv, det viktigaste uppdraget för att motverka utanförskap är uppdraget att förbättra kunskapsresultaten och se till att alla elever får en god skolgång.

Därmed yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 216

Borgarrådet B u r e l l (S): Fru ordförande! Socialdemokrater och liberaler drev ju igenom demokratiseringen av det här landet och har alltid värnat skola och bildning. Jag håller med om mycket av det som Lotta Edholm sade alldeles nyss, nämligen att, med mina ord, Stockholm är en fantastisk skolstad med skickliga lärare och rektorer och alla de andra professioner som behövs för att bygga och bedriva modern utbildningsverksamhet. Vi ser nu hur resultaten har vänt uppåt i Stockholm efter de ekonomiska satsningar, inte bara tomma ord utan ekonomiska satsningar, som den rödgrönrosa majoriteten gjorde under den förra mandatperioden.

Alla barn och ungdomar i Stockholm, oavsett var i staden de bor eller vilken bakgrund de har, ska få en god och likvärdig utbildning. Målet är att alla barn går i förskolan, och vi vet, precis som sades inte minst av Lotta Edholm i den förra debatten, att förskolan lägger grunden för en god grundskoletid. Grundskolan leder till gymnasiebehörighet och till att alla som kommer in i gymnasiet går hela sin utbildning och tar studenten innan de har fyllt 20 år. Alla medarbetare ska ha höga förväntningar på att var och en av eleverna ska nå goda resultat och utveckla sin fulla potential.

Det är också därför som vi även på detta område i budgeten prioriterar att inte sänka skatten i onödan utan att satsa pengar, ungefär 88 miljoner kronor mer, på skolan eftersom det handlar om att hålla i och hålla ut.

Lotta Edholm slutade med att prata om det särskilda stöd som man kan behöva. Även här går vi från ord till handling och avsätter 15 miljoner kronor extra för att kunna implementera den framtagna och antagna CSI-strategin.

Vi vill också låta lärare vara lärare. Därför satsar vi 33 miljoner kronor extra på att minska den administrativa bördan. Fler skolor ska få stöd för att se över sin organisation och använda lärarassistenter och andra kompletterande kompetenser.

Dessutom vill vi anställa fler fritidspedagoger på stadens fritidshem och fritidsklubbar för ökad personaltäthet motsvarande 21,4 miljoner kronor. Vi vill också fortsätta vårt offensiva arbete med att tillgängliggöra och öppna skollokaler för föreningsliv och civilsamhälle vid sidan av undervisningstid. Vi öronmärker 3 miljoner kronor för det.

Fru ordförande! Återigen satsar Socialdemokraterna mer än Liberalerna när det kommer till kritan. För oss är det inte viktigt att sänka skatten med 16 öre. Vi lägger hellre 88 välbehövliga miljoner kronor mer på den fantastiska utbildningsverksamhet som vi har i Stockholm. Men inget är så bra att det inte kan bli ännu bättre.

Jag yrkar bifall till Socialdemokraternas förslag.

Anförande nr 217

J o h a n N i l s s o n (M): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Alla barn i Stockholm ska ha rätt till en skolgång som präglas av kunskap, stimulans, studiero och trygghet. Höjda kunskapsresultat nås genom att varje elev möts av höga

förväntningar och en trygg och lugn skolmiljö och genom att alla elever får rätt stöd i tid för att nå sin fulla potential.

Fokus när det gäller kunskapsuppdraget i Stockholms stads skolor ska vara att allt fler elever ska lära sig tillräckligt i skolan. Det är det övergripande målet som ska prägla allt vi gör, alla uppdrag vi ger och alla aktiviteter och åtgärder vi vidtar för Stockholms stads skolor. Därför är det viktigaste målet att verka för att fler elever går ut grundskolan med behörighet till gymnasiet och att fler gymnasieelever går ut gymnasiet med godkänd examen tre år efter avslutade studier.

Alla barn i Stockholms skolor ska få en bra kunskapsutveckling som skapar förutsättningar för en bra framtid och möjliggör för dem att göra sina egna livsval oavsett var i staden de bor eller vilken bakgrund de har. En elevs bostadsadress, kön eller bakgrund ska aldrig på något sätt påverka den utbildning som ges. En likvärdig skola är en förutsättning för att alla elever ska få möjlighet att lyckas. Skolan skapar förutsättningar och möjligheter för Stockholms barn och unga.

Vi vill att Stockholms skolor ska vara de bästa, inte bara i Sverige utan i hela OECD. Därför vill vi förbättra kunskapsresultaten i hela staden och särskilt halvera mängden elever som går ut utan gymnasiebehörighet. Det vill vi göra fram till år 2025.

Vi vill att alla barn ska ha möjlighet att utvecklas efter sina egna förutsättningar. De ska få den bästa möjliga grunden för att kunna satsa på sina livsdrömmar och utveckla dem. Vi höjer ambitionen för de elever som har behov av särskilt stöd. Tillgången till särskilt stöd ska därför förbättras och tidiga insatser med syfte att stötta i kunskapsinläringen ska vara i fokus.

Med kunskapsuppdraget i fokus ska lärarna ges tid att vara just lärare och kunna fokusera på undervisningen och kunskapsuppdraget genom att den administrativa bördan ska minska och avlastningen från andra yrkesgrupper ska kunna öka.

Satsningarna på karriärtjänster och kompetensutveckling för lärare och rektorer ska fortsätta för att kunna säkerställa det pedagogiska ledarskapet i stadens skolor.

Vi måste locka fler till läraryrket de kommande åren, speciellt då antalet elever ökar kraftigt. För att säkerställa tillgången till bra skolor måste vi också hålla en hög utbyggnadstakt av nya skolor. Planeringen ska samordnas med syftet att vara kostnadseffektiv liksom att tidigt kunna tillgodose behovet av de skolplatser som behövs.

Med det sagt yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till budget 2019.

Anförande nr 218

T i n a K r a t z (V): Fru ordförande! Skolan ska vara likvärdig och ge alla elever samma möjligheter till en bra utbildning. Hur mycket eleverna lär sig beror alltmer på vilken skola de hamnar i och vilka föräldrar de har. Så ska det inte vara. I Stockholm ska vi ha en jämlik skola som kompenserar för skillnader i uppväxtvillkor, föräldrar och föräldrars utbildningsbakgrund.

En av stadens viktigaste uppgifter är att öka andelen elever som klarar skolan hela vägen. Vänsterpartiet vill att alla föräldrar ska kunna lita på att deras barn är i trygga händer och att de som arbetar i stadens skolor, fritidshem och fritidsklubbar inte ska behöva oro sig för nedskärningar och effektivitetskrav. Tvärtom ska lärarna ha tillräckligt många kollegor, goda arbetsvillkor och goda förutsättningar att göra ett riktigt bra arbete.

Fritidshemmens pedagoger behöver få goda chanser att fullfölja sitt nya utökade uppdrag, och elevhälsans alla professioner behöver finnas närvarande ute på skolorna. Därför har Vänsterpartiet nu lagt fram en budget som ger skolan mer. Med schablonhöjningar som kompenserar för pris- och lönehöjningar säkerställer vi att skolornas arbete med att förbättra kvaliteten och resultaten inte bromsas upp.

Vänsterpartiet vill genom en ökad socioekonomisk fördelning arbeta för att erbjuda alla elever en likvärdig skola. Vi fortsätter även vår satsning på lönetillägg. Skolorna med de största behoven ska kunna anställa de skickligaste lärarna, och antalet specialpedagoger och speciallärare ska kunna öka. Så säkerställer vi att insatserna och anpassningarna kan komma på plats i rätt tid och på rätt sätt. Alla barn ska klara skolans grundläggande mål.

Fritidshemsverksamheterna fyller en viktig roll. De gör ett ovärderligt arbete som kompenserar och förstärker lärarnas undervisning genom deras upplevelsestyrda och grupporienterade pedagogik som utgår från elevernas behov, intressen och initiativ. De ger barnen möjlighet att bara umgås med sina kamrater, och här kan barnen möta vuxna som har tid med dem och som inte bedömer och betygssätter dem. Det är faktiskt också viktigt. Alla barn ska känna att det är kul att gå till skolan.

Men fritidshemmen behöver få bättre förutsättningar för att klara sitt nya, utökade uppdrag. Därför budgeterar vi extra för att fortsätta öka personaltätheten på fritidshemmen både genom att anställa fler och genom att på olika sätt skapa möjligheter för fler att utbilda sig till fritidspedagoger. Vi måste komma till rätta med bristen på utbildad personal inom fritidshemmen.

Skolan behöver rustas inte dräneras, och därför väljer Vänsterpartiet att inte sänka skatten utan i stället höja den så att alla barn ska få sina behov tillgodosedda.

Jag yrkar härmed bifall till Vänsterpartiets reservation.

Anförande nr 219

M a r i a n a M o r e i r a D u a r t e (MP): Kära ordförande, fullmäktigeledamöter och åhörare! Den 9 december publicerades en artikel i Göteborgsposten med rubriken: Ny studie: Lärarna hinner inte vara lärare.

Jag blev självfallet nyfiken och fortsatte därför att läsa. Artikeln visade sig vara baserad på en undersökning som Lärarnas riksförbund har genomfört. Av 1 500 tillfrågade var svarsfrekvensen 61,5 procent. Det var främst grundskollärare som hade fått frågan. Det visade sig att 93 procent lägger ned en massa tid på att bland annat kopiera upp prov. 86 procent fixar i sitt klassrum, 82 procent lägger ned tid på att skriva vecko- och månadsbrev och 78 procent hanterar ledighetsansökningar. Det

är fyra exempel på arbetsuppgifter som behöver utföras inom skolans värld. Skolan handlar till viss del om att skapa en trevlig arbetsmiljö i klassrummet, informera vårdnadshavare om vad som händer i skolan och ordna med eventuella ledighetsansökningar. Det ingår, men fråga man kan ställa sig är: Behöver det vara en pedagog som utför dessa arbetsuppgifter? Vi tycker inte det.

Vi behöver mer personal inom flera yrkeskategorier i skolan, bland annat fler speciallärare som kan ge viktigt stöd till elever med särskilda behov och som samtidigt också avlastar lärarna. Därför ska vi till exempel under året undersöka hur vi kan förbättra våra möjligheter att rekrytera fler speciallärare.

En annan viktig yrkeskategori som behöver bli fler i skolan är kuratorerna. Den psykiska ohälsan ökar bland våra unga. I år kom Folkhälsomyndigheten med en rapport om den psykiska ohälsan bland våra unga. Där konstaterar man att den psykiska ohälsan har försämrats sedan början av 2000-talet. Också i stadens egen undersökning bland stadens elever, Stockholmsenkäten, kan vi se att fler unga mår dåligt. Därför utreder vi nu förutsättningar för en elevhälsogaranti med fokus på bland annat elevernas psykiska hälsa.

Unga människor ska inte behöva fokusera på något annat än sin framtid, men tyvärr har samhällsklimatet hårdnat. En god elevhälsa är en förutsättning och en investering i allas vår framtid.

Jag har egentligen bara beskrivet två av många förslag som ska genomföras under nästkommande år. Det kommer att bli ett viktigt år för Stockholms skolor.

Med de slutorden vill jag yrka bifall till de grönbåls förslag till budget för år 2019.

Anförande nr 220

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Fru ordförande! Det är ingen överdrift att påstå att skolan befinner sig i en allvarlig kris eller som före detta skolborgarrådet Olle Burell skulle uttrycka sig: Vi har utmaningar.

Vi i Sverigedemokraterna ser med stor oro hur elevers resultat blir sämre, och vi vill vidta åtgärder för att vända den negativa utvecklingen. Vi kan se att under den förra mandatperioden var det de skolor som fick mest socioekonomiskt stöd som också hade störst andel elever som inte når behörighet till gymnasiet. Det är i grunden alltså inte en ekonomisk fråga. Det finns tillräckliga ekonomiska resurser. Det är helt enkelt tankesättet kring skolan som måste förändras om vi vill förbättra skolan och skolresultaten.

Då är den stora frågan hur vi ska förbättra skolan. Till att börja med måste vi se till att alla elever får bästa möjliga skolgång med betoning på alla elever. Metoden att använda duktiga och skötsamma elever för att lyfta andra elever är direkt fel, men det är tyvärr något som pågår i många av våra skolor runt om i Stockholm. Det är en politik som Sverigedemokraterna säger absolut nej till.

Alla förstår att man inte kan slussas in i skolan alltför tidigt när man kommer till Stockholms stad som nyanländ. Först måste man lära sig svenska i tal och skrift, men

under den föregående majoriteten kom nyanlända in i befintliga skolklasser alldeles för tidigt. Det har resulterat i att de tar en väldigt stor del av lärartiden, tempot sänks och det går med andra ord ut över andra elever i klassen. Alla elever får inte den bästa möjliga skolgången. Samtidigt får inte de nyanlända barnen den utbildning som de är i behov av, det vill säga en utbildning som har ett större fokus på att lära sig svenska. Sverigedemokraterna vill vända den här utvecklingen, och det är därför vi förespråkar en så kallad förberedelseskola som nyanlända barn och ungdomar får gå i. Där har man ett större fokus på att lära sig svenska, och man har ett lägre tempo och ser mer till de här elevernas behov. Sedan får de här eleverna praktisera i en kommunal skola och sedan ta steget vidare till den kommunala skolan när de uppfyller de krav som lärarna ställer upp.

Med det sagt yrkar jag bifall till Sverigedemokraternas budget för 2019.

Anförande nr 221

C l a e s N y b e r g (C): Ordförande, fullmäktige, åhörare, förvaltning och särskilt alla förskollärare, lärare, fritidspedagoger, skolledare och förskolechefer som kanske kommer att se det här i efterhand, för många av dem tjänstgör ju i verksamheten just nu! Inget gör mig så glad som att i mitt första anförande i kommunfullmäktige och i den här rådssalen få prata just om skolan. Det är det allra viktigaste verktyget för att långsiktigt öka den sociala rörligheten och ge alla möjlighet att göra sina egna livsval oavsett vilken bakgrund de har.

Sverige har i grunden en mycket bra skola även om den politiska debatten får det att framstå på ett annat sätt, som vi hörde alldeles nyss. Det är den därför att vi har just skickliga lärare, fritidspedagoger och skolledare som gör sitt yttersta för att ge bra förutsättningar både för kunskaper och för sociala färdigheter för sina elever.

Vi som sitter här har absolut ansvar för att ge skolan tydliga ramar och rätt resurser för att den ska kunna lösa sitt uppdrag. Men det är också i relationen mellan politiken och professionen som svensk skola ibland går bort sig, och det har pågått under lång tid. Vi som politiker har ofta givit oss in för långt i skolans inre arbete och tyngt ned lärare och rektorer med administration och alltför många satsningar utanför kärnuppdraget. Trycket på att visa politisk initiativkraft i stället för att värna kärnan i uppdraget och hjälpa professionen har ibland varit starkt.

Därför är jag stolt över att vi i det grönbå samarbetet i budgeten sätter ned foten och påbörjar arbetet för att minska den administrativa bördan och röja upp i den här spretiga måldjungeln. I internationell jämförelse är en av de saker som utmärker svensk skola på ett negativt sätt att våra skolledare lägger alldeles för mycket tid på att vara administrativa tjänstemän i kommunhuset i stället för att fokusera på den egna skolenhetens utveckling, stödja lärare och elever när behoven är stora och hinna med att vara de goda chefer och ledare vi vill att de ska vara. Det pedagogiska uppdraget måste alltid prioriteras högst.

Antalet mål som inte direkt ger effekt i stärkt lärande, större trygghet och arbetsro ska minska steg för steg. Färre men tydligare mål ska vara ledstjärnan för att steg för steg ge professionen tillbaka sitt uppdrag att full ut ansvara för den inre verksamheten i skolan. På så sätt gör vi yrket som lärare och skolledare mer effektivt

och attraktivt, och vi använder resurserna mer effektivt, och framför allt stärker det skolresultaten. Stockholm ska vara ett föredöme i sin syn på lärarprofessionen, och vi har mycket goda förutsättningar att ta den tätpositionen i Stockholm.

Jag vill yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till budget för 2019.

Anförande nr 222

N i k e Ö r b r i n k (KD): Fru ordförande! Kunskap och bildning gör själen rikare, menade Aristoteles, men framför allt är vi överens om att det gör människan mer fri och modig nog att kunna drömma. Det ökar den sociala rörligheten, och det är den enskilt viktigaste faktorn för att kunna bygga sig ett gott liv.

Ledamöter! Håll i er! Stockholms skolor ska inte vara grund för politiska projekt. Undervisningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. I denna budget har vi konstaterat att det finns för många politiska mål när det gäller innehållet. Det som inte direkt driver mot elevens lärande, trygghet och studiero ska därför reduceras. Så ökas fokus på lärandet, och så ges också de inom professionen mer frihet att utveckla en god undervisning.

Men vi måste också försöka göra det här yrket mer attraktivt i Stockholm. Det handlar om att förbättra arbetsvillkoren, utveckla karriärtjänster, underlätta för en bättre arbetsmiljö och minska de administrativa bördorna så att en lärare också får vara lärare och vara just det som man har spenderat år åt att utbilda sig till och brinner för.

Jag vill också passa på att prata lite kort om den psykiska ohälsa som stjälar våra ungas ungdom i Stockholm. Jag önskar att vi kunde bestämma att mobbning upphör i Stockholm. Jag önskar att vi här inne med ett klubbslag kunde bestämma att alla unga i Stockholm ska må bra. Men den politiken ligger inte i våra händer. Ingen skattesats i världen kan bestämma över hur människor ska bete sig gentemot varandra. Till syvende och sist handlar det om det mellanmännsliga mötet och de värderingar som präglar vår stad.

Jag är av den uppfattningen att grunden för ett gott värdegrundsarbete läggs i familjen, och därför är familjen så viktig för ett barn. Det finns inga 30 dagar eller heltid i förskolan som kan kompensera för det. Inte ens en nyutexaminerad genusvetare kan kompensera för den roll en familj har i det uppfostrande syftet. Vi politiker här inne ska ta vårt ansvar för att underlätta och tillgängliggöra skolpedagogerna och kuratorerna. Jag nämnde ju att det inte var så länge sedan jag själv satt i skolbänken, och jag minns tydligt den där skylten där det stod: Skolkuratorn är på lunch.

Därför satsar vi nu på kuratorerna och på elevhälsan, och vi utreder möjligheten till en elevhälsogaranti. Det är positivt att vi gör vår del. Det är positivt för unga i Stockholm och det är positivt för lärandet hos våra unga i Stockholm.

Anförande nr 223

M a r i a J a n s s o n (FI): Ordförande, ledamöter! Jag yrkar bifall till Feministiskt initiativs budgetförslag och de satsningar på skolan som vi kan göra om vi höjer skatten i stället för att sänka den.

Skolan har ett kompensatoriskt uppdrag, och det betyder att den ska gynna jämlikhet i samhället. Skolan ska också bidra till att elever ska kunna ta sina demokratiska rättigheter i bruk och att de ska få kunskaper så att de så småningom ska kunna ta kontroll över sitt eget liv och sin försörjning.

Det kompensatoriska uppdraget kräver att den kompensatoriska ersättningen ökar, att alla stadsdelar har bra skolor och att upptagningsområdena skapar elevsammansättningar som är så heterogena som möjligt. Det kompensatoriska uppdraget innebär också att skolan måste anpassas så att även barn med olika former av funktionsvariationer och behov av särskilt stöd får en bra utbildning. Skolan måste också förändras så att flickors stress och psykiska ohälsa minskar. Bara när dessa villkor är uppfyllda kan skolan uppfylla sitt kunskapsmål.

Demokratiuppdraget kräver att skolan är en fristad från rasism och diskriminering. Därför måste satsningarna på antirasism och utbildning för lärare i antirasism och mänskliga rättigheter fortsätta. Den grönbå majoriteten tar tyvärr bort våra tidigare satsningar för att motverka rasismen i klassrummet och öka kunskapen om mänskliga rättigheter i skolan. Det är en verksamhet som har varit mycket uppskattad.

Skolan är också en stor arbetsplats, och lärarnas och elevernas arbetsmiljö måste förbättras. Vårt förslag kompenserar för pris- och löneökningar, och vi ger dessutom ytterligare resurser till skolan. Dessa pengar vill vi bland annat satsa på att anpassa skolorna utifrån ett vidgat tillgänglighetsbegrepp som omfattar såväl fysiska anpassningar som anpassningar av läraaktiviteterna i skolan, utbildning för lärare och skolpersonal för att kunna identifiera och åtgärda uttryck för rasism och sexism, inrättande av diskrimineringsombud på alla skolor för att ta krafttag mot diskriminering och trakasserier och ökade satsningar på våldsförebyggande åtgärder som belyser kopplingarna mellan våld och manlighet. Det är det enda sättet att komma åt problemen med våld på djupet.

Vidare vill vi satsa på fritidsklubbarna så att föräldrar till 9-, 10-, 11- och 12-åringar också kan känna sig trygga med att barnen har de bra när de arbetar. Vi satsar också på minskad administration för lärarna och ökad grundbemanning.

Anförande nr 224

T i n a K r a t z (V): Ordförande, åhörare och fullmäktige! Jag vill passa på att lyfta fram den fysiska och psykiska hälsan. Att stärka den är centralt för elevernas välmående, trygghet och förmåga att tillgodogöra sig kunskap och absolut något som man kan jobba väldigt mycket med i skolan. Under våra fyra år tillsammans i den rödgrönrosa majoriteten gick vi från otillräckliga resurser och stängda dörrar till att det nu finns närvarande elevhälsoteam på alla stadens kommunala grundskolor.

Trots det ser vi att den psykiska ohälsan bland Stockholms elever fortfarande är alltför hög. Vi behöver göra mer. Därför budgeterar Vänsterpartiet för att stärka

skolornas sociala och hälsostärkande arbete. Elevhälsans professioner har en viktig, förebyggande roll för att skapa en bättre och tryggare skola för alla elever. Med en god elevhälsa lyfter vi även skolresultaten. Närhet till elevhälsan gynnar lärandet i sig. Därför vill vi fortsätta med det här arbetet, bland annat genom att anställa socialpedagoger på de skolor som har särskilt stora utmaningar. Socialpedagoger kan arbeta förebyggande och främjande genom att ge stöd till elever och lärare i de sociala bitarna. De kan också avlasta lärarna med exempelvis föräldrakontakter. Det här är en del av vårt förebyggande trygghetspaket som riktar sig mot de sju prioriterade ytterstadsstadsdelarna.

Trygghet skapas genom ett långsiktigt och konstruktivt förebyggande arbete inom bland annat stadens skolor och ungdomsverksamheter. Vi vill även utöka de skolsociala teamen till att omfatta fler skolor. Samverkan mellan skola och socialtjänst har varit värdefull. Det är ett arbete som nått fram och lyckats förbättra situationen för flera elever som har haft en problematisk skolfrånvaro. Genom att utveckla det här arbetet kan vi bygga upp en kompetens i staden så att vi allt oftare kan undvika att elevers frånvaro blir problematisk. Det gäller att satsa på skolorna för att vi ska kunna lyfta upp resultaten i skolan.

Anförande nr 225

Claes Nyberg (C): Ordförande! Stockholm är en av världens mest dynamiska städer. Heterogeniteten bland oss som arbetar och lever här är stor. Just den här heterogeniteten, som är en sådan styrka, kommer också till uttryck i att barn och familjer är olika med olika behov och önskemål. Det påverkar givetvis också skolan. Där är skolvalet en viktig strategisk pusselbit för att se till att det finns pedagogiska inriktningar och sätt att arbeta som matchar de önskemål och behov som elever och familjer har.

Med den grönbå majoriteten kommer vi att fortsätta att värna skolvalet och även skapa förutsättningar för att friskolor ska kunna verka på ett likvärdigt sätt med höga kvalitetskrav för alla. Stockholm är redan en av de städer där en mycket hög andel familjer väljer skola. Men nu är det dags att fullfölja och införa ett aktivt skolval för alla, vilket vi föreslår i vår budget. Både internationella erfarenheter och erfarenheter från de svenska kommuner som infört ett aktivt skolval är mycket goda även i de fall familjer väljer att prioritera den närmaste skolan. Det ställer krav på att kommuner och fristående skolor gör informationen tydligare och mer öppen, öppnar för en mer aktiv rådgivning och att informationen blir mer tillgänglig utifrån familjens behov. Det skapar också en grund för att direkt följa upp de familjer som inte gör sitt aktiva val och som i dag faller utanför av olika skäl och inte tar del av information eller engagerar sig i barnens skolgång direkt från start.

En starkare relation mellan skola och hem bidrar också till bättre skolresultat och bättre trygghet för familjerna. Nu är det dags att Stockholm sällar sig till de städer runt om i världen som framgångsrikt har sett till att alla familjer får samma förutsättningar att göra ett aktivt val.

På den punkten yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag, där detta är en tydlig del.

Anförande nr 226

Borgarrådet B u r e l l (S): Jag tycker att det är bra att du framhåller att Stockholm är en skolstad som präglas av mångfald och att alla har en valfrihet. Det är verkligen inte någon som har försämrat den på något sätt under våra år. Tvärtom har vi en utbildningsförvaltning som har byggt upp ett fantastiskt system för skolval. Alla måste ju välja skola redan i dag. Där finns det också en stor lyhördhet gentemot fristående aktörer. De kan möjligen anföra några tekniska problem som gör att de inte anslutit sig, men det har funnits ett ständigt erbjudande om att de ska ansluta sig. Vi har dock sett att det inte går att tvinga dem, utan det måste ske på frivillig väg med lock och pock.

Innebär ditt förslag att ni kommer att tvinga de friskolor som inte ännu har anslutit sig att göra det och gå in i det här systemet?

Anförande nr 227

C l a e s N y b e r g (C): Det har jag inte ställning till. Det inte formellt så att vi har ett krav på ett aktivt skolval för alla familjer i Stockholm i dag. Det är i alla fall inte den uppfattning jag får av en del av de familjer som faktiskt hamnar utanför. Jag tycker att det i grunden är så att det är ett krav att göra ett aktivt skolval och när det gäller de familjer där det inte sker ska kommunen ha ett ansvar att följa upp det på ett annat sätt än vad som görs i dag. Jag håller med om att Stockholm ligger långt fram och just därför ser ingen anledning till att man inte gör det fullt ut och säger att vi ska ha ett fullt aktivt skolval i Stockholms stad, precis som man har i en del andra kommuner.

Anförande nr 228

S i s s e l a N o r d l i n g B l a n c o (FI): Ordförande, fullmäktige! Vi har byggt en skola där var femte flicka känner sig otrygg och där prestationsstress och flickors psykiska ohälsa ökar konstant. I samband med metoo vittnade tusentals tjejer om sexuella övergrepp och trakasserier i skolan under hashtaggarna Tyst i klassen och Räck upp handen.

Majoritetens förslag innehåller inte något för att åtgärda de här problemen. Att vända den här utvecklingen är inte en quick fix. Stärkt elevhälsa är en självklar del. Orsakerna finns ofta i andra mekanismer än i de medicinska. Kraven på flickor att lyckas och att leva upp till alla de krav som ställs på just flickor i dag kombinerat med utsatthet för sexuella trakasserier och diskriminering gör att flickor är extra utsatta.

Vi anser att skolan måste förändras så att kraven och stressen inte tar kål på eleverna. Det är vårt jobb som politiker att se till att den redan hårt pressade lärarkåren ges förutsättningar att skapa en sådan lärmiljö. För att förändra detta måste staden se till att vi får ett omedelbart stopp på diskriminering och trakasserier. En ombudsman på varje skola är ett första viktigt steg. Att stötta och hjälpa flickor som har blivit utsatta är en prioriterad uppgift.

Skolan är också en viktig aktör när det handlar om att ändra pojkars och mäns beteende. För att göra det krävs att pojkarna får reflektera över vilken sorts män de

vill vara, hur manlighet är konstruerad i dag och om de verkligen vill leva upp till ideal som kopplar ihop män med våld. Könsbaserat våld, trakasserier och diskriminering handlar om makt. Vi har kämpat i fyra år i det rödgrönrosa styret för att staden ska börja förstå att det här måste benämnas för att förändras.

Jag yrkar bifall till Feministiskt initiativs budgetförslag.

Anförande nr 229

Borgarrådet E d h o l m (L): Fru ordförande! Det som Sissela Nordling Blanco tar upp tillhör skolans kärnuppgift, nämligen att se till att den är en trygg och säker arbetsplats. Det ingår i skollag, läroplaner och så vidare. Det är den absoluta kärnan.

Jag tror att vi måste göra mer för att identifiera de enskilda skolor som har större problem än andra skolor. Vissa skolor jobbar jättebra i dag, och andra gör det inte. Under den förra mandatperioden föreslog vi att vi mer systematiskt skulle se över de anmälningar som kommer till utbildningsnämnden. Vi får högar med anmälningsärenden varje gång. Men tyvärr sade den dåvarande majoriteten nej till det med hänvisning till GDPR och att det inte fungerade. Jag avser att ta nya tag när det gäller detta för att se om det till exempel finns kopplingar mellan en hög anmälningsgrad när det gäller trakasserier och att det inte finns tillräcklig studiero i skolorna. Det skulle kunna vara ett tecken på att man skulle kunna göra mer.

Anförande nr 230

S i s s e l a N o r d l i n g B l a n c o (FI): Tack, Lotta! Jag uppskattar att du vill ta nya tag mot de här problemen, men jag undrar varför det inte syns särskilt tydligt i er budget. Jag ser inga satsningar på att motverka till exempel rasism i skolan. Det är en satsning som ni har tagit bort. Ni skriver ingenting om det. Ni skriver ingenting om hur ni mer konkret ska motverka sexuella trakasserier i klassrummen. Ni pratar gärna om de här frågorna, med vad kommer att hända? Det får jag inte svar på i er budget, och det är faktiskt ni som styr nu.

Anförande nr 231

M a r i a n a M o r e i r a D u a r t e (MP): Jag håller med om allt du säger. Det är jätteviktiga uppgifter. Jag fortsätter egentligen med det som Lotta pratade om. Det står redan i läroplanen att skolan ska jobba med det här. Att det inte står i vår budget betyder inte att skolan kommer att sluta jobba med det. Jag hittade meningen. Den exakta meningen är: Utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.

Det är inte svårare än så. Jag har själv jobbat som lärare under 12 år. Jag jobbade mycket med det här ständigt och jämt, och det gör lärare och det gör skolan. Det finns vissa saker som politiken inte ska detaljstyra, och det är skolan. Det är min absoluta övertygelse. Politiken ska ge riktlinjerna. Politiken ska låta skolan göra det skolan ska göra.

Anförande nr 232

S i s s e l a N o r d l i n g B l a n c o (FI): Tyvärr är det faktiskt svårare än så, Mariana. Vi vet att de här fina formuleringarna finns i läroplanen, och era budgetar innehåller också många fina ord. Men vad händer i praktiken? Menar du att alla de tusentals tjejer som vittnade om sexuella övergrepp i skolan inte hade fog för sin kritik? Menar du att det görs tillräckligt för att komma till rätta med det här? Jag blir förfärad över den synen på ungas vittnesmål.

Anförande nr 233

N i k e Ö r b r i n k (KD): Jag har debatterat en del på skolor i den här valrörelsen. Det brukar vara väldigt mycket hetsigare än så här. Tro det eller ej! Då brukar en sak som man kastar sig med vara att var det fler som sökte till Paradise Hotel än till lärarutbildningen. Jag ska inte säga att jag har så mycket fakta när det gäller det påstående, men vi alla här är ganska överens om att läraryrket måste bli mer attraktivt.

Min mamma är lärare, och jag har vuxit upp med att se henne tillbringa många timmar med att boka studiebesök, lägga in närvaro, sköta frånvaroanmälningar eller liknande. Jag tror att det verkligen ligger någonting i att en lärare måste få vara lärare.

Men lärare måste också få fortsätta att växa inom sitt yrke. Det ska finnas möjligheter till fortbildning och karriärvägar för att göra läraryrket något mer attraktivt. Det ska inte vara så att du kommer in på ett jobb, och sedan får du stanna där utan känna att finns möjligheter att utvecklas. Så tror jag att vi skapar mer engagerade lärare, lärare som ges möjlighet att vara mer engagerade, och då tror jag också att nivån i klassrummet kommer att höjas.

Anförande nr 234

T i n a K r a t z (V): Hej Nike! Jag ville replikera på dig därför att jag tyckte att det var så sorgligt att höra att du verkligen tror att skolan inte kan göra så himla mycket mot mobbning, utan att det ska överlämnas åt hemmen. Jag jobbar själv i skolan och har jobbat väldigt länge med olika barngrupper i olika åldrar från förskolan och upp till mellanstadiet där jag jobbar nu. Det finns ohyggligt mycket vi i skolan kan göra om vi får goda förutsättningar att göra vårt arbete, om vi har tillräckligt många kollegor och om vi till exempel har de här socialpedagogerna som vi vill satsa på att införa fler av i Stockholms skolor.

I skolan är barnen i en grupp av elever. De är flera. Det blir en annan situation än den situation man har hemma vid köksbordet. Man ser hur barnen agerar socialt tillsammans, och det är en viktig och reglerad uppgift för skolan att arbeta med. Det handlar både om värdegrund och demokratifrågor och allting sådant.

Anförande nr 235

N i k e Ö r b r i n k (KD): Det jag menar är att jag aldrig någonsin kommer att vara den politiker som säger att om ni bara ger mig tillräckligt pengar och röstar på mig kommer jag att lova er att ni kommer må bra. Jag tror inte att den makten finns i

någon politikers händer. Jag tror verkligen att den enskilda människans absolut bästa vän är hennes civilsamhälle och hennes nära gemenskaper. Det innebär inte att jag inte alls vill arbeta med det vi kan göra i skolan. Jag nämnde också att vi behöver fler pedagoger och fler kuratorer, och det är därför vi nu är så positiva till att fortsätta att utreda elevhälsogarantin.

Det är klart att vi ska göra vår beskärda del, men ibland låter det på oss politiker som om vi kan göra allt och att vi kan sörja för människor så länge människor bara betalar rätt summa pengar. Jag kan vara ärlig och säga att det tror jag inte någon kan. Men det är klart att vi ska göra vår del, men mycket krävs också av våra medborgare när det gäller hur de betar sig mot varandra.

Anförande nr 236

M a r i a J a n s s o n (FI): Fru ordförande, ledamöter! Majoriteten har berättat om sin satsning på CSI-grupper, och det är en jättebra satsning. Den är efterfrågad av många familjer med barn som behöver extra stöd i just sådana här grupper. Däremot är inte CSI-grupper lösningen för alla barn i behov av särskilt stöd. Stadens funktionshinderråd uppskattar att det varje klass går ungefär tre elever med neuropsykiatriska funktionshinder. Till detta kommer barn med andra funktionsvariationer som nedsatt hörsel eller nedsatt syn. De här barnen kan mycket väl gå i den vanliga skolan med god behållning och med goda resultat om skolan bara anpassas till barnen. Det här gäller både fysiskt och i frågor om hur man lär ut.

Ett vidgat tillgänglighetsbegrepp, som Feministiskt initiativ arbetar för, tar hänsyn till allt detta. I de här grupperna av barn med funktionsvariationer finns ganska många hemmasittare, och de kan vara hemmasittare av det skälet att de inte orkar vara i skolan på grund av någonting som heter hjärntrötthet till exempel. Det innebär att man får många intryck som man inte kan sortera. Man klarar helt enkelt inte av att gå till skolan.

Det finns olika skäl till hemmasitteri, men just den här gruppen hjälps inte av att poliser kommer och hämtar dem. Det hjälper inte heller att man sätter in åtgärder som syftar till att förändra de här barnen. Nej, här är det skolan som måste anpassas till barnen. Det är inte individerna som ska förändras, utan det är skolan som ska justeras. Mindre grupper, mer flexibla klassrum, vilorum där man kan dra sig undan och nya och olika former för lärande som passar till olika och alla elever i skolan är någonting som kan rå på den här typen av problem.

Jag yrkar bifall till Feministiskt initiativs budget.

Anförande nr 237

Borgarrådet E d h o l m (L): Fru ordförande! Det här är en av de största utmaningar som skolan just nu har. Svensk skola har blivit ett slags utslagningsmaskin för en del kategorier av elever. Vi har sannolikt hundratals hemmasittare i Stockholms skolor som av olika skäl har slutat gå i skolan. Ett viktigt skäl är de senaste 20 årens inkluderingstanke där alla barn ska gå i samma klassrum med samma lärare under samma tid trots att alla elever faktiskt har väldigt olika förutsättningar. Därför tänker vi nu bygga ut CSI-grupperna. Vi kommer att se över stödet till de fristående

resursskolorna, och vi kommer också att se över stödet till särskilda undervisningsgrupper inom skolorna. Det är precis som du säger att det finns olika behov och olika svåra behov som vi måste lösa på olika sätt. Den likriktning som vi har haft fungerar uppenbarligen inte.

Anförande nr 238

M a r i a J a n s s o n (FI): Då skulle jag vilja börja med att ändra lite på historieskrivningen. Det är inte de senaste 20 åren som har ägnats åt en inkluderingsprincip. De senaste 20 åren har i stället karakteriserats av ständiga effektiviseringar, nedskärningar, större klasser och en extrem betygshets och massor med nya mått och mätningar som gör att barn som inte riktigt stämmer in på den mall som skolan bestämmer att barnen ska stöpas i råkar illa ut i den här skolan. De orkar inte. De klarar inte av så många intryck.

När jag gick i skolan var normen ungefär 25 barn i varje klass. I dag säger vi att 32 är det rimliga. Det är självklart att många barn inte kommer att klara av detta. Det här är en ökning av antalet barn med diagnoser eller problem av olika slag som beror på de nyliberala reformerna som skolan har varit utsatt för sedan 90-talet.

Anförande nr 239

M a r g a r e t a S t a v l i n g (S): Ordförande, ledamöter, åhörare! Jag tänker prata om förslaget att gå igenom utförsäljningar av skolbyggnader som finns med i majoritetens förslag. Jag tycker att själva skolbyggnaderna och även byggnader för förskolor ska ägas av staden. Är det fristående skolor som vill etablera sig får de helt enkelt hyra skolan. Det är inte mer med det. När man bygger skolor kan man göra dem lite flexibla så att var och en kan anpassa skolan efter sitt tycke.

Det är bra om vi har rådighet över de möjligheterna när det gäller alla de verksamheter som staden har lagstadgad skyldighet att sköta. Är det en fristående skola som till exempel går i konkurs eller skulle vilja ägna sig åt en annan typ av verksamhet och lämnar sin skolverksamhet behöver vi kanske ha själva byggnaden. Jag tänker att det skulle vara mer praktiskt att staden så långt det är möjligt äger byggnader som vi bedriver lagstadgad verksamhet i.

Anförande nr 240

Borgarrådet E d h o l m (L): Jag delar helt den synpunkten. Jag förstår inte alls varför du skulle tro att vi vill sälja ut våra skolbyggnader. I själva verket har vi gjort enorma investeringar i nya skolbyggnader de senaste åren. Vi även hyrt in privata företagslokaler, och det tror jag att vi måste fortsätta att göra. Men vi kommer inte att sälja ut några skolbyggnader. De är en del av Stockholms stads resurser för en bra skola.

Anförande nr 241

M a r g a r e t a S t a v l i n g (S): Jag är jätteglad för det beskedet. Då måste jag ha missförstått någonting.

Anförande nr 242

Borgarrådet E d h o l m (L): Fru ordförande! Jag blev aningen beklämd när jag lyssnade på Sverigedemokraterna. Sverigedemokraterna pratar ofta om att man ska göra prioriteringar mellan olika grupper i samhället för att kunna förbättra för andra verksamheter. I Sverigedemokraternas budget vill man skära bort 320 miljoner kronor från utbildningsnämndens budget – 320 miljoner bara rakt av – och så säger man att det är någon slags prioritering. Samtidigt säger Sverigedemokraterna att skolan står inför väldigt stora utmaningar. Jag förstår faktiskt inte hur detta ska gå till.

Sedan skulle jag också vilja säga en annan sak. Jag skulle vilja säga att det bästa Olle Burell gjorde under den förra mandatperioden var att när vi hade den här stora flyktinginvandringen 2015 bestämde han att vi skulle fördela så många som möjligt av de barnen på så många skolor som möjligt. Man kan säga att det är en ny princip. Tidigare har man sagt, delvis från professionen skulle jag vilja säga, att det är bättre att man har fler elever med samma bakgrund på samma skolor därför att man kan anställa till exempel modersmåls lärare och så vidare. Det här var ett brott mot det där vi såg till de här barnen spreds ut på så många skolor som möjligt. Det ökar deras möjligheter att lära sig svenska. Det ökar deras möjligheter att bli inkluderade i det svenska samhället. Och tänk jag tror också att det faktiskt är bättre för de elever som redan går på dessa skolor att de får en möjlighet att se att det finns barn som har upplevt krig och terror. Jag tror att även våra svenska elever lär sig någonting av det.

Anförande nr 243

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Fru ordförande! Jag vill ändå poängtera det som jag sade i mitt anförande, Lotta Edholm. Vi ser att de skolor som har fått mest i socioekonomiskt stöd fortfarande har sämst resultat. Vi vet ju att det inte handlar om pengar. Vi måste tänka om när det gäller skolan för att vända skolresultaten. Det är inte mer pengar som skolan behöver.

I Danmark har man till exempel gått den vägen och avskaffat hemspråksundervisningen. Det finns även moderatledda kommuner i Sverige som också avskaffar hemspråksundervisningen. Det finns bland annat forskning från Danmark som visar att det inte gynnar eleverna att läsa hemspråk utan att det är bättre att lägga fokus på att lära sig, i det här fallet, svenska.

Håller du inte med om att vi måste tänka om när det gäller skolan? Skolresultaten blir ju inte bättre. Jag skulle vilja säga att de i stället blir sämre.

Anförande nr 244

Borgarrådet E d h o l m (L): Sverigedemokraterna vill dra undan 320 miljoner kronor. Det är bara en del av dem som handlar om hemspråksundervisningen. En av era tidigare talare sade att det är viktigt att förhålla sig till lagar och regler och den verksamhet som staten säger att vi ska bedriva. Hemspråksundervisning är en sådan verksamhet. Det här är bara en fuskbesparing. Men det handlar inte bara om fuskbesparingen utan ni vill spara ytterligare 100 miljoner kronor på någonting helt annat, oklart vad för det vågar ni inte definiera. Sanning att säga handlar det om kanske 500 lärare i våra skolor, om man räknar lite snällt, som ni tycker ska sparkas.

Sanningen är det att det inte alltid är pengar som styr, men att däremot dra bort 300 miljoner kronor från Stockholms stads skolor kommer att slå stenhårt.

Anförande nr 245

T i n a K r a t z (V): Fru ordförande! Tack för att ni tar den här debatten i varje fråga! Det är jättebra, Liberalerna. Jag tänker passa på att fråga om situationen på fritidshemmen utifrån ditt anförande som gällde hela budgeten.

Det är ju väldigt tufft där ute. Elevgrupperna är stora, och det är stor brist på utbildad personal. Under våra fyra år har vi satsat på att försöka höja personaltätheten och även på att försöka lyfta upp utbildningsnivån. Det finns väldigt lite skrivet i er budget om den här frågan. Jag tänker passa på att ge dig möjlighet att reflektera lite över hur ni tänker hantera detta. De har ju också fått ett utökat uppdrag. De ska bedriva mycket mer undervisning i fritidshemmen, vilket är väldigt positivt. Men hur ska de lyckas när situationen är så tuff?

Anförande nr 246

Borgarrådet E d h o l m (L): Jag håller helt med. Jag tror att det är väldigt viktigt att fortsätta det arbetet. Redan när jag var skolborgarråd förra gången inledde vi ett kvalitetsarbete riktat just mot fritidshemmen. Sedan har det fortsatt under den här mandatperioden. Vi satsar ett lika stort procentuellt påslag på fritidshemmen som vi gör på den övriga grundskolan. Det är viktigt att det arbetet får fortsätta.

Sedan tycker jag att det också finns sätt som vi kan använda för att öka andelen fritidspedagoger i våra skolor. Man kan till exempel fortsätta med det projekt som har funnits under många år som innebär att man kan utbilda sig under tiden som man fortfarande jobbar kvar lite i skolans värld eller i förskolans värld om det gäller förskollärare. Det ger oss också, lite egoistiskt, en möjlighet att behålla de lärarna och fritidspedagogerna under den tid som de utbildar sig. Jag tror att det måste fortsätta.

Anförande nr 247

J o h a n N i l s s o n (M): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Jag vill ägna en liten stund åt ett förhoppningsvis okontroversiellt ämne i den här salen. Jag vill ägna några ord åt lärarna och lärarnas arbetssituation.

Lärarna är såklart en jätteviktig grupp som dagligen kämpar hårt för att ge våra barn och ungdomar den bästa undervisning de kan ge. Alltmer av lärarnas arbetstid går åt till annat än just undervisning. Samtidigt är det svårt att rekrytera lärare på många håll. Att då använda den här bristgruppen till administration till exempel eller till att hålla ordning och reda i skolmatsalen är fel utnyttjande av resurser.

Samtidigt är den viktigaste faktor för att uppnå högre kunskapsresultat, som är någonting som vi politiker ofta lyfter fram, att ha utbildade lärare som får ägna sig åt just undervisning. Några uppdrag som vi lyfter fram i den grönbå budgeten är att säkerställa förutsättningar för lärare att i första hand kunna förbereda och genomföra undervisning och att ge rektorer goda förutsättningar att bedriva ett pedagogiskt

ledarskap. Vi vill minska den administrativa bördan för lärare och öka tiden för förberedelser och genomförande av undervisning. Vi vill stärka läraryrkets attraktivitet så att de som i dag jobbar som lärare vill fortsätta att jobba som lärare och så att de nya studenterna väljer att plugga till lärare så att vi kan fylla på med aktiva, kompetenta och duktiga lärare.

Vi måste också fortsätta att jobba med de pilotprojekt som har funnits hittills när det gäller lärarassistenter och studiepedagoger för att stärka lärarnas roll så att de kan ägna sig åt undervisningen.

Jag vill lyfta fram de uppgifterna och yrka bifall till kommunstyrelsens budgetförslag.

Anförande nr 248

M a r i a J a n s s o n (FI): Fru ordförande! Johan Nilsson säger att ni vill minska den administrativa bördan. Det vill jag också. Men jag funderar på hur ni tänker göra det, för jag tycker att det går lite grann stick i stäv med det som ni har som andra åtgärder och som vi har hört här tidigare. Det mesta som ni vill göra handlar om att mäta, ta in mer statistik och ta in mer kontrolluppgifter från lärarna och skolorna. Allt detta mätande, rapportering och administrerande är det som skapar den administrativa bördan.

Ni talar ofta om att man ska lita på professionen och inte stoppa fingrarna i syltburken i skolan. Jag tycker att man verkligen visar att man litar på dem genom att inte hela tiden begära att de ska tala om vad de har gjort och vad de inte har gjort ned på minsta lilla petimäternivå. Detta mätande ger upphov till en jättestor administrativ börda.

Anförande nr 249

J o h a n N i l s s o n (M): Tack så mycket för frågan! Som jag sade inledningsvis tror jag att vi är överens och vill samma saker. När det handlar om att minska den administrativa bördan för lärarna är mycket av det du nämner inte saker som en lärare behöver göra. Många arbetsuppgifter skulle till exempel de som vi kallar för lärarassistent eller studiepedagoger kunna göra. En lärare bedriver undervisning och är bra på att förmedla kunskap och att anpassa budskapet efter olika barn och olika behov och inlärningsförmåga. Men en lärare måste till exempel inte ens vara den som rättar ett prov, utan det kan någon annan göra. Det behöver inte heller vara läraren som lämnar data och statistik, mäter nyckeltal och så vidare.

Som det står skrivet i budgeten vill vi också utveckla digitala arbetssätt. Där kan man ta en provskrivning och hur den kan genomföras som exempel. Den kan genomföras digitalt, rättas mer eller mindre automatiskt och så vidare.

Det finns alltså mycket att göra, och jag tror som sagt att svaret på frågan är att det inte behöver vara lärare som utför de arbetsuppgifter som du nämner.

Anförande nr 250

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Fru ordförande! Jag ska börja med ett citat, Johan Nilsson: "Det är dags att avskaffa modersmålsundervisningen och svenska som andra språk och i stället ställa samma krav och förväntningar på alla elever gällande krav på kunskaper i svenska språket". Detta är ett citat från tre högt uppsatta moderater i Vellinge kommun, Karlskrona kommun och Jönköpings län.

Min fråga till dig är: Pågår det några diskussioner om att Moderaterna i Stockholms stad ska följa era kollegor runtom i Sverige och avskaffa hemspråksundervisning?

Anförande nr 251

J o h a n N i l s s o n (M): Det korta svaret på den frågan är nej. Du citerar från tre kommuner som visserligen må vara moderatstyrda, men beslut om modersmålsundervisning eller inte kan inte fattas i Vellinge, och det kan inte heller ske i Stockholm i den diskussion vi har här. Det finns absolut ingen anledning att göra det. Svaret är alltså nej.

Anförande nr 252

M a r i a L j u s l i n (V): Ordförande! Jag skulle kunna säga så här: Jag gläder mig åt att ni vill lätta på den administrativa bördan när det gäller lärarnas arbetsuppgifter. Samtidigt vet vi att det blir precis tvärtom. Flera andra har tagit upp precis det jag vill säga. Vi vet att det är lärarna som tvingas utföra de administrativa uppgifterna när en skola ska mätas mot en annan skola och föräldrarna ska nödgas göra val och ställa skolor mot varandra för att kunna göra det påtvingade aktiva val som ni vill införa. För att kunna göra aktiva val måste man få statistik och uppföljning. Denna statistik och uppföljning är den som läggs på lärarnas administrativa krav. Den kan inte ligga på några lärarassistenter.

En annan intressant fråga gäller detta att ni vill göra läraryrket mer attraktivt medan ni inte ens kan täcka upp för den naturliga löneökning som kommer att krävas.

Anförande nr 253

J o h a n N i l s s o n (M): För mig är det fullkomligt uteslutet att vi inte skulle samla in statistik över prestationer och resultat i Stockholms stads skolor oavsett om dessa data ska användas för att föräldrar gör skolval för sina barn eller för att vi själva ska kunna gå ut och ställa krav på skolorna. Vi kan inte ha en skola utan kravställande; det är precis det som har gjort att skolan håller på att rasa ihop på många håll. Där har man ett ansvar som politiker.

Trots vad du säger tror jag att mycket av de här arbetsuppgifterna kan göras av andra än lärare. Lärare ska inte behöva sitta och knappa in skolresultat eller procenttal i en databas. Det finns andra yrkesgrupper som kan göra det.

Du undrar hur vi kan göra detta med vår lägre tilldelning av pengar. Det var det du nämnde. Den är faktiskt inte så mycket lägre. På gymnasieskolan lägger vi samma peng. Sedan har ni 0,3 procent mer till grundskolan än vad vi har. Jag kan bara

tillägga att ni gav 1,3 procent för två år sedan, och då var tonen en helt annan från er sida.

Anförande nr 254

E v a R i s b e r g (S): I år var det första gången på över tio år som skillnaderna mellan Stockholms skolor minskade. Det är ett resultat av de satsningar som vi socialdemokrater har gjort. Vi har ett skolsystem som leder till skolsegregation och en förstärkt separering av eleverna, men vi lyckades vänta på den stora atlantångaren. Då behövs dock satsningar – fortsatta satsningar – på skolor med behov av till exempel extra stöd. Under de senaste fyra åren har vi tillfört över 4 miljarder till Stockholms förskolor och skolor. Ingen majoritet har investerat lika mycket i skolan under en mandatperiod som vi har gjort. Det har gett gott resultat.

Men från den borgerliga majoriteten kommer vackra ord och tomma löften. Er skolpolitik innehåller låga schablonökningar och ofinansierade satsningar. Varför väljer ni att sänka skatten före att satsa på skolan? Och apropå att få fler lärare: Då bör man satsa pengar på det extra lönstillägget.

Anförande nr 255

J o h a n N i l s s o n (M): Det var många ord och kanske inte så många frågor. Men du kom visst med någon på slutet där. Låt oss börja med skillnaden mellan Stockholms stads skolor. Du lyfte fram att ni har brutit olikheten mellan skolorna under er senaste mandatperiod. Om ni har lyckats göra det med historiskt låg budgettilldelning – 1,3 procent som ni lade ut på grundskolan 2017 – kommer vi att kunna göra underverk med våra 2 procent. Den delen är jag inte det minsta orolig för. Skattesänkningen har ingenting med det att göra. Det är bara att titta på vilka pengar vi lägger ut på skolan. Vi satsar 850 miljoner kronor på förskola och skola.

Jag är alltså inte det minsta orolig, utan jag är säker på att vi kommer att lyckas fortsätta med trenden att minska skillnaderna i Stockholms skolor.

Anförande nr 256

N a s s i r A b d u l l a h i A l i (S): Fru ordförande, kära stockholmare, åhörare och invånare! En likvärdig skola är en förutsättning för att alla elever ska få en möjlighet att lyckas. Så står det på s. 191 i de grönbå partiernas förslag.

Fru ordförande! Jag har förmånen att komma i kontakt med anställda i kollekttrafiken i mitt dagliga arbete. Jag har haft en sådan förmån i dag, när jag träffade på en vän som är tunnelbaneförare. Han var nyfiken på vart jag var på väg på morgonen, och jag svarade: Jag ska till fullmäktige. Jag tittade på honom och frågade: Är det något du vill att jag ska ta upp i fullmäktige? Han pekade och sade: Likvärdighet! Likvärdighet är viktigt i utbildningen. Han har märkt att för varje station han kör sitt tåg som tunnelbaneförare passerar han skillnader – skillnader i förutsättningar. Detta bekymrar honom.

Till hans ära har jag just i dag tagit fram siffrorna. Så här ser den ut i siffror, den klassresa som han gör station för station med blå linjen: månadsinkomst i Hjulsta

12 096 kr, och vid Rådhuset, några hundra meter härifrån, 31 795 kr. Arbetslöshet i Hjulsta 8,1 procent, och Rådhuset har lägst andel: 1,6 procent. När det gäller högskoleutbildade i Hjulsta är andelen 24,9 procent, den lägsta, och den högsta vid Rådhuset: 70,9 procent. Så här ser förutsättningarna ut. Jag vill att när våra elever går ut skolan, tar på sina studentmössor och åker på sina flak i sommarvärmen ska de ha livschanser och möjligheter att fullfölja sina möjligheter och drömmar.

Med dessa ord hoppas jag på bifall till Socialdemokraternas förslag.

Anförande nr 257

Borgarrådet E d h o l m (L): Fru ordförande! Det som Nassir speglar i sitt anförande är boendesegregationen. Den är förfärande, och den har förstärkts under årtionden i Stockholm. Vi har ett Stockholm som ser väsentligt annorlunda ut än det gjorde när jag flyttade hit för mer än 30 år sedan.

Skolans viktigaste uppgift är att se likadan ut för elever oberoende av varifrån man kommer. Genom olika typer av insatser ska skolan ge samma förutsättningar. Det är därför vi till exempel har ett starkt socioekonomiskt fördelningssystem. Det är inte perfekt i alla delar; det är inte alltid så att extrapengarna ger det utfall man skulle vilja. Men det är ändå på detta sätt vi kan arbeta vidare just för att skolan ska vara den där murbräckan så att det inte spelar någon roll vilken station man bor vid när man blir äldre. Det är en oerhört viktig fråga.

Anförande nr 258

N a s s i r A b d u l l a h i A l i (S): Det stämmer; vi ser att vi har skillnader. Som du vet handlar det om uppväxten i socialt utsatta förorter. Jag vill att alla barn ska ha goda möjligheter att utvecklas och lära oavsett bakgrund. Min åsikt är att stadens pedagogiska verksamhet ytterst ska bidra till att skapa villkor som ger alla barn samma chans att utveckla sin fulla potential och värna barnens rättigheter.

Hur ska man då kunna göra det? Inte genom skattesänkningar, i alla fall. Om vi ska nå målet att alla barn och elever ska ha jämlika uppväxtvillkor behöver staden fortsätta det långsiktiga arbetet. Det behöver man göra med kraft och engagemang för att öka likvärdigheten mellan stadens förskolor, skolor och fritis. Då behöver man satsa på resurser och inte på skattesänkningar. Jag hoppas att vi då kan utjämna de skillnader som vi har och att du bidrar till detta.

Anförande nr 259

L i s a G u s t a f s s o n (S): Ordförande och ledamöter! Vi behöver tillgängliggöra och öppna upp skollokaler för föreningsliv och civilsamhälle vid sidan av undervisningstiden. För detta vill vi lägga 3 miljoner. När man i dag bygger bostäder och stadsdelar planerar man sällan in föreningslokaler. Därför behöver vi använda de lokaler vi har optimalt. De få lokaler som finns i Stockholm är oftast dyra och därför inga möjliga alternativ för föreningsliv och civilsamhälle att hyra. Skolans lokaler är dessutom alltid tillgänglighetsanpassade, vilket gör att alla kan vara i dem till skillnad mot i andra lokaler. Skolor ligger centralt och bra till för medborgare, och de är lätta att ta sig till med kollektivtrafik.

Fördelarna är många, som att skolor som annars kan vara mörka och ödsliga platser efter stängning lyser upp om de används kvällstid och helger. Det blir en trygghet för medborgarna i området. Det är mycket betydelsefullt med ett aktivt föreningsliv och civilsamhälle, och vi vill ge dem de förutsättningar som behövs. Det är en enkel men otroligt viktig åtgärd. Därför satsar vi 3 miljoner på detta. Vi prioriterar barn och ungdomar och föreningsliv framför skattesänkningar.

Därmed yrkar jag bifall till Socialdemokraternas förslag till budget.

Anförande nr 260

M a r t i n H a n s s o n (MP): Fru ordförande! Jag tänkte tala lite om naturskolorna, som vi nu satsar på i utbildningsbudgeten. Vi har, som de flesta känner till, en naturskola i dag i Eggeby gård, och vi har den mobila naturskolan, som vi startade under förra mandatperioden. Nu får utbildningsförvaltningen i uppdrag att utreda placering av en ny naturskola. Vi har avsatt 2 miljoner i budgeten till detta. Tanken är att den nya naturskolan ska öppna någon gång under nästa år, 2019. Placeringen är inte helt klar ännu, men möjligen skulle det kunna bli i anslutning till det nya naturreservatet i Kyrkhamn som snart kommer att bildas. En alternativ placering skulle kunna vara Skärholmen. Vi får återkomma till detta.

Lektionerna i en naturskola bedrivs vanligen under ett par timmar när eleverna kommer dit. Det är utbildade pedagoger som leder det hela. Eleverna får lära sig mycket om årstiderna och variationer i naturen. De lär sig om träd, djur, mossor, svampar, livet i vatten och även mycket om hur friluftsliv går till och vad man ska tänka på när man är ute i naturreservat och natur.

Anförande nr 261

Borgarrådet B u r e l l (S): Fru ordförande! Jag vill betona lite mer vad gäller skolan: Pengar är naturligtvis viktigt, men som fler har sagt är det inte bara pengar det handlar om. Det är jätteviktigt att vi också funderar igenom hur man använder dem. Jag vill skicka med en erfarenhet från de fyra år vi har bakom oss när resultaten har vänt uppåt. Som flera säger handlar det om höga förväntningar, alltså en positiv skolkultur där vi tänker att alla oavsett bakgrund har chans att lyckas väldigt väl med rätt stöd.

Det finns tre faktorer som vår förvaltning har sett. Det första är ökad lärartäthet. Vi har ökat med 1 000 lärare i våra skolor. Det andra är en välriggad skolledning som gör att våra rektorer och biträdande rektorer kan vara nära verksamheten och sina medarbetare. Det tredje är en väl utbyggd elevhälsa. Dessa tre saker tillsammans ger fina resultat på skolor som jobbar på det sättet.

Jag vill också framhålla fritidshemmens betydelse för en samlad skoldag med lärande som kan fortsätta efter den schemalagda tiden. Jag vill även framhålla vikten av att vi fortsätter att försöka skapa F-9-skolor, där man får en sammanhållen skolgång från förskoleklass till det att man går ut nian. Det är en faktor som till exempel på Enbacksskolan ger fina resultat.

Vi ska inte heller glömma gymnasiet, som vi inte har talat så mycket om. Målet är att man kommer ut ur grundskolan med gymnasiebehörighet. Jag hoppas att vi kan fortsätta i Stockholm med den offensiva utbyggnaden av gymnasieskolan. Vi har 10 000 platser att skapa, och jag hoppas att vi kan ha samsyn kring det.

Anförande nr 262

Borgarrådet E d h o l m (L): Fru ordförande! Det känns nästan dumt att begära replik när man håller med om så mycket. Det är faktiskt lite märkligt att vi inte har diskuterat gymnasieskolan här i kväll. Det blir ibland så att fokus blir på grundskolan, men det är såklart en enorm uppgift vi har framför oss.

Jag tror att det vore bra om vi hade mer av informationsutbyte i denna fråga, för vi kommer att behöva bygga ut enormt många gymnasieskolor. Jag tror också att det är stor risk att vi trampar fel och bygger ut gymnasieskolor som eleverna sedan kanske inte söker sig till. Då blir det dyrt och dåligt för alla. Jag ser därför fram emot ett sådant samarbete.

Anförande nr 263

Borgarrådet B u r e l l (S): Jag tackar borgarrådet Edholm för det. Vi jobbar fint ihop tillsammans i KSL:s och Storstockholms gymnasieberedning, där också kommunfullmäktiges ordförande och Ingegerd Akselsson Le Douaron har suttit, för att just se till att Stockholms stad tar sitt ansvar och går före. Det har vi också gjort, och de andra är ganska imponerade av det – och lite stressade. Det behövs nya sätt att samplanera verksamheten i den gymnasierregion vi ingår i.

Tillsammans med 26 kommuner är vi ansvariga för att se till att både kommunen och de fristående aktörerna har de muskler och de planeringar som behövs för att se till att alla våra ungdomar får möjlighet att söka attraktiva och högkvalitativa utbildningar. Då behöver det byggas nytt. Det gäller saker som vi äger, men det gäller också att hyra in, som vi har gjort med Anna Whitlocks gymnasium. Då behöver vi en god samverkan med fristående aktörer och kommuner emellan.

Anförande nr 264

J e s s i c a S j ö n e l l (L): Ordförande! Detta är också min första gång i talarstolen. Apropå gymnasieskolan vill jag passa på att prata lite om den. Jag är glad att höra en del av den nya grönbå majoriteten som vill satsa på ett stärkt samband mellan näringsliv, universitet och högskolor.

Vi lever i en alltmer digitaliserad värld. Kunskaper om hur it skapas är vitala. De är vitala för framtidens barn och elever och framtidens stockholmare. För eleverna har programmering nu blivit ett obligatoriskt inslag, och det genomförs på gymnasienivå flera pilotstudier kring makerspacemiljöer för att skapa allt möjligt. För er som inte vet är det digitala verkstäder med 3D-skanners, VR-utrustning och annat för teknik och digitalt lärande. Detta är framtiden, och det är även ett resurseffektivt sätt att använda teknik för utveckling. Samarbete med näringsliv, universitet och högskolor är en viktig del för att förbättra våra elevers chanser i en digital värld.

Bifall kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 265

Borgarrådet E d h o l m (L): Fru ordförande! Jag har tidigare talat i den här salen om skolan som en skyddsfaktor mot framtida utanförskap. Men sanningen är också att en del av de elever som går i våra skolor redan lever i ett starkt utanförskap. För elever som lever i utsatthet är skolgången en viktig faktor för att skapa en positiv framtid. Det kan inte vara så att deras utanförskap cementeras för att de inte heller genomför sin utbildning. Därför måste också socialtjänstens insatser ha skolgången i fokus. Det går inte att avvakta till dess att andra problem har lösts, eftersom skolan är en lösning i sig själv. Den skola de här eleverna möts av måste präglas av trygghet och studiero eftersom det är eleverna med de största utmaningarna som behöver det allra mest.

Det finns elever i våra skolor som redan har rekryterats in i kriminalitet. Den ökande otryggheten märks i skolans värld, och vi måste bemöta den också där. Samarbetet mellan skola och socialtjänst måste förstärkas. Vi inrättar därför nu lokala forum där skola, socialtjänst och polis kan samverka med målet att tidigt komma till rätta med ungdomar som bryter mot lagen.

Avslutningsvis vill jag återigen påkalla uppmärksamheten på den viktigaste frihetsfrågan. Det gäller alla de barn och ungdomar som lever i hedersförtryck. Det är oacceptabelt att det finns individer i vår stad och i vår tid som inte får bestämma sin egen framtid eller ens sin egen vardag. Jag tror att det är svårt att föreställa sig detta förtryck. De här eleverna finns i våra skolor, och därför ska detta bemötas också där. Vi ska fortsätta att utveckla arbetet mot hedersförtrycket. Skolan får aldrig vara tillåtande, ursäktande eller blundande inför de här eleverna.

Anförande nr 266

N a s s i r A b d u l l a h i A l i (S): Det är viktiga aspekter du tar upp, Lotta, och det vill jag tacka dig för. Återigen handlar det om likvärdighet och hur man bekämpar utanförskap. Jag skulle vilja höra mer om vilka tankar ni har om att arbeta för likvärdighet. Jag ser det som fina ord, men pengarna och resurserna finns inte där.

Jag skulle därför vilja ställa en fråga till dig. Det gäller det som jag sade i mitt anförande i anekdoten om skillnaderna mellan varje tunnelbanestation man passerar. Hur kan man vända det till livschanser – att barnen när de slutar trean med en studentmössa på huvudet har livschanser att fullfölja sina drömmar, oavsett var de bor? Hur arbetar ni med likvärdighet? Jag skulle vilja höra mer om det.

Anförande nr 267

Borgarrådet E d h o l m (L): Jag tror att det är viktigt att fortsätta det arbete som vi har haft under många år i Stockholms skolor och att vi satsar mer pengar på de skolor som har de allra största utmaningarna. Men jag tror att vi också måste försöka se var någonstans pengarna ger bäst resultat och var någonstans insatserna inte fungerar särskilt väl.

Jag tror också att det finns en viktig psykologi i dessa frågor. Olle Burell var lite grann inne på det också. Det ska vara samma höga förväntningar oavsett vilken bakgrund man har; det är otroligt viktigt. Sedan ska man sätta in stöd utifrån detta.

Det är också viktigt att socialtjänst och skola jobbar närmare varandra än man gör i dag. Socialtjänsten måste ha som ett specifikt uppdrag att vara stödjande i ungdomarnas skolarbete. Det ska vara lika självklart att man hjälper till med skolan och läxorna som att man gör en utflykt, gå på bio eller något sådant som social stödperson.

Anförande nr 268

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Ordförande! Jag är uppriktigt glad, Lotta, att vi delar engagemanget för tjejer, och för den delen även killar, som är utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck. Jag är glad att ni fortsätter det arbete som vi initierade med att utbilda lärare och elevhälsa. Det är jätteviktigt.

Men jag undrar hur du ser på att ni inte har några faktiska avsatta pengar mot just hedersrelaterat våld och förtryck förutom att ni nu fortsätter det som vi har påbörjat. Så sent som häromdagen sänkte ni också stödet till ett flertal kvinno- och tjejjourer som jobbar precis mot detta. Är inte det kontraproduktivt?

Anförande nr 269

Borgarrådet E d h o l m (L): Vi kommer att fortsätta arbetet med till exempel utbildningsinsatser i skolan för att göra det lättare för lärare och annan personal att se elever som är utsatta för hedersförtryck. Vi kommer också att se till att de vet vilka åtgärder de ska vidta när det inträffar. Jag tycker att det är det första steget. Nästa steg är naturligtvis att se vad skolan kan göra inom ramen för skollag och läroplan för att se till att motverka hedersnormer som också finns i skolan. Jag menar att detta är en underskattad del. Jämställdhetsuppdraget i läroplan och skolplan har underskattats under alldeles för lång tid. Skolan har redan detta uppdrag och måste arbeta hårdare med det.

§ 18 Rotel X Kultur- och stadsmiljöroteln

*Kulturnämnden
Stockholms Stadsteater*

Anförande nr 270

Borgarrådet N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige och stockholmare! Kulturen har varit hett debatterad under årets fullmäktigesammanträden, redan innan vi kommer in på kulturdebatten. Jag får säga att jag är glad för engagemanget, men jag är väldigt besviken på den skrämselfpropaganda och den onödiga oro som detta har skapat hos våra anställda, hos Stockholms kulturarbetare och hos föräldrar till barn i kulturskolan.

Jag tänker börja från början, där jag hade tänkt börja. Kulturen har ett centralt och viktigt värde i människors liv. Den hjälper oss att förstå vad det innebär att vara människa, och den hjälper oss att skapa mening när världen runt omkring oss ständigt förändras. Kulturen bidrar till att skapa förståelse mellan människor och är ett viktigt verktyg att öka toleransen och medmänskligheten i samhället.

I en tid när krafter vill sätta upp ramar och villkor för konsten och det fria ordet ska Stockholms kulturpolitik värna yttrandefriheten och de demokratiska friheter som människor runt om i vår värld kämpar och dör för. Kulturen har ett starkt egenvärde och skapas av människor själva. Den ska i så stor utsträckning som möjligt stå fri från politisk påverkan. Det som förenar extremhögern med ytterkantvänstern är att de vill nyttja kulturen för sina egna politiska syften. Här är vi grönbå helt överens om att politiken ska hålla en armlängds avstånd till kulturen. Kulturen finns inte till för att uppfostra våra stockholmare.

Ordförande! Vi är medvetna om att kulturen inte skapas av oss politiker på kulturroteln. Den skapas av människor. Vårt uppdrag är att bemöta och stötta och att vara den kraft som gör att de kan förverkliga sina idéer. Därför behöver vi stödja kulturen med transparenta och tydliga principer. Vår målsättning är att tillgängliggöra kulturen för fler.

Huruvida man tilldelas kulturstöd eller inte ska inte hänga på om man är kompis med kulturborgarrådet eller någon annan politiker i kulturnämnden. För oss är det viktigt att de pengar vi satsar på kultur också ska gå till kultur. Vi vill inte att pengar fastnar i byråkrati eller höga lokalkostnader. När Stockholm växer måste vi växa med kultur, nya bibliotek och nya scener och platser för ateljéer. Därför tar vi nu ett helhetsgrepp med ett stadsövergripande kulturstrategiskt program där vi ska arbeta fram strategier för att integrera kulturen i stadsutvecklingen.

Ordförande! Att få kombinera kultur med en levande stadsmiljö, som nu sker på min rotel, är en suverän kombo. Vi vill skapa en mer levande stad, och det ska vi såklart göra med kultur. Satsningar på ett levande Stockholm med sommargångar och mer kultur är något som våra stockholmare ska få se mer av.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till budget!

Anförande nr 271

Borgarrådet B u r e l l (S): Fru ordförande! Få saker kan göra en så stolt och glad som kulturen här i Stockholm, Sveriges huvudstad. Det handlar inte bara om chansen att ta del av ett fantastiskt kulturutbud utan också om möjligheten att utöva kultur. Det gäller unga, gamla och alla däremellan, amatörer och världsstjärnor och alla däremellan. Det gäller offentligt finansierad kultur, privat finansierad kultur, kyrkor och föreningsliv och massor av samarbete över alla gränser, alla genrer och stilar.

Det måste vara fantastiskt, Jonas Naddebo, att vara kulturborgarråd! Kan man tänka sig något finare och roligare uppdrag i Stockholms stad? Men det är kanske också ganska jobbigt att helt plötsligt inse att man har blivit lurad av Moderaterna, som ju aldrig har förstått det här med kultur. Det gäller i alla fall en majoritet av moderaterna, även om det fläckvis finns väldigt kulturella personer. Du får nu ta hand om en rejäl nedskärningsbudget och hålla i yxor och hönor som ska nackas. Dessutom är du tvungen att stå både i talarstolen och inför medierna och påstå att dessa nedskärningar är satsningar. Det är till och med riktigt bisarrt när man läser vissa uttalanden.

I själva verket är detta den första kulturbudgeten i Stockholm på minst tio år där pengarna minskar. Det blir 31,7 miljoner kronor mindre 2019 jämfört med 2018. Utöver dessa 31–32 miljoner förväntar ni er att kulturförvaltningen ska hantera löneökningar på 14 miljoner och prisökningar på 10 miljoner. Då är vi uppe i 55 miljoner i minskat utrymme plus att ni slaktar resurserna för stadsdelsnämndernas arbete med barn, kultur och fritid. Det är ytterligare 66 miljarder. I budgetdebatten och besluten i riksdagen har vi också hört och sett hur man ska skära ned på budgeten i en blåbrun konstellation.

Det går nu en chockvåg genom stadens bibliotek, kulturskolan, ateljéer och föreningsliv som behöver samlingslokaler. Det är väldigt olyckligt i detta läge då vi behöver fler mötesplatser och satsningar på kultur och folkbildning eftersom det stärker och är själva grunden för demokrati och medmännisklighet. Min kära företrädare, borgarrådet Emilia Bjuggren, skrev en artikel där hon refererade till George Orwells roman *1984*. Svart är vitt, krig är fred och sorg är egentligen lycka. I *1984* kallas dessa retoriska piruetter för dubbeltänk. Jag skulle vilja komplettera det med att påminna om figuren Bagdad Bob under Irakkriget.

Stoppa attacken på Stockholms kulturliv – bifall S budgetförslag!

Anförande nr 272

S o p h i a G r a n s w e d B a a t (M): Fru ordförande, ärade ledamöter och stockholmare! Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring och ett kulturutbud där det finns någonting för alla. Det bidrar till att människor med olika bakgrund kan mötas, dela kunskap och känna delaktighet och förståelse.

Stockholm spelar en viktig roll som inspiratör och är en plats där människor kan få olika möjligheter. Men staden behöver inte vara uppdragsgivare eller finansiär. Faktum är att den övervägande delen av det kulturutbud vi i dag ser finns helt utan politisk inblandning, och så måste det få fortsätta att vara. För att fler ska kunna

bidra till Stockholm som kulturstad ska kulturstadsreformen utredas med syfte att gynna självständighet och mångfald av aktörer och att bredda villkoren så att fler kulturverksamheter innefattas.

Vi moderater har varit tydliga med att vi vill satsa på kärnverksamheten. Vi ska inte slösa med skattebetalarnas pengar på fördyringar, lokalkostnader och renoveringsprojekt som skenar iväg. Vi har framför oss två områden där vi lägger stort fokus. Det är kulturskolan, och det är biblioteken. Kulturskolan är en fantastisk möjlighet som ger varje barn från olika områden i hela Stockholm samma förutsättningar. Här vill vi se ett ännu bättre samarbete mellan utbildningsförvaltningen och kulturförvaltningen för att kunna nyttja lokaler bättre efter skoltid, på helger och under dagtid. Vi vill också utveckla El Sistema, som är en fantastisk möjlighet för barn i speciellt utsatta områden att komma in i Stockholms kulturliv. För att veta hur vi på bästa sätt ska kunna fortsätta att utveckla kulturlivet måste vi också se tillbaka. Hur har de satsningar som har gjorts fungerat? Vi måste utreda detta.

Biblioteken ska få ännu bättre öppettider så att människor ska ha möjlighet att låna böcker på väg till jobbet eller skolan. Tyvärr har vi de senaste åren sett att otryggheten har ökat på biblioteken. Där gör vi nu en historisk trygghetssatsning i hela staden. Men jag kan lova er att vi inte kommer att byta ut böckerna mot ordningsvakter, som Socialdemokraterna hävdade under debatten i går. Däremot kommer vi att utöka det digitala biblioteket så att vi kan nå ännu fler människor. Jag är stolt över denna grönbå budget som satsar på kärnverksamheten så att fler barn och unga ska få möjlighet att gå i kulturskolan och besöka stadens bibliotek.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens budgetförslag.

Anförande nr 273

T o r u n B o u c h e r (V): Ordförande, fullmäktige, åhörare! För många år sedan såg jag en föreställning av Cullbergbaletten på Parkteatern. I publiken inte så långt från mig såg jag också koreografen Mats Ek och dansaren Barysjnikov sitta och småprata med varandra medan vi väntade på att föreställningen skulle börja. Just denna föreställning gjorde ett djupt och bestående intryck på mig av en helt annan anledning: Jag hade med mig en väninna från England på Sverigebesök. Hon hade med sig sin fyraåriga dotter. Vi hade placerat oss längst ut i en bänkrad så att dottern skulle kunna sitta på marken och leka vid våra fötter under föreställningen. Min väninna var helt tagen. Cullbergbaletten är ett världsberömt danskompani. Tänk att det över huvud taget var möjligt att få se Cullbergbaletten utan att ha bokat ett år i förväg och utan att betala ett dyrt biljettpris! Tänk att på ett så otvunget sätt i sällskap med sin fyraåring sitta där i en folkhop med picknickkorgar i en park med luftballonger över våra huvuden och att några bänkrader bort sitter en lika otvungen Barysjnikov! Min väninna kunde inte sluta prata om detta under resten av sin Sverigevistelse.

Jag insåg plötsligt det världsunika med Parkteatern. Parkteatern sammanfattar på ett storslaget sätt det bästa med en bra kulturpolitik. Vi stadshuspolitiker som sitter här i

salen just nu har anledning att vara stolta. Vi har ansvaret för den världsunika scen som Parkteatern utgör. Det är upp till oss att förvalta detta arv på bästa sätt.

Kultur är inte en del av kommunens kärnverksamhet eller obligatoriska ansvarsområden, som till exempel äldreomsorgen är. Men kultur är en byggsten i varje demokrati värd namnet. I de tider vi lever i just nu med de hot mot demokratin som växer i vårt eget Europa kommer vi att behöva sluta ta kulturen för given. Vi kommer att behöva bli mer aktiva kulturpolitiker. Vi kommer att behöva försvara och också förstärka en fri, oberoende och tillgänglig kultur för alla. Vi får inte lämna walkover i kulturfrågorna till krafter som inte värnar denna fria, oberoende och tillgängliga kultur för alla.

Med detta vill jag yrka bifall till Vänsterpartiets budget för 2019.

Anförande nr 274

Hanna Gerdes (L): Här har man inte ens tillträtt som gruppledare men kastas direkt in i hetluften! Nåja, då vet man i varje fall att man lever. Vårt kulturborgarråd har just gett oss en lite bredare bild av kulturbudgeten, och jag är övertygad om att en ansevärd del av följande timme kommer att ägnas åt diskussioner om lokaler, overheadkostnader och effektivisering av administration.

Jag skulle därför vilja ägna min tid åt en liberal frihetsfråga som genomsyrar den blågröna budgeten, nämligen satsningen på biblioteken och det fria ordet. Biblioteken är en källa till kunskap i en tid av faktaresistens. Biblioteken utjämnar klyftor och är fyllda av tankar som bränns. Biblioteken påminner oss om att i stället för att bara ägna vår tid åt att klanka på andra finns det tusen sätt att berätta om sin egen vision och om vikten av att göra det så att inte människor tappar tron. Det tycker jag att särskilt Olle Burell i dessa populistiska tider bör fundera på när han sätter tonen för debatten.

Jag var just fyllda 15 år när jag gick in på biblioteket för att låna *Mein Kampf*. Jag var mentalt förberedd på att jag skulle möta 388 sidor av hat – 388 sidor av hat riktat mot mig och min familj. Men jag visste att jag behövde läsa detta. Hur skulle jag annars kunna vässa mina argument och populistiska förenklingar? Hur skulle jag annars kunna bemöta koncentrationslägerteorier med fakta? Hur skulle jag annars i en tid när vindar blåser som starkast orka stå kvar utan att blåsa omkull?

Jag är en av dem som är övertygad om att hat inte försvinner bara för att jag slipper läsa om det. Jag tror snarare att ju mer vi läser, desto mer motståndskraftiga blir vi mot förenklingar. Därför värnar både jag och Liberalerna att alla böcker ska kunna läsas i våra bibliotek, även de vars innehåll vi avskyr mest. För en liberal är biblioteket epicentrum för kunskap och demokrati. Det är yttrandefrihetens högberg. Liberaler vet att det fria ordet kan användas till att sprida hat, men det fria ordet är också vårt främsta vapen mot populism.

Avgrundskillnaderna mellan Liberalerna och auktoritära krafter blir sällan tydligare än i frågor som rör kulturen. När den auktoritära vänstern ägnar sin tid åt att man ska tänka rätt snarare än att tänka fritt och när den auktoritära högern klåfingrigt försöker styra kulturen så att den bara ska vara det de definierar som svenskt behövs det fria

ordet som motkraft som mest. Trots detta är det många som älskar denna frihet som gång på gång väljer att misstolka den. Det gäller de som i tid och otid vrålar om åsiktskorridorer bara för att de möter motstånd mot sina egna idéer, de som tror att yttrandefrihet innebär att slippa kritik mot sina yttranden eller de som tror att yttrandefrihet automatiskt innebär en rätt att med skattemedel få en arena för att torgföra sitt hat i panelsamtal på bibliotek. Liberaler kommer alltid att värna biblioteken; de är till för oss alla. En del menar att kulturen är oviktig och endast till för en elit. De borde besöka Stockholms bibliotek. Här samlas drömmar om framtiden och tusen visioner om att ta sig dit.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till budet 2019.

Anförande nr 275

M a r t i n H a n s s o n (MP): Fru ordförande, ledamöter och åhörare! Vi lägger fram en stark kulturbudget i ungefär samma storlek som den vi rödgrönrosa lade fram för två år sedan i budgeten för 2017. Det innebär enligt den jämförande kulturrapporten att vi lägger fram en kulturbudget och har en kulturpolitik i Stockholm som nu kommer att vara starkare än den i städer som Wien, Florens och München. Det är viktigt att vi har med oss detta: Det är en stark budget.

Jag tänkte fördjupa mig lite mer i de satsningar som vi nu också gör. Vi ska till exempel utreda formerna för rephotell som kan ses som en utveckling av replokaler, där man kan boka dem mer flexibelt per timma. Detta finns redan i Oslo, och det är den modell vi tänkte försöka kopiera. Där kallas det för övningshotell. Det drivs i helt kommunal regi av Oslos kulturförvaltning, och det startade 2009. I dag är verksamheten självförsörjande. Rephotellen är fullt bemannade och har den senaste tekniken och den senaste utvecklingen. Vår tanke är att man ska kunna hitta till exempel ett gammalt kulturhus, ett gammalt bryggeri eller någonting sådant, kanske i Liljeholmen eller i Slakthusområdet där man skulle kunna få igång verksamheten.

Kvinnohistoriska muséet kommer att starta i början på 2019. En stor lanseringskampanj drar igång den 1 februari. I mars kommer de olika programmen att påbörjas i lokaler på Götgatsbacken, så håll gärna utkik efter detta i början på året! Vi kommer även att utreda möjligheterna till fler lokala kulturhus runtom i staden med särskilt fokus just på ytterstaden. Ännu fler platser i Stockholm ska kunna erbjuda den mycket populära verksamheten kultur för barn eller Rum för Barn. Det ska prioriteras så att vi kan bredda detta. Vi ska starta en omfattande utredning för att möjliggöra att få fram mer platser för de olika parklekarna.

Därtill ska vi se över avgiftsmodellerna för sommarkolloverksamheten. Det gäller dels att se över avgiftsnivåerna i syfte att barnfamiljer med en svagare socioekonomisk bakgrund ska få större möjligheter att delta i sommarkollon. Överlag är detta en budget som fokuserar mycket på kulturen i ytterstaden; det är där vi gör de riktade satsningarna.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 276

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Fru ordförande! Sverigedemokraterna vill stödja kulturprojekt och föreningar som behöver ekonomiskt stöd för att förädla sina talanger inom måleri, dans, kultur och skådespeleri. Kulturstöd ska då premiera uttryck som syftar till att utveckla utövarens kreativitet och talang men som också kommer allmänheten till gagn.

Vi befinner oss i Sverige, så självklart ska vi också ha ett fokus på att stödja projekt och föreningar vars fokus är på att bejaka svensk kultur. Det handlar helt enkelt om att vi som parti tror på ett sammanhållet Sverige och en sammanhållen stad. Det som krävs är en gemensam kultur och identitet som håller ihop samhället. Det är det som har byggt Sverige. Men tyvärr ser vi en utveckling där utanförskapsområdena blir fler. Om vi vill vända den utvecklingen måste vi också ändra politisk inriktning även inom kulturpolitiken.

Politiker ska inte uppmuntra grupper att distansera sig från majoritetssamhället, men det är just det som har skett under många år genom att man har gett stockholmarnas skattepengar till projekt och föreningar som helt enkelt bidrar till ett mer splittrat samhälle. Det är därför Sverigedemokraterna säger nej till den sortens stöd. Vi är inte principiellt motståndare till att invandrare vill bejaka sina hemländers kulturer, men vi tycker att det är fel att det sker med offentliga medel. Det skapar ett mycket större utanförskap i samhället. Det är också många gånger fel att vi uppmuntrar människor som har rötter i kulturer och värderingar som inte är kompatibla med de värderingar vi har i stället, till exempel jämställdhet mellan kvinnor och män. Här måste vi alla bli tydligare med vad det är som krävs när man kommer till Sverige. Vad är det man ska anpassa sig till? Här har vi alla mycket att lära.

Vi kommer att erbjuda redskapen. Det handlar om mer svenskundervisning, och det handlar om större möjligheter att ta del av svensk kultur och svenska värderingar. Men vi får inte heller glömma att ett stort ansvar också ligger på varje enskild individ när det gäller att vilja bli en del av det svenska samhället. Här måste kraven på anpassning bli mycket tydligare än vad som sker i dag.

Bifall till Sverigedemokraternas budget för 2019!

Anförande nr 277

U l f L ö n n b e r g (KD): Ordförande, kommunfullmäktigeledamöter och stockholmare! Jag är lite äldre, men allting är nytt – detta är första gången jag är här!

Sverigedemokraternas anpassningspolitik är mycket vidare än en budgetdebatt, men jag kan bara inte låta bli att kommentera detta. Om ni vill fortsätta denna debatt – se då till att lägga in repliker, vilket ni har undvikit i andra sammanhang! Då kanske vi kan ställa saker och ting till rätta.

Jag tror att ni håller med mig om att kulturen har ett egenvärde och att det är viktigt att vi också inser, många av oss här i salen, att kulturpolitiken är den praktiska del i politiken där vi ser var dess gränser går. Vad är vårt uppdrag med kulturpolitiken? Var går den politiska gränsen för det man vill åstadkomma inom kulturpolitiken?

Ibland är det bra att gå ned på en väldigt konkret nivå och ganska små belopp för att se hur nonchalant man är eller vilken syn man har som kulturpolitiker. Den förra majoriteten, den rödgrönrosa, gjorde en rivstart från mandatperioden då den tillträdde. Då avsatte man helt plötsligt 1,4 miljoner under två år till en aktör som inte ens hade sökt ett bidrag. Ett sådant stort bidrag till en aktör när det gäller verksamhet som projektbidrag gör naturligtvis att man tränger undan den mångfald som behövs. Men det är klart: Om man vill styra och byråkratisera och framför allt driva på sina gunstlingar blir det denna politik.

Denna del kommer ni inte att se någonting mer av, utan vi kommer naturligtvis att arbeta med det bidragssystem och de kriterier som fungerar bra om man lever upp till dem. Med andra ord kommer vi helt enkelt att göra tvärtom det som den tidigare majoriteten gjorde. Vårt mål med kulturpolitiken är friare och mer oberoende kulturaktörer.

Kära sverigedemokrater och ni andra som undrar över detta! Fri kultur, fria medborgare, modiga och kritiska medborgare som inte anpassar sig efter politikens kommando är vad vi behöver.

Anförande nr 278

S i s s e l a N o r d l i n g B l a n c o (FI): Ordförande, fullmäktige! När det nya kulturborgarrådet för första gången presenterade sina visioner för kulturpolitiken i en DN-intervju blev det stora protester inom stora delar av Sveriges kulturvärld. Chefredaktören för Biblioteksbladet beskrev det som att det hördes en djup suck av utmattning kring hela Bibliotekssverige när Naddebos förslag att privatisera biblioteken lanserades. Hans idéer att låta mecenater finansiera Kulturhuset Stadsteatern gjorde att husets egen fackklubb kände sig nödgad att gå ut och vädja till det nya styret att inte förstöra en av Stockholms mest uppskattade kulturinstitutioner. De uppmanade det nya styret att låta Kulturhuset Stadsteatern fortsätta att vara den färgsprakande demokratiwerkstad som stockholmarna har vant sig vid och har rätt till.

Redan senare samma dag var visserligen det nya kulturborgarrådet tvungen att göra en pudel och ta tillbaka stora delar av allt som hade sagts. Det var genant för alla parter men ändå skönt att de värsta tokigheterna inte skulle genomföras den närmaste tiden. Skadan var ändå redan skedd, och det finns få bokälskare i Stockholm som inte är rädda för utvecklingen när det gäller våra gemensamma bibliotek och tillgången till öppna kulturinstitutioner.

Rädslan och den tunga sucken av utmattning beror på att mycket av det vi menar är en del av demokratin och välfärdssamhället är hotat. Vi är många som känner av förändringarna in på bara skinnet. I tider med fake news, filterbubblor och en ökad polarisering borde vi värna institutioner som främjar bildning, kunskapsförmedling, barns utveckling och demokrati i stället för att genomföra privatiseringsexperiment.

Vi menar att vi måste värna de få öppna offentliga rum vi har som inte kräver pengar för att man ska vara välkommen. Vi tjänar alla på att människor läser och på att vi har ett rikt kulturliv som alla kan ta del av. För många barn och unga som växer upp i

hem utan böcker är biblioteken den enda vägen till litteraturen och därmed till en bredare förståelse för människan, världen och samhället.

Stockholm är en attraktiv stad att besöka, bo i och växa upp i mycket tack vare vårt rika kulturliv. Vi vill att kulturen ska få större plats i staden och i människors liv. I stället för att bygga högre murar för att ta del av litteratur och kultur vill vi sänka trösklarna och satsa på litteraturen genom ett helt nytt litteraturhus i Stockholm. Vi vill stärka demokratin genom att satsa på kulturen. Vi vill stärka konstnärer och kulturarbetare genom att satsa på kulturen. Vi vill stärka människor genom att satsa på kulturen.

Därför yrkar jag bifall till Feministiskt initiativs budgetförslag.

Anförande nr 279

Borgarrådet N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Under detta budgetfullmäktige har debatten kring kulturen gått hög, och i går slängde sig Karin Wanngård med obekräftade mediasiffror om ett antal uppsägningar. Vänsterpartiet med Clara Lindblom i spetsen har hävdade att hundra medarbetare på kulturskolan ska få sparken. Ingenting av detta är sant.

Det som är sant är att vi vill satsa våra pengar på verksamhet och kultur och inte på skenande lokalkostnader. Det värsta är att den förra majoriteten hela tiden har känt till dessa utmaningar – utan att ha vidtagit några åtgärder. Jag tänker dock inte låta skrämselfretoriken överskugga hela mitt andra anförande, utan detta kommer jag tillbaka till i replikerna.

Kulturskolans verksamhet är viktig, och vår grönbå majoritet slår vakt om att barn och unga ska ha en god tillgång till kultur. Utöver en bred och kvalitativ kulturskola ska vi också utreda möjligheterna till kulturpeng för förskolor och skolor, som ska gå direkt till att säkerställa kulturupplevelser för alla barn. Vi vill också satsa på trygga och lugna bibliotek i ytterstaden. Därför fortsätter vi med arbetet som den tidigare majoriteten startade och jobbar med bemötandet hos alla anställda. Min vision är inte fler väktare på bekostnad av bibliotekarier, utan vi vill i stället ge personalen möjlighet att hantera ordningen i så stor utsträckning som det går. Men självklart kan det ibland behövas väktare i vissa situationer.

Vi tror inte på tillfälliga och kortsiktiga lösningar för permanent verksamhet, som den tidigare majoriteten gjorde. Den grönbå kulturbudgeten tar ansvar för att stärka kulturens position i Stockholm, dels genom vårt kulturstrategiska program som vi ska ta fram stadsövergripande, dels genom att de pengar som vi satsar på kultur faktiskt ska gå till kultur och inte ätas upp av skenande lokalkostnader.

Anförande nr 280

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Ansvarigt borgarråd ska skära ned 50 miljoner i kulturbudgeten, och han har inte specificerat vad. Vi är medvetna om att kulturverksamheten har kostnader i form av personal, och det är klart att om man räknar om 50 miljoner kronor måste han skära bort ett hundratal anställda från kulturverksamheten.

Det jag tycker är absolut viktigast när det handlar om kulturfrågor är att kulturen är viktig för samhällets uppbyggnad. Kulturen måste vara fri från politikens klåfingrighet, och det är här som jag blir orolig när Jonas Naddebo skär ned sin kulturbudget. Svara då, Jonas Naddebo! Vad ska du dra ned på? Din budget går back!

Anförande nr 281

Borgarrådet N a d d e b o (C): Jag vill säga att jag blir fruktansvärt irriterad på politiker som sprider och driver på en oro som inte är befogad. Det Karin Wanngård inledningsvis sade i debatten om hur många som skulle skäras bort var en obekräftad mediesiffra.

Även för mig är kulturen viktig för samhället. Det är därför vi verkligen vill satsa på kulturskolan. Kulturskolan ska inte vara ett fall för generell effektivisering till exempel, utan vi ser till att kulturskolan ska klara sig ifrån den. Vi ska också satsa på bibliotek. Den oro som Karin Wanngård för fram är liksom krokodiltårar.

När det gäller budgeten hanterar vi den, precis som ni har gjort, med generella effektiviseringar och inte heller kompenserar vi för pris och löner – vilket inte heller ni har gjort när ni har styrt. Det är inte den fara som Karin Wanngård menar att det är. Vi vill ta ansvar för att säkerställa att våra pengar inte går till skenande lokalkostnader.

Anförande nr 282

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Jonas Naddebo, då ser jag väldigt mycket fram emot debatten i kväll, för nu ska vi äntligen få reda på hur det här ska gå till. Senast nyss och i går läste jag flera artiklar där personer från kulturförvaltningen, oroliga föräldrar och människor som jobbar i kulturskolan uttalar sig och säger att de kommer att bli av med tjänster och att man kommer att lägga ned kulturskolan i Hägerstensåsen. En mamma som hade ringt till dig, Jonas, var inte nöjd med svaret, stod det.

Det här blir inte tydligare. Det här är ingenting som vi på den här sidan sitter och hittar på; det är ju människor som jobbar med de här verksamheterna som har tolkat er budget så.

Jag blir inte klok på det. Uppenbarligen blir inte heller kulturförvaltningen klok på det och inte heller föräldrar och barn som drabbas. Jag ser därför fram emot att Jonas Naddebo nu ska tydliggöra hur ni ska säkerställa att kulturskolan finns kvar och att ni inte drar ned på personal, när det är precis så alla andra tolkar er budget.

Anförande nr 283

Borgarrådet N a d d e b o (C): Då hoppas jag att Anna Rantala Bonnier är en ansvarsfull politiker som inte eldar på en oro som inte är befogad. Jag pratade med den här mamman i fredags och var väldigt tydlig med henne om att kulturskolan inte ska ta emot generella effektiviseringar, utan där satsar vi. Vi ska se till att stärka det.

Inte heller min förvaltning sitter med mössan i hand när det är hyreshöjningar på 20 procent. Det kan man inte bara ta emot, för om man gör som ni har gjort tidigare, utan att ha en plan för de höjda kostnaderna, då kommer pengarna till kulturen att gröpas ur, och till slut sitter vi bara med lokaler och kan inte ha verksamhet.

Jag tänker slå vakt om verksamheten och kulturen och de barn som finns i kulturskolan. Jag tänker inte sitta och försvara tomma, dyra lokaler som vi inte klarar av att ha verksamhet i. Det är mitt svar. Jag tycker att föräldrar som har sina barn i kulturskolan ska vara lugna för att vartenda barn ska kunna vara kvar i den verksamheten, dock kanske inte i exakt samma lokaler som alltid.

Anförande nr 284

Borgarrådet B u r e l l (S): Ordförande! Borgarrådet Wanngård har kommit med faktabaserad kritik utifrån de siffror som står att läsa i ert budgetförslag: att ni jämfört med i år minskar budgeten med 31,7 miljoner kronor och att ni därutöver förväntar er att nämnden ska finansiera löneökningar på 14 miljoner kronor och prisökningar på 10 miljoner kronor. Det blir 55,7 miljoner kronor.

Det är väl klart att kulturälskande stockholmare och medarbetare blir oroliga. Men Jonas Naddebo avfärdar den oron med att borgarrådet Wanngård skulle fälla ”krokodiltårar”. Det tycker jag är lite nedvärderande. Det här är alltså faktabaserad kritik, och jag tycker att Jonas Naddebo är svaret skyldig. I dag är det Lucia, den 13 december. Det är snart slut på 2018, och den här budgeten gäller från den 1 januari, eller hur? Hur ska Jonas Naddebo hinna spara så mycket på lokaler utan att det får enorma konsekvenser för verksamheten?

Anförande nr 285

Borgarrådet N a d d e b o (C): Jag ska erkänna att jag inte tycker att det är så roligt att skylla på att det här gjorde ni under er mandatperiod, och det här gjorde vi. Ni har känt till situationen under hela den förra mandatperioden, men ni har inte tagit tag i den. Jag tänker ta ansvar för de skenande lokalkostnaderna, något som ni inte har gjort. Självklart tänker jag ta mig an den utmaningen. Vi ska inte skära ned på kulturskolan, och vi ska se till att hålla bra öppettider och ha lugn och ro på våra bibliotek, något som är en viktig kärnuppgift.

Men jag ska också säga är vår budget faktiskt är högre än den budget som ni hade för mindre än tolv månader sedan, det vill säga för 2017. Det ni målar upp som ett skräckscenario var någonting som ni faktiskt kunde driva verksamhet på för mindre än 12 månader sedan. Vi behöver inte blåsa under någon oro i onödan. Vi kommer att greja det här.

Anförande nr 286

T o r u n B o u c h e r (V): Ordförande, åhörare, ledamöter! Vänsterpartiet har en adventskalender på Facebook, och i dagens lucka står detta lilla rim: I dag sjunger många barn på Lucias dag, och då vill vi för kulturskolan slå ett slag. För alla unga ska såklart få tillgång till kultur, oavsett om de vill sjunga, dansa eller spela klaviatur.

Vi är alltså också kulturskolekramare. Det är en viktig verksamhet för barn och ungdomar för att själva kunna skapa kultur. Det är också viktigt att vi arbetar bort trösklar till kulturskolan. Vi måste fortsätta arbetet med att förenkla ansökningssystemet. Vi måste fortsätta att ha låga avgifter. Vänsterpartiet vill även se över möjligheterna till kostnadsfri uthyrning av instrument inom kulturskolans verksamhet.

Stockholms bibliotek är öppna institutioner som ska gynna demokrati och gemenskap och bidra till kunskap och läsning. Biblioteken ska drivas i egen regi. Vi gör under 2019 satsningar på bibliotek i ytterstaden genom att anställa fler bibliotekarier. Att öka antalet medarbetare har varit en framgångsfaktor under föregående mandatperiod för tryggheten på biblioteken.

I Stockholm har vi en stadsteater. Den ska vi värna. Parkteatern, Kretsteatern, kulturhusverksamheten i Vällingby och i Skärholmen är fantastiska exempel på en stadsteater som nu även finns i orten. Låt oss nu inte förföras av storslagna drömmar om sponsrade kulturarenor, utan låt oss vara pragmatiska politiker som verkar för stockholmarnas bästa, för en kultur för alla och inte bara för några få!

Jag vill snabbt som sjutton skicka ett tack till Ann Mari Engel, ledamot i kulturnämnden. Hon har i över ett decennium drivit frågan om ett kvinnohistoriskt museum, och vi är så stolta över att det nu är på gång.

Bifall Vänsterpartiets budgetreservation!

Anförande nr 287

Borgarrådet N a d d e b o (C): Jag kan meddela att även Centerpartiet har en adventskalender på internet där vi talar om de fantastiska saker som vi har fått igenom i den här majoriteten.

Det är väl skönt att Vänsterpartiet inte längre sitter i majoritet, för nu kan ni strössa skattepengar lite här och var. Det är kanske där ni gör er bäst. Men jag ska faktiskt ge kredd för en sak i den här diskussionen, till skillnad från Socialdemokraterna som inte gör någonting kring den generella effektiviseringen: Vänsterpartiet tar faktiskt tillbaka den och finansierar den med skattepengar, och därför har ni egentligen fog för att ta den här diskussionen. Men ni ser ju väldigt sällan att man kan effektivisera det som är finansierat med skattepengar över huvud taget; det bästa hos er är alltid att driva i egen regi.

Och det är ju faktiskt så att kulturskolan är någonting som vi kör i egen regi och i egen drift. Vad är Vänsterpartiets kreativa lösningar för att möta våra skenande lokalkostnader så att inte pengarna till kultur endast går till lokaler?

Anförande nr 288

T o r u n B o u c h e r (V): Vi tycker att det ska finnas generella finansieringar på verksamheter där de gör nytta. I väldigt personaltäta och personalberoende verksamheter ska man inte ha generella finansieringar. Det är vår policy.

Jag undrar lite grann om kulturen inte ska ha några lokaler från den 1 januari. Hur snabbt tänker ni hitta billigare lokaler i det Stockholm som vi befinner oss i i dag? Jag menar, det är ju snudd på omöjligt. Tror ni att ni har hela mandatperioden på er att först säga upp en massa dyra lokaler och sedan kanske om fyra år hitta några som är billiga? För mig blir det helt absurt, och jag har suttit och funderat över det här hela tiden. Jag förstår att Jonas Naddebo inte kan svara på det, men han får väl återkomma någon annan gång.

(Borgarrådet N a d d e b o (C): Skolor!)

Anförande nr 289

R a s m u s J o n l u n d (L): En kulturbudget för barnen, böckerna, biblioteken, bildningen och kulturens frihet är vad vi kommer att debattera och besluta om här i kväll.

Flera, inte minst min partivän Hanna Gerdes, har talat väl om bibliotekens betydelse för yttrandefrihet och bildning. Där ska man kunna plugga i fred, göra resor i sinnet liksom bildningsresor. Tryggheten på biblioteken är en grundläggande uppgift för staden, och jag är glad att vi kommer att kunna fokusera ännu mer på det de kommande åren.

Konsten och kulturen ska synas i staden. Kulturen ska ta större plats i stadsplaneringen, och det är också en viktig prioritering som jag är glad att vi har med i den här röda... Sade jag röda? Det måste vara julen eller Arvids röda slips som vilseledde mig. Alltså den grönbå majoritetens budget. Det är väldigt viktigt att vi får in kulturen på ett större sätt i stadsplaneringen.

Kulturen skapas inte av kommunen, som vi väl vet. Ett rikt kulturliv skapas av alla konstnärer och kreatörer som skapar alla sagor och skrattspeglar och sanningar som vi tar del av. Utan dem blev det förstås ingen konst, och utan kulturskapare som vågar satsa tid och pengar faller kulturlivet samman. Dessa kulturskapare förtjänar stöd, och de har samtidigt rätt till sin frihet. Kulturpolitik handlar om att veta var gränserna för politiken går, vilket också Ulf var inne på i sitt inledningsanförande. Den gränsen drar vi nu betydligt tydligare och snävare. Det ska bli slut på projekt där politiker bestämmer både innehåll och utförare, och det ska bli slut på att gamla meriter och kontakter faller utslaget medan nya, idérika kulturskapare får det trångt i portgången. Inget ont om meriter eller traditioner – kvalitet kan bestå och utvecklas år efter år. Men framtiden måste också få ta plats.

Det här kom vi långt med under tidigare mandatperioder. Mycket i kulturstödsreformen fick lyckligtvis också leva kvar under de gångna fyra åren. Nu kommer vi att ta nästa steg, och vi förbereder en rejäl kulturstödsreform som motverkar utelåsningseffekter, uppmuntrar till fler intäktskällor så att inte kulturaktörerna är lika beroende av kommunalt stöd och uppmuntrar till mer självständighet.

Stockholmarna kommer att få en bra grönbå kulturbudget, och för mig som lämnar kulturnämnden vid årsskiftet efter 16 år känns det tryggt att kunna konstatera det.

Anförande nr 290

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Det kanske var en liten freudiansk felsägning där om den röda färgen. Vi har ju debatterat friskt, inte minst i den här valrörelsen, och nu lämnar vi båda kulturnämnden. Men jag skulle säga att det svåra i våra debatter i valrörelsen har varit att vi har varit så rörande eniga. Jag känner stor respekt för att Liberalerna ändå är uppe och tar debatten, samtidigt som jag saknar Miljöpartiet i debatten.

Jag vill ändå ställa samma fråga till Rasmus Jonlund, för det är trots allt ert gemensamma ansvar. Det är inte bara kulturborgarrådets budget, utan det är ju majoritetens budget, och vi får inga svar angående de nedskärningar som ni trots allt gör. Er gruppledare sade i går att biblioteken ska undantas. Kulturborgarrådet har sagt att kulturskolan ska undantas. Betyder det att alla de här 30 miljonerna ska tas på de fria aktörerna?

Anförande nr 291

R a s m u s J o n l u n d (L): Jag kan konstatera – inte från Emilia Bjuggrens sida dock – att det är ett väldigt högt tonläge i den här debatten. Det talas om 1984, dubbeltänk, Bagdad Bob och annat. Jag tycker att det är väldigt synd i ett läge där kulturfrågorna verkligen är en viktig skärningspunkt i en viktig debatt om yttrandefrihet och annat. Man borde kunna spara de stora orden för de viktiga frågorna, och jag är glad att Emilia Bjuggren inte tar till så stora ord.

Man kan också konstatera att den budget vi har fortfarande är större än vad kulturbudgeten var 2017. Man måste sätta saker i relation till varandra, och det finns en tydlig inriktning att vi ska minska kostnader för administration och lokaler. Vi har en strategi som innebär att man till exempel ska kunna utnyttja skolans lokaler mer, vilket kanske också gör att barnen i kulturskolan till exempel får kortare resväg. Där kommer man att kunna göra mycket, och ett exempel har vi på kulturnämnden redan i nästa vecka, där vi kommer att besluta om en sådan förändring.

Jag hyser gott hopp om att detta även utan min närvaro i kulturnämnden kommer att gå alldeles galant!

Anförande nr 292

T i n a K r a t z (V): Ordförande! Ni borgerliga lyfter ständigt om och om igen lokalkostnaderna som ett problem för kulturen. Detta leder mig tyvärr 20 år tillbaka i tiden när vi i Skarpnäck drabbades av budet att nu skulle kulturhuset läggas ned. Som tur var lyckades vi tack vare Skarpnäcksandan som fanns redan då förena en otrolig mängd människor i en manifestation den 14 december 1998, och till slut lyckades vi behålla kulturhuset. Men det var absolut den dåvarande borgerliga majoritetens uppfattning att det skulle läggas ned. Kulturens pengar skulle nämligen gå till annat än lokaler.

Nu undrar jag bara försiktigtvis om ni ska avyttra ytterstadens lokaler för kultur.

Anförande nr 293

R a s m u s J o n l u n d (L): Vi kanske ska vara noga med att säga att kulturen behöver lokaler. Sedan är frågan vad de kostar och om man kan använda dem mer effektivt. Det finns ju, vilket har nämnts här i debatten, i vår strategi för de kommande åren en inriktning på kulturhus till exempel i ytterstaden. Det viktiga är att vi har lokaler som används, och det är det som är vårt fokus: ringa kostnader och att lokalerna kan användas effektivt.

Anförande nr 294

L i s a P a l m (FI): Ordförande! Nu har båda från Liberalerna pratat väldigt gott om biblioteken, det fria ordet och så vidare. Samma dag som den grönbå budgeten kom blev det typ anställningsstopp på biblioteken. En närstående till mig råkar jobba på ett av stadens bibliotek och blev väldigt orolig. Det är alltså inte bara som vi hörde Naddebo säga tidigare, att det är den här sidans krokodiltårar som skapar oro, utan det är faktiskt en budget som gör det.

Jag undrar också hur Liberalerna ser på att biblioteken inte kan anställa. Hur ska vi värna om det fria ordet om man inte kan bemanna biblioteken?

Anförande nr 295

R a s m u s J o n l u n d (L): Biblioteken ska ha bibliotekarier, de ska ha böcker och de ska om så behövs också ha väktare. De ska ha den personal som behövs. Sedan ska man naturligtvis i alla verksamheter i staden löpande se över hur man effektivast kan använda sina resurser.

Vi kommer att värna biblioteken. Det kommer att behövas bibliotekarier; det kan jag lova.

Anförande nr 296

H a n n a G e r d e s (L): Med risk för att jag kastar mig åt vargarna här, eftersom jag vet att ni får ta replik: Jag tycker ändå att vi ska ägna några ord åt en av våra kanske viktigaste verksamheter som faktiskt inte har nämnts av någon en enda gång i debatten hittills, och det är Stockholms stadsarkiv.

Min mamma har ibland beskrivit för mig det svåra i att inte känna sig riktigt hemma vare sig i det nya landet eller i det gamla. Själv känner jag mig däremot privilegierad: Jag känner mig hemma nästan överallt. Det jag däremot ibland saknar är historia och kunskap om mina egna rötter. Jag har ändå tur. Jag tillhör ett av undantagen: vi få som är barn, barnbarn och barnbarnsbarn till dem som överlevde. De vars historia, egendom och plats på jorden nästan suddades ut.

För att förstå nutiden måste man känna till historien. Därför var jag väldigt stolt i dag när jag svingade ordförandeklubban i varje fall en gång på mötet med arkivutskottet. Det finns dem som lätt avfärdar Stockholms stadsarkiv som någonting trist och torrt, men för mig är det en väldigt betydelsefull verksamhet. Stadsarkivet är Stockholms kollektiva minne. Det ger oss perspektiv, det ger oss kunskap om rötter när vi ibland saknar dem.

Och lika glad som jag är att tillhöra ett generationsled som hade turen att faktiskt få vara kvar, lika bedrövligt är det att stå i en kommunfullmäktigesal i Sverige 2018 och läsa Sverigedemokraternas xenofoba kulturbudget. Det handlar inte om att bejaka den svenska kulturen – det tycker jag är någonting positivt. I Sverigedemokraternas budget vill man stoppa kulturuttryck från andra länder, förutom de nationella minoriteterna. Med all respekt: Jag betackar mig för det undantaget. Det är inte ert att ge!

Anförande nr 297

Borgarrådet B u r e l l (S): Ordförande! Som skolborgarråd under de fyra år som nu avslutats såg jag vid mina besök på förskolor och skolor hur otroligt viktigt det var med kultur och estetiska läroprocesser och vilken enorm betydelse det har både för förskolans och skolans möjligheter och kraft att förverkliga sitt kärnuppdrag: kunskap, demokrati och gemenskap, särskilt när det sker integrerat. El Sistema till exempel på Bredängsskolan fick möjlighet att gå runt och spela lite fiol och lite cello och se hur glädjen strålade hos barnen och hur stolta de var när deras föräldrar och syskon kom till skolan efter ordinarie skoltid – detta ville man vara med om.

Förutom den berättigade och hårda kritik som vi har mot den här nedskärningen vill jag naturligtvis också betona att vi vill hitta samsyn kring så mycket som möjligt, till exempel satsningar på El Sistema. Vi satsar ju pengar där, 23 miljoner kronor, både på kulturskolan och på El Sistema. Och varför gör vi det? Jo, för att se hur man kan samordna ännu mer med grundskola och förskola. Hittar man samordningsvinster och smartare lokallösningar, då kan jag ändå säga att även dessa pengar kommer vi att vilja satsa på utökad verksamhet och inte använda till att finansiera skattesänkningar på löjligen 16 öre som inte gör någon människa glad utan bara undergräver hela vår budget.

Återigen: 55 miljoner kronor i neddragningar på kulturnämnden är ett faktum som kommer att bli effekten av det budgetbeslut som den borgerliga majoriteten nu kommer att fatta. Det är väldigt tråkigt. Sedan tycker jag också att det är lite otäckt när borgarrådet Naddebo i Expressen sade att det får vara slut på vänsterns prestigeprojekt. Vem bestämmer vad som är vänster och höger och vad som är framåt och konservativt? Det är jättefarligt, tror jag.

Anförande nr 298

Borgarrådet N a d d e b o (C): Jag är glad att Olle Burell är mer nyanserad än sina kollegor, och jag är också glad över att finns möjligheter till samsyn och effektiviseringar kring lokaler. I frågan om El Sistema är vi nog väldigt överens om att det är en fantastiskt viktig verksamhet som alla kan ta del av, och den vill vi också bredda och utveckla.

Däremot säger ni nej till en hel del av våra förslag. Olle Burell pratade om förskolan. Vi kommer att utreda en kulturpeng för att säkerställa att alla barn och unga ska ha möjlighet att ta del av kultur. Det tycker jag vore en fantastisk reform som jag hoppas att ni skulle kunna vara positiva till. Ni säger också nej till en stadsövergripande kulturstrategi som bland annat ska titta på lokalkostnaderna.

Ni pytsar på lite mer pengar, men jag saknar era visioner om hur kulturområdet ska utvecklas på sikt. Jag ställer därför frågan igen: Hur ska kulturförvaltningen möta de höga lokalkostnader som verkligen ser ut att stiga exponentiellt?

Anförande nr 299

Borgarrådet B u r e l l (S): Det är väl genom att titta på smarta samverkanslösningar. Jag hoppas att ni på den här punkten, till skillnad från väldigt mycket annat, lämnar det nyliberala tänkandet bakom er. Jag tror nämligen att väldigt mycket smarta samordningsvinster som fanns förr i tiden försvann när man var så angelägen att försöka göda en annan del av skolsektorn än den kommunala att man flyttade ut kulturskolan och lade i egna lokaler för att det liksom skulle ligga neutralt.

Jag tror ju väldigt mycket på att kunna samordna den kommunalt finansierade kulturskolan med kommunal skolverksamhet. Det finns också friskolor och andra som skulle kunna ha väldigt stor glädje av att man använde aulor och olika lokaler. Jättebra, tumme upp för det! Men då är det någonting som man kan använda till att *utöka* verksamheten, att öka sina ansträngningar för att minska den sociala snedrekryteringen och se till att vi har både en skola för alla och kultur för alla. Då tycker jag återigen att det är väldigt farligt att börja gå in som kulturborgarråd och definiera vad som är vänster och höger till exempel.

Anförande nr 300

S o p h i a G r a n s w e d B a a t (M): Ordförande! Jag måste säga, Olle Burell, att ni socialdemokrater är ett fantastiskt bra oppositionsparti. Ni är väldigt duktiga på att trolla med siffror. Nyss hävdade du att vi skär ned kulturen med 55,7 miljoner i vår budget. Karin Wanngård har hävdat att vi skär ned 50 miljoner. Jag vill därför informera alla som lyssnar att den budget vi lägger fram för 2019 alltså är större än den som ni lade 2017. Olle Burell har hävdat att det här är någon typ av slakt av kulturen, och då undrar jag såklart: Hur gick det 2017? Det gick ju helt okej för er att få ihop det. Och det är inte heller konstigt att ni ökade budgeten 2018. Det var ju valår, och så fort det är valår brukar Socialdemokraterna skjuta till ännu mer pengar.

Min fråga till Olle Burell är: Vad baserar du egentligen de här siffrorna på? Den korrekta siffran är 24,7 miljoner lägre.

Anförande nr 301

Borgarrådet B u r e l l (S): Ordförande! De siffror jag har är 37 miljoner bort och sedan löne- och kostnadsökningar på motsvarande 24 miljoner som det inte kompenseras för.

Jag tycker att man ska sätta kulturbudgeten i relation till stadens budget i dess helhet. Det är en försvinnande liten del, och därför skulle man faktiskt ha haft råd att satsa ännu mer. Nu gjorde vi en ordentlig ökning under vår period, inte för att det var valår utan för att vi tror att kulturen är väldigt viktig.

Man kan också sätta siffran, en nedskärning som i den här lilla budgeten får enorma konsekvenser, i relation till att ni slumpar bort över 400 miljoner kronor på en helt fånig skattesänkning i stället för att som vi gör satsa 200 miljoner mer på skolan och 27 miljoner kronor mer på kulturen. Det hade verkligen varit någonting som hade välkomnats av stockholmarna och stärkt Stockholm som en stad som präglas av kultur och mångfald där det både är vänster, höger, gammaldags och avantgardistiskt. En sådan stad vill jag leva i, inte i ett nyliberalt skelett.

Anförande nr 302

Å s a J a n l ö v (S): Ordförande, fullmäktigeledamöter! Jag bor i Östberga. Här om veckan var jag på Östberga kulturhus. Det var en fin upplevelse. Jag tar av mig skorna innanför dörren, och när jag kommer in i biblioteket känner jag en varm atmosfär. Överallt finns nya böcker, och på golvet sitter barn och ungdomar och läser. Samtidigt som biblioteket är öppet är fritidsgården igång med aktiviteter i rummen intill. Det är många barn och ungdomar som rör sig i huset. De spelar spel, tittar på film och får hjälp med ett cv.

För fyra månader sedan fanns inte detta kulturhus. Det invigdes strax före valet. Här har vi politiker i Stockholms stad i en blocköverskridande överenskommelse skapat en mycket fin mötesplats där barnen och ungdomarna i vår stadsdel får känna sig värdefulla och viktiga. Här har vi möjlighet att göra kulturen tillgänglig för stockholmarna som annars inte har haft möjlighet att ta del av den. Här har vi möjlighet att hålla i greppet om de här ungdomarna och inte låta dem dras över till gängkriminalitet.

Som Olle Burell och Karin Wanngård har hänvisat till tidigare är vi oroliga för nedskärningarna i kulturbudgeten. Dessa 55 miljoner gör mig orolig för Östberga kulturhus framtid. Kommer ni att stå fast vid vårt gemensamma beslut att skapa Östberga kulturhus? Kommer ni att hålla finansieringen stark så att vi tillsammans kan möta utmaningarna i Östberga?

Anförande nr 303

M a r t i n H a n s s o n (MP): Svaret är ja. Vi har väldigt tydliga formuleringar i budgeten att det är just kulturen i ytterstaden som man ska satsa på under året. Vi har till exempel skrivningar om att man ska utreda fler kulturhus i ytterstaden. Även sådant som Rum för barn ska man titta på just i ytterstaden.

Det är de facto så, och det säger vi inte emot, att det är mindre pengar i det här årets budget än vad det var i förra årets. Men det är sådana som jag som drabbas och inte ytterstaden. Där satsar vi.

Jag tycker också att det är viktigt att komma ihåg att den budget som vi lägger i dag motsvarar ungefär det som de rödgrönrosa lade för två år sedan. Det är alltså fortfarande en stark budget som vi lägger. Det är viktigt att vi har med oss det.

Anförande nr 304

Å s a J a n l ö v (S): Tack, Martin! Östberga kulturhus är verkligen viktigt, så jag är glad att höra det här. En i personalen berättade för mig att tidigare körde gängen genom Östberga och gasade för att visa sin makt över stadsdelen. Det har slutat nu, så jag önskar och hoppas verkligen att vi kan fortsätta att hålla den här stadsdelen stark och hålla i ungdomarna så att vi klarar av framtiden.

Anförande nr 305

Borgarrådet N a d d e b o (C): Jag kan precis som Martin Hansson svara ja på den frågan. Vi lägger faktiskt satsningar också i vår budget, det vill säga vi ligger kvar vid satsningarna på att skapa lugna och trygga bibliotek med goda öppettider i ytterstaden, för vi vet vad de här biblioteken betyder för de barn och unga som finns i dessa miljöer. De behöver ett extra vardagsrum, de behöver en plats att läsa läxor på och kanske få läxhjälp.

Jag har inte hunnit besöka just det här biblioteket än, men jag ska göra det så snart jag kan efter jul. Jag uppskattar också det faktum att man samnyttjar lokalerna till olika verksamheter, både fritidsgård och bibliotek. Det kanske går att utveckla det ännu mer med fler verksamheter så att vi nyttjar lokalerna effektivt. Det tycker jag låter som en mycket bra politik, och jag står vid Åsa Janlövs sida i att vi behöver ha en bra biblioteksverksamhet i Östberga.

Anförande nr 306

Å s a J a n l ö v (S): Vad bra, Jonas! Kom ihåg att ta av dig skorna när du går in, för det är verkligen en fin och bekväm miljö i Östberga kulturhus och verkligen supervärt att besöka! Det finns massvis med böcker på olika språk, eftersom hemspråk är extremt viktigt.

Anförande nr 307

S a l a r R a s h i d (S): Ordförande, ledamöter! Stadsarkivet är vårt gemensamma minne, och Stockholms historia är vår gemensamma identitet. När vi ger alla invånare i staden, vare sig de är nyinflyttade eller stockholmare sedan flera generationer, möjligheten till förankring och anknytning till Stockholms historia och dess kulturarv bidrar vi även i förlängningen till målet om en sammanhållen stad och i grunden till en utformning av en gemensam berättelse – berättelsen om vårt Stockholm. Stockholm, våra drömmars stad.

Jag vet att det finns ledamöter bakom mig som vill exkludera och sätta grupp mot grupp och som menar att det inte är förenligt, att vi inte kan skapa ett gemensamt kulturarv. Till dem vill jag säga: Ni har fel!

Ordförande, ledamöter! Varje stad har sin berättelse. Varje epok har sin historia. När vi kan säkerställa och öka stockholmarnas tillgång till information stärker vi även stockholmarnas möjligheter att agera, påverka och vara delaktiga inom stadens historieskrivning, utveckling och demokratiska beslutsprocess. Men i förlängningen ger vi även alla möjligheten att kunna inkluderas i det vi kallar Stockholm. Det finns ett tydligt samband mellan välmående demokratier och tillgång och möjlighet till fri

informationsinhämtning. Det finns också ett tydligt samband mellan arkiv och demokrati.

Av dessa anledningar känns det väldigt viktigt och stort att vi tidigare har fattat ett beslut om att utöka stadsarkivets verksamhet till bergrummen i Liljeholmen. Som tidigare ordförande för stadsarkivet vet jag att det är sällan man får vara med om ett sådant historiskt sett stort och viktigt beslut. Det är nog det största som har hänt stadsarkivet sedan uppbyggnaden av huvudbyggnaden på Kungsklippan.

Ordförande, fullmäktige! Vi ska vara stolta över stadsarkivet. Vårt stadsarkiv är unikt och ligger verkligen i framkant. Stockholms stadsarkiv försöker alltid att hänga med in i framtiden, nå nya målgrupper och bli angeläget för fler. Det är med stort vemod som jag lämnar arkivutskottet.

Bifall till Socialdemokraternas reservation!

Anförande nr 308

A n e t t e H e l l s t r ö m (M): Ordförande, fullmäktige! Kulturen är viktig, det har vi hört många säga här i dag. Något som vi också i staden är mycket stolta över är Kulturhuset Stadsteatern. Jag har suttit i styrelsen i åtta år, och jag har sett bolagets utveckling med musikalerna, musikuppträdanden, soppteater och många intressanta konstutställningar med mera som stockholmarna har kunnat ta del av.

Vi vill att Stadsteatern ska bli angelägen för fler, även för människor som i dag sällan besöker den. Genom att samspela med nya aktörer ska Stadsteatern nå ut till fler stockholmare och förstärka sin betydelse.

Då all aktivitet nu under 18 månader kommer att ske i andra delar av staden sker en förberedelse för att Stadsteatern ska kunna förfoga bättre över sina lokaler. För att möjliggöra detta krävs en utveckling och ett samarbete mellan hyresgäster och verksamheter. Stockholms stadshus har också fått i uppdrag att se över ägandet samt eventuell överföring av Kulturhuset Stadsteaterns lokaler till Stockholms Stadsteater AB.

Vår vision är att ha ett öppet hus med generösa öppettider – ett hus som sjuder av aktiviteter och mångfald. Bifall till Moderaternas budget och kommunstyrelsens förslag till budget för 2019!

Anförande nr 309

I n g e l a E d l u n d (S): Ordförande, fullmäktige! När jag växte upp för länge, länge sedan på 60- och 70-talet hade vi en helt fantastisk kommunal musikskola här i Stockholm. Vi spelade nästan allihop. Vi började med att spela blockflöjt i grupp, och sedan var det individuell undervisning i det instrument man valde. Vi fick låna instrument. Vi höll faktiskt till i skolans lokaler på eftermiddagarna när klassrummen stod tomma. Det här var gratis och öppet för alla. Det var verkligen en kulturpolitik som gynnade alla. Det var inte våra föräldrars plånböcker som styrde våra framtida val, utan detta var den tidens politik.

När jag har lyssnat på den här debatten har jag försökt att skriva om mitt manus ett antal gånger. Jag tyckte att vi ändå var på väg någonstans i en positiv riktning där vi borde kunna hitta lösningar just när det gäller lokalkostnader.

Men faktum kvarstår: Det är ändå en nedskärning av kulturbudgeten, om det sedan är 37 miljoner eller 55 miljoner. Jag är ingen matematiker eller ekonom, men det är en nedskärning, och det finns en oro. Kanske ska vi inte blåsa under den i onödan, men det finns en oro, och jag delar den oron. Inte minst för att vi vet vad som hände förra gången ni hade hand om kulturskolan. Efter åtta års borgerligt styre gick den på knäna. Nu har vi försökt bygga upp den igen, och i dag går faktiskt fler än någonsin i den verksamheten. Men ska vi kunna locka ännu fler krävs en politik som tar kulturen på allvar och också satsar resurser, och det verkar ni inte riktigt vilja göra. Ni gör som ni brukar: Ni minskar resurserna till kulturen för att i stället sänka skatten.

Anförande nr 310

Borgarrådet N a d d e b o (C): Tack, Ingela, för din beskrivning av kulturskolan! Jag gick också i den allmänna musikskolan när jag var ung, och jag spelade både blockflöjt, elorgel och dragspel. Jag vet alltså hur viktig kulturskolan är, och jag blir lite irriterad när dina kollegor i sina repliker pratar om nyliberalism, för är det någonting som jag *inte* är så är det nyliberal. Jag har engagerat mig både i Folkbildningssverige och i samlingslokaler, om någon tänkt läsa på.

Det är jättebra att du, Ingela, inte vill underblåsa den här oron, för det som var er budget 2017, alltså för mindre än tolv månader sedan, var inget dråpslag och detta är inget dråpslag. Vi lägger mer resurser, och jag kan lova att vi kommer att fortsätta att ha en stark kulturskola. Vi ska också se till att barn som vill ta del av kultur ska få göra det, trots att vi har sänkt skatten.

Anförande nr 311

I n g e l a E d l u n d (S): Tack för svaret! Jag kan konstatera att det inte bara är Jonas Naddebo som står för den politik som ni för. Ni är flera partier, och kanske inte alla har exakt samma inriktning. Men jag blir glad när Jonas säger som han gör, och det är klart att vi ska försöka hitta lösningar.

Faktum kvarstår dock: Oron finns. Jag ska inte blåsa under den, men jag tänker inte heller trycka bort den, för oron finns där ute. Vad ska hända med kulturen i vår stad?

Anförande nr 312

N i k e Ö r b r i n k (KD): Jag vill åter bara påminna om att det här fortfarande är en större budget än för två år sedan. Nu blir det väl jag som får axla den nyliberala manteln, men jag tror i grund och botten på ett fritt kulturliv. Jag tror att för många riktade bidrag slår ut konkurrensen. Jag tror att för många bidrag som går till att främja någonting är en styrning av kulturen som hämmar kulturskapande. Jag tror också att människor i grund och botten har råd att nyttja kulturen om de är intresserade av att betala för den.

Det här är fortfarande en stor kulturbudget som den grönbå majoriteten nu lägger. Vi fortsätter att ge bidrag för att stimulera Stockholms kulturliv. Till alla som är oroliga nu vill jag säga att det fortsatt kommer att vara möjligt att bedriva kultur i Stockholm, trots att vi skär ned 3 procent på budgeten.

Anförande nr 313

I n g e l a E d l u n d (S): Tack för svaret – det här gjorde det väldigt tydligt det jag sade nyss om att det är flera partier som står för majoritetens kulturbudget.

Jag är orolig. Jag är inte så intresserad av att veta vad som gjordes för två år sedan, utan jag är intresserad av att veta vad ni vill göra här och nu. Hade tiden räckt till hade jag gärna velat veta mer om kulturpengen också, men den ska ju utredas så det kommer vi säkert att återkomma till.

Visst kommer det alltid att finnas folk som vill betala för kultur, men alla kan inte. Det är det som är grunden till vår politik: en kultur för alla i Stockholm.

Anförande nr 314

C l a e s E l m g r e n (S): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Jag skulle vilja lyfta fram det här med samlingslokaler, för det tycker jag är en väldigt viktig fråga. Jag tror att vi alla är eniga här i salen om vikten av ett levande och aktivt kultur- och föreningsliv. Det står för viktiga verksamheter och sysselsätter många människor, och vi lyfter ju ofta i politiken betydelsen av att ha ett aktivt kultur- och föreningsliv för att kunna möta samhällsutmaningar. Det kan vara socialt förebyggande arbete, integration, att stärka tryggheten etcetera.

Det finns också ett starkt egenvärde i ett fritt och obundet kultur- och föreningsliv som vänder sig till hela samhället och som finns i hela staden i alla stadsdelar, någonting som många har tryckt på här i dag. Det är inte sällan som man inom kultur- och föreningslivet också får fram nya frågor och utmaningar som gör att vi också utvecklar politiken.

Med andra ord: Vi har alla att tjäna på att stötta föreningslivet, och det är därför som jag med viss besvikelse kan konstatera att förslaget till budget från kommunstyrelsens sida innebär en minskning av stödet till mötes- och föreningslokaler med 10 procent. Det är 400 miljoner kronor mindre, om jag har fått rätt uppgifter här. Det tycker jag skulle vara väldigt tråkigt, för vi har ju sett till att stötta tillkomsten av nya föreningslokaler under den senaste majoriteten, bland annat i Hjorthagen, Husby, Skärholmen och Älvsjö.

Vi har också kunnat se att vi har rustat upp befintliga samlingslokaler. Jag är särskilt glad över att Jonas Naddebo var med och invigde en samlingslokal i Folkets hus i Bagarmossen. Där fick vi stöd av Boverket för medfinansiering från staden via Stockholms hem som har understött, faciliterat och hjälpt den föreningen väldigt mycket. Även i andra delar av staden finns behov av att fortsätta med det här arbetet, och jag blir väldigt orolig nu när vi inte kommer att kunna stötta lika mycket. Om jag har förstått saken rätt har ni ett ärende i kulturnämnden i nästa vecka som handlar om stöd till lokalförvaltande organisationer. Då kommer möjligheten att just söka

medfinansiering till Boverkets stöd att försvinna. Därför vill jag yrka bifall till vårt förslag.

Anförande nr 315

Borgarrådet N a d d e b o (C): Tack, Claes, för att du lyfter den så viktiga infrastrukturen för kulturen! Precis som jag brukar säga att biblioteken är den infrastruktur som kulturen verkligen behöver och som vi behöver jobba mycket mer med så är även samlingslokalerna det.

Jag är också glad att jag fick vara med på invigningen av er lokal. Ni tycks verkligen ha kommit loss när det gäller att samverka med det lokala föreningslivet, och det är här som samlingslokalerna verkligen utgör nyckeln. De är verkligen de som kan se till att det händer en hel del saker. Man behöver lokaler, och man behöver samverka kring lokaler. Alla kommer inte att kunna ha sin egen, och det är där den öppna, allmänna samlingslokalen behövs.

Det är nog en liten minskning av dessa resurser, men den är utifrån förvaltningens syn på vilken verksamhet som är kvalitativ och behöver stöttas. När det gäller föreningar som får ett lite mindre stöd finns det faktiskt argument som utgår från att de inte riktigt fungerar som den här samlingslokalen, det här kulturella navet, och där behöver föreningarna en liten puff för att ta nya tag om sin egen verksamhet.

Anförande nr 316

C l a e s E l m g r e n (S): Tack för svaret – då noterar jag att det blir en minskning av stödet till föreningslokaler. Till detta får man lägga att vi kanske får se en utförsäljning av allmännyttan, och då kommer inte alla bostadsbolag att kunna arbeta lika aktivt med trygghetsarbetet. Vi ser en minskning till kulturområdet på stadsdelarna.

Sammantaget handlar de olika pusselbitarna om att stärka den sociala tryggheten, men det trygghetsskapande arbetet försämras på punkt efter punkt med er budget. Att ni drar ned stödet till föreningslokaler är bara en del i det hela. De andra sakerna bidrar också till sämre förutsättningar för just det Jonas Naddebo pekar på som så viktigt, och det instämmer jag också i.

Anförande nr 317

R a s m u s J o n l u n d (L): Jag är ordförande i kulturnämnden året ut, och där tar vi i nästa vecka beslut om stöd till samlingslokalerna. Som borgarrådet har nämnt här vill vi gärna satsa mer på samlingslokaler i hela staden och se en strategi för detta. Men vi måste också se till att lokalerna används på ett bra sätt och att de har en bra verksamhet, något som vi vill att vår förvaltning ska ha en dialog kring.

En viktig del i vår budget, skulle jag också vilja nämna i sammanhanget, är ett uppdrag kring att demokratisera våra olika stöd. Det gäller alla olika stöd från olika delar, kulturförvaltningen bland dessa. Det är också en viktig aspekt att väga in i det här, och där har det funnits vissa frågetecken som gör att man har en dialog. Men

generellt sätt vill vi, som också har nämnts tidigare i debatten, ha samlingslokaler runt om i staden.

Det är mycket tal om lokaler i kulturdebatten i kväll, och det är klart att sådana behövs. Jag vill upprepa att vi inte är emot lokaler för kulturen, men det ska vara på ett bra och effektivt sätt.

Anförande nr 318

C l a e s E l m g r e n (S): Om jag förstår Rasmus Jonlund rätt blir konsekvensen av det beslut ni kommer att fatta i nästa vecka att vi kommer att tacka nej till statliga pengar för att kunna rusta upp lokaler här i staden. Om det skulle finnas möjlighet att söka just sådana och det finns aktörer som vill rusta upp sina lokaler, då kommer vi inte att ge förutsättningar för det. Det är lite så jag tolkar svaret men också det som ni kommer att ta ställning till i nästa vecka utifrån den här budgeten, och det tycker jag är väldigt tråkigt.

Anförande nr 319

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Jag sade i början när jag begärde replik på Jonas Naddebo att jag såg fram emot att debatten skulle klargöra en del saker. När det nu inte återstår så många minuter av debatten kan jag konstatera att förvirringen är total.

Om man lyssnar på det nya styret är kulturen oerhört viktig, men den offentliga konsten ska vi inte ha kvar. Ni skär ned på offentlig konst i er budget. Jo, det står ju där om ni läser i er budget. Vi ska inte ha tomma lokaler i kulturskolan, men då föreslår jag att vi inte flyttar ut verksamheten därifrån, för då står ju inte lokalerna tomma.

De som ändå har erkänt att det här är neddragningar är Kristdemokraterna som säger att alla kan betala för kultur om de bara vill det och Miljöpartiet, som har varit ganska osynliga i debatten men som ändå säger att den som mest kommer att drabbas av det är Martin Hansson, så det gör inte så mycket.

Jag förstår faktiskt fortfarande inte riktigt hur ni ska förklara det här. Ni skär ned i budgeten, men oron är obefogad och kommer mest härifrån vårt håll – samtidigt som det är anställningsstopp på kulturförvaltningen och biblioteken och personal och fackklubben från Kulturhuset Stadsteatern går ut och är oroliga. Men egentligen är det mest oppositionens fel att folk är oroliga.

Jonas Naddebo har inte heller sagt någonting om Stadsteatern. Är det så att han tänker sig lite kreativa finansieringslösningar? Ska kraven på egenfinansiering skärpas? Det här är frågor som de själva ställer. Jag känner inte att jag har fått svar på någonting, så jag ser fram emot den replik som jag ska få som ska tydliggöra allt för mig.

Anförande nr 320

Borgarrådet N a d d e b o (C): Tack, Anna! Nu blev det verkligen tydligt vilken politik Feministiskt initiativ står för inom kulturområdet. Det här är ju total katastrof! Jag hade faktiskt skrivit en replik, eftersom jag tyckte att ni hade bra förslag, men den tänker jag absolut inte läsa upp.

När det gäller bibliotekspolitik vill jag understryka att det grönblå samarbetet *inte* står för privatiseringar. Men i den första medierapporteringen ville man givetvis visa på skillnaderna. När ni nu medvetet missförstår ambitionen kring att skapa utvecklingskraft i biblioteken är det klart att folk blir förvirrade.

Anna Rantala Bonnier säger också att all offentlig konst ska försvinna. Men vi har ju 1-procentsregeln i Stockholm, och jag har lyft fram att vi borde göra ännu mer. Den här 1-procentsregeln är 0,2–0,3 procent, och det är 15–25 miljoner som satsas. Det borde satsas ännu mer på offentlig konst – och då säger Anna Rantala Bonnier att vi inte tänker satsa på offentlig konst. Du vilseleder de stackars lyssnare som lyssnar på den här debatten!

Anförande nr 321

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Jag vill börja med att säga att jag ändå är glad att Jonas Naddebo tänkte berömma våra förslag, för jag tycker också att de är riktigt bra. Och vi höjer anslaget till kulturen; det är därför vi kan ha så himla bra förslag. Så blir det nämligen om man lägger till pengar och inte drar ifrån pengar.

Jag vill ändå poängtera, Jonas Naddebo, att det är du själv som har skapat denna oro. Ett tips är att inte gå ut i DN och säga att man vill privatisera bibliotek om man inte vill skapa oro. Ett tips är att inte säga att man ska ha kreativa finansieringar av Stadsteatern om man inte vill skapa oro. Ett tips är att inte skapa en budget som innebär anställningsstopp hos kulturförvaltningen och på biblioteken om man inte vill skapa oro.

Jag har inte skapat den här oron, Jonas Naddebo – det har du!

Anförande nr 322

S o p h i a G r a n s w e d B a a t (M): Ordförande! Anna Rantala Bonnier satt i den förra majoriteten och styrde, och då hade ni alltså en lägre budget 2017 för kulturnämnden än vad vi nu lägger för 2019, vilket är intressant. Det gick ju bra för er att styra med den budgeten då, och det kommer att gå bra för oss att styra med den här budgeten nu.

Minskningen, om man jämför med 2018, är 24,7 miljoner kronor, och det är framför allt för att man har sett att Liljevalchs hyreskostnader kommer att skjutas på framtiden och att vi gör den här effektiviseringen av lokaler.

Sedan håller vi inte med om att vi ska ha kommunala biografer. Vi vill inte ha ökat ateljéstöd, och vi vill inte ha kommunala muralmålningar till exempel. Så visst finns det saker som skiljer oss åt, men kom inte och säg att vi skär ned på kulturen, för det här kommer att gå ihop.

Anförande nr 323

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Som sagt, det är inte helt tydligt för mig. Ni skär ju ned. Det står i er budget, så det säger jag. År 2017 stängde ju inte kulturskolan. Vi klarade det, så om Sophia Granswed står här och lovar att det inte kommer att bli några konsekvenser av era nedskärningar så kan ni ju informera kulturförvaltningen om det, liksom de oroliga föräldrarna som ringer till Jonas Naddebo för att de inte tror att de ska kunna ha kvar sina barn i lokalerna, eller när man säger att det kommer att bli fler barn per lärare, eftersom man inte ska nyanställa när folk går i pension och så där. Om ni menar att det här liksom är hittepå, ja, då är det ju skönt.

Det blir tydligt var Moderaterna står: Ni vill inte alls ha kommunala saker. Så. Jag tycker att er budget talar för sig själv. Det har våra budgetar också gjort. Vi har inte lagt ned saker eller ställt krav på mer kreativ finansiering på Stadsteatern till exempel. Så såg det ut i vår budget. I FI:s budget lägger vi ännu mer pengar på kulturen, för vi tror på det.

Anförande nr 324

M a r t i n H a n s s o n (MP): Det är mycket lockande och pockande för att få upp oss i talarstolen, märker jag.

Jag vill återigen understryka att de satsningar som görs och de skrivningar som finns riktar sig just mot ytterstaden. Vi måste ha med oss att det är väldigt mycket riktat mot ytterstaden. Det är där man ska se över möjligheterna till nya lokala kulturhus, Rum för barn och liknande.

Vi tycker dock att det är rimligt att göra en översyn kring bättre samlokalisering, till exempel sådana saker som lagerhållningen. Den måste inte vara på ställen där hyrorna är som högst, utan den kan vara längre ut där hyrorna är lägre. I skollokaler finns stora potentialer. Det var ju också ett arbete som vi satte igång i den förra majoriteten och som vi tänker vässa ännu mer, och vi hoppas att det kan falla väl ut.

Olle Burell svarade att han välkomnar en bättre samlokalisering. Hur ser ni i Feministiskt initiativ på motsvarande?

Anförande nr 325

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Jag tycker att barn i hela staden måste kunna få ta del av kulturen. Det är jättebra att man satsar i ytterstaden, men ni drar fortfarande ned. Om man inte drar ned för att finansiera skattesänkningar kan man ju satsa i hela staden. Poängen med att inte dra ned är att man inte behöver skära ned på vissa barn, även om det handlar om barn som bor i innerstaden.

Jag tycker absolut att man kan se över lokaler. Problemet är dock att ni har skurit ned först. Ni vet ju inte var ni ska göra av de här kulturskolorna vars lokaler ni tycker är för dyra. Jag tycker att ni måste lösa problemet först, innan ni sätter igång den oro som jag vill påpeka att det är ni själva som har skapat.

Anförande nr 326

N i k e Ö r b r i n k (KD): Jag är ju kristdemokrat egentligen, men jag kan väl fortsätta på det nyliberala. Vi subventionerar fortfarande kulturen, men jag kan helt ärligt tycka att vissa egenavgifter ibland är rimliga. Då kan man naturligtvis betala med den skattesänkning som man har fått och som har gett mer pengar i fickan. Det är i alla fall så den här kulturpolitiken fungerar.

Men jag supportar ändå subventioneringen, och subventionerna och budgetarna är ju som sagt högre än 2017. Vi skär ned med 3 procent. 1 procent av dessa 3 procent motsvarar kostnaden för den tidsfördröjning som har gått åt att bygga om Liljevalchs och på Medborgarplatsen. Det rör sig alltså inte om några jättestora summor eftersom 1 procent av dessa 3 procent har gått till kostnader för tidsförskjutningar i de här två konstprojekten.

Det jag motsätter mig hos FI är den kontinuerliga strävan efter att använda kulturen i syfte att skapa ett mångkulturellt och inkluderande samhälle. Det är samma typ av styrning som Sverigedemokraterna håller på med fast de vill använda kulturen för att skapa ett mer homogent samhälle.

Anförande nr 327

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Jag står absolut för ett mer feministiskt, demokratiskt och mångkulturellt samhälle alla dagar i veckan. Det är synd att inte Kristdemokraterna gör det.

Vi har ju en egenavgift i kulturskolan. Vi har sänkt avgifterna till kulturskolan. När du menar att de här skattesänkningarna ska finansiera det, tänker du då att barn till arbetslösa som inte får någon lön eller barn till folk som går på försörjningsstöd inte ska gå i kulturskolan? De får ju inte ta del av de här skattesänkningarna.

Kristdemokratisk politik slår mot dem som har det sämst, vilket inte förvånar mig. Det du säger blir ett mycket tydligt exempel på att du inte ens tänker på att alla inte får del av den här skattesänkningen, och det är de som har det tuffast. Det kanske är de som ska få ta del av kulturskolan också.

*§ 19 Rotel VI Arbetsmarknads-, integrations- och idrottsroteln**SDN: arbetsmarknadsåtgärder**Arbetsmarknadsnämnden**KS demokrati- och ytterstadsutskott**Stiftelsen Hotellhem**Idrottsnämnden**SDN: barn, kultur och fritid*

Anförande nr 328

Borgarrådet E r n l u n d (C): Ordförande, fullmäktige och stockholmare! Stockholm är en öppen och medmänsklig stad. Hit kommer människor från hela världen för att arbeta, studera och starta företag. Det är bra, och det är nödvändigt. Vi är helt beroende av öppenhet och handel med omvärlden. Den öppenheten ska vi värna och bygga vidare på. Vi ska ha Sveriges bästa företagsklimat, och vi ska välkomna dem som vill komma hit och etablera sig i Stockholm. Därför måste vi göra mer för att trycka på den nationella nivån för att till exempel stoppa de meningslösa utvisningarna av människor med spetskompetens. Det är ett måste för att Stockholm ska fortsätta att locka talanger och investerare.

I Stockholm ska alla kunna förverkliga sina drömmar, och alla som kan ska jobba och ha en egen försörjning. Det ska vara enkelt att starta företag och att anställa i Stockholm. Att fler jobbar är bra för vår stad, men ett jobb att gå till och egna pengar i plånboken är framför allt en viktig frihetsfråga för den enskilde. Därför ska det vara enkelt att omskola sig, att vidareutbilda sig och att få coachning att komma ut i arbete. Nyanlända ska snabbt få hjälp att hitta rätt och komma i jobb och studier. Alla stockholmare ska ha möjlighet att mitt i livet komplettera sin utbildning, bygga på den eller skola om sig. De som lever utan försörjning ska få hjälp att söka jobb och matchas mot arbetsmarknaden.

Allt detta är viktiga prioriteringar för det grönbå samarbetet, och det syns tydligt i vårt förslag till budget som har en lång reformagenda för arbetsmarknad och integration.

Ordförande! Jag tänker särskilt nämna tre viktiga reformer. För det första ska vi gå ifrån dagens stora, stelbenta upphandlingar av vuxenutbildning och sfi och i stället införa en vuxpeng. Det skulle ge större mångfald och en ökad valfrihet, vilket är särskilt viktigt i vuxenutbildningen där de studerandes behov och bakgrund ser väldigt olika ut.

För det andra ska vi ta initiativ till en integrationspakt med näringslivet där syftet är att nyanlända exempelvis ska få en mentor inom samma bransch, men syftet är också att skapa en länk mellan nyanlända och arbetsgivare och se till att vi får fler jobb för nyanlända i Stockholm.

För det tredje ska vi inrätta etableringscentrum. När du får uppehållstillstånd ska du ha en väg in till alla myndighetskontakter. Därför vill vi samla alla statliga och

kommunala aktörer under samma tak för att du som är ny i Stockholm snabbt ska hitta rätt och komma vidare till arbete och studier.

Det finns en stark vilja i det grönbåla samarbetet att förändra och förbättra, allt för att fler ska få möjlighet att bidra i vår stad.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till budget!

Anförande nr 329

S a l a r R a s h i d (S): Ordförande, ledamöter, åhörare! Den som är satt i skuld är inte fri. År 1992 flydde min mamma och jag till Sverige. Vi var nyanlända, ängsliga och nervösa men ändå tillfreds och nyfikna på vårt nya hem och vårt nya land. Min mamma gavs tidigt möjligheter och insatser för att vi skulle kunna etablera oss. Det var kanske en annan tid, men ändå står vi inför samma utmaningar i dag. Efter en kort tid erbjöds vi en lägenhet i Bredäng och möjligheter till både sfi och vuxenutbildning i samband med ett städjobb på hotell och en deltidstjänst inom vård- och omsorgsboende. Jag glömmer aldrig den stolthet min mamma kände då för att vi tidigt kunde klara av vår egen försörjning. Så började vårt äventyr i vårt nya land Sverige. Så fick vi möjlighet att starta ett nytt liv i Stockholm skuldfria, stolta och med möjligheter att bidra till Sveriges gemensamma samhällsbygge. Gör din plikt! Kräv din rätt!

Ordförande, ledamöter! Att ha ett arbete är ytterst livsavgörande för individens möjligheter att etablera sig i samhället. Stadens arbetsmarknadsinsatser måste anpassas efter individens förutsättningar och erbjuda jobb och kompetenslyft som skapar etablering på arbetsmarknaden. Därför har vi en ny målsättning att 70 procent av Stockholms utrikes födda ska vara i arbete år 2020 genom att skraddarsy sfi-utbildningar, erbjuda komvux-garanti och Stockholmsjobb och se till att fler nyanlända får arbete på arbetsplatser där arbetsbrist råder. Här lägger vi 8 miljoner kronor extra specifikt inom detta område jämfört med 2018. Men vi väljer även att öka ambitionen inom Stockholmsjobben där vi lägger 15 miljoner kronor extra jämfört med föregående år. Och slutligen lägger vi 8 miljoner kronor på att stärka matchningen inom och mellan yrkesutbildningen och sfi.

Ordförande, ledamöter! Vår budget innehåller flera tydligt satta mål som saknas i majoritetens budget. Vi vill att färre familjer ska vara i behov av försörjningsstöd. Vi vill fortsätta att minska ungdomsarbetslösheten genom satsningar på 90-dagarsgarantin och fler feriejobb – 1 000 fler jämfört med majoriteten. Vi vill fortsätta matchningen av personer med funktionsnedsättning. Där lägger vi extra resurser jämfört med vad de andra gör.

Ordförande, ledamöter! Den som är satt i skuld är inte fri. Alla stockholmare ska kunna starta sina liv skuldfria, stolta och med möjlighet att bidra till vårt gemensamma samhällsbygge. Gör din plikt! Kräv din rätt!

Bifall till Socialdemokraternas budgetreservation!

Anförande nr 330

J o h a n P a c c a m o n t i (M): Fru ordförande! Så här avrundningsvis i budgetdebatten är det nu dags för kanske den viktigaste, det vill säga jobbdebatten. Den handlar om hur vi ser till att skapa alla de resurser som vi behöver för att hålla Stockholms välfärd uppe. Men jobben finns inte till för att människor ska betala skatt. Varje människa är så mycket mer unik även om rätt stora delar av oppositionen är ganska besatta av den exakta skattesatsen. Det viktigaste med jobben är arbetsgemenskapen, känslan och viljan att vara behövd, bidra och ha arbetskamrater till skillnad från att sitta socialt isolerad som arbetslös.

Men vad krävs det då för att vi ska få fler jobb? Ja, det första och absolut viktigaste är att det måste löna sig bättre att arbeta. Det måste vara strama krav när det gäller bidrag och lägre skatt. Det är både rätt och rättvist. Det är rätt därför att det skapar fler jobb, och det är också rättvist för att de människor som dag in och dag ut bidrar till den gemensamma välfärden får behålla mer av sina pengar.

Vi behöver ett bra företagsklimat så att det finns fler arbetsplatser som kan skapa de jobb vi behöver, och det behövs mer aktiva insatser och utbildning. Det är framför allt det tredje steget som den här debatten kommer att handla om. De grönbå tar viktiga steg på alla de här tre områdena, men arbetsmarknadsnämndens huvudsakliga ansvar är det tredje.

Den grönbå majoriteten tar fram ett antal framåtsyftande reformer. Vi förbättrar vuxenutbildningen genom ett tydligare resultattänk och genom en vuxenutbildningspeng där det är resultat vi betalar för och inte bara för att man sitter av tiden. Vi fokuserar på en effektivare integration. Vi vill ha en gemensam ingång för alla dem som kommer nya till Stockholm, en one-stop-shop med hjälp för den som behöver det men också med tydliga och strama krav så att alla vet att så fort man kommer hit till Stockholm är målet att man ska göra rätt för sig och få ett jobb.

Vi ser till att jobbtorgen blir ännu bättre. Stockholm var en av pionjärerna i Sverige med detta, det vill säga att människor som har försörjningsstöd ska få aktiva arbetsmarknadsinsatser. Det är någonting som kommun efter kommun runt om i Sverige har tagit efter. När de infördes var den röda sidan kraftigt emot det. Nu ses det som en naturlig del av Stockholms arbetsmarknadsinsatser förutom av Sverigedemokraterna som kraftigt vill skära ned på dem. Det är knappast rätt väg för att fler stockholmare ska komma i arbete.

Vår konjunktur har varit god under flera år. Nu står det dock och väger om inte konjunkturavmattningen kommer under de närmaste åren. Det är just därför vi behöver den här grönbå budgeten som tar viktiga steg för att fler stockholmare ska komma i arbete.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 331

R a s h i d M o h a m m e d (V): Ordförande, kommunfullmäktige, åhörare! Arbetslösheten i Stockholms stad har minskat generellt, och även ungdomsarbetslösheten har minskat de senaste åren. Trots det starka konjunkturläget

i staden är skillnaderna stora mellan stadsdelarna när det gäller arbetslösheten. Alla stockholmare har rätt till arbete. Arbete är grunden för människors utveckling, delaktighet och egenförsörjning. En trygg anställning med goda arbetsvillkor och en fast lön ger människor frihet att forma sina egna liv. Minskade ekonomiska klyftor är en förutsättning för en jämställd och jämlik stad. Insatserna för att fler ska få ett arbete ska därför stärkas, likaså arbetet mot diskriminering på arbetsmarknaden på grund av exempelvis kön eller etnicitet.

Arbetslösheten är ett samhällsmisslyckande och ett stort slöseri med mänskliga resurser. Det är olyckligt att Kristdemokraternas och Moderaternas budget på riksnivå skär ned på pengarna till Arbetsförmedlingen. Konsekvensen blir försämrade samverkan mellan Arbetsförmedlingen och jobbtorgen.

Stadens insatser mot ungdomsarbetslösheten ska fortsätta genom att unga ska erbjudas jobb, utbildning eller praktik inom 90 dagar. Flera lokala insatser ska etableras i områden med hög ungdomsarbetslöshet. Satsningar på fler Stockholmsjobb ska fortsätta, vilket innebär att personer som uppbär försörjningsstöd på grund av arbetslöshet ska erbjudas anställningar inom staden i upp till ett år. Riktade insatser till grupper som står långt från arbetsmarknaden ska intensifieras och särskilda insatser ska vidtas för att nyanlända ska komma i arbete snart. Särskilt fokus ska vara på åtgärder för att öka kvinnors deltagande på arbetsmarknaden.

Alla som står långt från arbetsmarknaden ska få en chans att komma in. Staden ska därför fortsätta att investera i vuxen- och arbetsmarknadsutbildning, svenskundervisning och snabbspår för nyanlända och ge fler möjlighet att få en anställning genom att bygga ut den gemensamma välfärden. Fler ska komma in i arbete genom fler Stockholmsjobb, stärkt studie- och yrkesvägledning, kommunal vuxenutbildning och sfi-utbildning.

Därför yrkar jag bifall till Vänsterpartiets reservationsbudget.

Anförande nr 332

Jessica Sjönell (L): Ordförande, kommunfullmäktige, åhörare! Att realisera sin potential är en av de viktigaste frihetsfrågorna. Att ha ett jobb är avgörande för att man ska kunna känna sig delaktig i samhället och för att man ska kunna bestämma över sin egen framtid.

Låt mig berätta om Khaled som kom till Sverige för snart tre år sedan. Då kunde han inte ett ord svenska, men han började så snart som möjligt på sfi. Med sig i bagaget hade Khaled lång erfarenhet från jobbet som CNC-operatör i sitt hemland. Han började därför söka jobb direkt och traggade samtidigt glosor dag som natt. Nu tror ni att det här kommer att vara en solskenshistoria, och det är det, men det tar tid. Först var Khaled tvungen att få ett nytt kvitto på sina yrkeskunskaper. Han behövde läsa om till CNC-operatör. Han kämpade och blev klar. Han sökte jobb och fick komma på intervju. Där tog det stopp igen. Hans språkkunskaper var nämligen inte yrkesanpassade. En intensivutbildning i yrkessvenska hos en privat aktör var den sista pusselbiten som gjorde att Khaled till slut landade sitt drömjobb.

Det svenska språket och kunskap om samhället spelar en viktig roll för integrationen och möjligheten att förverkliga sig själv. Men det behövs smartare, mer effektiva och specialiserade kombinsatser för nyanlända. För att få högre kvalitet på sfi och annan vuxenbildning bör den bedrivas genom auktorisering, och för högre specialisering och högre utbud ska vi utreda införandet av en vuxpeng i samma anda som skolpengen. Den bör gälla över hela länet så att varje person kan välja mellan fler utbildningsaktörer och fler utbildningsinriktningar.

Ordförande! Långsam byråkrati får inte vara ett hinder som sätter någons nya liv på paus innan det ens har startat. Många nyanlända har, precis som Khaled, kompetens och yrkeserfarenhet med sig i bagaget. Det måste tas till vara bättre. Det är viktigt att komma ihåg att de flesta jobben i Stockholm skapas i småföretag. För att fler människor ska bli självförsörjande är det därför av största vikt att återupprätta ett gott företagarklimat och stärka näringslivets roll i stadens insatser.

Ordförande! Stockholm ska vara en öppen stad, en stad där människor på flykt från krig och oroshärdar ska kunna bygga upp ett nytt liv under trygga förhållanden. Stockholm ska vara en stad där alla kan realisera sin potential och maximera sina chanser att landa drömjobbet, precis som Khaled gjorde.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 333

A n d e r s L i n d e l l (MP): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Det går fortfarande bra för Stockholm. Fler och fler kommer i arbete, och vi är helt naturligt det här landets ekonomiska motor. Men vårt politiska ansvar är större än så, dels för att det ännu inte går bra för alla stockholmare, dels för att vi har möjligheten att vara ett nationellt och globalt föredöme.

Trots att det aldrig har varit så många människor på flykt i världen som det är i dag och trots att det aldrig har varit så lätt att leva här som det är i dag blir medmänskligheten alltmer politiskt ifrågasatt. Fler och fler etablerade politiska krafter går med på att ställa frågan om medmänsklighet verkligen fungerar i praktiken. Allt fler viker sig för rasism och för populism.

I Stockholm har vi möjligheten att visa att motsättningen mellan medmänsklighet och en fungerande ekonomi inte finns. Vi visar att det är mångfalden och människors vilja att komma hit och bidra som gör oss till den motor i svensk ekonomi som vi fortfarande är. Därför har vi en viktig roll att spela inte bara för oss själva och för invånarna här utan för hela Sverige och i grunden en större del av världen än så.

Med det sagt har vi såklart utmaningar. Det handlar inte om att folk inte vill komma hit och jobba och det handlar inte om att vi har brist på arbeten att utföra, utan det handlar snarare om matchningen mellan de två funktionerna, de som kommer hit och de jobb som finns att utföra. Vi behöver alltså ta krafttag för att undanröja de hindren. Ibland handlar om utbildning eller andra saker som ligger hos personer, och ibland handlar det om diskriminering. Därför behöver vi inte alltid stora, kraftfulla lösningar utan väldigt ofta smarta, samordnade och strategiska lösningar där vi samarbetar med stora delar av samhället.

Jag skulle vilja lista några av de lösningar som framkommer extra tydligt i det här förslaget till budget. Det första är att vi inte bara använder oss av våra egna lösningar utan även av civilsamhället och näringslivet. Vi inför den så kallade integrationspakten mellan politik och näringsliv där vi matchar ihop nyanlända med en mentor i näringslivet och på så vis skapar nya, informella sätt att komma in på arbetsmarknaden. Det är ofta de informella nätverken och vägarna in som saknas när man kommer hit som ny. Vi har gjort samma sak med föreningslivet tidigare och sett till att man fått ett informellt nätverk i föreningslivet. Jag är glad att se att de tillfälliga projekt som vi har haft där också fortsätter.

Vi fortsätter att göra sfi anpassad till individens behov. Det ska gå att lära sig den svenska man faktiskt behöver men också att lära sig svenska samtidigt som man är föräldraledig, gör praktik eller för den delen studerar någonting annat.

Vi behöver fortsätta att utveckla smarta, kreativa och ofta småskaliga sätt att stötta dem som kommer hit och ta till vara på den kompetens som vi får helt gratis i Stockholm varje dag.

Därför yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 334

Felix Byström (SD): Fru ordförande! Sverige går mot en lågkonjunktur. Utgångsläget för Stockholm ser dock relativt gott ut. Arbetslösheten är låg och efterfrågan på arbetsmarknaden är fortsatt hög. Men vi är inte här i dag för att bara prata om det positiva utan även för att prata om de områden där det finns förbättringspotential. Även om arbetsmarknaden i Stockholm överlag är god är den splittrad. Segregationen är tydlig. Klyftan mellan utrikes födda och inrikes födda har aldrig varit större när det gäller arbetslöshet.

Tyvärr finns det en risk att man som politiker, i sin iver att vilja åtgärda problemet, satsar mycket i stället för att satsa rätt. Det ser vi inte minst inom arbetsmarknadsnämnden där man har lagt stora summor på åtgärder som egentligen inte faller på staden utan på Arbetsförmedlingen. Och tyvärr är inte dubbel finansiering dubbelt så bra. Det är tvärtom att slösa bort de pengar som vi har tagit från hårt arbetande kommuninvånare.

Det första och absolut viktigaste steget för den som lever i segregation och vill bli en del av majoritetssamhället är att ha vilja och ambition. Men därefter måste det finnas förutsättningar och verktyg för att man ska kunna ta sig in på arbetsmarknaden på riktigt. Nyckeln till den svenska arbetsmarknaden och samhället i stort är språket. Därför satsar Sverigedemokraterna på svenska för invandrare med yrkesinriktning och yrkesutbildning för invandrare med integrerad språkundervisning. Det är åtgärder som har lett till ett större deltagande på arbetsmarknaden jämfört med dem som bara har läst svenska för invandrare.

Jag vill avsluta med att lyfta fram ungdomsarbetslösheten. Det kanske är så att många här inne har växt upp i en annan tid än vad jag har gjort. Det kanske är så att ni inte har upplevt den klyfta som finns mellan utbildning å ena sidan och arbetsmarknaden å andra sidan. Alla kan inte bli akademiker och alla bör inte bli

akademiker, särskilt inte när yrkesutbildade efterfrågas i en allt större utsträckning. Den stora skillnaden mellan utbud och efterfrågan på arbetsmarknaden blir framför allt tydlig när det gäller företagens stora behov av just yrkeskunniga. Därför satsar vi särskilt på lärlingsplatser. Det handlar delvis om en satsning som gynnar dem som står långt från arbetsmarknaden men framför allt om en satsning som stärker ungdomars konkurrenskraft på en arbetsmarknad som i allt högre grad präglas av låglönekonkurrens och en diskrepans mellan faktiskt behov och tillgång och kompetens.

Jag yrkar därmed bifall till Sverigedemokraternas budgetreservation.

Anförande nr 335

C h r i s t i a n C a r l s s o n (KD): Fru ordförande! Stockholm ska vara en möjligheternas stad, en stad som håller samman. Fler människor ska få möjlighet att stå på egna ben, försörja sig själva och sina familjer och därmed också kunna förverkliga sina drömmar.

Vi befinner oss just nu i en högkonjunktur. Det går bra för många stockholmare, men arbetsmarknaden är tudelad och högkonjunkturen varar inte för evigt. Det är alldeles för många, framför allt utrikes födda, som står utan arbete. Det beror bland annat på utbildningsnivån hos många av dem som kommit, men det beror också på den stelbenta arbetsmarknaden och de höga ingångslönerna som vi har i Sverige. Därför behövs det reformer på nationell nivå. Men vi i Stockholm måste också göra vad vi kan för att fler vuxna ska få ett jobb att gå till, för att fler barn ska få se sina föräldrar gå till jobbet och för att de som jobbar också ska uppleva att det lönar sig mer att gå till jobbet.

För att Stockholm ska lyckas krävs det en integrationspolitik som både erbjuder fler möjligheter och vågar ställa krav, och det krävs också att hela staden jobbar tillsammans. Vi i den grönbå majoriteten inrättar därför ett integrationsutskott för att ta ett samlat grepp om integrationen. Vi tar initiativ till en integrationspakt med näringslivet där fokus ska vara att skapa fler arbetstillfällen, praktikplatser och ett mentorskapsprogram. Vi kommer också att förstärka svenska för invandrare och samhällsorientering. Vi ska exempelvis öka möjligheten att kombinera språkstudier med praktik genom ett ökat antal yrkesutbildningar inom sfi. Sfi för föräldralediga ska också erbjudas där man kan ta med sig barnet, inte minst för att fler utrikes födda kvinnor ska göra sig anställningsbara. Det är vår ambition att alla nyanlända på sikt ska delta i samhällsorientering och att samhällsorienteringens omfattning ska utökas.

Vi i den grönbå majoriteten kommer att jobba stenhårt för att fler människor ska få chansen till ett jobb. Det gör vi för att fler stockholmare också ska få möjlighet att åter känna hopp och framtidstro, hopp om en bättre framtid för sig själva och för sin familj.

Anförande nr 336

L i s a P a l m (FI): Ordförande, ledamöter och åhörare! Stockholm ska vara en välfärdsstad som satsar på kvinnor och tjejer. Jag träffade Rågsveds stadsdelsmammor för ett tag sedan. De berättade om de kvinnor som de möter i sitt

arbete, om den sociala isolering som så många kvinnor upplever när man står utan arbete, är ny i Sverige eller hemma med barn. En av stadsdelsmammorna berättade om hur hon hjälpte en annan kvinna som hade bott i Sverige i nästan tio år att hitta till öppna förskolan där hon nu fått ett sammanhang och en gemenskap.

För er som inte vet vad stadsdelsmammorna, som sedan 2017 finns runt om i våra förorter, bland annat i Rågsved, är för något kan jag berätta att det är kvinnor som tidigare varit utan arbete men som nu genom riktade arbetsmarknadssatsningar fått jobb och lön. De i sin tur arbetar uppsökande mot kvinnor som i dag inte har jobb eller studerar för att lotsa dem vidare. Många av de här kvinnorna som stadsdelsmammorna möter är just nya i Sverige.

Sveriges kvinnolobby är tydliga i sin senaste rapport om läget för nyanlända kvinnor. Det tar betydligt längre tid för en kvinna än för en man att etablera sig på arbetsmarknaden i Sverige. Det handlar om att etableringssystemet fortfarande i mångt och mycket är anpassat för män och att mannen ses som den huvudsakliga familjeförsörjaren. Det handlar också om den diskriminering och rasism som man möter när man väl ska söka jobb.

Arbetslösheten i staden sjunker, men kvinnorna halkar efter. Därför har vi under den senaste mandatperioden satt fokus på kvinnor och unga i förorten. Under de senaste åren har antalet inskrivna på jobbtorgen ökat vad gäller tjejer. Fler kvinnor har fått Stockholmsjobb. Unga har fått SL-kort för att kunna ta sig till jobbtorg eller praktik. Det här är satsningar på ekonomisk jämställdhet och för att minska arbetslösheten, men mycket mer behövs.

Något som är slående är att den nya majoriteten tyvärr inte verkar ha noterat hur det ser ut med jämställdheten på arbetsmarknaden eller snarare utanför. Vad jag kan se finns det inte någon som helst plan för hur man ska nå kvinnor eller tjejer som i dag inte har jobb. Visst, ni behåller satsningen på kvinnor långt ifrån arbetsmarknaden, men sedan skär ni lite i det uppsökande arbetet mot nyanlända kvinnor.

Därför yrkar jag bifall till Feministiskt initiativs budgetförslag.

Anförande nr 337

A n d e r s G ö r a n s s o n (S): Gå upp, gå till jobbet, jobba, jobba äta lunch. Samma sak händer i morgon. Jobba, åka trick hem och sätta sig och glo. Det är inget liv, det är slaveri.

Det är Ebba Grön eller om man så vill Dag Vag. För mig var det Ebba Grön. Jag var 14 år. Det var en beskrivning av den tiden. En dimension i det är väldigt hoppfull därför att då var sysselsättningen enormt hög och arbetslösheten låg. Det gjorde att man faktiskt kunde ha den typen av pretentioner på arbetslivet. Den andra dimensionen är att de faktiskt lyfter fram en viktig del av arbetslivet, och det är att jobben måste vara bra. Det räcker inte med vilket jobb som helst. Det är centralt nu när vi diskuterar dem.

Sedan finns det en grundläggande konflikt mellan höger och vänster här. Den handlar om huruvida vi ska öka människors värde eller sänka deras pris.

Sommarjobbet ger den första raden på cv:t och ser till att man lättare får jobb. Det ökar värdet. Stockholmsjobbet ger en aktuell rad på cv:t och ökar också värdet. Det lite här konflikten står mellan skattesänkning och att satsa på arbetsmarknadsinsatser och se till att människor kommer i jobb och att de kommer i bra jobb så att de faktiskt inte upplever den känsla som Joakim Thåström och de andra gjorde 1979 i Rågsved.

Jag yrkar bifall till den socialdemokratiska budgetreservationen om ett Stockholm för alla.

Anförande nr 338

Salar Rashid (S): Ordförande, ledamöter! Stockholm går som tåget. Stockholms arbetsmarknadspolitik har under de senaste fyra åren gett resultat. Antalet stockholmare som går på försörjningsstöd är det lägsta på mer än 50 år, och sysselsättningsgraden är bland de högsta i landet. I dag har 10 000 fler stockholmare ett jobb att gå till jämfört med förra året. Självklart kan denna utveckling till viss del tillskrivas den ekonomiska konjunkturen, men en viktig orsak är även den aktiva utbildnings- och arbetsmarknadspolitiken som förts. Särskilt glädjande är att ungdomsarbetslösheten har minskat med hela 37 procent mellan juni 2014 och juni 2018. I Rinkeby-Kista och i Skärholmen har vi näst intill halverat ungdomsarbetslösheten.

Ordförande, ledamöter! Hela 90 procent av dem som har haft Stockholmsjobb går inte tillbaka till försörjningsstöd inom fyra månader efter avslutad anställning. Detta om något är välkomna resultat. I stället för att fortsätta att satsa på existerande framgångsrika metoder lägger den nya majoriteten fokus på skattesänkningar och privatiseringsprojekt som vuxpeng och lägger fram outgrundliga generella effektiviseringar på 21 miljoner kronor och ytterligare besparingar gällande uppsökande arbete med nyanländas Stockholmsjobb och extratjänster. Samtidigt tar man även bort 90-dagarsgarantin med en orimlig tilltro till att en skattesänkning på 16 öre ska skapa dynamiska jobbeffekter för Stockholms arbetsmarknad, vilket rent evidensbaserat har visat sig ha en begränsad effekt. På stadsdelsnämndernas arbetsmarknadsområde har man helt lyft bort det viktiga arbetet med kvinnor som står långt bort från arbetsmarknaden.

Ordförande, ledamöter! Behovet av utbildad personal ökar. I dag är konjunkturbilden splittrad inom Stockholms län. Indikatorer som till exempel nyföretagande, konkurser och personer som berörs av varsel pekar på en konjunkturedgång.

Anförande nr 339

Borgarrådet Ernlund (C): Ordförande! Tack för ditt anförande, Salar. Det väcker en rad frågor. Socialdemokraterna här i talarstolen talar sig väldigt varma för arbetsmarknadsnämndens arbete, integration och att få fler i jobb. Jag undrar varför ni säger nej till alla våra stora viktiga reformer på det här området. Varför säger ni nej till att öka kvaliteten i vuxenutbildning och sfi? Varför säger ni nej till vår integrationspakt och varför säger ni nej till det viktiga arbetet att skapa en one-stop-shop för alla nyanlända i Stockholm när ni talar er så varma för integration?

Anförande nr 340

Salar Rashid (S): Jag tror på generella satsningar. Jag tror att det i stort sett är fel att göra differentierade satsning där man bara har integration för en viss del och en viss grupp. Jag tror att Stockholmsjobben och de extratjänster som vi har satsat på i samband med de vuxenutbildningssatsningar och de andra satsningar som vi gör i vår budget är tillräckliga i det här fallet.

Anförande nr 341

Anders Lindell (MP): Låt mig knyta an till det sista du säger, Salar. Stockholmsjobben är också en specifik och riktad satsning precis som sommarjobben, så ni tror ju på ett sätt absolut på riktade och smala satsningar. Det gör vi också, för det är det som Stockholm behöver. Precis som du säger går det bra för Stockholm. Du säger att vi inte fortsätter att utveckla de beprövade metoderna. Det är precis det vi gör. Det stora hindret som vi har på Stockholms arbetsmarknad nu, sett till dem som behöver komma in på den, är arbetet med språkutbildning. Det gäller att få bra språkkunskaper så att man kommer in på arbetsmarknaden. Det fortsätter vi att utveckla. Tycker du inte att det är en av de beprövade och fungerande metoderna? Det undrar jag.

Anförande nr 342

Salar Rashid (S): Det jag vänder mig emot är att ni till exempel inte vill satsa lika mycket som vi på feriejobben. Det jag vänder mig emot är också de generella effektiviseringar som ni gör på en rad områden. Det jag vänder mig emot är att ni på stadsdelsnämndernas område helt och hållet tagit bort arbetet med kvinnor som står längst bort från arbetsmarknaden. Dessutom tar ni helt och hållet bort 90-dagarsgarantin. Jag undrar hur länge en ungdom ska behöva vara arbetslös enligt er budget.

Det finns inga som helst ambitioner att minska antalet människor som har försörjningsstöd. Det finns inga som helst ambitioner att se till att fler människor med funktionshinder ska komma in i arbete. Eller det finns, men vi har självfallet högre ambitioner. Det finns tyvärr en stark tilltro till att den här skattesänkningen ska skapa jobbdynamiska effekter som inte finns där.

Anförande nr 343

Johan Paccamonti (M): Fru ordförande! Låt mig börja med att slå fast en väldigt tydlig sak. Att sänka skatten är ett väl beprövat sätt att få fler jobb. Alliansregeringen har provat det, och ledningen i Stockholms stadshus har provat det. Det har fungerat förut, och det kommer att fungera igen. Det är särskilt viktigt när arbetsmarknaden nu står och väger. Vi har ett par år av en enorm högkonjunktur bakom oss. Det har varit bra för Stockholm, och det har gjort den röda oppositionens argumentation lättare när de tittar tillbaka. Men vi ser nu allt tydligare tecken på att ekonomin kommer att mattas av. Givet att Stockholm klarade sig rätt väl genom den förra lågkonjunkturen finns det en risk att vi kanske drabbas hårdare den här gången.

Därför är det så viktigt att införa just de reformer som den grönbå majoriteten föreslår. Det är viktigt att sänka skatten. Det är viktigt att fortsätta att vidareutveckla

jobbtorgen så att vi aktivt kan jobba med dem som har försörjningsstöd. Det sägs att vi inte har någon ambition att minska antalet människor som har försörjningsstöd. Det är rent hittepå. Det är viktigt att se till att vi får ett bättre företagsklimat.

Något som däremot inte är viktigt är framför allt tre saker. Den första är att vi ska ha en högre skatt, det vill säga att människor som går till jobbet ska få betala mer till Stadshuset. Det ska vi inte ha. Det skapar färre jobb. Vi kan inte jobba ensidigt med bara subventionerade arbeten. Det är klart att det finns en plats för det på arbetsmarknaden såväl nationellt som i Stockholm, men det verkar näst intill vara Socialdemokraternas enda förslag för hur vi ska fixa sysselsättningen i Stockholm. Och vi kan inte nedmontera arbetet på jobbtorgen – aktiva insatser – som Sverigedemokraterna vill genom att göra en dramatisk nedskärning på jobbtorgen. Den är den grönbå reformpolitiken som behövs.

Anförande nr 344

S a l a r R a s h i d (S): Det är lite ledsamt att oavsett om det är högkonjunktur eller lågkonjunktur verkar alltid svaret vara att man ska sänka skatten, men vi behöver inte prata mer om det även om jag säger att det till och med finns forskning som visar att det inte finns så stor evidens på att 16 öre skulle ge de dynamiska jobbeffekter ni söker.

Låt mig gå över till en annan fråga. Jag undrar hur länge en ungdom ska behöva vara arbetslös. Ni satsar i och för sig på UVAS, vilket är riktigt bra, men ni har inga tidsgränser och inga tidsramar. Hur länge ska en ungdom behöva vara arbetslös innan den ska kunna gå vidare till studier eller arbete? Varför tar ni bort 90-dagarsgarantin som har visat sig ha stora effekter när det gäller att få ungdomar i sysselsättning?

Anförande nr 345

J o h a n P a c c a m o n t i (M): Fru ordförande! Först och främst finns det omfattande forskning som visar att skattesänkningar är bra för ekonomin. Riksbanken har visat det, IFAU har visat, OECD har visat det och till och med LO har sagt att sänkt skatt är rimligt. Varför är det så svårt för socialdemokrater att acceptera detta?

Sedan har vi diskussionen om 90-dagarsgarantin. Ja, ingen ska vara arbetslös en enda dag mer än nödvändigt, men det viktiga är inte att man ger ett mål ett käckt namn. Hade lösningen på Sveriges arbetsmarknadsproblem varit fiffigt formulerade socialdemokratiska mål hade det inte funnits någon arbetslöshet i det här landet.

Anförande nr 346

F e l i x B y s t r ö m (SD): Fru ordförande! Jag vill börja med att konstatera att det är lite komiskt när en moderat klagar på att man sänker skatten för mycket och att man drar in för mycket på ineffektiva arbetsmarknadsåtgärder. Men jag tror ändå att ni menar väl och att ni bara har fel. Det gäller att titta på hur jobben faktiskt skapas. Det är inte vi politiker som skapar jobb. Det är företagen som skapar jobb. Det vi kan

göra är att se till att företagsklimatet i Stockholm är gott, att det finns infrastruktur som fungerar och att bostadsmarknaden fungerar.

Vår andra uppgift är att se till att vi kan matcha den kompetens som företagen efterfrågar. Det gör vi inte genom att fortsätta att ösa pengar på de här ineffektiva arbetsmarknadsåtgärderna utan genom att satsa på rena utbildningsprojekt, vilket vi i Sverigedemokraterna även har med i vår budget.

Anförande nr 347

J o h a n P a c c a m o n t i (M): Fru ordförande! Jag tycker att det verkar som om Felix Byström replikerar på ett annat inlägg än det jag just höll. Jag vill minnas att jag såväl i inlägget förut som i det jag höll alldeles nyss talade mycket om att det är klart att företagsklimatet är helt avgörande för att fler stockholmare ska komma i arbete. Men faktum kvarstår att det fortfarande behövs vissa aktiva insatser, och här är jobbtorgen enormt viktiga. Stockholm har varit pionjär här. De tankar och de modeller vi har tagit fram har spritts över hela landet och pressat tillbaka bidragsberoendet i kommun efter kommun. Det vill vi utveckla, och ni vill skära kraftigt i det. Det kommer inte att leda till ett enda jobb för stockholmarna.

Anförande nr 348

T i e m o n O k o j e v o h (MP): Ordförande, fullmäktige, åhörare, stockholmare! Det går verkligen bra för vår stad just nu. Stockholm är fullt av arbetsplatser och vårt näringsliv står starkt. Gång på gång har det visat sig att det knappast råder någon brist på arbetstillfällen i staden, och det ska vi vara stolta över. Men samtidigt är det inte heller alla stockholmare som får chansen att komma in på arbetsmarknaden.

Den stora arbetsmarknadspolitiska utmaningen för oss är att vi ser hur vissa grupper systematiskt stängs ute från möjligheten till jobb, och när arbetslösheten är väldigt låg generellt i staden är den tyvärr också väldigt hög inom vissa grupper. Det leder till bidragsberoende och segregation, och det är dåligt både för individen och för vårt samhälle som helhet.

Därför är jag otroligt stolt över att vi i den grönbå majoritetens budget satsar stort på att ge just alla en chans på arbetsmarknaden. Vi satsar bland annat på att stärka det uppsökande arbetet gentemot unga vuxna som varken arbetar eller studerar och gentemot arbetslösa kvinnor. Vi satsar också extramedel på studievägledning för ensamkommande, och vi initierar en integrationspakt med näringslivet som syftar till att få fler nyanlända i arbete.

Sedan ska vi såklart vara öppna för att vi alltid kan göra mer. För att vi ska bli en stad där alla kan försörja sig själva måste vi bryta utanförskapet inom vissa grupper, och där är den grönbå majoritetens budget ett otroligt viktigt steg på vägen.

Det är just därför som jag denna första gång i den här talarstolen vill yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till budget.

Anförande nr 349

Borgarrådet E r n l u n d (C): Ordförande, fullmäktige! I mitt första anförande pratade jag om hur viktigt det är att skapa fler jobb i Stockholm. Då berörde jag inte hur viktigt det också är att vi i staden, som egen arbetsgivare, är ett föredöme för andra. Det handlar till exempel om att vara en bra arbetsgivare för personer med olika typer av funktionsnedsättningar och funktionsvariationer.

Men vi har också en viktig uppgift i att skapa jobb för personer som står långt från arbetsmarknaden. Ett exempel på det är ju Stockholmsjobben. Att få ett jobb inom staden, en rad på cv:t, kollegor att fika med, erfarenheter och referenser för framtiden kan betyda allt för den enskilde. Vi ser det därför som en viktig uppgift att jobba vidare med Stockholmsjobben. Men när jag läser oppositionspartiernas förslag till budgetar ser jag att Stockholmsjobben är den enda satsning som ni vill göra för att få fler i arbete. Alla kopplingar till näringslivet lyser med sin frånvaro. Det är klart att stadens egna jobb är en viktig del, men det är bara en del. För att verkligen lyckas med uppdraget att få fler i arbete och fler i egen försörjning krävs det ett företagsklimat i världsklass och ett samarbete med alla Stockholms arbetsgivare.

Ordförande! Man hinner inte nämna alla viktiga satsningar på de här två minuterna, men några till ska jag hinna. Vi gör en extra satsning på studievägledning för de ensamkommande som får stanna med stöd av den nya gymnasielagen. Vi ser till att unga i Stockholm får möjlighet att starta eget som sommarjobb. Vi fortsätter att utveckla den viktiga verksamheten med att erbjuda sfī för föräldralediga på öppna förskolor. Vi ska titta på nya ersättningsmodeller för jobbförmedling. Allt detta ska vi göra för att fler stockholmare ska få den frihet och den egenmakt som det innebär att ha ett jobb att gå till och en egen försörjning.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till budget!

Anförande nr 350

L i s a P a l m (FI): Ordförande! Jag trodde att nu skulle du rada upp någonting som ska hjälpa kvinnor att komma ut på arbetsmarknaden. Vi vet att det är väldigt svårt för kvinnor som lever i social isolering och så vidare, men jag hörde ingenting om det. Jag undrar vilken plan du som är nytt borgarråd har för att öka jämställdheten för de kvinnor som inte har kommit in på arbetsmarknaden, där nyanlända kvinnor är en särskilt utsatt grupp. I går fick jag höra att vi ägnar oss åt projekt och hänvisades till att man styr med jämställdhet, men det finns inte heller någon styrning mot jämställdhet i er budget. Så jag undrar vad du har för plan för jämställdheten på arbetsmarknadsområdet.

Anförande nr 351

Borgarrådet E r n l u n d (C): Ordförande! Tack för den här jätteviktiga frågan, Lisa Palm! Det absolut viktigaste för att skapa jämställdhet är att fler kvinnor får jobb och en egen försörjning. Jag tror att just egenmakten, att få egna pengar i plånboken, att ha makten över sitt eget liv och att ha möjlighet att fatta egna beslut över sin ekonomi är det absolut viktigaste för att jämställdheten mellan kvinnor och män ska öka.

När du läser vår budget, tittar på de olika bilagorna och raderna tror jag att du kanske har noterat vissa särskilda satsningar som vi delvis minskar. Om du läser hela vår budget ser du att vi nu försöker styra staden bort från specifika projekt. Det har varit väldigt många specifika projekt mot olika grupper när FI har varit med och styrt, och det är inte alltid lösningen. Vi tror mer på att satsa på kärnverksamheten och på det som fungerar.

Anförande nr 352

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Min känsla är att du har skällt på mig under de senaste fyra åren för att vi har haft hittepåjobb med Stockholmsjobben och för att vi inte gör tillräckligt för integrationen, Karin Ernlund. Därför är jag såklart jätteglad att du har bytt åsikt om Stockholmsjobben och förstått hur viktiga de är för många av dem som står långt från arbetsmarknaden. Men när det gäller integrationen blev jag ändå lite paff över hur lite det faktiskt finns i er budget, och just specifikt när det gäller kvinnor som står långt från arbetsmarknaden.

Om det är någonting vi vet är viktigt för integrationen är det att barn som växer upp runt om i vår stad ser sina föräldrar gå till jobbet. Att nå de kvinnor som lever i delar av våra förorter och se till att de kommer in på arbetsmarknaden och kommer ut i arbetslivet är en jätteviktig del både för integrationen och för tryggheten i de områden där många barn växer upp. Varför väljer ni att helt enkelt rakt av ta bort den viktiga satsningen för att nå de kvinnor som står långt från arbetsmarknaden?

Anförande nr 353

Borgarrådet E r n l u n d (C): Ordförande! Tack, Emilia! Du säger att du blev paff när du läste vår budget. Jag blir lite paff över att du säger att vi inte har en budget som fokuserar på integration när hela vår budget genomsyras av ett jobbpspektiv där det gäller att få fler människor i arbete, att fler ska ha en egen försörjning och att vi ska ha fler företag som vill och kan anställa.

Sedan tror jag att det som kanske är problemet är att ni inte riktigt vet hur man läser de här bilagorna, trots att du har suttit i kommunfullmäktige i många år. Om du tittar på arbetsmarknadsnämnden ser du att det handlar om mer än CESAM-bilagan. Det finns oerhört mycket bakom de här enskilda raderna som finns i de här bilagorna, om det nu är det som ni har hakat upp er på, vilket jag tror att det är. Jag skulle snarare säga att det här är precis det som Stockholm behöver. Äntligen blir det fokus på riktiga jobb och företagsklimat.

Anförande nr 354

T i n a K r a t z (V): Fru ordförande! Jag tänker fråga om något som du inte har nämnt i dina anföranden, Karin, men som ni ändå nämner i första stycket i budgeten, nämligen de sänkta trösklarna som så ofta återkommer. Det handlar om enkla jobb och låga löner eller närmare bestämt usla löner, löner som det är svårt att klara sig på. Vi kan ju se att i samhällen som har det här systemet, som till exempel finns i USA, leder det inte till lägre arbetslöshet. Vi tycker i stället att man ska satsa på att rusta människor genom utbildning och investera i välfärden så att vi får fler kollegor där. Sedan undrar jag vilka enkla jobb det är ni pratar om.

Anförande nr 355

Borgarrådet E r n l u n d (C): För det första är det viktigt att säga att det alltid är bättre ha ett jobb med en lön än att gå på bidrag. Det är Centerpartiets inställning när vi pratar om bland annat enkla jobb. Det är viktigt att skapa fler jobb och en mångfald av arbeten. Det ska finnas arbeten i Stockholm för dem som har höga och långa akademiska utbildningar, och vi ska också ha en arbetsmarknad för alla de människor som kanske inte har en utbildning som kvalificerar dem till andra jobb. Det är det viktiga. Vi satsar såklart oerhört mycket. Det är bara att läsa vår budget när det gäller utbildning så ser man det. Vi gör stora satsningar nu på att förbättra vuxenutbildning och sfi till exempel, men det viktiga är i slutändan att människor kan ta sig ut på en arbetsmarknad där det finns jobb för alla.

Anförande nr 356

E v a S o l b e r g (M): Fru ordförande, kära ledamöter, åhörare! När vi startade arbetsmarknadsnämnden i Stockholm var tanken att verkligen lägga fokus på arbete och flytta de delar som var vuxenutbildning och som låg på utbildningsnämnden till arbetsmarknadsnämnden och också flytta den delen som rörde ekonomin som låg på socialnämnden till arbetsmarknadsnämnden. Jag är jätteglad att Emilia och hennes gäng behöll den tanken, vårdade den och värnade om den. Det visar någonstans att vi vill åt samma håll. Däremot ser vägen dit lite olika ut. Där vill jag ge ett stort beröm till Emilia och gänget.

Arbetsinsatser för personer med en svag ställning på arbetsmarknaden måste fortsätta. Det handlar också om hållbara anställningar. Karin tog upp mycket av det som jag hade tänkt säga. En grupp som är mycket viktig är just de som har olika funktionsnedsättningar där staden faktiskt borde göra mer. Det tror jag också att vi är helt överens om i det här rummet. Vi vill värna den delen och stärka den. Jobbtorgresurser som gör ett fantastiskt jobb måste få fortsätta att göra det. Där måste stadens nämnder och bolag också vara föregångare när det gäller att anställa och hjälpa till med lärlingsplatser eller det som kan behövas.

Vi har också betonat vikten av fler jobbtorg. Där är vi också helt överens. Något som vi också nästan skulle kunna vara överens är att det beror på att Arbetsförmedlingen tyvärr inte gör det jobb de borde göra. Men då är det bra att vi i den här salen är överens om jobbtorgens viktiga del.

Jag är glad för att ni också vårdade något som vi också tänker fortsätta att stärka. Det gäller YH-utbildningarnas existens, och vi kanske till och med tänker utöka antalet platser.

Med det vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 357

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Ordförande, fullmäktige! Jag kan fortsätta lite där Eva Solberg slutade. Det är precis så att mycket inom arbetsmarknadsnämndens arbete har vi verkligen varit överens om.

En sak som vi har varit överens om när det gäller vuxenutbildningen är att vi ska ha förmodligen världens mest flexibla vuxenutbildning. Man ska kunna läsa kvällar, dagar, helger, heltid, deltid, på plats och distans runt om i hela staden. Sedan har vi inte varit helt ense om hur många privata aktörer man måste kunna välja mellan för att det ska kunna kallas valfrihet. Något som vi däremot har varit överens om är att vi måste kunna säkerställa att de aktörer som kommer in ser till att människor får den kvalitet de är värda i sin vuxenutbildning.

Därför gjordes det ett jättearbete med att skärpa upp upphandlingen av vuxenutbildningen under den föregående allianstiden. Det skedde under Ulla Hamiltons ledning, och det första som vi i den tidigare majoriteten gjorde när vi sedan tog över var att genomföra den upphandling som Ulla Hamiltons gäng lade grunden för där man begränsade antalet aktörer så att man verkligen skulle kunna fokusera på att utveckla kvaliteten i vuxenutbildningen eftersom vi hade sett att den brast på många håll. Har man ett fritt antal aktörer vet man, och vi var överens om detta också på den tiden, att man inte kan den uppföljning och den kontroll som behövs för att säkerställa kvalitet.

Därför gör det mig lite ledsen att se att vuxpeng är den stora nyheten i den borgliga budgeten och att det återigen ska bli de fria företagens rätt att dra pengar från staden som ställs över utbildningens kvalitet för våra stockholmare.

Jag yrkar bifall till Socialdemokraternas reservation.

Anförande nr 358

Borgarrådet E r n l u n d (C): Ordförande! Emilia Bjuggren utvecklade lite grann varför ni är emot vuxpengssystemet, vilket var bra, för det är det som jag är ärligt nyfiken på: Varför är Socialdemokraterna så emot ett system som på ett mycket bättre sätt skulle skapa mer valfrihet och framför allt mer flexibilitet när det gäller vuxenutbildning? Det är klart att vi måste hitta sätt att säkerställa kvaliteten, men det är ingen omöjlighet. Vi har en enormt kompetent förvaltning som såklart kommer att få detta uppdrag, och jag har stor tilltro till att vi kommer att hitta ett sätt att säkerställa kvalitet. Det är såklart viktigt.

Men kvalitet innebär också att det ska finnas en flexibilitet, att vi inte ska ha de här rigida upphandlingarna som låser fast hur vuxenutbildningen ska se ut de kommande åren. Det är någonting som behöver förändras utifrån vilka som söker sig till vuxenutbildningen och vilka behov som finns på arbetsmarknaden. Varför är ni så emot det?

Anförande nr 359

Borgarrådet B j u g g r e n (S): I ett tidigare replikskifte anklagade du mig för att inte kunna läsa budget. Egentligen känns det lite taskigt att säga det, men det kanske är för att Karin Ernlund inte riktigt har koll på hur vuxenutbildningen funkar. Flexibilitet bygger nämligen på att man kan fylla de klasser som finns så att de kan starta. Det som har hänt tidigare, och som förmodligen kommer att hända igen om man har ett fritt antal aktörer, är att jättemånga inte får ihop det så att de kan starta en

klass. Därmed blir det mindre flexibilitet för individen, det vill säga för stockholmaren.

Vi står upp för en vuxenutbildning där stockholmarens behov av utveckling, av utbildning och av kompetensförsörjning står i fokus och inte företags rätt att ha fri dragning på stockholmarnas skattepengar.

Anförande nr 360

Å s a J a n l ö v (S): Ordförande, fullmäktigeledamöter! I mitt jobb som personlig handläggare inom aktivitetsersättning på Försäkringskassan har jag träffat många personer med olika slags funktionsnedsättningar som gör att de inte kan jobba. Genom deras berättelse har jag fått ett perspektiv på arbetsmarknaden som jag tidigare saknat. Så som det ser ut i dag är arbetsmarknaden väldigt slimmad och rätt otillåtande gentemot det som inte anses normalt, till exempel en kollega som inte pratar med någon på arbetsplatsen eller en kollega som hasplar ur sig elaka ord utan att kunna hjälpa det. I rätt miljö – förlåtande, accepterande, stöttande, kort sagt tillgänglig – kan dock många av dessa personer hitta ett arbete som fungerar för dem.

Arbetslösheten bland personer med funktionsnedsättning är onödigt hög. Kommunen kan hjälpa med till exempel stöd och utbildning för den enskilda och till arbets- eller praktikplatsen för att kunna skapa den accepterande miljön och till exempel genom samarbete med näringslivet för att få till fler arbets- och praktikplatser.

Vi har under den gångna mandatperioden satsat på matchning av personer med funktionsnedsättning, och i vår budgetreservation satsar vi 5 miljoner kronor mer på detta jämfört med 2018. Ni har nästan inga expansiva insatser alls inom det här området. För mig som socialdemokrat känns det självklart att det är nu när vi går mot en lågkonjunktur som vi behöver satsa extra mycket på utbildningar och stöd för att hjälpa till arbete.

Hur tänker ni när ni skär ned på det här området i stället för att satsa mer?

Anförande nr 361

T i n a K r a t z (V): Ordförande! Alla stockholmare har rätt till arbete, ett tryggt och sjyst jobb med goda arbetsvillkor och en fast lön som ger dem friheten att forma sina egna liv. Det är vi eniga om. Under våra fyra år såg vi en stadig minskning av arbetslösheten i Stockholm. Den prognos som Arbetsförmedlingen presenterade i går visar också att det finns en ökad efterfrågan på arbetskraft och att det samtidigt är allt svårare att hitta den arbetskraften.

Vuxenutbildningen är svaret på den utmaningen, och det också den enskilt viktigaste faktorn för att kunna få ett bra och säkert jobb. Vuxenutbildningen och sfi är strategiskt viktiga för stadens kompetensförsörjning och tillväxt. Med en förstärkt vuxenutbildning kan vi förbättra chanserna för fler att få ett stabilt fotfäste på arbetsmarknaden, och med en stark kommunal vuxenutbildning och sfi i egen regi kan vi nå målet att fler kortutbildade får en utbildning. Vi kan fortsätta att utveckla de olika stöd och anpassningar som de kortutbildade, studieovana som står långt från arbetsmarknaden kan behöva. Att vi har haft en så låg andel vuxenutbildning i egen

regi har gjort oss onödigt sårbara på grund av att upphandlingarna har dragits ut i det oändliga. Företagens ständiga överklaganden har gjort det svårt att långsiktigt planera och utveckla vuxenutbildningen.

Politiken måste handla om att göra livet bättre för vanliga människor. Jobbtorgens arbete berör i dag i allt större omfattning personer med komplex problematik. De behöver mycket stöd i form av både längre och mer omfattande insatser. Vi ser också vikten av den samverkan som finns mellan de olika jobbtorgen och de närliggande verksamheterna i staden. Det är något som förstärker och förbättrar kvaliteten i arbetet med den här komplexa och utsatta målgruppen. Vi vill satsa de resurser som behövs för att fortsätta att utveckla och förbättra dessa insatser på ett långsiktigt och kontinuerligt sätt. Vi vill inte utreda möjligheten för borgerlighetens återkommande ideologiskt motiverade lösning på alla problem, det vill säga privata bolag. Jag vill yrka bifall till Vänsterpartiets reservation.

Anförande nr 362

L i s a P a l m (FI): Ordförande! Jag tänkte fortsätta där jag slutade i replikskiftet, för jag blir inte riktigt klok på hur man har tänkt komma åt problemet med kvinnor som står långt ifrån arbetsmarknaden.

Å ena sidan säger man att man inte vill ha de här projekten, utan man hänvisar till styrning. Om man å andra sidan letar i den grönbå budgeten efter styrning så hittar man det inte. Hur ska man då styra utan styrning?

Budgeten är trots allt nämndernas och bolagens styrmedel. Jag ser liksom inga visioner framför mig om hur man ska nå kvinnor som står långt från arbetsmarknaden, till exempel nyanlända kvinnor. När nu integrationen har varit en så stor del i den här budgeten känns det väldigt märkligt att den grupp som faktiskt är mest utsatt och som har svårast att komma i arbete inte får en riktad satsning. Vi vet ju att när vi lägger en budget utan att ha en riktad politik och satsningar så är det lätt att det glöms.

Jag undrar helt enkelt hur det grönbå styret tänker kring just jämställdhetsperspektivet på arbetsmarknadsnämnden. Miljöpartiet har också varit väldigt drivande när det gäller kvinnor som står långt från arbetsmarknaden och jämställdhet, så jag undrar vad Miljöpartiet tänker kring dessa frågor. Varför har man glömt bort kvinnorna i den här budgeten?

Anförande nr 363

Borgarrådet E r n l u n d (C): Tack, Lisa, för de frågor som du ställer! Jag vill verkligen förtydliga att kvinnor såklart är en av de absolut viktigaste målgrupperna. Det gäller framför allt nyanlända kvinnor men också kvinnor som kanske i många år har bott i Sverige utan att ha varit en del av arbetsmarknaden. Att detta är prioriterat kan man läsa väldigt tydligt i vår budget.

Det är bara det att vi ägnar oss åt en annan typ av politisk styrning än den som Feministiskt initiativ. Att lägga 1 miljon på ett projekt kopplat till kvinnor är inte lösningen. Vi lägger ju enormt mycket resurser på det uppsökande arbetet, och det

arbetet riktar sig såklart också till kvinnor. Det här är helt enkelt ett annat sätt att styra staden för att få bättre resultat än att bara jobba i enstaka små FI-projekt.

Anförande nr 364

L i s a P a l m (FI): Jag är väldigt glad åt att vi har våra FI-projekt i staden, för det har faktiskt lett till att fem gånger så många kvinnor är inskrivna på jobbtorgen, att kvinnor har blivit anställda i förorten och så vidare. Därför är jag väldigt glad för dessa feministiska projekt.

Det är just det här som är problemet när man inte explicit nämner kvinnor som står långt från arbetsmarknaden: Det händer ingenting, och det hade det börjat göra. Jag hoppas verkligen att det händer ännu mer, och vi kommer att följa det här arbetet.

Anförande nr 365

A n d e r s L i n d e l l (MP): Tack för att vår feministiska politik blir uppmärksammas! För att förtydliga lite är det så att det sker en neddragning, som du ser. Men projektet är ju kvar. Det är bara lite mindre i pengar. Det nämns och är kvar, men det är lite mindre. Det är ändå viktigt att ha koll på det så att man inte tror att verksamheten helt har plockats bort.

Vi har även kvar det uppsökande arbetet, men det finns en viss skillnad som jag tycker är ganska spännande överlag. Antingen skapar man jobb och stoppar in någon i dem, eller så jobbar man med verksamheter för att bättre koppla ihop människor med andra sätt att få ett jobb. Den integrationspakt som finns nu är ju ett sätt även för nyanlända kvinnor att få en mentor till exempel och att komma in i informella nätverk som man kanske ofta saknar för att komma i arbete.

Det finns alltså men på andra sätt, och det finns även på det gamla sättet.

Anförande nr 366

L i s a P a l m (FI): Jag förstår det, men återigen: Det är just det här som är problemet. Har man inte en styrning mot jämställdhet som är uttalad och tydlig så händer det ingenting. Inte förrän stadsdelsmammorna kom fick man ett verktyg i stadsdelarna att arbeta med så att kvinnor kunde anställas. Vi behöver ha en explicit politisk styrning mot jämställdhet, och det finns inte i er budget.

Anförande nr 367

J e s s i c a S j ö n e l l (L): Ordförande! Arbetsmarknadsnämndens verksamhet är inte bortkopplad från resten av Stockholm. Vi har olika syn på vad som skapar jobb och hur välfärd skapas. Vår syn är att välfärden och arbete drivs av företag, och när vi nu står inför en kommande lågkonjunktur är det viktigt att vi rustar oss, för *winter is coming*.

Oavsett hur man ser på saken är det faktiskt så att konjunkturen påverkar. Det har Ifau visat, det har flertalet olika forskningsrapporter visats. Vi måste vidta åtgärder nu. Vi måste rusta oss.

Att vara en skyddad verkstad leder inte till en flexibel, snabbfotad och lyhörd verksamhet, utan det är en konkurrensutsatt marknad som driver innovationer, specialiseringar och nya lösningar. Det är inte för inte som byråkrati förknippas med trögrörlig offentlig sektor.

Anförande nr 368

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Ordförande, åhörare! Jag funderar lite på det grönblå styrets satsningar kring jobbtorgen, för är det någonting som jag är väldigt stolt över är det flera av de satsningar som har gjorts på jobbtorgen under den föregående mandatperioden. Bland annat införde vi en satsning på unga med komplex problematik som resulterade i att Jobbtorg för unga i Kista samarbetar med Rinkeby föräldraråd och Rinkeby Ungdomens hus för att få fler unga som inte nås av jobbtorgen att faktiskt komma dit. Det har fallit ut väldigt väl.

Tyvärr tas den här exakta satsningen bort på just unga med komplex problematik ur den här budgeten. Ni satsar på UVAS; det vet jag, och jag tycker att det är bra, och jag hoppas att det här får vara kvar.

Jag läste en intervju med Karin Ernlund i DN, där hon pratar om att ta in privata aktörer för att driva jobbtorgen. Men det här provade man ju på Arbetsförmedlingen för ett antal år sedan när Alliansen styrde. Det gick så där. Det var liksom skandal, om man ska vara helt ärlig. Det var folk som fick hjälp med hypnos, fick titta på film och helt enkelt bara fördriva tiden. Det var vad som hände när Arbetsförmedlingen provade precis det här att ta in privata aktörer som skulle driva coachningsverksamhet. Det gav inte fler jobb. Tvärtom blev det så att de arbetslösa bara satt av tiden.

Jag blir lite orolig för vad som ska hända med våra jobbtorg när Centerpartiet tänker att det säkert finns någon annan som kan göra det bättre och menar att vi tar in några som kan pröva! Hur ska ni säkerställa att det inte blir en upprepning av alliansfiaskot en gång till, fast med stadens verksamheter?

Anförande nr 369

Borgarrådet E r n l u n d (C): Tack för frågan! Anna behöver inte vara orolig. Det är faktiskt så att vi ser att det finns en massa aktörer som nog skulle göra det här bättre än staden. Jag träffar många olika organisationer, företag och eldsjälar som jobbar just med matchning mellan arbetslösa och arbetsmarknaden. Det finns otroligt mycket spännande initiativ som tas, och det tycker jag att vi bör släppa in också i stadens verksamheter.

Till skillnad från Feministiskt initiativ tror inte vi att staden alltid är bäst på att göra allt, utan jag tror att det finns enormt mycket kraft därute som vi ska tillvarata. Anna behöver inte vara orolig. Syftet är att få fler i arbete.

Anförande nr 370

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (C): Jag har förstått att Centerpartiets devis är att någon annan alltid kan göra det bättre, gärna så många privata aktörer som möjligt. Det har framgått både av budget och andra borgarråd.

Jag vill också säga att ni ju har pratat väldigt mycket om olika projekt som Feministiskt initiativ har infört, och som jag sade tidigare är jag väldigt stolt över de satsningar som vi gjort till exempel på kvinnor långt från arbetsmarknaden, vilket upplysningsvis inte var ett projekt utan pågick under flera år. Det bästa man kan göra om man gillar innehållet i ett projekt men inte gillar konceptet är att permanenta det i stället för att ta bort det. Om man gillar innehållet är ju det en mycket bättre grej. Om ni alltså inte tycker att projektformen är bra, så permanenta det! Jag skulle hemskt gärna se att det uppsökande arbetet mot kvinnor permanentas i stället för att tas bort.

Anförande nr 371

S u h u r S a l a h y u s u f (S): Det här är första gången jag gör ett inlägg i kommunfullmäktige.

Ungdomsarbetslösheten är ett allvarligt problem med förödande konsekvenser i form av uteblivna inkomster och erfarenheter, ett uppskjutet inträde i vuxenlivet och en utestängning från den sociala gemenskap som arbetslivet ger. Blir arbetslösheten långvarig kan följderna bli ännu värre. En person som är långvarigt marginaliserad i tjugårsåldern löper sex till sju gånger större risk att vara det fortsatt i livet jämfört med någon som är jämnårig och har fått in en fot på arbetsmarknaden.

Sedan 2014 har arbetslösheten bland stadens unga sjunkit markant, och sysselsättningsgraden bland stockholmarna är rekordhög i hela staden. Satsningarna på fler sommarjobb är en av orsakerna. Forskning visar sambandet mellan sommarjobb under studierna och sysselsättning senare i livet. Sommarjobb ger kunskaper om arbetslivet som unga behöver inför framtiden. Sommarjobb under gymnasietiden är den första kontakten med arbetsmarknaden för de flesta ungdomar. Det ger en förberedelse inför vuxenlivet och skapar rutiner, och det arbete som ungdomar utför är värdefullt för staden. Inte minst förstärker det ungdomars ekonomi och ger dem en större känsla av frihet. Det viktigaste är dock att den som har skaffat sig och kunnat behålla en anställning som ung har mycket större chans att göra det när han eller hon blir äldre.

Alla unga ska få kunna ta sig in i arbetslivet. Därför behövs det fler sommarjobb. När man inte satsar på sommarjobb blir klassklyftorna alltmer tydliga, och utanförskapet förvärras bland stadens unga. Arbetslösheten har minskat kraftigt, och därför undrar jag: Hur ska den nya majoriteten arbeta för att behålla den här takten när det inte syns i deras budget?

Anförande nr 372

J o h a n F ä l l d i n (C): Ordförande, ledamöter, åhörare! Det är ganska precis fyra år sedan jag valdes till ledamot av arbetsmarknadsnämnden. I samma veva deltog jag i möten kring upphandlingen av utförare för vuxenutbildningen. Det är blott månader, kanske veckor, sedan den upphandlingen blev klar.

Upphandlingen initierades av den förra alliansmajoriteten men genomfördes av den tidigare, rödgrönrosa majoriteten. Ingen av oss kan nog hävda att den blev bra. Överklaganden och krångel är följderna av ett system med alternativ utan valfrihet. I vissa fall, som Stockholm, är också resultatet ovisshet och provisoriska lösningar.

Skälet till ovissheten tycks vara att staden inte velat låta elever och studenter välja sin utbildning, inte velat låta dem vara med och välja sin egen väg till arbetslivet. Det fanns en ovilja, och den var sannolikt ideologisk. Tack och lov närs den oviljan nu endast av en minoritet här i fullmäktige.

Ordförande! Det övergripande målet för vuxenutbildningen måste vara att så många människor som möjligt ges chansen till jobb och försörjning, oavsett ursprung och bakgrund. Det förutsätter att vi är tydliga med vad vi förväntar oss av dem som går en utbildning. Tydlighet är viktigt. Men vi måste också vara vidsynta när det gäller människors väg till den kunskap som för dem in på arbetsmarknaden. De måste ges inflytande över sin framtid.

Om målet blir att mesta möjliga kontroll ska ligga i kommunpolitikernas händer blir det fel. I dag öppnar vi vägen mot något bättre, mot något friare och mot något som kan svara emot arbetsmarknadens och de studerandes behov, nämligen valfrihet och vuxenutbildningspeng. Exakt hur det ska utformas får framtiden utvisa, men steget tas här och nu. Det är inte en dag för tidigt!

Anförande nr 373

S a l a r R a s h i d (S): I mitt anförande har jag beskrivit hur hela 90 procent av dem som har haft Stockholmsjobb inte gått tillbaka till försörjningsstöd inom fyra månader efter avslutad anställning. Min specifika fråga är: När man ser de här tydliga resultaten, och när man ser att denna beprövade metod leder till att fler kommer i arbete, varför väljer ni då att lägga en besparing gällande uppsökande arbete mot nyanlända, Stockholmsjobb och extratjänster?

Anförande nr 374

J o h a n F ä l l d i n (C): Det vi framför allt prioriterar är att skapa ett bättre företagsklimat så att det blir fler jobb i Stockholm. Hela budgeten är en jobsatsning på det viset, inte minst eftersom vi också har möjlighet att sänka skatten, vilket gör Stockholm rikare.

Anförande nr 375

T i n a K r a t z (V): Precis som Emilia Bjuggren nämnde tidigare är faran med vuxpengsatsningen som ni nu försöker dra igång att det kommer att bli en oerhörd mängd olika utförare och en mängd olika kurser som man saluför på jättemånga olika sätt. När då en person som har stått långt ifrån arbetsmarknaden och är väldigt ovan vid att studera äntligen tar mod till sig och ansöker om en plats och tänker att nu ska jag börja studera så kan det vara för få som anmält sig till den kursen. Efter tre månader så får man veta att okej, den blev inte av, så då får man börja om med planerna, söka en ny väg och så vidare.

Ser ni inte risken att vuxpeng skulle bli ett stort problem i Stockholms stad, som är en så stor marknad?

Anförande nr 376

J o h a n F ä l l d i n (C): Ju större marknaden är desto mindre är sannolikt problemet, eftersom det är fler som söker utbildningarna. Därför är det också väldigt viktigt att vi bygger ihop länet och har ett liknande system. Vi ser att kommun efter kommun i länet tar steg mot valfrihet i vuxenutbildningen. Det är Stockholm som i dag blockerar en möjlighet, kan man säga, till att det här blir en gemensam politik för hela länet med rörlighet och valfrihet.

Dessutom måste ju detta förenas med tydliga regelverk och kvalitetskontroll. Det är inte rocket science såtillvida, eftersom det redan finns många kommuner som har det här systemet och där fungerar det bra. Vi har det dessutom i gymnasieskolan.

Anförande nr 377

A n d e r s L i n d e l l (MP): Ordförande, fullmäktige, åhörare! De som utgör vår arbetsmarknad och därmed är arbetsmarknadsnämndens ansvar är människor. Det vi gör i den här nämnden är att rusta människor för arbetsmarknaden. Vi jobbar inte huvudsakligen med att skapa jobb. Vi jobbar inte huvudsakligen med företag, utan vi jobbar med människor. Jag tror att det är viktigt att nämna att alla de insatser vi lyfter, oavsett vilka vi tycker är viktigare, är, precis som jag nämnde lite tidigare, specifika insatser för att lösa specifika problem. Det gäller sfi, det gäller Stockholmsjobben och det gäller sommarjobb. Det är saker vi gör för att personer ska få en erfarenhet eller en kompetens som de inte har i dag för att få ett jobb som de inte kan få i dag. Det är inte en verksamhet där vi liksom överlag bara ser till att alla människor har jobb, utan det är någonting där vi rustar dem som behöver någonting för att kunna få ett jobb.

I detta finns det såklart stora satsningar man kan göra. Men precis som jag nämnde i mitt inledningsanförande handlar Stockholms problem väldigt mycket om några specifika diskriminerande faktorer som vi behöver få bort. Det viktigaste för Miljöpartiet skulle jag säga handlar om att de som kommer till vår stad för att få bidra ska kunna göra det. Vi ska ta bort hindren.

Sfi spelar där en väldigt stor roll, framför allt för att korta tiden till det första jobbet i Sverige genom att man kan göra praktik eller jobba samtidigt som man pluggar sfi. Då kortas tiden innan du kommer in.

Något annat som är väldigt viktigt är det uppsökande arbetet mot dem som i dag står långt från arbetsmarknaden. Det har vi diskuterat ganska mycket, och det är bra, för det är en viktig satsning. Den är lägre i årets budget än i förra årets, men den består och är en tydlig prioritering att fortsätta att utveckla.

För mig är det viktigt att vi tittar på de utmaningar som vi är överens om finns och att vi fortsätter att arbeta med dem. Sfi och det uppsökande arbetet är två utmärkta exempel där vi i grunden är överens, men där det finns ganska många olika sätt att utföra det på.

Med detta yrkar jag återigen bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 378

T i n a K r a t z (V): Jag tänkte ställa två enkla frågor. Den första är: Vilka är de enkla jobben som inte är värda så höga löner men som ska sänka trösklarna för människor in på arbetsmarknaden? Den andra frågan är: Ser ni i Miljöpartiet några problem med vuxpengssystemet som ni nu tänker starta? Vi har precis pratat om att det finns en stor risk att vi återigen får många kurser som annonseras ut, folk som söker sig till dem och så blir det inga kurser. Där har ni ändå gett möjlighet till flera bolag att få ut mer skattepengar till vinster. Det för också med sig en väldigt stor byråkrati kring att försöka hålla reda på alla dessa olika utförare.

Anförande nr 379

A n d e r s L i n d e l l (MP): Tack för de tydliga frågorna! När det gäller vuxpengen är det väl jättebra att det första beslutet handlar om att utreda den. De farhågor Tina Kratz lyfter fram är jättebra att ta med i den utredningen.

Enkla jobb är till exempel Stockholmsjobben och feriejobben som vi har. Det är enkla jobb som vi tillhandahåller stockholmarna för att de ska få en väg in på arbetsmarknaden.

Anförande nr 380

S a l a r R a s h i d (S): Ordförande! Jag tänker fatta mig väldigt kort. Jag undrar varför ni har lyft ut arbetet med kvinnor som står långt från arbetsmarknaden i SDN:s arbetsmarknadsområde, något som även Feministiskt initiativ har varit inne på. Varför är det inte prioriterat just nu inom er budget?

Anförande nr 381

A n d e r s L i n d e l l (MP): Det är med. Det är en lägre summa som spenderas på det, och det kan man kritisera, men det är en summa som redan tidigare var planerad att trappas ned, eftersom det var en etableringsfas det första året.

Det är alltså med. Man kan absolut tycka att det ska vara en högre summa, men det är med, och det är dessutom tydligt att det både ska prioriteras och utvecklas i nämndens arbete.

Anförande nr 382

Borgarrådet E r n l u n d (C): Ordförande, fullmäktige och stockholmare! Jag sade i går i mitt anförande i gruppleddardebatten att Stockholm inte är de beslut som vi fattar här i rådssalen. Vi kan inte fatta beslut om ett aktivt idrottsliv och bättre hälsa hos stockholmarna, därför att ledarskap, föreningsliv, lagkänsla och engagemang kommer av möten mellan människor. Det kan vi däremot fatta beslut om att stödja.

Och det är just det som den grönbå majoritetens idrottspolitik bygger på: att stötta och hjälpa alla de eldsjälar som jobbar och kämpar i stadens föreningsliv, som

skjutsar och hämtar, tvättar kläder och peppar sina egna och andras barn för att de ska få en meningsfull fritid.

Ordförande! Jag är inte bara idrottsborgarråd. Jag är också arbetsmarknads- och integrationsborgarråd, och det är ingen slump att den grönbå majoriteten var överens om att placera idrottsfrågorna tillsammans med integrationsfrågorna. Idrottsrörelsen är Sveriges och Stockholms största integrationsmotor. Om det är någonstans där människor möts över stadsdelsgränser, över socioekonomiska gränser så är det på fotbollsplanen, i dansstudion och på basketplanen. Det enorma sociala arbete som idrottsrörelsen gör ska vi stötta och hjälpa. Det bygger på frivillighet, det bygger på egna idéer, det bygger på lokalt engagemang och det är ofta dessa delar som borgar för framgång. Därför är det en tydlig riktning i vårt förslag till budget att föreningslivets integrationsinsatser särskilt ska stärkas.

Ordförande! För att skapa en levande, trevlig och trygg stad måste idrott, kultur och nöje få plats tidigt i stadsplaneringen. Vi ska bygga staden så att spontanidrott och idrottsliv har en naturlig plats. Jag må brinna för föreningslivet, men idrott är inte alltid organiserad. Det är också löpturen i skogen och simturen i Mälaren, och då måste staden vara byggd så att det är nära till motionsspår, till trevliga och välskötta grönområden, rena vatten, isbanor inne i staden och också stora skidspår för dem som övar inför Vasaloppet.

Därför finns det i vårt förslag till budget både mer resurser för att ta hand om stadens parker och grönområden och för rena vatten, fler strandbad och fler bastuflottar. Det är genomgående för hela den grönbå budgeten: en stadsplanering som gör Stockholm till en levande, blandad och aktiv stad. Bifall till kommunstyrelsens förslag till budget!

Anförande nr 383

Alexander Lindholm (S): Ordförande! Idrotten kan rätt behandlad vara en katalysator för en positiv samhällsutveckling. Vi vet att barn som idrottar presterar bättre i skolan, har lättare att knyta kontakter och lyckas bättre på arbetsmarknaden, får en bättre hälsa och blir fostrade i en av civilsamhällets starkaste folkrörelser, vilket i sin tur stärker demokratin. Jag har under min tid som ordförande i idrottsnämnden satt en stolthet i att vid varje kontakt med en idrottsförening erbjuda mig att komma ut och besöka dem. Och oavsett om jag har fäktats i för trånga, gamla lokaler i Hjorthagen, tränat hockey med Bajens knattar på Kärrtorp eller gått och sparkat grus med en fotbollsförening som undrat varför just deras plan inte har blivit prioriterad för konstgräs än har alla tagit upp samma sak med mig: Staden måste satsa mer resurser på att bygga nya idrottsanläggningar.

När vi tog över förra mandatperioden fanns det stora behov av investeringar i anläggningar. Vi höjde då tydligt ambitionen. Med idrottsmiljarden fördubblade vi vad den tidigare majoriteten hade gjort. Fortfarande leder dock lokalbristen bland annat till sämre träningstider, vilket gör att föräldrar får svårt att skjutsa till träningar. Det leder till köbildning. Unga kan inte börja med den idrott som de sökt sig till. Jag tog upp i skattedebatten för några veckor sedan att vi har 1 000 barn som står i kö bara för att börja på gymnastik, men gymnastikföreningarna kan inte ta emot dem.

Detta leder till minskad fysisk aktivitet och en motsatt utveckling till den positiva som jag beskrev i inledningen av mitt anförande.

Socialdemokraterna lägger 100 miljoner mer än högern på idrottsinvesteringar, och medan vi fortsätter med principen om att all idrottsmark som tas i anspråk vid till exempel anläggning av bostäder ska ersättas med ny idrottsmark och nya anläggningar med samma funktioner har den formuleringen kraftigt urholkats i högerens budget. Vi har redan nu sett vad det kan innebära när det gäller ersättningsytorna som var planerade till Fredhällsparken.

Jag yrkar bifall till Socialdemokraternas budgetreservation för fortsatt byggande av nya idrottsanläggningar, för fortsatta satsningar på simkunnighet och för en riktad verksamhet mot det idrottspolitiska programmets prioriterade målgrupper.

Anförande nr 384

B o S u n d i n (M): Ordförande, fullmäktige och medier, om några är kvar! Vi har nu en ny, ansvarstagande majoritet med ett politiskt ledarskap som har saknats inom idrottspolitiken. Vi kommer att prioritera att skattemedel går till investeringar för fler idrottsanläggningar i stället för till kostsamma fördyringar och förseningar.

Idrotten i Stockholm står inför stora utmaningar i en växande stad, och vi vill främst satsa på idrott för barn, ungdomar och funktionsnedsatta samt breddidrotten. Jag tänker hålla mig till två huvudpunkter: dels allt det vi tänker göra, dels en liten summering av alla misslyckanden de senaste fyra åren.

Som ett resultat av långvariga, eftersatta investeringar i idrottsanläggningar kommer volymen de kommande åren att behöva öka. Därför satsar vi mer pengar på investeringar än tidigare. Vi vill tillgängliggöra idrotts- och friluftsverksamhet i enlighet med det idrottspolitiska programmet med det långsiktiga målet att bygga ikapp den brist på idrottsytor som har funnits under en längre tid.

Idrotten är den största och mest levande folkrörelsen i Sverige och har stor betydelse när det gäller att få människor i rörelse, motion och så vidare. Stockholm ska utvecklas till en levande, inkluderande, öppen och modern idrotts- och evenemangsstad. Idrotts- och friluftsliv har en central betydelse för folkhälsan och är en vital del av civilsamhället. Staden ska aktivt arbeta med att få fram fler enkla och multifunktionella idrottshallar, bland annat genom att underlätta för fristående aktörer som vill bygga och driva idrottsanläggningar, något som av ideologiska skäl har förbjudits under den förra mandatperioden. Förutom att vi därigenom ökar utbyggnadstakten finns det också fördelar, eftersom investeringskostnaderna sprids på flera aktörer.

Planering av nya idrottsanläggningar ska ske i samverkan med stadens bostadsplanering och skolplanering på ett tidigt stadium i syfte att uppnå effektivare användning av stadens gymnastiksalar och idrottshallar.

Föreningsstödet ska utgöra ett verktyg för att främja integrationen, där idrotten spelar en central roll. Till exempel är idrotten ett viktigt steg för att bli en del av samhället och hitta god gemenskap. Vi kommer under kommande mandatperiod att satsa 1,8

miljarder i idrottsinvesteringar plus en halv miljard i extra investeringar. Det innebär för 2019 830 miljoner i investeringar. Det kommer att behövas prioriteringar, eftersom vi det finns ett stort skuldberg efter den förra mandatperioden.

Anförande nr 385

T o b i a s J o h a n s s o n (V): Ordförande! Föräldrarnas inkomst och utbildningsnivå avgör barnens livsstil. Ju högre socioekonomisk grupp desto mer deltar man i idrottsaktiviteter. Barn i villa, bostadsrätt och radhus är i mycket högre grad med i idrottsföreningar än dem som bor i hyreshus.

Framför oss har vi stora utmaningar. Fler idrottshallar måste byggas, och vi måste hålla nere avgifterna för att erbjuda fler möjlighet att delta. Att flickors idrottande ges samma villkor och prioritet som pojkars idrottande är en annan viktig fråga. Vi inför också gratis inträde för pensionärer dagtid till stadens simhallar. Åldrandet ökar risken för åldersrelaterade sjukdomar, och med denna reform hoppas vi att fler äldre ska motionera och därmed behålla sin fysiska kapacitet längre upp i åldern.

För oss i Vänsterpartiet är det en viktig princip att när idrottsmark tas i anspråk för exempelvis bostadsexploatering så ska anläggningen ersättas. Jag ser att den blågröna majoriteten har en liknande skrivning, och jag hoppas att det inte bara är snack utan att det också blir verkstad. Vi i Vänsterpartiet menar också att nya idrottsanläggningar tidigt måste planeras in när nya bostadsområden planeras.

I det blågrönas budget finns en skrivning om att kartlägga nämndens ansvarsområden i syfte att upptäcka verksamheter som konkurrerar med fristående aktörer. Jag kommer under denna debatt att vilja höra vilka verksamheter som avses. Är det de fall där vi uppenbarligen bryter mot lagstiftningen, eller är tanken att kommunen helt och hållet ska sluta driva gym? Under Alliansens förra period gjordes en försiktig avyttring av driften av Högdalens simhall till privata aktörer. Det gav en högre taxa, och möjligheten att använda samma gym- och badkort i Högdalen som i andra kommunala hallar försvann.

Inom kulturroteln har Centern sagt att man vill se privatiseringar av Stockholms bibliotek. Centern har även idrottsroteln, så jag undrar om man under denna debatt kan få svar av Centern om man också försiktigt vill avyttra drift denna gång eller sälja stadens gym och andra anläggningar till privata företag.

Under den förra mandatperioden satsade vi 1 miljard på nya idrottsanläggningar, och i årets budget satsar vi mer pengar än de blågröna på idrottsnämnden. Vi hade gärna satsat mer. Hade inte Sverige haft ett skattesystem som var riggat för de rikaste och riksdagen inte ville ta in skattepengar för att öka statsbidragen hade vi kunnat göra mycket mer. Jag yrkar bifall till Vänsterpartiets budget.

Anförande nr 386

D a n i e l e F a v a (L): Ordförande och idrottsvänner i Stockholm! Min relation till idrotten i staden är mycket stark, både som utövare, klackräv och i arbetet mot supporterrelaterat våld. Jag har suttit i idrottsnämnden sedan 2006 och är nu inne på min andra vända i stadsfullmäktige.

Vilka förväntningar vi idrottspolitiker har på oss från idrottsrörelsen och idrottande stockholmare kan nog i stor utsträckning uttalas och stavas så här: Öka byggtakten av idrottshallar och idrottsplatser för både bredd och elit, både i befintliga stadsdelar och nyprojektering, exempelvis Hagastaden.

Vi tycker att det är viktigt att öka byggtakten, för det ska finnas plats för barn och unga att idrotta och utvecklas. I föreningarna som håller till i våra idrottslokaler lär sig barn och unga att ta ansvar, nå mål och bestämma över sina föreningar tillsammans. Idrottsytorna är den arena där viktiga uppgifter för demokrati och integrationsarbetets genomförs. Det är även mycket viktigt för oss att staden har en offensiv och radikal syn vad gäller miljö- och hållbarhetstänk när det gäller våra idrottsanläggningar.

Det är också av stor vikt att olika facknämnder som håller på med idrottsrelaterade frågor samarbetar i större utsträckning. I dag är det alltför många stockholmare som inte kan utöva sin idrott i närheten av där man bor eller som inte kan idrotta alls, eftersom det är för långa köer till deras idrott på grund av brist på idrottsytor. Att vi har färre idrottshallar per capita än flertalet andra svenska städer är varken en nyhet eller en hemlighet, och när staden under den förra mandatperioden byggt nya hallar har de många gånger blivit både försenade och dyrare, vilket inte är okej. Vårt nya idrottsborgarråd vill se över hur fler aktörer kan bygga och driva idrottsplatser och idrottshallar i Stockholm. Sådana aktörer finns, och det välkomnar vi liberaler självklart.

Detta betyder inte att vi inte tycker att det är av stor vikt att staden fortsätter att ha täta relationer med idrottsföreningar och specialidrottsförbunden om vilka satsningar staden ska göra. Jag är glad över att staden utreder hybridgräs till klassiska Stadion för mer idrottande. Förslaget till grönbå idrottsbudget är även mycket tydligt med att idrottsytor och naturområden ska vara tillgängliga för personer med funktionsvariation. Idrottsfrihet för alla är liberal idrottspolitik.

Med det jag nu har sagt vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till idrottsbudget för 2019.

Anförande nr 387

A n d e r s L i n d e l l (MP): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Det är många av oss som har en väldigt varm och positiv bild av idrotten, oftast som supporter eller som utövare. Men idrottspolitik handlar tyvärr inte bara om att vi ska ha kul, utan det handlar alldeles för ofta om att jämna ut orättvisor i Stockholm.

Att idrotta ger ett sammanhang och en hälsa som stärker livschanserna för den som deltar. Orättvisor syns alldeles för ofta i hur bra tillgång du har till idrott. Vi i Stockholm har fortfarande ganska många utmaningar på idrottsområdet, och de allra flesta handlar om tillgången till anläggningar. Vi behöver fortsätta att göra ganska mycket satsningar, men vi behöver också hitta fler kreativa sätt att få till stånd fler anläggningar att utöva idrott i. Där tror jag att vi måste jobba med nya sätt att både bygga, renovera och utveckla anläggningar, och vi behöver också titta på vilka anläggningar vi faktiskt behöver.

Jag skulle vilja börja med att lyfta fram ett ganska spännande arbete som tog fart med en ganska bred politisk uppgörelse bakom sig den förra mandatperioden, och det är arbetet med friluftsliv som vi har tagit tag i. Friluftslivet är ett väldigt kostnadseffektivt och jämlikt sätt att satsa på idrott. Det är satsningar som generellt är ganska billiga och ganska snabbt kommer till stånd och som också har en tydligt omfördelande effekt mot ytterstaden. Det ligger tyvärr en bitter ironi i att där tillgången på friluftsliv är som allra bäst i Stockholm är också folkhälsan generellt allra sämst. Vi har alltså väldigt mycket att vinna på att snabbt rusta upp, tillgängliggöra och skicka ut information om våra friluftsområden, och de satsningarna fortsätter i den här budgeten. Det är jag väldigt glad över.

Anläggningarna är inte allt. Vi behöver visserligen fortsätta att utveckla friluftsområden, spontanidrottsplatser som utegym och mindre fotbollsplaner och de hallar och simhallar som vi har. Men vi måste också fokusera på dem som fyller dessa platser med innehåll. Där är också idrotten ganska speciell med tanke på att nästan all den här välfärden, som det faktiskt är fråga om, utförs av ideella krafter i idrottsrörelsen.

Det viktigaste föreningslivet behöver i dag är ett långsiktigt förtroende för politiken. Vi behöver tydligt signalera att det kommer att finnas långsiktiga bidrag och att det kommer att finnas flexibla bidrag även för mindre föreningar. Det är ett arbete som började förra året och som fortsätter nu. Det ska bli en tydligare struktur för att söka bidrag och för att veta vilka bidrag som finns.

Genom att visa förtroende och ge långsiktiga förutsättningar får vi politiker hjälp att lösa ganska stora utmaningar i Stockholm, återigen på ett otroligt kostnadseffektivt sätt. Vi har utmaningar. Vi har mycket kvar att göra för att Stockholm ska bli en jämlik idrottsstad, och det vi framför allt behöver för att komma dit är satsningar på fler typer av anläggningar och ett förtroendefullt förhållningssätt till dem som fyller anläggningarna med verksamhet. Detta tar oss närmare en jämlik idrottsstad. Därmed yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 388

Felix Byström (SD): Ordförande! Jag måste säga att jag är lite förvånad över att ingen av de tidigare ledamöterna var uppe och drog något toppskämt om att vi borde resa oss upp och utföra lite kontorsgymnastik med anledning av detta block. Ni kan vara lugna; det ska inte heller jag göra.

Jag behöver knappast säga att idrott och fysisk aktivitet utgör grunden för en god fysisk hälsa, att det är positivt för den psykiska hälsan och att idrott och fysisk aktivitet är en viktig del i integrationsarbetet. Men jag säger det i alla fall: En aktiv politik på området är att säkerställa att alla får rätt och möjlighet att idrotta eller utöva fysisk aktivitet, att tillgången till hallar är god och jämlik och att de ekonomiska musklerna inte är avgörande för om barn ska få idrotta eller inte.

I vårt budgetförslag lägger vi grunden till en välfungerande prova-på-verksamhet för ungdomar, där lokala idrottsföreningar kan söka ekonomiskt stöd för att köpa in nödvändig utrustning som de unga kanske inte har råd att köpa själva. Det här förslaget underlättar även för dem som vill byta idrott eller prova på olika idrotter så

att alla ungdomar får förutsättningar att hitta den fysiska aktivitet som de tycker är roligast och som passar dem bäst.

Från ett glatt område till ett mindre glatt område: simkunnighet. Simkunnigheten ska inte vara en klass- eller kulturfråga. Alla barn, ungdomar och vuxna ska få möjligheter och förutsättningar att lära sig simma. Det kräver delvis att skolorna arbetar uppsökande, då barn, allra oftast flickor, nekas simundervisning på grund av deras kultur.

Men det kräver även att sexuella övergrepp på simhallar motarbetas kraftigt. Under början av 2016 började rapporter komma in om sexuella övergrepp i stadens simhallar och badhus. Tyvärr är det fortfarande ett problem i dag där främst unga flickor inte vågar gå till Stockholms simhallar och badhus av rädsla för att bli antastade. I riksdagen har Sverigedemokraterna tillsammans med allianspartierna sedan tidigare drivit igenom ett tillkännagivande om att införa tillträdesförbud för dem som har misskött sig. Det kan exempelvis röra sig om en person som tidigare begått brott av sexuell karaktär i simhallen. Vi vill säkerställa att staden redan nu står redo när lagen väl träder i kraft genom att budgetera för att införa id-kontroller på stadens simhallar. Det är även en åtgärd som verkar avskräckande och som underlättar för att identifiera misstänkta gärningsmän och vara rättsväsentet behjälpligt i att lagföra dessa.

Bifall till Sverigedemokraternas budgetreservation!

Anförande nr 389

M i k a e l V a l i e r (KD): Ordförande! Hej stockholmare! Jag har stått i den här pulpeten i flera år – jag har gått hem emellanåt – och kritiserat den förra majoriteten för deras oförmåga att hålla budget och deras långsamma hantering av allting. Allt blev dyrare, och allt blev försenat. Till och med sådant som inte skulle kosta pengar blev dyrt eller blev aldrig av när det hamnade i händerna på den förra majoriteten. De enkla hallar som vi tog initiativ till när vi satt i majoritet blev inte ens en tummetott med den förra majoriteten. Bandyhallen i Tallkrogen blev ett gigantiskt upphandlingsfiasko. Det gick från 85 miljoner till 250 miljoner på nolldid – eller nolldid förresten. Bandyklubbarna anser nog inte att de många år som de har fått vänta på hallen är nolldid. Den är fortfarande inte byggd.

Stadens förmåga att upphandla anläggningar är tyvärr inte mycket att skryta om. Vi måste stärka upp hela processen, från underlag till undertecknade avtal, för när byggena väl har satt igång kan vi inte acceptera så stora förändringar som vi har upplevt de senaste åren. Det är klart att när byggena startar så måste vi ha kontroll över kostnaderna, och det har vi faktiskt inte haft.

Föreningar som till och med på egen bekostnad har velat bygga eller driva anläggningar har behandlats styvmoderligt, och den förra majoriteten har visat sig tämligen ointresserad av samarbeten utanför kommunens egen organisation. Vi vill förbättra samarbetet med fristående aktörer som vill bygga eller driva anläggningar, såväl föreningar som andra organisationer.

Jag skyller inte allt på den förra majoriteten, även om det mesta alltid är den förra majoritetens fel. Men vi måste bli bättre på att tänka in idrott när vi planerar nya områden eller uppdaterar befintliga. Tomma och ödsliga platser måste kunna utnyttjas bättre. Vi har alla några sådana platser som vi passerar och som står där tomma och ledsna. Nu måste vi i stället tänka: Vad skulle kunna hända här? På vilket sätt kan det här bli ett smultronställe?

Vi har alltså en del jobb att göra, och en av våra viktigaste uppgifter den kommande mandatperioden är att se till att det inte finns motsvarande skäl att kritisera oss. Därför är jag mycket nöjd över att Karin Ernlund nu kommer att hålla i tyglarna för idrotten. Kommande mandatperiod kommer att präglas av kreativitet och framåtanda. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 390

L i s a P a l m (FI): Ordförande, ledamöter – och inte så många åhörare! Hur står det egentligen till med folkhälsan? Inte så bra. Häromveckan rapporterades det om en försämrad folkhälsa bland landets invånare, så även stockholmarnas.

Det var Gymnastik- och idrottshögskolans studie som pekade på en generell försämring av folkhälsan, och inom vissa grupper var det särskilt alarmerande. En grupp som sticker ut är flickor och kvinnor med utländsk bakgrund och låg inkomst. En försämrad folkhälsa betyder kortare livslängd. Även i Stockholmsenkäten som kom i oktober kan vi se vilka det är som har möjlighet, eller snarare inte möjlighet, att delta i och ägna sig åt fritid och rörelse. Flickor i Rinkeby–Kista och Skärholmen är de som ägnar sig minst åt träning och en meningsfull fritid.

Därför vill vi särskilt satsa på just flickor och kvinnor i förorten, exempelvis i form av föreningsstöd till de föreningar som särskilt arbetar för och når just den målgruppen. Den handlar också om att fortsätta arbetet som har påbörjats med fler spontanidrottsplatser, utegym och livsviktiga satsningar som simkunnighet hos barn och även kvinnor.

Under den förra majoritetens styre påbörjades ett aktivt jämställdhetsarbete där plantiderna sågs över och fördelningen av resurser gick mer till tjejers aktiviteter. Men tyvärr verkar jämställdhetsarbetet nu tappa fart med det grönbå styrets budget.

Att tjejer och kvinnor blir utsatta för sexuella trakasserier ska aldrig accepteras, och vi är helt eniga med den nya majoriteten när det gäller att minska trakasserier och diskriminering. Men vi går lite längre och lägger ytterligare 1 miljon på de förebyggande insatserna och för att skärpa riktlinjer för när någon redan har blivit utsatt.

I den grönbå budgeten kan jag inte hitta en enda aktivitet för att förbättra idrottslivet för flickor, för jämställdheten och för att fler kvinnor ska ha möjlighet till rörelse och idrott på lika villkor, inte heller någon satsning som rör förbättrad folkhälsa för just flickor och kvinnor som i mångt och mycket har den sämsta hälsan. Det är tydligt att vi kommer att behöva vara en feministisk blåslampa på den nya majoriteten för att Stockholm ska vara en välfärdsstad som satsar på kvinnor och tjejer. Bifall till Feministiskt initiativs budgetförslag!

Anförande nr 391

Borgarrådet E r n l u n d (C): Ordförande, fullmäktige! Den här debatten rör också en viktig jämställdhetsfråga: att våra simhallar, idrottsanläggningar och motionsspår är trygga. Vi gör därför en särskild satsning på förstärkt trygghet i det här förslaget till budget, eftersom vi vet att det finns kvinnor som i dag väljer bort joggingrundan på kvällen eller besöket i simhallen helt enkelt för att man inte känner sig trygg. Det kan vi aldrig acceptera.

Ordförande! Jag pratade i mitt inledande anförande om vikten av stadsplanering för att idrotten ska vara en naturlig del av Stockholms stadsliv. Förutom de satsningar som vi gör på spontanidrott och friluftsliv innehåller vårt förslag till budget 1,8 miljarder i investeringar i idrottsanläggningar den kommande mandatperioden. Det är otroligt mycket pengar, men det är helt och fullt nödvändigt eftersom vi ligger efter.

Jag noterar att Socialdemokraterna sedan valet har höjt tonläget rejält i de här debatterna. Nu är allt dåligt, och det är tydligen den nya majoritetens fel. Jag undrar då: Var var ni någonstans den förra mandatperioden när ni styrde och hade ordförandeskapet i idrottsnämnden och fastighetsnämnden? Det låter på er som om det är en nyhet att Zinkensdamm är i dåligt skick och att vi har svårt att få plats med alla de nödvändiga investeringar vi har i vår investeringsbudget. Var fanns dialogen med alla privata intressen som vill och kan investera i idrotten? Jag hoppas att jag kan få en del svar på det här i kväll.

Ordförande! Det finns många som brinner för Stockholmsidrotten och som vill vara med och bidra. Det ska de äntligen nu få göra. Hos föreningar, byggbolag och fastighetsägare – jag har hunnit träffa många av dem denna höst – finns det ett enormt engagemang och många idéer och förslag på hur de kan vara med och investera i stadens idrottsanläggningar. Därför är jag stolt över att yrka bifall till detta förslag till budget.

Anförande nr 392

A l e x a n d e r L i n d h o l m (S): Det var många saker att bemöta där. Om vi börjar med de privata initiativen så är det ingenting som vi har någonting emot, och det har vi aldrig haft. Tvärtom har vi berett plats i västra Hagastaden för KFUM. Vi har träffat flera föreningar som har varit intresserade av att bygga anläggningar, och vi har sagt absolut, ni är välkomna att visa oss finansieringen och visa att ni har råd att göra det så ska vi nog kunna fixa det.

När det gäller tryggheten låter det som om det är någon sorts krig därute. Under 2017 och 2018 lade vi 8 miljoner på ökad bemanning, övervakningskameror och ökat samarbete med polisen i simhallarna. Vi fick ned de här fallen som Sverigedemokraterna var inne på – 31 stycken – till 9 fall 2017, på alla våra 11 öppna simhallar på ett helt år. Det är klart att vi har nolltolerans, och varje fall är ett fall för mycket, men det har gått ned kraftigt så den nubbilden gäller inte längre.

Gällande Zinken tog vi det förra gången: Vi har investeringsmedel för att sätta spaden i marken – det har inte Karin Ernlund!

Anförande nr 393

Borgarrådet E r n l u n d (C): Ordförande! Nu blev det mycket att bemöta. Jag tror att jag börjar med det här med trygghet. Jag tror att vi delar uppfattning där. Jag har inte alls sagt att det pågår ett krig där ute. Jag säger att det finns kvinnor och tjejer som känner sig otrygga. Det ska vi ta på allvar och aldrig acceptera. Det är klart att ni gjorde en del bra trygghetssatsningar under förra mandatperioden. Det vill vi fortsätta med, och det vill vi förbättra. Det ser jag bara som någonting positivt.

Jag hoppas att vi under debatten i kväll kan återkomma till de 100 miljoner som ni lägger extra i er investeringsbudget. Det låter i debatten som att ni med 100 miljoner på ett år ska klara av att finansiera allt som behöver finansieras när det gäller stadens idrottsanläggningar. Ni ska dessutom bygga nya anläggningar kopplade till ett vinter-OS 2026. Jag undrar: Hur mycket ska dessa 100 miljoner på ett år egentligen räcka till?

Anförande nr 394

T o b i a s J o h a n s s o n (V): Vi kommer nog att både bråka och ha trevligt ihop, Karin Ernlund, för vi ska snart utgöra det nya presidiet i idrottsnämnden, tror jag.

Men nog om det! Jag tänkte fråga om något som jag tog upp i ett tidigare inlägg. Ni har i er budget en skrivning om att ni vill kartlägga nämndens ansvarsområde i syfte att upptäcka verksamheter som konkurrerar med fristående aktörer. Där är jag lite nyfiken. Gäller det bara de gånger vi verkligen bryter mot lagen, eller är det så att ni tänker att staden helt ska sluta att driva gym?

Sedan är jag naturligtvis nyfiken på vad ni tänker framöver. Förra gången ni styrde privatiserade ni bland annat driften av Högdalens simhall, vilket kanske inte var det bästa draget enligt mitt tycke. Ni har även varit ute när det gällt biblioteken. Jag undrar: Är det mer ni vill avyttra försiktigt eller lägga ut driften på under den här mandatperioden?

Anförande nr 395

Borgarrådet E r n l u n d (C): Ordförande! Jag ser fram emot det kommande arbetet i idrottsnämnden.

Vi börjar med frågan om att kartlägga osund konkurrens. Det handlar just om att kartlägga. Till skillnad från Vänsterpartiet tycker inte vi att staden alltid gör allting bäst. När det finns privata aktörer som kan sköta en verksamhet ska de också få möjlighet att göra det utan att staden är inne och konkurrerar. Det handlar helt enkelt om att börja med att kartlägga.

När det gäller privata investeringar och privata initiativ finns det enormt många som vill vara med och bidra och investera i Stockholm. Dem måste vi släppa in, för i stadens egna investeringsbudget har vi svårt att rymma alla investeringar som vi behöver göra. Jag ser det som en nödvändighet att bjuda in alla dem som vill och kan bidra, och det kommer vi att göra.

Anförande nr 396

B o S u n d i n (M): Ordförande, stockholmare! Jag fick under förra mandatperioden otaliga frågor från idrottsföreningar runt om i staden om varför det byggs så lite hallar och idrottsanläggningar. Det är en berättigad fråga, eftersom det drogs ned kraftigt under förra mandatperioden. Vi kommer nu att prioritera att skattemedel går till att investera i idrottsanläggningar i stället för till kostsamma fördyringar. Det långsiktiga målet är att bygga i kapp bristen på idrottsytor. Vi vill ha trygga och säkra idrottsmiljöer och satsa på tryggheten även när det gäller idrottsanläggningar.

Jag vill göra en kort summering av det socialdemokratiska misslyckandet med den så kallade idrottsmiljarden och idrottspolitiken. Under förra mandatperioden var det kostsamma fördyringar och förseningar på över 1 miljard kronor. Vi hade kunnat få massor med idrottsanläggningar för de pengarna. Kostnaderna drabbade idrotten hårt. Det tydligaste exemplet är att det byggdes väldigt få anläggningar. Vad gäller konstgräsplaner var det 30 procent mindre än mandatperioden innan, vad gäller fullstora hallar 43 procent mindre. Ishallar fanns över huvud taget inte med i planerna. År 2015 larmades det om att Zinkensdamms ishall var fallfärdig. Det brevet och det som kom in till socialdemokratiska ansvariga lades i en byrålåda. För en månad sedan såg vi resultatet.

Vi kommer att satsa stort på investeringar. Vi har till vårt förfogande 1,7 miljarder under den här mandatperioden. Totalt sett blir det 2,2 miljarder med den extra investering som vi vill göra.

Anförande nr 397

T o b i a s J o h a n s s o n (V): Fördyringar är det naturligtvis ingen som tycker om. Det finns ingen i den här salen som skulle rösta för en fördyring. Det här kritiserade ni oss för väldigt mycket under hela förra mandatperioden, Bo Sundin. Det är lätt att stå här och säga att vi inte ska ha några fördyringar och att vi på så sätt ska spara pengar. Men jag är lite nyfiken på hur ni har tänkt göra det rent praktiskt. Vad ska ni göra för skillnad? Skulle det vara så att det bara handlar om politisk inkompetens från vår sida? Vi kan ta stadshusbygget i Nacka som exempel. I och med att det blev fyra gånger så dyrt som planerat kan man i så fall säga att Nackamoderaterna var otroligt inkompetenta. Jag skulle vilja veta vilket ert alternativ är. Vad kan ni göra annorlunda? En annan sak av vikt handlar om huruvida det är högkonjunktur eller lågkonjunktur. Om det är högkonjunktur blir det naturligtvis dyrare att bygga, även om man planerade under en lågkonjunktur.

Anförande nr 398

B o S u n d i n (M): Jag tackar för frågan. Det finns inget enkelt svar, men jag kan säga att det vi kommer att göra i den nya majoriteten är att vässa inköpsorganisationen centralt i staden här i huset, eftersom våra förvaltningar behöver det stödet. Vi ska se till att vi får in fler anbud till exempel när vi ska bygga olika anläggningar. Vi ska inte göra lyxanläggningar i form av idrottshallar som kostar 70–80 miljoner när det handlar om träningshallar. Den beryktade bandyhallen är ett typiskt exempel på när det har gått snett. Det är ett politiskt misslyckande. Det

är en träningshall vi pratar om, inte en idrottsarena för bandy. Ute i landet bygger man sådana hallar för publikt ändamål för hälften av de pengar som den här träningshallen eventuellt kostar. Dessutom är den försenad med två år.

Anförande nr 399

D a n i e l e F a v a (L): Jag tycker att den tidigare majoriteten gjorde mycket bra saker för idrotten på många områden. Man hade en klar och tydlig vision för hur man ville få till stånd fler idrottsytor i staden. Jag tycker att vi hade ett gott samarbete kring frågan om Kanalplan, där vi kunde fatta ett klokt beslut om att få till stånd en bra yta för dam- och flickfotbollen här i Stockholm.

Men jag är oerhört intresserad av att höra vad det är för analys man har gjort av de här förseningarna och fördröjningarna. Det händer att det blir lite dyrare och att det blir lite förseningar. Visst kan man säga så. Det är sådant som kan hända både i högkonjunktur och i lågkonjunktur – så där blir det ibland. Men vilken är konsekvensanalysen på en lite djupare nivå?

Jag är också intresserad av hur man har svarat idrottsutövarna och alla våra duktiga ledare och utövare i staden. Det blir några månaders förseningar. Sedan blir det ett halvår och ett år. Man får ställa in invigningar, som återkommer några månader senare eller något år senare. Det blir inget hållbart svar på det här, tycker jag. Nu är det några som har försökt några gånger, men jag tycker inte att vi har fått något svar där.

Anförande nr 400

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Tack för frågan, Daniele Fava! För oss har det varit prioriterat att se till att vi bygger. Sedan försöker vi pressa kostnaderna, men det viktigaste är att idrottsrörelsen får fler idrottsytor. Det vet jag att vi är överens om.

Nu har vi debatterat de här frågorna i ungefär åtta år. Som du lyfter fram har vi haft ett gott samarbete kring Kanalplan men också kring idrottsprogrammet och friluftsprogrammet. Sist vi hade en borgerlig majoritet här i Stadshuset var faktiskt du och Liberalerna de som tillsammans med oss såg till att vi stoppade det huvudlösa förslaget om att sätta marknadshyror på Stockholms ridstall, vilket vi vet hade slagit ut många barn från att rida i vår stad.

Min enkla fråga till dig är: Om den här typen av förslag kommer, som vi vet slår undan benen på idrottsrörelsen, kommer ni i Liberalerna då även den här mandatperioden att upprätthålla den goda traditionen och se till att värna idrottsrörelsen i alla lägen?

Anförande nr 401

D a n i e l e F a v a (L): Ordförande! Svaret på den frågan är JA med stora bokstäver.

Anförande nr 402

M i k a e l V a l i e r (KD): Fru ordförande! Tack alla ni trötta och pigga fullmäktigeledamöter, och tack alla andra stockholmare! Vi är alla olika. En del är lite mer olika än andra. Stockholmare och gäster ska ges likvärdiga förutsättningar att utöva idrott och andra fritidsaktiviteter. Idrotten måste vara tillgänglig för alla, oavsett kön, ålder och funktionsförmåga. Det är klart att det inte är så att alla vill och kan göra alla saker. Men efter förmåga måste det finnas lämpliga anläggningar och platser.

I ett tidigare liv försökte jag ordna finansiering av idrottsanläggningar med sponsorhjälp. Men det staden kunde erbjuda som motprestation var en plakett. Det får inte direkt sponsorer att gå upp i brygga, kan jag säga, eller ens öppna plånboken. Vi måste därför ha en sponsorpolicy värd namnet. Det handlar om namngivning, synlighet och möjlighet att marknadsföra sin sponsorinsats. Vi har pratat om det här länge. Men nu vill jag se handling den här mandatperioden.

Stockholm ska vara en stad med hög livskvalitet. Därför måste vi underlätta för sociala aktiviteter, friluftsliv och vardagsmotion där människor lever och umgås. Med fler utegym, badplatser, motionsspår, skejtboardparker, skidspår, dansbanor och stadsodlingar i olika stadsdelar kommer stockholmarna att ges utökade möjligheter till spontan motion och rörelse i sin närmiljö. Som tur är har Kristdemokraterna den viktiga tryggheten i sin portfölj. Det här blir fint!

Anförande nr 403

H a s s a n J a m a (V): Ordförande! Hej, Mikael! Jag är från Vantör. Jag är uppväxt i Hagsätra och bor i dag i Högdalen. Det är en fantastisk stadsdel. Men det är också en stadsdel som är socioekonomiskt svagare än många av våra andra stadsdelar.

Det har varit väldigt många fina ord från den nya majoriteten om hur man ska minska på utanförskapet. Men när man läser majoritetens budget för stadsdelsnämnderna vad gäller barn, kultur och fritid ser man att det minskar med 66 miljoner kronor nästa år. Det är en kraftig neddragning av stadsdelarnas verksamhet, och det kommer att slå hårt mot dem med störst behov, bland annat i min stadsdel. Det kommer att innebära mindre resurser till fritidsgårdar, öppna förskolor och andra aktiviteter för barn och unga. De här nedskärningarna skapar utanförskap. Min fråga är: Varför gör ni så?

Anförande nr 404

M i k a e l V a l i e r (KD): Som jag sagt i mina tidigare anföranden vill jag att idrottsmöjligheterna och fritidsmöjligheterna i Stockholm ska vara till för alla. Vi gör uppenbarligen olika prioriteringar av hur man ska fördela de här pengarna. Jag har största förtroende för att den nuvarande och kommande majoriteten under den här mandatperioden kommer att se till att din oro visar sig vara obefogad, Hassan Jama.

Anförande nr 405

Alexander Lindholm (S): Tack, Mikael Valier, för att du tar upp sponsringspolicyn! Det är någonting som vi också har i vår budget. Jag hoppas att ni tar tillfället i akt att bjuda in oss, så att vi kan göra det här gemensamt, i likhet med så mycket annat som vi gjorde under den gångna mandatperioden. Jag tycker att det har varit en bra dialog i idrottsnämnden över blockgränserna. Där ska vi inte alls vara oense.

Däremot blir jag lite förvånad när du börjar räkna upp en massa projekt som du vill genomföra, med nya skejtparker och så vidare. Det förstår jag att du vill – skejtparker har du alltid gillat. Men det här är ju ingenting som ligger i investeringsplanen nu. Och ni fyller inte upp budgeten för att ens täcka det som är investeringsplanen. Vi har också ett Zinkensdamm som har förfallit. Om du ska få in alla de här projekten, vad är det för något du ska prioritera bort? Ni lägger för lite pengar på idrott.

Anförande nr 406

Mikael Valier (KD): Tack för den frågan! Det är inte någon helt oväntad fråga, för det är sådana tongångar det har varit både i går och i dag. Vi gör olika prioriteringar. Jag inser att jag inte kan bygga vad som helst för ingenting. Men de satsningar vi gör i vår budget är jag väldigt stolt över.

Jag tror inte att vi behöver se förfallet tillta. Vi behöver ju reparera eller snarare riva och återuppföra Zinkensdamm. Det är inte en helt ny och oväntad kostnad, men det blir en dyr sak, och det är klart att något annat sannolikt får stryka på foten ett tag innan vi har fixat det där. Det är en tragedi över huvud taget att man låter en byggnad förfalla på det här sättet. Vi kommer att behöva ha ett bättre fögderi än vad vi haft de senaste åren, och jag är optimist.

Anförande nr 407

Anders Lindell (MP): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag vill fortsätta att prata om något av det som gör Stockholm till en så fantastisk storstad. Jag tycker att det finns någonting väldigt roligt i att vi har tydliga utmaningar i att bygga hallar och andra anläggningar samtidigt som vi har vår stora potential i tillgången till kraftfull och livskraftig natur och tillgången till friluftsliv. Jag har själv förmånen att vara uppvuxen några hundra meter från närmaste tunnelbanestation men också några hundra meter från en sumpig liten sjö med salamandrar och sjöfåglar och ett elljusspår. Jag är glad över att Miljöpartiet i majoriteten är garanten för att vi fortsätter att bevara och utveckla stadsnära natur. Det har stora biologiska värden, men det är också så att det är några av våra allra bästa idrottsanläggningar som vi är med och bevarar.

En viktig del i det här är såklart naturreservat. Jag är glad över att vi fortsätter att planera för nya naturreservat och utreda fler. Men det syns på fler sätt, inte bara i reservat och inte bara på land. En viktig koppling mellan idrott – eller i alla fall rekreation – och miljö är till exempel det arbete vi gör med att säkra fler strandbad. Det är ett samarbete mellan idrottsnämnden, exploateringsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden.

Ett annat arbete som är väldigt viktigt är att vi fortsätter att jobba med tillgängligheten i de miljöområden som vi skyddar för rekreation. Här finns det tydlighet i att idrott inte bara är det som vi kanske förknippar med det vanligtvis, såsom bollsporter. Det kan till exempel också vara att röra sig i ett naturreservat efter egen förmåga. De anpassningar som har skett i Årsta är ett bra exempel på det.

När vi stärker natur i Stockholm stärker vi också sociala värden i Stockholm. Men för att det ska fungera krävs information. Vi måste ha trygga, tydliga och tillgängliga miljöområden. Därför är jag glad över att det idrottsprogram vi har gjort kommer att implementeras under året. Jag ser fram emot att fortsätta göra detta hela mandatperioden.

Anförande nr 408

Tina Kratz (V): Hej igen, Anders! Varför väljer Miljöpartiet att ställa sig bakom en budget som skär så enormt i verksamheterna för barn, kultur och fritid i stadsdelarna? Hur kommer det här att påverka dessa verksamheter? Bland annat tar ni bort stödet till fritidslotsar och projektet Fritid för alla, som säkerställer att de här verksamheterna är tillgängliga för fler, även till exempel för barn med funktionsnedsättningar och liknande. Det känns inte riktigt som att detta går ihop med det du pratade om. Hur tänker ni att det här ska påverka dessa verksamheter? Det är en stor nedskärning.

Anförande nr 409

Anders Lindell (MP): Det är jättebra att du ställer just frågan hur vi tror att det kommer att påverka, Tina Kratz. Nedskärningen görs nämligen ned till förra årets kostnadsnivå. I stadsdelarna har det varit överbudgeterat på just det här området. Socialdemokraterna drar också ned, och det är inte heller av illvilja utan för att det helt enkelt har varit en överbudgetering. Vi går ned till den nivå som det ligger på nu och som vi som det ser ut kommer att träffa även i år. Neddragningen är alltså större än effekten, kan man väl säga.

Anförande nr 410

Lisa Palm (FI): Jag har faktiskt en fråga på samma tema, Anders Lindell. Du pratade om sociala värden och så vidare. Samtidigt skär man nu ned på fritidsaktiviteter. Det betyder också att man skär ned på det förebyggande arbetet med mera. I stadsdelen Enskede-Årsta-Vantör blir det ett minus på 8 miljoner med er nya budget. Jag undrar lite vad det är ni ska ta bort. Jag vet att ni har tagit bort exempelvis satsningar på ungas organisering, som har skapat mötesplatser för tjejer där de kan stärka sig själva, prata om feminism och mänskliga rättigheter och så vidare. Men jag kan inte riktigt se vad det är man ska ta bort. Är det fritidsgårdar, personal och så vidare? Vilka sociala värden är det som försvinner med den grönbå budgeten?

Anförande nr 411

Anders Lindell (MP): Vad tråkigt att jag inte fick någon fråga om det som jag pratade om! Men jag skulle återigen vilja säga att beräkningen är att inget

behöver tas bort, eftersom man justerar ned kostnaderna till den nivå som faktiskt gällt. Man budgeterar för det som det hittills har kostat. Tidigare har detta varit någonting där det blivit mycket pengar över. Det är det korta svaret.

Anförande nr 412

Torun Boucher (V): Ordförande, fullmäktige och eventuella åhörare! Borgarna pratar mycket om trygghet, men drar ned på det förebyggande arbetet, vilket vi har hört några inlägg om här nu. Allra mest flagrant är det på området kultur och fritid i stadsdelarna.

När borgarna skär ned storsatsar i stället Vänsterpartiet. Barn och unga har rätt till en meningsfull fritid. Staden behöver därför investera i en social infrastruktur som skapar ett samhälle för alla. Staden behöver bygga ut och rusta upp parklekar och fritidsgårdar, satsa mer på fältassistenter och även till exempel stärka kultursekreterarnas roll. Till skillnad från borgarna satsar vi därför särskilda medel på parklekar, fritidsgårdar och fältassistenter som ett riktat trygghetspaket.

Stockholmarna ska också veta att de har möjlighet att påverka stadens utveckling och framtid. Stadsdelsnämnderna bör kunna erbjuda förutsättningar för en meningsfull lokal demokrati. Det var en av våra stora ambitioner under förra mandatperioden. Vi fortsätter därför i vår budget att satsa på medborgarnas inflytande. Vi tycker att fler medborgarkontor ska öppnas runt om i staden. Stockholmarnas inflytande över den egna närmiljön ska helt enkelt stärkas. Inom områden som lämpar sig för deltagandeprocesser ska medborgardialoger och möjligheter till medborgarbudget fortfarande utvecklas.

Jag yrkar därmed bifall till Vänsterpartiets budget för ett jämlikt, jämställt och klimatsmart Stockholm.

Anförande nr 413

Danielle Fava (L): Hej, Torun! Jag har en konkret fråga som gäller föregående mandatperiod och Hagaparkshallen, som KFUM vill bygga. De har ju ett kapital på över 200 miljoner för att bygga en stor multihall bakom Wenner-Gren Center. Det blev en het potatis under förra mandatperioden. Varför landade ni som ni gjorde i den frågan? Jag förstår inte riktigt.

Anförande nr 414

Torun Boucher (V): Då har jag möjligen en konkret motfråga. Varför tyckte ni att äldreboendet i stället skulle ligga vid Torsplan? Det var ju lite grann den konkurrenssituationen som uppstod. Jag tycker att det där var ett väldigt bra område för ett äldreboende. Däremot tycker jag att Torsplan, som ni föreslog som ett alternativ, är ett väldigt knepigt, trafikätt och svårt område för äldre.

Anförande nr 415

Borgarrådet Ernlund (C): Ordförande! Jag känner att jag måste svara på de ogrundade anklagelser som nu kommer från oppositionen om att vi skär och tar bort

en massa saker. Det stämmer inte. Anders Lindell från Miljöpartiet har redan förklarat exakt hur det ligger till med budgeten. Vi flyttar helt enkelt pengar till individ- och familjeomsorg, som har varit underbudgeterat under många år. Budgeten ser i stort sett ut precis så som den i realiteten såg ut när Vänsterpartiet var med och styrde.

Men sedan är det också så att vi gör en prioritering. Vi tar till exempel bort de demokratiprojekt som den förra majoriteten drev. Vi ser att de inte ledde till mer demokrati utan snarare ledde till förvirring hos stadsdelsnämnderna. Ni älskar verkligen era projekt. Men vi tycker inte att staden hela tiden ska jobba i projekt. Vi ska satsa på den ordinarie goda kärnverksamheten.

Anförande nr 416

Torun Boucher (V): Jag är inte heller så förtjust i projekt. Men jag tycker att projekt ska bli normal verksamhet och inte skäras bort. Jag förstår absolut att ni skär alla våra ”darlings”: demokratimedel – 40 miljoner kronor, fritidslotsar – 6 miljoner kronor, Fritid för alla – 1 ½ miljon, lokalt kulturliv – 0,9, kvinnors organisation – 2,4. Vi kände att vi behövde fortsätta i synnerhet demokratiprojekten. Fagersjö är ett av våra favoritområden. Där lyckades vi faktiskt få ett tryck i demokratifrågan. Det var där vi kom längst. Vi skulle ha behövt fortsätta och inte bara ge upp ambitionen att få in fler medborgare i en riktig konkret beslutandeprocess. Paris kan. Stockholm borde också kunna.

Anförande nr 417

Tiemon Okojevoh (MP): Hej, Torun! Vänsterpartiet är ju ett parti som brukar prata sig varmt om att minska de socioekonomiska klyftorna i samhället. Jag har en konkret fråga till dig. Nu har vi i den grönbå majoriteten lagt fram en budget där vi också tar fasta på och försöker minska klyftorna mellan dem som har respektive inte har resurser kopplat till idrottsområdet. De som har mycket resurser och mycket pengar får betala lite mer, och så har vi gjort stora satsningar på dem som inte har lika mycket för att de ska kunna idrotta mycket billigare.

Men ändå målar du upp en väldigt dystopisk bild av att vi skär ned och att det inte alls är bra för inkludering, jämlikhet och så vidare. Jag undrar hur du tänker där. Varför är ni emot när vi faktiskt lägger fram en budget som tar fasta på att minska socioekonomiska klyftor på idrottsområdet?

Anförande nr 418

Torun Boucher (V): Det låter lite som kulturdebatten. Det känns helt enkelt som att vi satsar mer pengar för att uppnå samma effekt i stället för att skära ned på vissa delar för att kunna öka i andra delar. Du var ju uppe i kulturdebatten också, Tiemon Okojevoh. Då var det en diskussion om att skära ned i innerstaden för att öka i ytterstaden och så vidare. Vi ser att vi har råd och kan öka för de grupper som behöver utan att nödvändigtvis skära ned. Dessutom tycker vi att många av de satsningar som ni skär ned på, till exempel demokratiprojektet i Fagersjö, är bra socioekonomiska investeringar. Parklekarna och fältassistenterna är också bra socioekonomiska investeringar som behövs här i staden.

§ 25 Avslutning

Anförande nr 419

Ordföranden: Habemus budget! Vi är faktiskt färdiga med budgetsammanträdet nu.

Jag skulle å presidiets vägnar först och främst vilja tacka alla ledamöter som i två dagar med gott humör har deltagit i debatter om stort och smått och om högt och lågt. Ibland får man bita sig i tungan när man sitter här uppe för att inte hoppa upp och ned och säga: Men så där kan man ju inte tycka! Det kan jag faktiskt erkänna. Men jag hoppas att vi har lyckats behärska oss någorlunda. Man får öva lite på sitt pokerface.

Jag vill också tacka KF:s och KS:s kansli, som inte bara under fullmäktigesammanträdet utan även i förberedelserna inför budgetfullmäktige gör ett fantastiskt jobb med att se till att handlingar finns där de ska, att de är insorterade på rätt ställe, att ni får det ni behöver och att vi får det vi behöver, så att sammanträdet flyter smidigt och bra. Det är en helt fantastisk insats. En applåd för er!

Teknikerna har ju haft lite stök. Det beror delvis på att vi inte är så där jätteinne på det här systemet ännu. Mikrofonerna krånglar lite, och vi var tvungna att stänga av hörselslingorna under en period när vi använde den lösa mikrofonen. De har lyckats lösa de problem som har uppstått på ett sätt som jag tycker har gjort att det har funkant väldigt bra.

När vi nu ändå är igång här och tackar varandra vill jag tacka alla medarbetare på rotlar och partikanslier, för det är de som gör det riktiga budgetjobbet. Det vet ju alla. Och inte nog med det – de har också vad jag förstår försett sina ledamöter med oändliga mängder kaffe och godis, utan vilket det skulle vara fullständigt omöjligt att genomföra ett budgetfullmäktigesammanträde – bara så att ni vet det! Moderaterna kör mycket med Dumlekola. Jag vet inte vilka vanor ni andra har, men med Dumlekola och geléhallon kan man klara hur långa sammanträden som helst. Ni gör storartade insatser. Tack så hemskt mycket för det!

Anförande nr 420

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Ordförande! Jag har förstått att ”ordförande” är ett genusneutralt ord, så ska jag inte säga ”fru ordförande” längre. Men tack – vilket presidium vi har haft de här dagarna! Det är helt fantastiskt, måste jag säga. Det har varit så tryggt att ha er här uppe. Ni har lett de här debatterna, där det har slagit gnistor, måste jag säga. Jag tycker att det är imponerande vilken debatt vi har haft, med tanke på att det har varit ett rätt intensivt år med valår och allting. Det har varit en intensiv tid under hösten. Ändå har ni ledamöter så mycket energi. Det är jätteroligt att se så många stjärnor som går upp i talarstolen för första gången och levererar hur bra som helst. Det bådar gott för framtiden.

Ni har gjort ett fantastiskt arbete här i presidiet. Det är fortfarande någon timme kvar av luciadagen, och jag hoppas att ni tar vara på den. Vi ses redan på måndag. Så snabbt blir ni inte av med oss ledamöter. Tack till alla, särskilt till presidiet!

Anförande nr 421

O r d f ö r a n d e n : Tack och god natt! Vi ses på måndag igen! Därmed är sammanträdet avslutat.